

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΙΛΙΚΟΥ

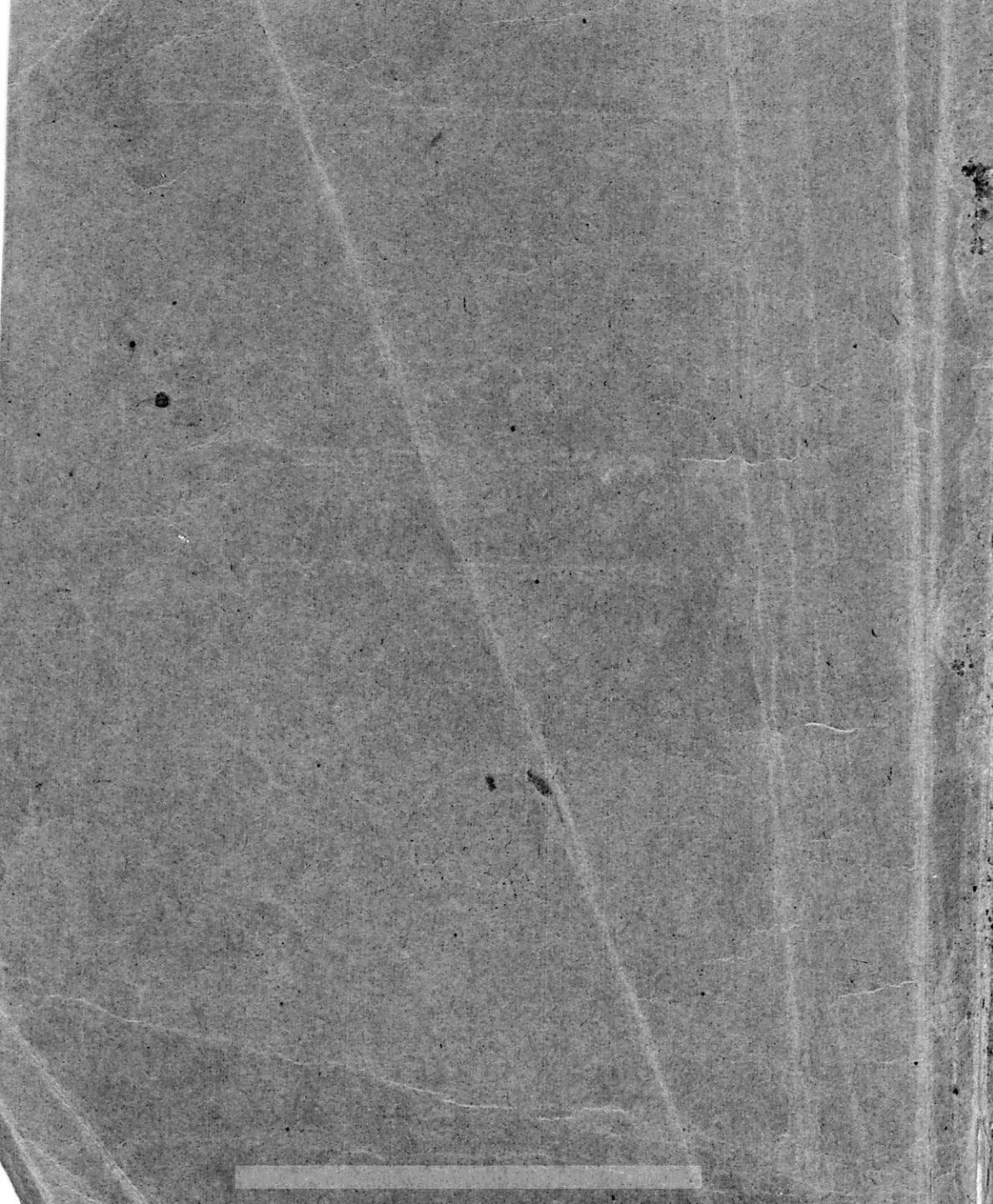
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΑΙΣ ΚΑΤΩΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΕΣΒ

Οργανισμός Έκδοσεων Σχολικών Βιβλίων
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1948

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

17413

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΙΛΙΚΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΑΤΩΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

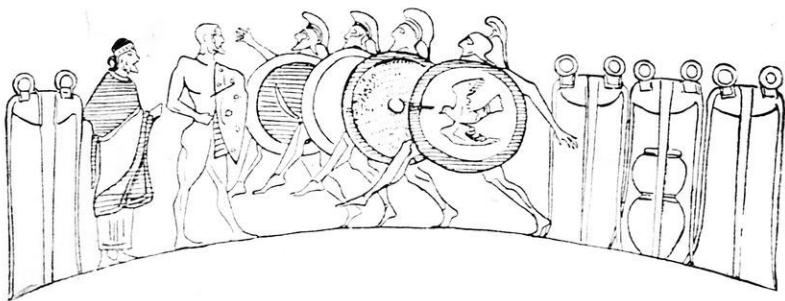

Οργανισμος Εκδοσεως Σχολικων Βιβλιων

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1948

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Λύκος καὶ ἀμνός.

Λύκος διώκει ἀμνόν, ὁ δὲ ἀμνὸς εἰς ναὸν καταφεύγει. Οὐ λύκος πρὸ τοῦ ναοῦ μένει καὶ λέγει τῷ ἀμνῷ «Ὦ ἀμνέ, διὰ τί ἐν τῷ ναῷ μένεις καὶ οὐ φεύγεις εἰς τοὺς ἀγρούς; Οὐ γιγνώσκεις¹, διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἀμνοὺς τοῖς θεοῖς θύουσιν;² Ἄλλ' ὁ ἀμνὸς ἐκ τοῦ ναοῦ οὐ φεύγει καὶ τῷ λύκῳ λέγει «Ὦ λύκε, γιγνώσκω μὲν τοῦτο, προκρίνω³ δὲ τοῖς θεοῖς θυσίᾳ εἶναι ἢ τῷ λύκῳ τροφή».

2. Λύκος καὶ ἄρκτος.

Αμνὸς ἐν ἀμπέλῳ ἦν. Λύκος ἐκ τῶν βάτων βλέπει τὸν ἀμνὸν καὶ ἀρπάζει αὐτόν. Ἡ τοῦ ἀμνοῦ ἀρπαγὴ λύπην ταῖς ἀμπελουργοῖς παρέχει. Αἱ ἀμπελουργοὶ μάτην διώκουσι τὸν λύκον· οὗτος γάρ δμοίως ἐλάφῳ τρέχει. Ἄλλ' ὁ Θεός τὴν τοῦ λύκου κακίαν κολάζει¹. Ἔν γάρ τῇ ὅδῷ ἄρκτῳ ὁ λύκος συντυγχάνει². Ἡ ἄρκτος τὸν ἀμνὸν βλέπει καὶ ἀπὸ τοῦ λύκου ἀρπάζει αὐτόν. Οὐ λύκος ψέγει³ τὴν ἄρκτον καὶ λέγει «Ὦ ἄρκτε, πῶς ἀρπάζεις τὸν ἀλλότριον⁴ ἀμνόν;» Καὶ ἡ ἄρκτος λέγει· «Οὐχ ἀρπάζω, ἀλλὰ τὸν κολάζω».

3. Πολεμικὴ παρασκευή.

Τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἔγγυς¹ ἥδη τῶν ὁρίων² τῆς χώρας ἐστὶν. Ὁ ἡμέτερος στρατὸς ἔχει τὰ ἄκρα³ καὶ κωλύει⁴ τοὺς πολεμίους ὑπερβαίνειν⁵ τὰ ὅρια. Οἱ φρουροὶ σὺν τόξοις καὶ ἀκοντίοις καὶ ἄλλοις ὅπλοις τὰ ἄκρα φυλάττουσιν. Οἱ γεωργοὶ σῖτον⁶ καὶ πρόβατα εἰς τὰ φρούρια κομίζουσι⁷. Δει⁸ γὰρ τὰ φρούρια τῶν ἐπιτηδείων⁹ μεστὰ¹⁰ εἶναι, ἐπεὶ οἱ φρουροὶ ἐκ τῶν ὁρίων εἰς τὰ φρούρια φεύγουσιν, εἰ οἱ πολέμιοι τὰ ὅρια ὑπερβαίνουσι. ~~τὰ~~

4. Ἀρεταὶ καὶ κακίαι.

Τῶν ἀρετῶν πρώτη μὲν ἐστιν ἡ εὐσέβεια, δευτέρα δ' ἡ δικαιοσύνη. Τῇ μὲν εὐσέβειᾳ ἐναντία ἐστὶν ἡ ἀσέβεια, τῇ δὲ δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία. Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀδικία αἰσχύνην τοῖς ἀνθρώποις φέρουσι. Τῶν ἀρετῶν ἐστι καὶ ἡ ἀνδρεία. Ἐκ τῆς ἀνδρείας τῇ στρατιᾷ νίκαι, ἐκ δὲ τῶν νικῶν τιμαί εἰσι. ~~τὰ~~

5. Οἱ Πέρσαι ἐπὶ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου.

Οτε Κῦρος τῶν Περσῶν ἐβασίλευεν, οὗτοι οὐ μόνον ἴσχυροὶ καὶ πολεμικοὶ ἦσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην ἐπαίνουν ἄξιοι. Τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπ' ἄρτου μόνον καὶ καρδάμου ἐβιότευεν¹. Ἐπαίδευον δὲ ταῦτα εἰς ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν. Παραδείσους² δ' ἐφύτευον καὶ ἐν αὐτοῖς ἄγρια θηρία έθήρευον³. ~~τὰ~~

6. Ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ Σπαρτιάται.

Ἡ πρὸ τῶν Θεομοπύλῶν στρατιὰ τῶν Περσῶν τοὺς Σπαρτιάτας οὐκ ἐτάρασσεν. Οὐχ ἡ τῶν Περσῶν ἀνδρεία, ἀλλ' ἡ πονηρία¹. Ἐφιάλτου τοῦ προδότου τῷ μὲν Ξέρξῃ αἰτία νίκης ἦν, τῷ δὲ Λεωνίδᾳ καὶ τοῖς ὀπλίταις θανάτου. ~~τὰ~~

‘Η ἐν Θερμοπύλαις μάχη τῷ Λεωνίδᾳ καὶ τοῖς τῶν Σπαρτιατῶν δόπλίταις δόξης αἰτία ἦν. Ὡς Σπαρτιᾶται, ἡ τοῦ Λεωνίδου ἐν ταῖς Θερμοπύλαις τελευτὴ² τῆς Σπάρτης δόξης αἰτία ἦν.

7. Αἱ ἀρχαῖαι Ἀθῆναι.

Ἐν ταῖς ἀρχαῖαις Ἀθήναις αἱ μὲν τῶν ἴδιωτῶν οἰκίαι ταπειναὶ¹ καὶ μικραί, οἵ δὲ δημόσιοι οἶκοι καλοί² τε καὶ ὑψηλοὶ ἥσαν. Ἐν Ἀθήναις ἄλλα τε καλὰ ἥν καὶ τὸ Διονύσου θέατρον καὶ τὰ ιερά³, μάλιστα δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς.⁴ Ἡσαν δ' ἔτι⁴ ἐν Ἀθήναις καὶ στοαὶ λαμπραὶ καὶ κῆποι ἀνθηροὶ καὶ περίπατοι τερπνοί. Θέας δ' ἄξια ἥσαν καὶ τὰ γυμνάσια⁵ καὶ αἱ παλαιστραὶ, ἐνθα⁶ οἱ παιδοτρίβαι⁷ τοὺς νέους ἐγύμναζον.

8. Περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων.

Ἡρόδοτος περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων τάδε λέγει· « Ή μὲν περὶ τὸν Νεῖλον ποταμὸν χώρα εὔφορός ἐστιν, ἢ δ' ἄλλη ἔρημος καὶ ἄγονος.¹ Τὴν ἐπιθαλάττιον Αἰγυπτον δῶρον τοῦ Νείλου ποταμοῦ ὀνομάζουσιν· ὁ γὰρ Νεῖλος κατένιαυτὸν² τοὺς ἀγροὺς κατακλύζει³ καὶ πηλὸν πολὺν καταλείπει. Ή μὲν γῇ ἡμέρους συκᾶς ἔχει, αἱ δ' ἐπιθαλάττιοι λίμναι πάπυρον.⁴ Οἱ πάπυρος ὀῷφέλιμος ἐστιν· οἱ γὰρ Αἰγυπτῖοι ἐκ τῶν παπύρων τὴν εἰς τὴν γραφὴν χρήσιμον βύβλον⁵ παρασκευάζουσιν. Οἱ Αἰγύπτιοι ὀῷφέλιμα ζῷα ἀνατρέφουσιν, οἴον ἵππους καὶ ὄνους. Οἱ ἐμποροὶ καὶ ἡμέρους καμήλους ἔχουσιν· ἀνευ γὰρ καμήλων ἀδύνατοι εἰσιν αἱ διὰ τῆς ἐρήμου πορεῖαι. Οἱ Αἰγύπτιοι πολλῶν τεχνῶν ἐμπειροί εἰσιν. Η τῶν Αἰγυπτίων γλῶττα βάρβαρος καὶ μάλιστα τῆς Ἑλληνικῆς διάφορός ἐστι».

9. Ἐφήβου Ἀθηναίου καὶ Σπαρτιάτου διάλογος.

Οἱ Ἀθηναῖοι. Τίνα τρόπον ὑμεῖς οἱ Σπαρτιᾶται παιδεύεσθε; Πολλὰ μὲν γὰρ λέγεται περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Λυκούρ-

γου νομοθετηθείσης τῶν Σπαρτιατῶν παιδείας, τούτων δὲ τὰ μὲν πιστά¹ ἔστι, τὰ δ' ἀπιστα. Ἡδέως² οὖν³ ἀκούω σου, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκεῖνον τὸν τρόπον παιδεύει.

Ο Σπαρτιάτης. Τραχύτατα⁴ παιδευόμεθα ἡμεῖς οἱ Σπαρτιάται. Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους πρώτῳ⁵ ἐκ τῶν κλινῶν ἐγειρόμεθα⁶ καὶ ἐν τῷ ποταμῷ λουόμεθα, εἴτα⁷ δὲ γυμναζόμεθα περὶ τε τὸν δρόμον καὶ τὸν δίσκον καὶ τὰ ὅπλα. Τὸ δὲ δεῖπνον ἀπλούστατον γίγνεται. Ἐκ τούτων οὖν δῆλον⁸ γίγνεται, διτὶ τελείως τὸ σῶμα γυμναζόμεθα.

Ο Αθηναῖος. Ω Σπαρτιάτα, τοῦθ' ὅπερ ὑπὸ σοῦ λέγεται, ἡδέως ἀκούω. Νῦν δὲ λέγω σοι, πῶς ἡμεῖς παιδευόμεθα. Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους πέμπεται τὰ παιδία εἰς τὰ διδασκαλεῖα, συμπέμπεται δ' αὐτοῖς καὶ δοῦλός τις. Υπὸ τούτου ἀγεται⁹ τὸ παιδίον εἰς τὸ διδασκαλεῖον καὶ πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐν τοῖς διδασκαλείοις διδασκόμεθα τὰ τε τῶν παλαιῶν ποιητῶν ἔργα καὶ τὴν ἀριθμητικήν. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰς παλαίστρας ἀγόμεθα καὶ ως σὺ ἐν Στάρτῃ γυμνάζει, οὕτω κάγὼ ἐν Ἀθήναις γυμνάζομαι. Οὕτως οὖν ἡμεῖς ἐν Ἀθήναις οὐ μόνον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα γυμναζόμεθα.

10. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ ζώων.

Η Ἀττικὴ παντοῖα¹ τρέφει ζῷα, οἷον αἶγας καὶ γῦπας καὶ γλαῦκος καὶ ἄλλοπεκας. Τοῖς γεωργοῖς πολλαὶ αἰγῶν ἀγέλαι εἰσίν² ἡ γὰρ γῆ ἀγαθὴν ταῖς αἰξὶ τροφὴν παρέχει. Οἱ γῦπες ταῖς νέαις αἰξὶν ἐπιβουλεύουσι³ καὶ τοῖς ὄνυξι ταύτας τε καὶ ἄλλα ζῷα ἀρπάζουσιν. Η γλαῦξ⁴ ἵερὰ τῆς Ἀθηνᾶς⁵ ἦν. Αἱ τῆς Ἀττικῆς πέτραι⁶ μεσταὶ γλαυκῶν εἰσιν. Εντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία «Γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας».

11. Κατασκοπὴ τῶν πολεμίων.

Ο στρατηγός. Ἐχεις τι καινόν¹; Ἐκελεύου² γὰρ τῇ τῶν πολεμίων στρατιᾷ ἐπὶ κατασκοπῆ³ πληριάζειν.

Ο στρατιώτης. "Εγω πολλὰ καὶ ἀγαθά, ὃ στρατηγέ. Τῆς ἑσπέρας γὰρ ἐπορευόμην μετὰ τῶν ἄλλων, οἵ ἐπὶ κατασκοπῇ ἐπέμποντο, πρὸς τὴν ἔγγυς ὕλην⁴. Ἐκεῖθεν τὰ τῶν πολεμίων πυρὰ ἐφαίνετο. Ἡν δὲ ταῦτα οὕτως⁵ ὀλίγα, ὥστ' ἐλογιζόμην⁶ ὡς πεντακισχιλίους ἐνταῦθ' εἶναι. Τότε δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων τὸ δεῖπνον παρεσκευάζετο. Εἴτα δ' ἐπειδὴ δῆλοι ἐγιγήσκουν, ἀκοντίοις τε καὶ λίθοις ἐβαλλόμεθα⁷, τραύματα δ' οὐκ ἐλαμβάνομεν.

Ο στρατηγός. Ἀγγέλλεις χρήσιμα, ὃ νεανίᾳ· ἐκ γὰρ τῆς ἀγγελίας σου τὸν τῶν πολεμίων ἀριθμὸν μανθάνομεν. Δῆλον οὖν ἐστιν, ὅτι δρυπᾶς ἀεὶς ἀγαθὸς ἐνομίζου στρατιώτης.

12. Τὸ μῆλον τῆς "Ἐριδος."

Θέτις ἡ θεὰ ἐν τοῖς γάμοις αὐτῆς πάντας τοὺς θεοὺς ἐδέχετο πλὴν τῆς "Ἐριδος. Διὸ¹ ἡ "Ἐρις ὁργίζεται καὶ μῆλον χρυσοῦν εἰς τὸ μέσον τῶν θεῶν ὑπέτει.² Ἐπὶ δὲ τοῦ μῆλου ἦδε ἡ ἐπιγραφὴ ἦν· «Τῇ καλλίστῃ». Ἐκεῖ ἐν τοῖς θεοῖς ἦσαν ἡ τε "Ἡρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἡ τῇ τοῦ σώματος χάριτι³ τῶν ἄλλων διέφερεν.³ Ἐπειδὴ δ' ἐκάστη αὐτῶν ἐλεγε καλλίστη τε καὶ τοῦ μῆλου ἀξία εἶναι, ἐπὶ πολύ τε ἥριζον καὶ τὴν τῆς ἱορτῆς φαιδρότητα⁴ διέλυνον.⁵ Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι θεοὶ διὰ τὴν ἔριν ἐκ τῶν γάμων φεύγειν ἤναγκάζοντο. Ζεὺς δ' αὐταῖς συμβουλεύει Πάριδι τῷ Πριάμου ἐπιτρέψαι τὴν ἔριν⁵ κρίνειν. Οὗτος δ' ἐπὶ τῆς "Ιδης τὰ τοῦ Πριάμου θρέμματα⁶ ἔνεμεν.⁷ Ἐρμῆς οὖν, ὁ τῶν θεῶν κῆρυξ, ἐπὶ χρυσοῦ ἄρματος τὰς θεὰς εἰς τὴν "Ιδην ἀγει. Πάρις δὲ θαυμάζει μὲν τό τε βασιλικὸν τῆς "Ἡρας σχῆμα⁸ καὶ τὴν λαμπρὰν τῆς "Ἀθηνᾶς κόρυν⁹ καὶ ἀσπίδα καὶ τὴν τῆς "Αφροδίτης χάριν, ἐγχειρίζει δὲ τὸ μῆλον τῇ "Αφροδίτῃ.

13. Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι.

"Ἐπεὶ¹ Ἀγαμέλιγων τοὺς "Ελλήνας εἰς τὴν Αὐλίδα συνέλε-

ξεν, ἐκεῖ ἐθήρευσε καὶ ἔλαφον τῆς Ἀρτέμιδος ἵερὰν² κατετό-
ξευσεν. Οὕτω τὴν θεὰν ἐξώργισεν, ³ οὐ νηνεμίᾳ τὸν τῶν Ἑλλή-
νων πλοῦν ἐκόλυσε. Μάτην οἱ Ἑλληνες τὴν θεὰν ἱκέτευσαν.
Κάλχας δ' ὁ μάντις παρθένον τῇ Ἀρτέμιδι θῦσαι ἐκέλευσεν.
Οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες ἐπεισαν τὸν Ἀγαμέμνονα Ἰφιγένειαν τὴν
θυγατέρα θῦσαι. ⁴ Ἀγαμέμνων οὖν τὴν θυγατέρα ἐπὶ τὸν βω-
μὸν ἐκόμισεν. Ἡ δὲ θεὰ ἔλαφον μὲν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐπεμψεν,
Ἰφιγένειαν δ' ἐν νεφέλῃ εἰς τὸ ἐν τῇ Ταυρικῇ χερονήσῳ ἵερὸν
ἐκόμισεν. Οἱ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες τὴν ἔλαφον ἐθύσαν, εἴτα
δ' ἐκ τῆς Ἐλλάδος ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν. Ἰφιγένεια
δ' ἐν τῇ τῶν Ταύρων χώρᾳ ιέρεια τῆς Ἀρτέμιδος γίγνεται.

14. Οἱ Γίγαντες.

Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ τοὺς Γίγαντας τέκνα τῆς Γῆς ὄνο-
μάζουσιν. Οἱ Γίγαντες τοὺς ἀνθρώπους τῷ σώματι ὑπερέβαλ-
λον¹. Ἀντὶ ποδῶν τοῖς Γίγασιν οὐραὶ δρακόντων² ἦσαν καὶ
τῇ ταχυτῇ δ' ὅμοιοι τοῖς δράκουσιν ἦσαν οἱ Γίγαντες. Πα-
ρὰ τοῖς Γίγασιν οὔτε νόμοι Ἠσαν οὔτε δίκη³. Τῆς ἀδικίας δ'
ἔνεκα ἔχθροι τοῖς θεοῖς Ἠσαν οἱ Γίγαντες. Τοῖς Γίγασιν ἐν
νῷ ἦν τοὺς θεοὺς ἐκβαλεῖν⁴ τοῦ Ὄλυμπου. Ο τῶν Γιγάντων
καὶ τῶν Ὄλυμπίων θεῶν ἀγῶν δεινὸς⁵ ἦν. Τέλος δ' οἱ
Ὀλύμπιοι τοὺς Γίγαντας ἡφάγισαν.

15. Ἀρίων ὁ κιθαρῳδός.

Ἀρίων δὲ Μηθυμναῖος, ἐνδοξότατος κιθαρῳδός, παρὰ
Περιάνδρῳ, τῷ τῶν Κορινθίων τυράννῳ, πολὺν χρόνον
διέτριψε. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ τῆς Κορίνθου λιμένος
ἔρχεται δὲ Ἀρίων πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνας καὶ τοὺς
γείτονας αὐτῶν, τοὺς Σικελιώτας. Ἐκεῖ πολλῶν περὶ τὴν
τέχνην ἀγώνων μετέχει καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι νικῶν
τιμᾶς μεγάλας λαμβάνει. Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Ἑλ-

ληνες πλοιύσια δῶρα καὶ ἀργύριον¹ τῷ Ἀρίονι προσφέρουσιν. Εἴτα δ' ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων λιμένος πλοιώφ εἰς Κόρινθον οὗτος ἐπορεύετο. Ἐν τῇ θαλάττῃ οὐχ οἱ χειμῶνες, ἀλλ' ἡ τῶν ναυτῶν κακία κίνδυνον τῷ Ἀρίονι φέρει.

Ἐβουλεύοντο³ γὰρ οὗτοι τὸ τοῦ Ἀρίονος ἀργύριον ἀρπάσαι καὶ αὐτὸν φονεῦσαι. Ἀρίων δὲ τὸν φόνον φεύγει⁴ καὶ εἰς τὴν θάλατταν πίπτει. Ἐκ δὲ τῶν κυμάτων σύ, ὃ "Απολλον, ἔσωσας τὸν κιθαρῳδόν" δελφῖνα γὰρ ἐκέλευσας, ὃ δαῖμον⁵, κομίσαι αὐτὸν εἰς λιμένα.

16. Αἱ οἰκίαι τῶν ἀρχαίων θεῶν.

Περὶ τὴν γῆν, ὡς οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ λέγουσιν, ὁ ἀήρ ἐστιν, ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀέρος ὁ αἰθήρ. Ἐν τῷ αἰθέρι οἱ θεοὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν εἰζον. Αἱ τῶν θεῶν οἰκίαι χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ ἦσαν, αἱ δ' ἐσθῆτες¹ αὐτῶν πορφυραῖ καὶ οἱ ζωστῆρες ἀργύρου. Ἐν τῷ αἰθέρι αἰώνιον ἔσαρ ἦν καὶ οἱ τοῦ αἰθέρος οἰκήτορες² ἄλυπον εἰζον βίον. Ὁ βίος τοῖς θεοῖς ἀπὸ τοῦ νέκταρος³ καὶ τῆς ἀμβροσίας⁴ ἦν. "Ηβη δ' ἡ θεὰ ἐν χρυσοῖς κρατήρσι τὸ νέκταρ τοῖς θεοῖς ἐκόμιζε.

17. Δημήτηρ καὶ Περσεφόνη.

Δημήτηρ θεὰ τῆς γεωργίας ἦν. Τῇ Δήμητρι θυγάτηρος ἦν Περσεφόνη. Τὴν τῆς Δήμητρος θυγατέρα Πλούτων, δὲ ἐν "Ἄδου ἄρχων, ἥρπασε καὶ ἀνήρ αὐτῆς ἐγένετο. Ἐπεὶ δὲ ἡ Δημήτηρ μεστὴ δργῆς τὴν θυγατέρα ἀνεζήτει καὶ τὴν γῆν καρποὺς φέρειν ἐκώλυε, Ζεὺς ἐπέτρεψε τῇ τῆς Δήμητρος θυγατρὶ δόκτῳ μὲν μῆνας παρὰ τῇ μητρὶ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ διατρίβει¹, τέτταρας δὲ παρὰ τῷ ἀνδρὶ Πλούτωνι ἐν "Ἄδον. Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, τῆς θυγατρός, λαμπρὸν οὐρανὸν ἐν Ἐλευσῖνι ἦν. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Δήμητρα καὶ Περσεφόνην, τὴν θυγατέρα αὐτῆς, τοῖς ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίοις ἐθεράπευον². Ἡδονδέ· «Ω Δήμητερ, σεμνὴ³ μῆτερ, καὶ Περσεφόνη, σεμνὴ θύγατρος, χάριν⁴ ὑμῖν ἔχομεν παρέχετε γὰρ καλὰ δῶρα».

18. Ἡ Λυκία.

Υψηλὰ δοῃ τὴν Λυκίαν ἀπὸ τῆς ἄλλης Ἀσίας χωρίζει. Ἡ τῆς Λυκίας χώρα πολλὰ ὑψηλὰ δοῃ ἔχει. Εἰς ἄρκτον¹ τὸ δορος Ταῦρος βλέπει, θαυμάσιον τὸ ὑψος καὶ τὸ μέγεθος. Ὁλιγα στενὰ διὰ τῶν ὁρῶν εἰς τὴν Λυκίαν φέρει, οἶον² τὰ παρὰ τὸν Ξάνθον ποταμὸν στενά. Αἱ τοῦ ποταμοῦ Ξάνθου πηγαὶ ἐν τῷ δορει Ταύρῳ εἰσίν. Ο ποταμός, εῦδος³ μὲν πλέθρου⁴, βάθος δὲ δργυιᾶς⁵, εἰς τὴν Λυκίαν θάλατταν ἐμβάλλει⁶. Παρὰ τὸν ποταμὸν ἄλση κέδρων ἐστὶ καὶ πλατάνων. Οἱ παλαιοὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τῶν δέιδρων ἐγκωμιάζουσι, τὸ τοῦ οἴνου πλῆθος καὶ τὸ τῶν ἄλλων καρπῶν.

19. Διάλογος.

Αριστοφάνης δὲ κωμῳδοποιὸς Θηραμένει καὶ Ἐρατοσθένει καὶ Θεαγένει, νεανίαις Ἀθηναίοις, ἐντυγχάνει¹. Θηρ. Χαῖρε, Ἀριστόφανες.

Αριστ. Χαίρετε, Θηράμενες, Ἐρατόσθενες, Θεάγενες.
ποὶ² πορεύεσθε;

Θηρ. Εἰς τὴν ἀγοράν, ἐνθα³ Σωκράτης διατρίβει ἀσμενοὶ⁴ Σωκράτους ἀκούομεν. Καὶ σύ;

Αριστ. Εἰς τὸ θέατρον καὶ ἡν γέρ κωμῳδίαν, Νεφέλας ὅνομα, διδάσκω, Σωκράτην δὲ καὶ τοὺς ἄλλους σοφιστὲς ἐπισκώπωτο.

Ἐρατ. Σὺ Σωκράτην ἐπισκώπιεις;

Αριστ. Ὡ! Ἡράκλεις⁵! Σωκράτην ἐπισκώπτω, δτικαινὰ δαιμόνια εἰσάγει.

Θηρ. Σωκράτης οὐ σοφιστής ἔστιν, ἀλλὰ σοφός· ώς Ἀπόλλων λέγει, Σωκράτης Σοφοκλέα καὶ Εὔριπίδην καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους σοφίᾳ ὑπερβάλλει.

Αριστ. Ἀριστοφάνους πάντ' ἐπισκώπτειν ἔστι. Χαῖρε, Θεάγενες, καὶ οἱ ἄλλοι.

Θεαγ. Καὶ σὺ χαῖρε, Ἀριστόφανες.

20. Ἡ Σφίγξ.

Ἡ Σφίγξ δεινὸν τέρας ἦν, πρόσωπον μὲν ἔχον παρθέ-

νον, σῶμα δὲ λέοντος καὶ πτέρυγας ὅρνιθος¹, ἥδετο² δὲ ἀν-

θρωπίνοις κρέασιν. Αὕτη ἐπὶ πέτρας πρὸ τῶν Θηβῶν διέτριψε καὶ τοῖς διαβάταις τόδε τὸ αἰνιγμα προύβαλλε³. «Τί ἔστιν, ὃ τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίγνεται;» Πάντα δέ, ὅστις τὸ αἰνιγμα οὐκ ἔλυε, κατεσπάραττεν. Οὗτος οὖν πολλοὶ διεφθείροντο⁴, πέρας δὲ τοῦ φόνου οὐκ ἦν. Διόπερ Κρέων, ὃ Θηβῶν βασιλεύς, μεγάλα τούτῳ γέρα επηγγέλλετο⁵, ὃς τὴν χώραν τοῦ τέρατος ἀπαλλάξειν ἔμελλεν. Οἰδίπους οὖν εἰς Θήβας ἐλθὼν τὸ αἰνιγμα ἔλυσε. «Τοῦτο τὸ ζῆτον», λέγει, «ὅ ἄνθρωπός ἔστι. Βρέφος μὲν γὰρ ὃν ὁ ἄνθρωπος τοῖς τετράποσιν διοίως ἔρπει⁶, ἔπειτα βαίνει⁷ δίπους, ἐν δὲ τῷ γήρᾳ βακτηρίαν προσλαμβάνει καὶ τρίπους γίγνεται». Οὗτος δὴ Οἰδίπους μὲν τῶν τοῦ Κρέοντος γερῶν τυγχάνει, Σφίγξ δὲ κατὰ τῆς πέτρας κρημνίζεται.

21. Ἀριστείδου καὶ Ἀλέξανδρου διάλογος.

Αρ. Τί πράττωμεν, ὢ Ἀλέξανδρε, ίνα τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ χαρὰν παρέχωμεν;

Αλ. Τί πράττωμεν; "Εχω τινὰ ἐν νῷ· ἐὰν ταῦτα πράξωμεν, χαρὰν μεγάλην τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ παρέξομεν.

Αρ. Τίνα δὴ¹ ταῦτ' ἔστι; Βούλει² μοι λέγειν;

Αλ. Πῶς γὰρ οὐ; "Υπακούωμεν, ὥς φίλε, τοῖς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ τῶν διδασκάλων λόγοις· μανθάνωμεν ἐπιμελῶς τὰ μαθήματα· φεύγωμεν³ τὰς κακὰς ὅμιλίας⁴. ἀεὶ τάγαθὰ πράττωμεν καὶ μηδέποτε λύπην τινὶ παρέχωμεν· τοὺς πρεσβυτέρους σέβωμεν καὶ μηδέποτε αὐτοῖς ἀντιλέγωμεν. 'Εὰν πάντα ταῦτα πράττωμεν, ωγαθέ, μεγάλην χαρὰν τῷ τε πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ παρέξομεν.

Αρ. Χάριν σοι ἔχω ἐπὶ τῇ συμβουλῇ, ὥς Ἀλέξανδρε, καὶ ἡδέως, ἃ κελεύεις⁵, πράξω.

22. Οἱ γέρανοι τοῦ Ἰβύκου.

“Ιβυκός δὲ ποιητὴς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς τῆς Ἰταλίας πόλεις ἦκε¹. Χρόνον μὲν οὖν ἵκανὸν ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις διέτριψεν. Ἐπεὶ δὲ ἐκ τῶν πόλεων τούτων δόξαν καὶ χρήματα συνέλεξε, πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἤκεν. “Οτε δὲ ἦν ἐν τῷ δάσει τῷ μεταξὺ θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου ἀκροπόλεως, λησταὶ δύο τὸν ποιητὴν ἔφόνευσαν.” Ιβυκός δὲ ἐν ᾧ ἀπέθνησκε, γεράνους, οἵ ὑπὲρ τοῦ δάσους ἥσαν, οὕτως ἱκέτευσεν· « Ὡ γέρανοι, τὴν τῶν ληστῶν ὕβριν² μηγύετε³ ». Οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν Ἰβύκου πτῶμα εὐρίσκουσι, τοὺς ληστὰς δὲ οὔ. Οἱ μὲν οὖν μάντεις ἄλλοι ἄλλα ἔλεξαν, δὲ λίγῳ δὲ χρόνῳ ὕστερον οἵ γέρανοι οὕτω τοὺς ληστὰς ἀπεκάλυψαν. “Οτε γὰρ πλεῖστοι Κορίνθιοι ἐν τῷ θεάτρῳ ἥσαν, γέρανοι δὲ ὑπὲρ τοῦ θεάτρου διέβαινον, τῶν ληστῶν ὁ ἔτερος πρὸς τὸν ἔτερον ἔλεξεν· « Ὡ Τιμόθεε, οἱ τοῦ Ἰβύκου γέρανοι ». Θεαταὶ δέ τινες, οἵ τούτων ἤκουσαν, τοῖς τῆς πόλεως πρυτάνεσι¹ τὸ πρᾶγμα ἀγγέλλουσιν. Οὗτοι δὲ τοὺς ληστὰς ἀνακρίνουσιν, οἵ τὴν αἰσχρὰν πρᾶξιν φαίνουσι καὶ θανάτῳ ὑπὸ τῶν πρυτάνεων κολάζονται.

23. Περὶ τῆς Φοινίκης.

Οἱ παλαιοὶ περὶ τῆς Φοινίκης τάδε λέγουσιν· « Ἡ τῶν Φοινίκων χώρα πλουσία ἐστίν. Οἱ ποταμοὶ αὐτῆς παντοίους ἰχθῦς ἔχουσι, τὰ δὲ ἐν αὐτῇ δάση τῶν δρυῶν καὶ πιτύων ἔξοχά ἐστιν. Αἱ δρύες οὐ μόνον τοῖς συσὶ¹ τροφὴν παρέχουσιν, ἄλλα καὶ πρὸς ναυπηγίαν χρήσιμοί εἰσιν, ὡς καὶ αἱ πίτυες. Τὰ τῶν Φοινίκων ἄστη ἐπιθαλάττιά ἐστι. Τῶν ἄστεων ἡ Τύρος μάλιστα θαυμαστή ἐστιν. Ἐν τῷ ἄστει τούτῳ τὸ Ἡρακλέους ἱερὸν θαυμαστὸν τὸ κάλλος ἦν, ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τὸ χρυσοῦν τοῦ θεοῦ ἄγαλμα ἦν δέκα πήγεων² ὅψις. Ἡ μὲν νῆσος Τύρος ἀμφὶ χιλίους πήγεις ἀπέχει τῆς γῆς, τὰ δὲ τοῦ ἄστεως αὐτῆς τείχη ἔκατὸν πήγεων ὅψις ἐστί ».

24. Περὶ Ἀχιλλέως.

Ἀχιλλέως γονεῖς ἦσαν Πηλεὺς καὶ Θέτις. Ἐπεὶ¹ δὲ τῶν γονέων ὁ μὲν πατὴρ βασιλεὺς ἦν θυγατέρας, ἡ δὲ μήτηρ θεὰ ἀθάνατος, Ἀχιλλεὺς ἀθάνατος μὲν οὐκ ἦν, τῶν δὲ θυγατῶν βασιλέων ὁώμη² τε καὶ ἀνδρείᾳ ἐπρώτευεν. Ὅτε δὲ Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, οἵ βασιλεῖς, ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευον, Θέτις, ἵνα τὸν Ἀχιλλέα ἀποκρύψῃ, πρὸς τὸν τῆς νήσου Σκύρου βασιλέα

Λυκομήδη ἔπειμψεν. Ἐκεῖνος οὖν Ἀχιλλέα σὺν τῇ θυγατρὶ καὶ ἄλλαις παρθένοις ἐπαίδευε καὶ ἐσθῆτας Ἀχιλλεύς, ὃς αὗται, εἶχε καὶ παρθένος ὑπὸ πάντων ἐνομίζετο. Ἄλλον Ὁδυσσεὺς τοῦτο πυνθάνεται· εὐθὺς δὲ εἰς Σκύρον ἔρχεται καὶ ὅδον ἀποκαλύπτει. Ἐν φύλακας Ἀχιλλεὺς σὺν ταῖς παρθένοις ἐπαιζεν, ἔξαιφνης Ὁδυσσεὺς ἐκραύγασε· «Πολέμιοι ἥκουσι». Τότε δὴ αἱ μὲν παρθένοι περίφοβοι φεύγουσιν, Ἀχιλλεὺς δὲ οὐ. Καὶ δὲ Ὁδυσσεύς, «ὦ Ἀχιλλεῦ», λέγει, «οὕ με λανθάνεις⁴. Αἱ μὲν

ἔσθητες αὗται ταῖς παρθένοις ἀρμόττουσι, τοῖς δ' ἀνδράσι τοῖς ἄγαθοῖς οἵ πόλεμοι καὶ αἱ νῆκαι. Συστρατεύσεις οὖν ἡμῖν καὶ τὴν τοῦ Πάριδος ὕβριν⁵ μεθ' ἡμῶν παύσεις». Οὕτως οὖν Ἀχιλλεὺς σὺν τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσιν εἰς Τροίαν ἐστράτευσε.

25. Ἡ θήρα τοῦ κάπρου.

Ἐκ πολλοῦ χρόνου οἱ γεωργοὶ ἐν πόνοις¹ εἰσὶ· κάπρος γὰρ τὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς σῖτον διαφθείρει. Μάτην δ' ἐνεδρεύσουσιν² οἱ γεωργοὶ τὸ θηρίον. Οὕτοι δὲ λίγοι δύντες οὐ φονεύσουσιν αὐτόν. Ἀθρόοι οὖν τὸν κάπρον θηρεύσομεν, θηρευτὰς δ' ἔχομεν πολλοὺς καὶ ἀγαθούς. Οἱ γὰρ ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν νεανίαι ἔκουσίως τοῖς θηρευταῖς ἡμῶν συγκινδυνεύσουσι· φιλόθηροι³ γάρ. Ἄλλα καὶ τῶν οἰκετῶν⁴ οὐκ δὲ λίγους κελεύσομεν τῆς θήρας μετέχειν. Καὶ οἱ μὲν οἰκέται τὸ δάσος, ἐν τῷ δὲ κάπρος ἐστί, κύκλῳ περικλείσουσιν, οἱ δὲ θηρευταὶ ἰχνεύσουσι καὶ τοξεύσουσι τὸ θηρίον. Ἡ οὖν θήρα ἡμῶν, ὡς πιστεύομεν, τοὺς τῶν γεωργῶν παύσει πόνους.

26. Γοργὼ ἡ Κλεομένους θυγάτηρ.

Ἄρισταγόρας δὲ Μιλήσιος χρήμασιν ἔπειθε¹ Κλεομένη, τὸν Σπάρτης βασιλέα, τοῖς Μιλησίοις βοηθῆσαι. Γοργὼ δὲ ἡ Κλεομένους θυγάτηρ τὴν τοῦ πατρὸς φιλοχρηματίαν μανθάνει καὶ αὐτῷ λέγει· «὾ η πάτερ, οὐκ ἔχεις αἰδῶ²; Ἄντὶ χοημάτων κινδύνους τῇ πατρὶ παρέξεις; Οὐ πράξεις τοῦτο, ἄλλὰ τὸν ἔνον αποδιώξεις». Κλεομένης τοῖς τῇς Γοργοῦ λόγοις τὸ ἔαυτοῦ ἀμάρτημα³ αἰσθάνεται⁴ καὶ τῇ Γοργοῖ λέγει· «Καλῶς λέγεις, δὲ Γοργοῦ». Οὕτως οὖν τῇ τῶν λόγων πειθοῖ⁵ τὸν πατέρα τὴν Γοργὼ τοῦ ἀμαρτήματος ἀπέτρεψε.

27. Δημάρατος.

Οτε Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστρατεύκει, ἐν τῷ τῶν

Περσῶν στρατοπέδῳ καὶ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης ἦν. Οὗτος πρότερον μὲν Λακεδαιμονίων ἐβεβασιλεύκει, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἐπεφυγαδεύκεσαν αὐτόν. Ἀπὸ τούτου οὖν τοῦ χρόνου ἐν Πέρσαις ἐβεβιοτεύκει καὶ τότε παρ' αὐτῷ τῷ Ξέρξῃ ἦν. Ἐπεὶ οὖν οἱ Πέρσαι ἐν Δορίσκῳ ἐγγὺς τοῦ "Ἐθρου ποταμοῦ ἐστρατοπεδεύκεσαν, Ξέρξης πρὸς Δημάρατον ἔλεξεν· «ὭΣπαρτιᾶτα, νῦν μὲν ἥδη ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστρατοπεδεύκαμεν καὶ ἐν μικρῷ χρόνῳ στρατεύσομεν ἐπὶ τοὺς σοὺς δομοφύλους. Ἀλλὰ στρατεύσουσι κάκεῖνοι ἐφ' ἡμῖς;» Οἱ δὲ Δημάρατος, «Ὥ Βασιλεῦ», λέγει, «οὐ κινδυνεύσω, εἰ τάληθῇ λέξω;» «Οὕτε πρότερον», εἶπεν ὁ Ξέρξης, «ἐκεινὸντεύκεις, ὃ Δημάρατε, τάληθῇ μοι λέγων, οὕτε νῦν κινδυνεύσεις». Καὶ ὁ Δημάρατος μετὰ τοῦτο, «Ὥ Πέρσα», λέγει, «δῆλον ὅτι στρατεύσουσιν οἱ γε² Λακεδαιμόνιοι, εἰ καὶ ἡ ὑμετέρα στρατιὰ ἀναρίθμητός ἐστι.

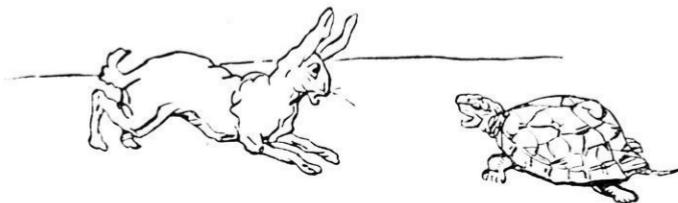
28. Κτησίας ὁ ἱατρός.

Κτησίαν τὸν ἱατρὸν ἐπιστήμονα καὶ σώφρονα ἀνδρα εἶναι λέγουσιν. Οὗτος ἱατρὸς ὅν τοῦ Ἀρταξέρξου τῶν Περσῶν βασιλέως, ὃν οἱ "Ελληνες διὰ τὴν ἀγαθὴν μνήμην Μνήμονα ὠνόμαζον, τάδε περὶ Ἀρταξέρξου λέγει· «Μήτηρ Ἀρταξέρξου ἡ Παρύσατις, γυνὴ χαρίεσσα, ἐστίν, ἀδελφὸς δὲ ὁ Κῦρος, νεανίας καλὸς καὶ χαρίεις. Πάντες τὸν Κῦρον εὐδαιμονα ἀνδρα λέγουσιν, Ἀρταξέρξην δὲ κακοδαιμονα. Οἱ μὲν τῶν ἀδελφῶν φίλοις ἐστὶ τῇ μητρὶ, ὁ δὲ οὐ. Ἀρταξέρξης δυνατὸς ἄρχων ἐστίν, ἀλλ' οἱ Πέρσαι ἄκοντες μὲν ὑπακούουσιν αὐτῷ, ἐκόντες δὲ Κύρῳ».

29. Χελώνη καὶ λαγώς.

Ἔν ποτε ἀγῶνι δρόμου λαγῷ ταχεῖ πρὸς χελώνην βραδεῖαν, ἡ δ' ὁδός, ἦν διανύσειν ἔμελλον, οὐ βραχεῖα, ἀλλὰ μα-

κρὰ ἦν. Ἐπεὶ δὲ φύσει χελώνη μὲν βραδεῖά ἔστι, ταχὺς δὲ ὁ λαγώς, ὁ ἀγών ἀπ' ἀρχῆς οὐκ ἦν ἵσος. Οὐ μέντοι διὰ τοῦτο ὁ λαγώς πρῶτος εἰς τὸ τέρμα ἤλθεν. Οὗτος γὰρ ἐπεὶ τοῖς τα-

χέσι ποσὶν ἐπίστευε², μετὰ τὸ ἥμισυ τῆς ὅδου εἰς ὕπνον βαθὺν πίπτει, ἡ δὲ χελώνη ἐπεὶ τὴν ἑαυτῆς βραδυτῆτα ἔγιγνωσκε, συνεχῶς ἐβάδιζεν, ἕως εἰς τὸ τέρμα ἤλθε.

30. Οἰδίπους καὶ Τειρεσίας.

Ἐπεὶ τάχιστα¹ διατροχτόνος Οἰδίπους τῶν Θηβῶν ἐβασίλευσε, δεινὴ νόσος ἐμπίπτει τοῖς Θηβαίοις. Απόλλων δὲ τοῖς δυστυχέσι Θηβαίοις τάδε ἐμαντεύσατο²: «Τῆς νόσου ἀπαλλαγὴν ἔξετε, εἰ τὸν Λαΐον ἀσεβῆ φονέα ἐκ τῆς πόλεως διώξετε». Ἐπεὶ δὲ φονεὺς ἄγνωστος ἦν, Οἰδίπους Τειρεσίαν τὸν μάντιν μεταπέμπεται³, ἵνα αὐτὸν δηλώσῃ. Ἐπεὶ δὲ ὁ μάντις οὐκ ἐβούλετο τάσεβη τοῦ βασιλέως ἔργα λέγειν, πολὺν μὲν χρόνον σιγὴν εἶχε, τέλος δὲ ἔλεξε τάδε· «Ὤ Οἰδίπου, πρότερον μὲν εὔτυχῆς ὥν ἔλεγες, ὡς ψευδεῖς οἱ τῶν θεῶν χρησμοί εἰσι· νῦν δὲ οὐκέτι⁴ ἐν ἀσφαλεῖ ὥν πιστεύεις τοῖς μάντεσι καὶ κελεύεις με τάληθη λέγειν. Τὰ μέλλοντα οὕτε σοὶ οὕτε τοῖς συγγενέσιν ἥδεα⁵, ἀλλὰ λύπης πλήρη καὶ φοβερά». Ταῦτ' ἐπεὶ βασιλεὺς ἤκουσεν, ὠνείδισε τῷ γέροντι καὶ ἔλεξε ψευδῆ πᾶσαν εἴναι τὴν μαντικήν. Τότε Τειρεσίας τάληθη φαίνει⁶. «Σύ», λέγει, «Λάϊον τὸν σὸν πατέρα πεφόνευκας, σὺ δὲ ἐκ τῆς πόλεως φεύγων τῆς νόσου ταύτην ἀπαλλάξεις». Καὶ Τειρεσίας μὲν

ἐπεὶ ταῦτ' ἔλεξεν, ἀπέρχεται, Οἰδίποις δ' ἀληθεῖς εὐρίσκει τοὺς τοῦ μάντεως λόγους καὶ τὰ ἑαυτοῦ ὅμματα⁷ ἐκκόπτει⁸.

31. Βατραχομυομαχία.

⁷ Ήν ποτε ἐν ἄστει μῆς, Ψιχάρπαξ τὸ ὄνομα. Γαλῆ δέ τις ἐδίωκε ποτε τὸν μῦν ὃς ἀγρεύσουσα¹ αὐτόν, ὁ δὲ ταχὺς τοὺς πόδας ὃν τὴν γαλῆν ἔφευγε καὶ πρὸς λίμνην ἤκεν. Ἡ λίμνη εὐρεῖα ἦν καὶ πολλῶν πήχεων τὸ βάθος, ἐν δὲ τῷ βαθεῖ αὐτῆς ὕδατι ἵχθυες πολλοὶ καὶ βάτραχοι ἐτρέφοντο. Τῶν βατράχων Φυσίγναθος ἐβασίλευεν, δις τότε ὑπό πίτυϊ πρὸς τῇ λίμνῃ οὕσῃ ἦν καὶ ἐκεῖθεν ἀνέκραζε τὸ βρεκεκέξ κοὰς κοάξ. Οὗτῳ δὴ Ψιχάρπαξ τῷ τῶν βατράχων συντυγχάνει βασιλεῖ.

Καὶ δὲ Φυσίγναθος, «Πόθεν ἥκεις», λέγει, «ὦ μῦ; Ἐγὼ μὲν βασιλεύς εἴμι τῶν βατράχων, Φυσίγναθος τὸ ὄνομα. Ἄλλὰ λέγε καὶ σὺ τό τε σὸν γένος καὶ τὸ ὄνομα· τῶν γὰρ μυῶν βιούλομαι φίλος εἶναι». Ὁ δὲ Ψιχάρπαξ ἀποκρίνεται· «Ἐγὼ Ψιχάρπαξ τὸ ὄνομα, ὡς βατράχων βασιλεῦ, ἥκω ἐκ τοῦ ἄστεως γαλῆν φεύγων, γονέας δ' ἔχω Τρωξάρτην καὶ Λειχομύλην. Πάνυ² μὲν χαίρω, ὡς Φυσίγναθε βασιλεῦ, ἐπὶ τῇ σῇ εὐνοίᾳ, ἀλλ' οὐκ ἔστι³ τοὺς μῆς φίλους τοῖς βατράχοις γίγνεσθαι· δῆλον γάρ, διτι οὐχ ὅμοιοι τοῖς μυσὶν οἵ βάτραχοί εἰσι τὴν φύσιν, οὐδὲ τὸ τῆς ὑμετέρας λίμνης ὕδωρ ἡδέα σίτα⁴ φέρει· ὥστε κίνδυνός ἔστι, μὴ οἱ μύες τάχιστα λιμῷ διαφθειρώμεθα πάντες». «Ψεύδει⁵ τῆς γνώμης, ὡγαθέ», ἀποκρίνεται δὲ Φυσίγναθος· «ἔχουσι γάρ καὶ οἱ βάτραχοι παντοῖα σίτα καὶ ἄλλα ἀγαθὰ πολλὰ ἐκ τῶν βαθειῶν καὶ εύρειῶν λιμνῶν. Ἄλλ' ὡς μῆς, καθέζου ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ νώτου καὶ ἔσται σοι εὐθὺς ἰδεῖν, διτι τάληθῆ λέγω καὶ θαυμάσει τὰ ἐμὰ εὐρέα βασίλεια καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ βαθεῖ ὕδατι ἀγαθά».

Τοῖς μὲν οὖν Φυσιγνάθου λόγοις πειθόμενος δὲ Ψιχάρπαξ ἐπὶ τὸ τοῦ βατράχου νῶτον καθέζεται. Καὶ φέρων δὴ τὸν

Ψιχάρπαγα Φυσίγναθος εἰς μέσην τὴν λίμνην ἥκεν. Ἐξαίφνης δὲ ὑδρα⁶ φαίνεται δεινὴ τό τε μέγεθος καὶ τὸ εἶδος⁷. Καὶ Φυσίγναθος μὲν τὴν ὑδραν φεύγει, Ψιχάρπαξ δὲ εἰς τὸ ὑδωρ καταπίπτει καὶ ἐν τῇ βαθείᾳ λίμνῃ ἀποπνίγεται.

Ἄλλος δὲ μῆς τὸ πρᾶγμα ἵδων τοῖς ἄλλοις μυσὶ λέγει, οἱ δὲ μύες ἐκκλησίαν⁸ συνάγουσι. Καὶ Τρωξάρτης μέν, ὁ Ψιχάρπαγος πατήρ, τοὺς ἔταιρους⁹ ἐκέλευσεν ἐπὶ τοὺς βατράχους στρατεύσασθαι, ἵνα τὸν τοῦ παιδὸς φονέα κολάσωσιν, οἱ δὲ ἄλλοι μύες τοῖς Τρωξάρτου λόγοις πείθονται καὶ τοῖς ταχέσι ποσὶ καὶ ὀξέσιν ὀδοῦσι πιστεύοντες τὸν πόλεμον τοῖς βατράχοις προαγγέλλουσιν.

Οὕτω δὴ οἱ μύες καὶ οἱ βάτραχοι πρὸς τὴν μάχην ὥπλιζοντο. Καὶ τοῖς μὲν μυσὶ κνημῖδες ἥσαν κύαμοι¹⁰, θώρακες δὲ φύλλα δρυός, κράνη¹¹ δὲ καρύων λέπυρα¹², δόρατα δὲ ὀξεῖς στάχυες, τοῖς δὲ βατράχοις δόρατα μὲν ἥσαν σχοῖνοι¹³, κράνη δὲ κόχλοι¹⁴. Ἐπεὶ δὲ συνήθροισαν τὸ στρατευμα οἱ θρασεῖς μύες ἐπὶ τοὺς βατράχους ἐπορεύοντο. Τῶν δ' ἡγεμόνων τὰς φάλαγγας ταξάντων δεινὴ γίγνεται μάχη. Ἀνδρείως γὰρ μαχόμενοι οἱ τε μύες καὶ οἱ βάτραχοι πολλοὺς τῶν ἐναντίων ἐφόρνευσαν. Τέλος δ' οἱ μύες οὐ μόνον ἀριθμῷ καὶ θάρσει, ἀλλὰ καὶ ισχύι καὶ ταχυτῇ τῶν πολεμίων διάφοροι¹⁵ ὅντες τὰς τῶν βατράχων τάξεις ἐτάραξαν. Ἐν ᾧ δ' οἱ βάτραχοι ἔφευγον, οἱ καρκίνοι σωτῆρες αὐτῶν γίγνονται· τοῖς γὰρ στόμασι τὰ ὤτα καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς οὐρὰς τῶν μυῶν ἔκοψαν.

32. Κροῖσος καὶ Σόλων.

Κροῖσος ὁ τῶν Λυδῶν βασιλεὺς πάντων τῶν τότε βασιλέων δυνατώτατός τε καὶ πλουσιώτατος εἶναι ἐνομίζετο. Στράτευμα μὲν γὰρ εἶχε πολεμικώτατον καὶ ἀνδρειότατον, πόλεις δὲ εὐδαιμονεστάτας καὶ πολυανθρωποτάτας. Ἐπειδὴ δὲ φιλοξενώτατός τε καὶ ἐλευθεριώτατος¹ πάντων τῶν τότε βασιλέων

ἢν, πολλοὶ τ' ἄλλοι ἄνδρες σοφοὶ εἰς Σάρδεις ἥλθον καὶ δὴ καὶ Σόλων, ἐνδοξότατος τότ’ ἦδη ὡν, δτι τοῖς Ἀθηναίοις τοὺς νόμους ἐγεγράφει. Κροῖσος εὐνούστατα² ἐδέξατο αὐτὸν καὶ λαμπρότατα ἔκέλευσε τοὺς θεράποντας τὸν ἔνον περιάγειν περὶ τοὺς θησαυρούς, ὅπως ἐπὶ τούτοις θαυμάξῃ τὸν βασιλέα. Ἐπειτα δ' ἐλεξε τάδε· «Ὥ ξένε Ἀθηναῖε, ἀκούω σε καὶ σοφώτερον καὶ ἐμπειρότερον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὄντα, δτι διὰ πολλῶν χωρῶν καὶ πόλεων πορεύει, ἵνα τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς τρόπους³ αὐτῶν γιγνώσκῃς. Νῦν οὖν λέγε μοι, τίς πάντων τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατος ἐστιν». Ἡλπίζε δὲ Κροῖσος αὐτὸς ὑπὸ Σόλωνος εὐδαιμονέστατος νομίζεσθαι. Σόλων δ' οὐ τὰ ἡδίω, ἀλλὰ τὰ ἀληθέστερα προκρίνων, «Ὥ βασιλεῦ», λέγει, «Τέλλον τὸν Ἀθηναῖον εὐδαιμονέστατον πάντων τῶν ἀνθρώπων νομίζω. Οὗτος γὰρ χρηστότατος ἦν ἀνὴρ καὶ παῖδες αὐτῷ καλοὶ κάγαθοὶ ἦσαν καὶ λαμπροτάτη ἡ τοῦ βίου τελευτή. Μαχόμενος γὰρ ἄνδρειότατα τοῖς πολεμίοις ἐφονεύθη, οἱ δὲ πολῖται ἔθαψάν τ' αὐτὸν κάλλιστα καὶ ἐν μεγίστῃ εἰχον τιμῆ».

* Τοῦτον τὸν λόγον θαυμάσας δὲ Κροῖσος, «Τίνα δέ», εἶπε, «μετὰ Τέλλον τὸν Ἀθηναῖον εὐδαιμονέστατον νομίζεις;» Ὁ δέ εἶπε· «Κλέοβιν καὶ Βίτωνα τοὺς Ἀργείους. Ἐρωμενέστατοι⁴ γὰρ ἦσαν οὗτοι καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν οὐδενὸς χείρους, ἀθλα δ' ἐλάμβανον πλεῖστα καὶ λαμπρότατα. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν ίέρεια ἦν τῆς Ἡρας. Οὔσης δέ ποτε ἐօρτῆς τῇ Ἡρᾳ, ἦ νόμος⁵ ἦν τὴν μητέρα αὐτῶν ἐφ' ἀμάξης κομίζεσθαι εἰς τὸ ιερόν, πέντε καὶ τετταράκοντα σταδίους⁶ τῆς πόλεως ἀπέχον, οἱ νεανίαι αὐτοὶ τὴν ἀμαξαν εἴλκυσαν, ἐπεὶ ἐκ τοῦ ἀγροῦ οἱ βόες ούκ ἐν ὕδατι παρεγίγνοντο⁷. Ἀρίστη δ' ἦν αὐτοῖς ἡ τοῦ βίου τελευτή. Ἡ γὰρ μήτηρ ηὔξατο τῇ Ἡρᾳ τοῦτο τοῖς παισὶ παρέχειν, δ' ἀνθρώπῳ ἀριστον εἶναι οἱ θεοὶ νομίζουσι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν τοὺς νεανίας θύσαντας καὶ ἐօρτά-

σαντας μετὰ τῶν πολιτῶν γλυκύτατος καὶ βαθύτατος ὕπνος καταλαμβάνει καὶ οὕτως ἀποθνήσκουσι».

Τότε δὴ Κροῖσος βαρύτερον ἥδη φέρων⁹, δτι Σόλων αὐτὸν μέγιστον ὄντα βασιλέα ἡττώ ἐνόμιζεν ἔκείνων τῶν ἴδιωτῶν, «Ὦ ξένε 'Αθηναῖε», εἶπε, «τὴν δ' ἐμὴν εὔδαιμονίαν ἐν μείονι τιμῇ ἔχεις ἢ τὴν βραχεῖαν ἔκείνων τύχην;» Ό δὲ Σόλων, «Ὦ βασιλεῦ», λέγει, «πλοῦτον μὲν ἔχεις πλείω καὶ δύναμιν

μείζω πολλῶν ἀνθρώπων, εὔδαιμονα δ' οὐ πρότερον λέξω, πρὶν ἂν σε εὖ τελευτήσαντα ἀκούσω». Κροῖσος δὲ τότε μὲν ἀπέπεμψε τὸν Σόλωνα οὐδ' ἐλαχίστην αὐτῷ χάριν ἔχων, ὑστερον δέ, δτε Κῦρος κρείττων γενόμενος ἐν τῇ μάχῃ ἐμελλεν αὐτὸν ζῶντα κατακαῦσαι, ἅμεινον τὴν τοῦ 'Αθηναίου γνώμην ἔκρινε.

33. Παρακέλευσις Μιλτιάδου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

'Επεὶ Μιλτιάδης τὴν τῶν 'Αθηναίων στρατιὰν ἐν Μα-

ραθῶνι παρέταξε, τάδε τοῖς στρατιώταις πρὸ τῆς μάχης ἔλεξε· «Πάντες γιγνώσκετε, ὅτι νῦν¹ οὐ μόνον ὑπὲρ δόξης, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μάχεσθε· μηδεὶς οὖν ἐκ τῆς τάξεως φευγέτω, μηδὲ τὸν παραστάτην² καταλειπέτω, ἀλλὰ πάντες μέιετε μετὰ θάρρους, διώκετε τοὺς πολεμίους καὶ ὡς πλείστους αὐτῶν φονεύσατε. Οἱ στρατιῶται ὑπακουούντων τοῖς λοχαγοῖς καὶ τὰ κελεύσματα³ αὐτῶν πραξάντων. Ἐκαστος μεῖζον θάρρος τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἔχετω καὶ νομισάτω αὐτὸς τῆς νίκης αἴτιος ἔσεσθαι. Ἐάν δ' οὕτω, ὃ φίλοι, πράξητε, τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρέψετε καὶ τὴν πατρίδα σώσετε. Ἐπάν δὲ σὺν τοῖς θεοῖς τοὺς πολεμίους διώξωμεν, σύ, ὃ τοὺς πόδας τάχιστε Θέρσιππε, σπεῦσον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἄγγειλον τοῖς πολίταις τὴν νίκην».

34. Παῖς καὶ ἐπαίτης.

Παῖς τις ἐπαίτη καθ' ὁδὸν συντυγχάνει καὶ ὅβιολὸν αὐτῷ ἔγχειρίζει. Ὁ ἐπαίτης τῇ τοῦ παιδὸς εὔσπλαγχνίᾳ εὐφραίνεται καὶ αὐτῷ λέγει· «Χάριν σοι ἔχω, ὃ παῖ· ὁ Θεὸς ἀεί σε ὑγιᾶ διαφυλάττοι καὶ εὐδαιμονίαν σοι παρέχοι· εἴθε καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ὑγιαίνοιεν καὶ τὴν αὐτῶν οὐσίαν αὐξάνοιεν· ἀλυπὸν τὸν βίον διάγοις καὶ ἀεὶ ἀγαθὴ ἔργα πράττοις». Ὁ δὲ παῖς χαρᾶς πλήρης τῷ ἀγαθῷ ἐπαίτη ἀποκρίνεται· «Ἀπολαύσαιμι τῶν ἀγαθῶν, ἢ εὔχει· ἀλλὰ καὶ σύ, ὃ φίλε, ὑγιαίνοις καὶ εὗ πράξειας¹ εἴθε καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις εὐδαιμονίαν ὁ Θεὸς πέμψει καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσαιτε».

35. Ὁ τρίτος ἄθλος² τοῦ Ἡρακλέους.

Ἡρακλεῖ τὴν Λερναίαν ὕδραν φονεύσαντι Εὔρυσθεὺς ἐπέταξεν ἔμψυχον εἰς Μυκήνας κομίσαι τὴν Κερυνῖτιν ἔλαφον, χρυσᾶ μὲν κέρα ἔχουσαν, ἐν Οἰνόῃ δὲ διατρίβουσαν.³ Ἡν δ' ἡ ἔλαφος τῆς Ἀρτέμιδος ίερά. Ἡρακλῆς οὖν μήτε φονεύ-

σαι μήτε παῖσαι² αὐτὴν θέλων ἐνιαυτὸν ὅλον ἔδιώξε. Τέλος δ' ἡ ἔλαφος τῇ διώξει κάμνει³ καὶ εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον ὅρος φεύγει. Μέλλουσα δ' ἐκεῖθεν τὸν ποταμὸν Λάδωνα διαβαίνειν ὑφ' Ἡρακλέους συλλαμβάνεται. Οὗτος δ' ἐπὶ τῶν ὕμων αὐτὴν κομίζων συντυγχάνει Ἀρτέμιδι. Τῇ δὲ θεῷ γαλεπαινούσῃ⁴

Ἡρακλῆς ἔλεξεν· «Ούγ υἱῷσι, ὃ Ἀρτέμι, ἀλλ' ἀνάγκη τὴν ἔλαφον διώξας συνέλαβον· αἴτιος δὲ τούτου Εὔρυσθεύς ἐστιν δ τοῦτο προστάξας». Καὶ ἡ μὲν θεὰ ταῦτ' ἀκούσασα οὐκέτ' ὀργίζετο, δ δ' ἥρως ἔμψυχον τὴν ἔλαφον εἰς Μυκήνας κομίσας Εὔρυσθεῖ ἐγχειρίζει.

36. Κτίσις τῆς πόλεως Καδμείας.

Αγήνοιρι τῷ τῶν Φοινίκων βασιλεῖ δύο ἦσαν παῖδες, Εύρωπη καὶ Κάδμος. Ἐπεὶ δὲ Ζεὺς τὴν Εύρωπην ἀπήγαγεν, Ἀγήνωρ τῷ υἱῷ εἶπε· «Τὴν πατρίδα λίπει καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπανάγαγε». Κάδμος οὖν ἐπεὶ οὐδαμοῦ τὴν ἀδελφὴν ηὗρε, πρὸς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἥλθεν. Ἀπόλλων δ' αὐτῷ εἶπεν·

«Ἐὰν ἐν τῷ πεδίῳ² βοῦν ἴδης, ἐλθὲ μετ' αὐτῆς· ἐν τῷ δὲ ἀντόπῳ ἔκεινη ἐλθῇ, πόλιν κτίσον». Ἀπελθὼν δὲ κατὰ τοῦ Παρνασσοῦ δὲ Κάδμος βοῦν εἶδεν, οἷαν ὁ θεὸς εἶπε καὶ εἰς Βοιωτίαν μετ' αὐτῆς ἤλθε. Τότε δράκων τις μέγας ἔξι ἄντρου προῆλθεν³, ὃς τοὺς τοῦ Κάδμου ἑταίρους φονεύσας καὶ αὐτῷ ἐπῆλθε. Κάδμος δὲ ἀκοντίῳ ἔκεινον βαλὼν⁴ ἐφόνευσεν. Ἀθηνᾶ δὲ προσελθοῦσα ἔκέλευσεν αὐτὸν τοὺς τοῦ δράκοντος ὀδόντας εἰς τὴν γῆν βαλεῖν⁵. Βαλόντος δὲ αὐτοῦ τούτους ἄνδρες ἔνοπλοι ἐκ τῆς γῆς ἐξῆλθον. Οὗτοι ἔσφαξαν ἀλλήλους πλήν πέντε. Τούτους δὲ ἀγαγών Κάδμος εἰς τὸ πεδίον ἔκτισε πόλιν, ἣν Καδμείαν ὀνόμασε.

37. Ἀνοικοδόμησις τῶν τειχῶν τῶν Ἀθηνῶν.

Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην οἱ Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλέους συμβουλεύσαντος τὰ τοῦ ἀστεως τείχη πάλιν ἴδρυον. Τότε δὲ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων ἐλθόντες Ἀθήνας εἶπον· «Ὤ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ τείχη, ἂν ἴδρυετε, οὐκ ἔσται ὑμῖν ἵκανα· οἱ γὰρ Πέρσαι ὑμᾶς πάλιν φυγαδεύσουσι· τότε δὲ τοῖς μὲν Πέρσαις ὠφέλιμα ἔσται, ὑμῖν δὲ καὶ πᾶσι τοῖς Ἑλλησι βλαβερά· μὴ οὖν ἴδρυετε τὰ τείχη». Οὗτοις οἱ τῶν Λακεδαιμονίων πρέσβεις τοὺς Ἀθηναίους τῆς τῶν τειχῶν ἴδρυσεως ἔπαυσαν καὶ εἰς τὴν Σπάρτην ἀπῆλθον. Θεμιστοκλῆς δὲ εἶτα ἐν τῇ βουλῇ τάδε εἶπεν· «Ἐγὼ νῦν εἰς Σπάρτην πρεσβεύσω¹, ἀπόντος δέ μου συμβουλεύω ὑμῖν ἴδρυσαι παντὶ τρόπῳ τὰ τείχη· ἴδρυσαντες δὲ καὶ ἄλλους πέμψατε πρέσβεις». Ἀπόντος οὖν τοῦ Θεμιστοκλέους οἱ Ἀθηναῖοι τὰ τείχη ἴδρυσαν, ἔπειτα δὲ ἄλλους πρέσβεις εἰς Σπάρτην ἔπεμψαν. Ἔπειτα δὲ ἔκεισε ἥλθον, Θεμιστοκλῆς αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἐφόρους ἤγαγεν. Οἱ δὲ εἶπον· «Ὤ Θεμιστοκλεῖς, οὓς πιστεύομέν σοι· ἄλλοι γὰρ λέγουσιν Ἀθηναίους τὰ τείχη ἴδρυειν». Θεμιστοκλῆς δὲ εἶπεν· «Ἐὰν μὴ πιστεύητε τάληθῆ με λέγειν, πέμψατε πρέ-

σβεις Ἀθήναζε, ἐμὲ δ' ἔχετε ὅμηρον». «Οτε δὲ οἵ τε Λακεδαιμονίων καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις εἰς Ἀθήνας ἤλθον, Θεμιστοκλῆς τοῖς ἐφόροις εἶπεν· «Ἀθηναῖοι νῦν, ὡς Λακεδαιμονίοι, τὰ τείχη ἴδρυκασιν· ἐγὼ δ' εἰμὶ δὲ ταῦτα τούτοις συμβεβουλευκώς· ἐνόμιζον γὰρ ἡμῖν μὲν ἔξειναι² τείχη ἴδρυειν, ὑμῖν δὲ οὐ προσήκειν³ ἡμᾶς κωλύειν· καὶ γιγνώσκω μὲν ὅτι νῦν ἐφ' ὑμῖν εἰμι⁴, μὴ μέντοι καὶ ὑμεῖς ἐπιλανθάνεσθε⁵, ὅτι οἱ πρόσβεις ὑμῶν ἐν Ἀθήναις ἔχονται⁶. Ἰνα οὖν τούτους πάλιν ἔχητε, ἀνάγκη ὑμῖν λῦσαι με». Τότε δὴ οἱ ἐφόροι Θεμιστοκλέα ἀπέπεμψαν.

38. Λόγος τοῦ Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

«Οτε ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἔμελλον οἱ Λακεδαιμόνιοι στρα-

τεύεσθαι, τάδε Περικλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

εἶπεν· «Οἱ πολέμιοι ταῖς τε προτέραις ἡτταις καὶ τῇ ἡμετέρᾳ εὐδαιμονίᾳ ἀχθόμενοι¹ εἰς πόλεμον παρασκευάζονται καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν στρατεύσουσιν. Ἀντιπαρασκευα-
ζόμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς, ἵνα μὴ ἡ ἡμετέρα χώρα ὑπ' αὐτῶν διαρράξηται. Τὰ φρούρια καλῶς φυλαττέσθω καὶ ἐπιτήδεια ἐν αὐτοῖς συγκομιζέσθω, οἵ δὲ φρούραρχοι πρὸς τὴν τῶν πο-
λεμίων ἔφοδον παρασκευαζέσθων, ἵνα μὴ ἀπαράσκευοι κατα-
λαμβάνωνται. Ἀναγκαῖον δ' ἔτι ἐστὶν ἡμῖν καὶ τὰς ναῦς πα-
ρασκευάζεσθαι, ἵνα τὰς ἐκείνων ἀκτὰς ληζόμεθα² καὶ στρα-
τιὰν συνάγειν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων χώραν στρα-
τεύμεθα. Οὕ δ' ἂν ἡμῶν ἦ τὰ φρούρια φυλάττητε ἢ ἐπὶ τοὺς πολεμίους στρατεύσθε, γενναίως μάχεσθε καὶ τῆς πατρίου³ ἀρετῆς⁴ μὴ ἐπιλανθάνεσθε. Οἱ δὲ θεοί, οὓς πάντων μάλιστα σεβόμεθα, μὴ παύοιντο νίκην τε καὶ δόξαν ἡμῖν παρέχοντες.

39. Δεύτερος λόγος τοῦ Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Οὐ μόνοι, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοὺς πολεμίους στρατευό-
μεθα. Ἐχομεν συμμάχους πιστοὺς καὶ ἀνδρείους, οἵ ἀθρόοι ἐκπορεύσονται¹. Οἱ τούτων στρατηγοὶ συμβουλεύσονται² ἡμῖν περὶ τῆς στρατείας, τὰς δ' ὁρθὰς αὐτῶν συμβουλὰς ἀποδεξό-
μεθα. Πρὸ δὲ τῆς στρατείας, ὦ πολῖται, εὐξόμεθα περὶ τῆς νίκης τοῖς θεοῖς, οἵ τοῖς μὲν πολεμίοις οὐ βοηθήσουσιν, ὅτι τὴν εἰρήνην ἔλυσαν, ἡμῶν δ' οὐ παύσονται προστατοῦντες.

40. Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης.

Οἱ τοῦ Οἰδίποδος υἱοί, Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, πρῶ-
τον μὲν κοινῇ τῶν Θηβαίων ἔβασιλευσαν· μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ἐτεοκλῆς φεύγειν Πολυνείκη ἔβιάσατο. Τοῦτον ἐδέ-
ξατο Ἀδραστος, ὁ τῶν Ἀργείων βασιλεὺς· οὗτος δὲ καὶ Πο-
λυνείκης μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ Θήβας ἐστρατεύσαντο. Ἐπεὶ δ' αἱ

ἀντίπαλοι στρατιαι παρετάξαντο, Ἐτεοκλῆς μὲν καὶ Πολυνείκης ἀλλήλους ἐφόνευσαν, οἱ δὲ θεοὶ Θηβαίοις τὴν νίκην παρέσχον. Κρέων δ' ὁ μετὰ τὸν Ἐτεοκλέους θάνατον τῶν Θηβαίων ἄρξας, τὸ μὲν Ἐτεοκλέους σῶμα θάψαι ἐκέλευσε, τὸ δὲ Πολυνείκους, ἐπεὶ οὗτος ἀλλοτρίους ἄνδρας συνελέξατο καὶ ἐπὶ τὴν ίδίαν πόλιν ἐστρατεύσατο, ἄταφον κατέλιπε, θάνατον τῷ θάψοντι αὐτὸν προειπών. Ἀντιγόνη δ' ἡ Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους ἀδελφῆ, νυκτὸς τὸ τοῦ ἀδελφοῦ σῶμα ἔθαψε. Κρέων δὲ τὴν Ἀντιγόνην μετεπέμψατο καὶ ὀνειδίσας αὐτῇ ἐκέλευσε ζῶσαν θάψαι.

41. Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων.

Ἐπεὶ φῦλοι τινὲς τοῦ Ἀρμόδιου καὶ Ἀριστογείτονος συνηθροισμένοι ἦσαν, Ἀρμόδιος εἶπεν « Ὡ άνδρες, ὅπο μὲν Θησέως ἡ τε τῶν Κρητῶν ἀδικία καὶ ὑβρίς ἐλέλυτο καὶ ἡ πολιτεία καὶ βασιλεία ἰδρυτο. Μετὰ δὲ τὸν τοῦ Κόδρου θάνατον, ἐπεὶ ἡ βασιλεία τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἐπέπαυτο, οὐδεὶς ἐτυράννευσε, πλὴν Πεισίστρατος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, οἱ δουλεύειν ἡμᾶς ἀναγκάζουσιν. Ἄλλ' εἰς τὸ δουλεύειν οὕθ' ἡμεῖς πεπαιδευσθε, οὔτ' ἐγὼ πεπαιδευμαὶ πεπαιδεύμεθα δέ, ὃ ἄνδρες, ἐλεύθεροι εἰναι. Ἰνα δ' ἡ πατρὶς ἡμῶν ἐλευθέρα ἦ, τοὺς τυράννους ἀνάγκη φονεύσαι. Φονεύσωμεν οὖν αὐτοὺς καὶ ἴδρυσωμεν ἐλευθερίαν ».

42. Εύχη μητρός.

Εἴθε οἱ ἔμοι υἱοὶ εὖ πεπαιδευμένοι εἴεν καὶ ἀεὶ ἀγαθὰ ἐργάζοιντο¹. Εἴθε πάντες εὖ αὐτοὺς λέγοιεν², μηδεὶς δὲ μέμψαιτο. Φυλάξαιντο³ τὰς κακὰς ὅμιλίας, αἵ τοὺς νέους παντὸς μᾶλλον διαφθείρουσι καὶ μηδέποτε ψεύσαιντο⁴. Εἴθε, ὥ υἱοί, εὖ γεγυμνασμένοι εἴητε καὶ φιλοπατρίαν ἔχοιτε. Εἴθε μετὰ θάρρους ἐπὶ τοὺς τῆς πατρίδος πολεμίους στρατεύσαισθε καὶ

τούτους σὺν τοῖς ἄλλοις στρατιώταις τρέψαισθε⁵. Εἴθε ὑποδεξαίμην ποτὲ νικητὰς τοὺς ἐμοὺς υἱὸνς καὶ εὐθὺς ἀποθάνοιμι.

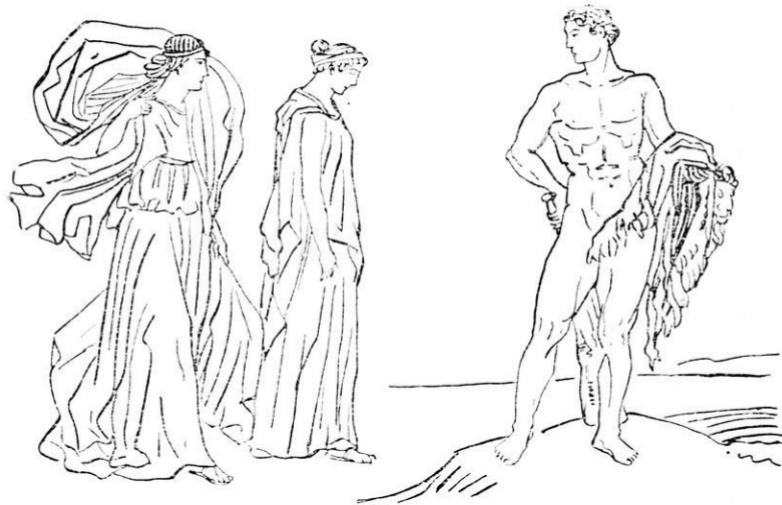
43. Κατάλυσις τῆς τοῦ Κροίσου ἀρχῆς.

Κροῖσος, δὲ Λυδῶν βασιλεύς, εὐδαιμονέστατος ὑφ' ἀπάντων ἐνομίζετο. Κίνδυνος δ' ἦν, μὴ ὑπὸ Κύρου, τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ ἡ Λυδία ἐπιβουλευθῆ καὶ ἡ Κροίσου βασιλεία καταλυθῆ. Πέμψας οὖν πρέσβεις εἰς Δελφοὺς ὁ Κροῖσος ἐμαντεύσατο¹, εἰ ἐπὶ Κῦρον στρατεύσαιτο. Ἡ δὲ Πυθία, «Ἐὰν στρατεύσῃ, ὃ Κροῖσε,» εἶπεν, «ἐπὶ τοὺς Πέρσας, μεγάλη ἀρχὴ καταλυθήσεται». Ἀκούσαντι δὲ Κροίσῳ πολλὴ ἔλπις ἦν, ἐὰν στρατεύσηται, τὴν Κύρου ἀρχὴν καταλύσειν. Συνεβουλεύετο οὖν τοῖς φίλοις, δπως ἂν ἀριστ' ἐπὶ τοὺς Πέρσας πορευθείη. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Κροίσῳ συνεβούλευσαν πολλῷ στρατεύματι στρατεύσασθαι, ἵνα Κῦρον τῆς θρησκείας² παύσῃ. Σάνδανις δέ, δοσοφώτατος τῶν τότε Λυδῶν, ἐκώλυσε τὸν Κροῖσον λέγων· «Ὄ βασιλεῦ, σοφοῦ ἀνδρός ἐστιν εὗ βουλεύσασθαι. Ἐὰν οὖν ἐμοὶ πεισθῆς, οὐ πορεύσει ἐπὶ Κῦρον. Ἐὰν μὲν γὰρ ἡ Περσῶν ἀρχὴ καταλυθῆ, οὐδὲν ὅφελος ἔσται τοῖς Λυδοῖς. Οἱ γὰρ Πέρσαι λέγονται πενέστατοι εἶναι. Εἰ δὲ ἡ ἡμετέρᾳ δύναμις ὑπὸ τῶν Περσῶν καταλυθείη, οὐκ ἂν κωλυθεῖεν εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν πορευθῆναι. Τῶν δ' ἡμετέρων ἀγαθῶν γευσάμενοι οὐκέτ' ἂν κινδυνεύοντες παύσαιντο, πρὸν ἂν Σάρδεις διαλυθῶσι καὶ πάντες οἱ Λυδοὶ τῷ Κύρῳ δουλεύσωσιν». Οὕτω μὲν οὖν δοσοφώτατος τῶν Λυδῶν συνεβούλευσε· Κροῖσος δ' οὐκ ἐπείσθη, ἀλλὰ στρατευσάμενος μεγάλην ἀρχὴν κατὰ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος χρησμὸν κατέλυσεν· ἢ γὰρ Κροίσου ἀρχὴ ὑπὸ Κύρου κατελύθη.

44. Ἡρακλῆς, Ἀρετὴ καὶ Κακία.

‘Ως πάντες, δτε ἔφηβοί εἰσι, αρίνονται, εἰ τὴν διὰ τῆς ἀρετῆς ὁδὸν τρέψονται ἐπὶ τὸν βίον ἢ τὴν διὰ τῆς κακίας,

οὗτω καὶ Ἡρακλῆς τηλικοῦτος γενόμενος ἐν μεγάλῃ ἀπορίᾳ
 ἦν, ποτέραν τῶν ὄδῶν τούτων τράποιτο. Σχοπουμένῳ¹ δ' αὐτῷ
 ἐφάνησαν γυναικες δύο. Ἡ μὲν οὖν ἔτέρα τὰ ὅμματα πλή-
 ρη αἰδοῦς καὶ ἀπλῆν τὴν ἐσθῆτα εἶχεν, ἡ δ' ἔτέρα τὴν ἐσθῆτα
 ποικίλην² εἶχε καὶ πολλάκις εἰς ἑαυτὴν ἀπέβλεπε. Καὶ πλησια-
 ξουσῶν αὐτῶν τῷ Ἡρακλεῖ, ἐκείνη μὲν ἀεὶ τὸν αὐτὸν τρόπον
 προύβαινεν³, αὕτη δὲ ως τάχιστα προσδραμοῦσα τάδε εἶπεν·
 «Οὐώ⁴ σε, ὥ Ἡράκλεις, ἀποροῦντα, ποίαν ὄδὸν ἐπὶ τὸν βίον

τράπῃ. Ἐὰν⁵ οὖν ἐμοὶ ἐπιτρέψῃς σεαυτόν, τὴν ἥδιστην τε καὶ
 δύστην ὄδὸν ἄξω σε καὶ τῶν μὲν ἥδονῶν πασῶν μέτοχος, τῶν
 δὲ πόνων ἀπειρος διάξεις τὸν βίον, ἀφθονίαν ἔχων σίτων καὶ
 ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἥδονῶν. Καὶ οὐ τρόφος, μή ποτε ἀπο-
 ρίᾳ⁶ σε τούτων καταλάβῃ· τοῖς γὰρ ἐμοῖς φίλοις ἄνευ πόνου
 πάντα τὰ τοιαῦτα γίγνεται». Καὶ δὲ Ἡρακλῆς ταῦτ' ἀκούσας,
 «Ὦ γύναι», εἶπεν, «ὄνομα δέ σοι τί ἐστιν;» Ἡ δέ, «Οἱ μὲν
 ἐμοὶ φίλοι», εἶπεν, «ὄνομάζουσί με Εὔδαιμονίαν, οἱ δὲ ἔχθροι
 Κακίαν». Καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἔτέρα γυνὴ πλησιάσασα τάδε εἶπε·

«Καὶ ἐγὼ πρὸς σέ, ὃν Ἡράκλεις, οὐκ ἄπειρος οὖσα τῶν τε σῶν γονέων καὶ τῆς σῆς φύσεως. Διὸ ἐλπίζω σε, εἰὰν τὴν πρὸς ἐμὲ δόδον τράπῃ, βέλτιστον ἐν ἀνθρώποις γενήσεσθαι. Πάντων δὲ τῶν ἀγαθῶν, ὅσα ἐν τῇ γῇ ἔστιν, οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἴδρωτος τοῖς ἀνθρώποις παρέχεται. Ἐὰν οὖν ἀγαθὸς γενέσθαι θέλῃς, σὺν ἐμοὶ πονήσεις⁶, οὐδὲν δ' ἑτοῖμον εὑρήσεις». Ἡ δὲ Κακία, «Ὥνεανία», εἶπε, «τί ἔτι μέλλεις⁷ ἐμοὶ ἐπεσθαι⁸ ταύτης ἀκούσας τοὺς λόγους;» Ἡ δ' Ἀρετή, «Ὥν τλῆμον⁹», εἶπε, «τί δὲ σὺ ἀγαθὸν ἔχεις; Τίς δὲ πιστεύει σοι λεγούσῃ τι; Ἐγώ εἰμι φύλη μὲν συνεργὸς¹⁰ τεχνίταις, πιστὴ δὲ φύλαξ οἰκων δεσπόταις, εὔνους δὲ βοηθὸς οἰκέταις, σύμμαχος δὲ τῶν ἐν πολέμῳ ἔργων». Ἡρακλεῖ δὲ ταῦτ' ἀκούσαντι ἔδοξε¹¹ τῇ Ἀρετῇ διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπεσθαι.

45. Ὁ Κῦρος παρὰ τῷ πάππῳ Ἀστυάγει.

Κῦρος υἱὸς ἦν Καμβύσου, τοῦ Περσῶν βασιλέως καὶ Μανδάνης, θυγατρὸς Ἀστυάγους, ὃς τῶν Μήδων ἐβασίλευεν. «Οτε δ' ὁ Κῦρος ἦν ἐτῶν δώδεκα, μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐβούλετο γάρ ίδειν τὸν παιδα, ὃν πάντες ἐλεγον καλὸν κάγαθὸν εἶναι. Ἡλθεν οὖν ἡ Μανδάνη μετὰ τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα. Θαυμάζων δ' ὁ Κῦρος τὸν κόσμον¹ τοῦ πάππου ἐλεγεν· «Ὥ μῆτερ, ὡς καλός μοι ὁ πάππος ἐστίν». Ἡρώτησεν οὖν ἡ μῆτηρ· «Πότερος καλλίων φαίνεται σοι εἶναι ὁ σὸς πατὴρ ἢ ὁ πάππος;» Κάκεινος εἶπεν· «Ὥ μῆτερ, Περσῶν μὲν κάλλιστος ἐστιν ὁ ἐμὸς πατίρο, Μήδων δὲ οὗτος ὁ ἐμὸς πάππος κάλλιστος. Ἀμφοτέρους δ' ὁμοίως στέργω²». Ἐξ ἀρχῆς μὲν Κῦρος τὸν πάππον ὡς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἔστεργεν, ἐξ οὐ δὲ πολυτελῆ ἐσθῆτα καὶ ἄλλον πολὺν κόσμον παρ' αὐτοῦ ἐλαβεν, ἥδιστον αὐτῷ παρὰ τῷ πάππῳ βιοτεύειν ἐφαίνετο. Πάση τῇ ἐν Μήδοις διαιτῇ Κῦρος πάνυ ἔχαιρεν· ἐμάνθανε γάρ ιππεύειν τε καὶ θηρεύειν. Τὰ

μέντοι ἀπλούστερα δεῖπνα τὰ ἐν Πέρσαις ἥδιο ἐνόμιζεν εἶναι. Καὶ τοῦτο δὲ βαρέως ἔφερεν, δτι Σάκας, οὗ ἦν τοὺς ἀνθρώπους παρὰ τὸν βασιλέα εἰσάγειν, πολλάκις αὐτὸν τῆς πρὸς τὸν πάππον εἰσόδου ἐκώλυεν. Ἐπεὶ δ' ἡ μήτηρ πρὸς τὸν ἄνδρα ἐπανέρχεσθαι ἐμελλεν, Ἀστυάγης πρὸς τὸν Κῦρον τάδε εἶπεν· «Ὤ πατήρ, μένε παρ' ἡμῖν. Τὴν ἡμετέραν δίαιταν ἥδιο εἶναι νομίζω ἡ τὴν ἐν Πέρσαις. Ἐξουσίαν γάρ σοι παρέχω ἐπὶ μὲν τῶν ἐμῶν ἵππων ἐλαύνειν καὶ τὰ θηρία τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ ἡμῶν διώκειν, ἐν δὲ τῷ δεῖπνῳ λαμβάνειν, ἅτα σοι ἥδιστά ἐστιν. Ωντινῶν σὺ ὁρέγει³, ταῦτα ἥδεως σοι παρέξω. Ταῦτά, οἰσπερ ἐν Πέρσαις εὑφραίνει, καὶ παρ' ἡμῖν σοι ὑπάρχει καὶ οὐδεὶς τῆς παρ'⁴ ἐμὲ εἰσόδου σε ἔτι κωλύσει». Ταῦτ' ἀκούσας Κῦρος ἥδεως κατέμενε καὶ ἐν Μήδοις ἐτρέφετο. Ἐπεὶ δ' ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ ἦν, ἐν ᾧ ἦδη τὰ ἀνδρὸς ἔργα πράττουσιν οἱ νέοι, ἐκέλευσεν αὐτὸν δὲ πατὴρ ἐπανελθεῖν οἰκαδε.

46. Περὶ τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἀθηνᾶ Διὸς θυγάτηρ ἦν. Ἐν τῇ τῶν Ἀθηνῶν ἀκο-

πόλει τὸ τῆς Ἀθηνᾶς λαμπρὸν οἰκοδόν καὶ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα, κλεινὸν¹ Φειδίου τοῦ τεχνίτου ἔργον, ἦν. Ἐνταῦθα καὶ ἡ οἰκὴ ἐλαία, τῆς Ἀθηνᾶς δῶρον, ἦν. Τῇ Ἀθηνᾶ παντοίας τέχνας, οἷον τὴν ὑφαντικήν καὶ τὴν τεκτονικήν, οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες προσάπτουσιν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔορταῖς τὴν Ἀθηνᾶν ἐθεράπευνον. Αἱ παρθένοι δ' ἥδον· «Ω Ἀθηνᾶ, σεμνὴ θεά, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν ἀκρόπολιν φύλαττε».

47. Ὁ πρῶτος περίπλους τῆς Λιβύης.

Νεκῶς, ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, οὐ μόνον κατὰ γῆν μεγάλην δύναμιν παρεσκευάσατο, ἀλλὰ καὶ τῇ ναυτικῇ τέχνῃ τὸν νοῦν προσέχων Φοίνικας ἀνδρας μετεπέμψατο, ἵνα τοὺς Αἰγυπτίους τὴν ναυπηγίαν διδάξωσιν. Ἐβουλεύσατο δὲ καὶ τὸν ἴσθμὸν τὸν μεταξὺ Λιβύης καὶ Ἀσίας διορύξαι, ἵνα τοῖς πλοίοις διέκπλουν ἐκ τοῦ Ἀραβίου κόλπου εἰς τὴν πρὸς βορρᾶν θάλατταν παράσχῃ. Ἐν νῷ γὰρ εἶχεν ἀνδρας πέμψαι ἐπὶ πλοίων, ὅπως διὰ τῆς διώρυχος ἀεὶ πρὸς μεσημβρίαν πλέοντες τὸν τῆς Λιβύης περίπλουν εῦρωσιν. Ἐπαύσατο δ' ὅμιως τοῦ ἔργου μαντείψι¹ τινὶ πειθόμενος. Παυσάμενος δ' ὁ Νεκῶς τοῦ τῆς διώρυχος ἔργου, ὅμιως τῷ τῆς Λιβύης περίπλῳ προσετήσε τὸν νοῦν καὶ μεταπεμψάμενος τοὺς Φοίνικας ἔπειθεν αὐτοὺς τούτῳ ἐπιχειρῆσαι τῷ ἔργῳ. Πείσας δ' αὐτοὺς ἔπειψεν εἰς τὸν Ἀράβιον κόλπον, ἔνθα πολλὰ πλοῖα αυτῷ ἦν. Παρασκευασάμενοι δ' οὗτοι ταχέως πάντα τὰ εἰς τὸν πλ.οῦν οὐκ ἐμέλλησαν² ἀνάγεσθαι³. Οὕτω δὴ πρῶτον μὲν ἀεὶ πρὸς μεσημβρίαν, εἴτα δὲ πρὸς βορρᾶν πλέοντες, τρίτῳ ἔτει διὰ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἥλθον καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ περὶ τὸν πλοῦν λέγοντες πολλὴν ἥδονὴν παρεῖχον.

48. Αἴγενς καὶ Μίνως.

Ἀνδρόγεων, τὸν τοῦ Μίνω υἱόν, εἰς Ἀθήνας ἐλθόντα

οἱ Παλλαντίδαι φιλικῶς ἔδέξαντο. Αἰγεὺς δ' ὁ τῶν Ἀθηναίων βασιλεὺς φοβούμενος, μὴ ἐκεῖνοι, Μίνω βοηθοῦντος, ἐαυτὸν τῆς ἀρχῆς ἐκβάλωσι, τῷ Ἀνδρόγεῳ ἐπεβούλευσε καὶ αὐτὸν ἐφόνευσε. Μίνως οὖν τοῦτο μαθὼν εὐθὺς στρατιὰν συνέλεξεν ὡς τοὺς Ἀθηναίους τιμωρησόμενος. Καὶ ἥναγκασεν αὐτούς, τὰ Ἀνδρόγεῳ ὅστα ἀπολαβών, δι' ἐνάτου ἔτους ἐπτὰ νεανίας καὶ τοσαύτας παρθένους εἰς Κρήτην πέμπειν βορὰν τοῦ Μινωταύρου.

49. Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις νομισμάτων.

Ἐν Ἀθήναις χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα ἐκόπτετο. Χαλκοῦν ἦν οὐ μόνον τὸ λεπτόν, ὃ μικρότατον ἦν τῶν νομισμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπταπλοῦν τοῦ λεπτοῦ, ὃ καὶ ὄνομα ἦν χαλκοῦς. Τὸ δὲ δίχαλκον τοτὲ μὲν χαλκοῦν, τοτὲ δ' ἀργυροῦν ἦν, τὸ δὲ τετράχαλκον ἀεὶ ἀργυροῦν. Ὁκτὼ δὲ χαλκοὶ ἵσοι ἦσαν τῷ ὀβιλῷ, ἐξ δὲ ὀβιολοὶ ἵσοι τῇ δραχμῇ. Ἡσαν δὲ καὶ ὁ ὀβιολὸς καὶ ἡ δραχμὴ ἀργυρᾶ νομίσματα. Ἀργυροῦς δ' ἦν καὶ ὁ στατῆρ, ὃς καὶ τετράδραχμον ὀνομάζετο. Ἐκόπτοντο δὲ καὶ χρυσοῖ στατῆρες· ἡ δὲ τοῦ χρυσοῦ στατῆρος τιμὴ δεκαπλασία ἦν τῆς τοῦ ἀργυροῦ. Αἱ μναὶ δὲ καὶ τὰ τάλαντα νομίσματα οὐκ ἦν κεκομμένα, ἀλλ' ὀνόματα μόνον ἦν ἀριθμοί. Ὁνόμαζον γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκατὸν δραχμὰς μνᾶν, ἐξήκοντα δὲ μνᾶς τάλαντον.

50. Περὶ τῆς τῶν Σπαρτιατῶν ἀπλότητος.

Οἱ Λυκούργου, τοῦ Σπαρτιατῶν νομοθέτου, νόμοι οἱ ἀπλοὶ ἦσαν. Οἱ παλαιοὶ τοὺς Σπαρτιάτας τῶν ἀπλῶν τρόπων ἐθαύμαζον. Νόμος ἦν αὐτοῖς τὰς οἰκίας ἀνευ ἀργυροῦ καὶ χρυσοῦ κόσμου εἶναι. Ἀπλῆ ἦν ἐν Σπάρτῃ καὶ ἡ τῶν παιδεία, ἀπλαῖ δὲ καὶ αἱ τῆς ἀνδρείας τιμαὶ· ἐλαίας γὰρ στέφανος τῆς νίκης τιμὴ καὶ τοῦ στρατηγοῦ κόσμος ἦν. Μάλιστα δ' οἱ

παλαιοὶ τὴν ἀπλῆν δίαιταν καὶ τὰ ἐν τοῖς συσσιτίοις ἀπλᾶ σῖτα, οἶον τὸν μέλανα ζωμόν, ἐγκωμιάζουσι.

51. Ὁ Ἀδης.

Ἐνδον¹ γῆς τόπος ἔστι σύμπλεως² σκότους καὶ φόβου, ὃν οἱ παλαιοὶ Ἀδην ὀνομάζουσιν. Ἐν Ἀδου οἰκίαι ἔμπλεῳ² ψυχῶν εἰσιν, ἂς ἔκεισε Ἐρμῆς, ὁ τῶν θεῶν ἄγγελος³, ἄγει. Περιέχεται⁴ δ' ὁ τόπος φοβεροῖς ποταμοῖς, οἵ τὸν ἔκρουν⁵ εἰς δεινὴν ἔχουσι λίμνην, φόβου ἀνάπλεων². Μετὰ τὸν διὰ τῆς λίμνης πλοῦν αἱ ψυχαὶ τῇ εἰσόδῳ πλησιάζουσιν. Ἡ εἴσοδος χαλκαῖς πύλαις κλείεται καὶ ταύτας δὲ Κέρβερος φυλάττει. Τοῦ Ἀδου ἄρχουσι Πλούτων καὶ Περσεφόνη, κριταὶ δὲ ἄλλοι τε καὶ Μίνως ἔστιν. Οἱ κριταὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἔλευσι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς χώραν ἡδονῶν πλέαν² ἄγουσι, τοῖς δὲ κακοῖς κακόνοι⁷ εἰσὶ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς τὸν τῶν ξημιῶν τόπον πέμπουσι.

52. Οἱ θεοὶ τῶν Ἑλλήνων.

Ομηρος τὸν Δία θεῶν καὶ ἀνθρώπων πατέρα λέγει. Ζεὺς

ἐν τῷ Ὁλύμπῳ ἔβασίλευεν. Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ γυναῖκα τοῦ Διὸς τὴν Ἡραν λέγουσιν εἴναι. Διὶ πολλοὶ παῖδες ἥσαν, οἶον

νίεις μεν Ἀπόλλων καὶ Ἐρμῆς, θυγατέρες δ' Ἀθηνᾶ καὶ Ἀρτεμις. Ἐν τοῖς Διὸς γόναις τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα' ἦν. Ἐκ Διὸς καὶ τὰ ὄντειρατ' ἦν· ὡς δ' ἄλλοι λέγουσιν, ἡ τῶν ὄντειράτων οἰκία ἐγγὺς τοῦ Ἀδου ἦν. Ποσειδῶν, τὸν Διὸς ἀδελφὸν τῶν ὄντειρών ἄρχειν λέγουσι. Τὸ Ποσειδῶνος ἄρμα ἵπποι διὰ τοῦ ὄντειρος ἥλαυνον, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τὴν τοίαιναν εἶχεν οὗτος. Πλούτων δέ, ὁ Διὸς ἀδελφός, ἐν Ἀδου ἔβασι-λευνεν. Ὁ Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης, τῆς γυναικός, θρόνος μέλας ἦν. Οἱ μὲν τὰς τοῦ Ἀδου κλεῖδας είχεν, ἡ δὲ ἐν ταῖς χειρὶ δῆδας· παρὰ δὲ τῷ θρόνῳ κύων θαυμαστὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν μορφὴν ἦν, Κέρβερος δνομα· λέγουσι δὲ τὸν κύνα ἐλέφαντι δμοιον εἶναι τὸ μέγεθος, τὴν δὲ τοῦ κυνὸς οὐρὰν τῇ δράκοντος δμοίαν.

53. "Αδμητος καὶ "Αλκηστις.

"Αλκηστις ἡ Ἀδμήτου τοῦ Θετταλῶν βασιλέως γυνὴ ἐνδοξοτάτη ἦν. "Οτε γὰρ Ἀδμήτου θάνατος ἐγγὺς ἦν, τῶν μάντεων τις εἶπεν· «Ἐὰν ἄλλος τις εἰς Ἀδου ἐλθῃ, Ἀδμητος ἐν τῷ βίῳ ἔτι ἔσται». Τῇ γυναικὶ μᾶλλον δὲ Ἀδμητος ἢ ὁ ἴδιος αὐτῆς βίος φίλος ἦν. Τῆς οὖν γυναικὸς εἰς Ἀδου ἐλθούσης, Ἀδμητος τὸν βίον είχεν. Ἡρακλῆς δὲ ἐπεὶ τοῦτ' ἤκουσε, πιστεύων ταῖς ιδίαις χερσὶν εἰς Ἀδου ἤλθε καὶ τὴν τοῦ Ἀδμήτου γυναικα ἐκ τῶν τοῦ θανάτου χειρῶν πάλιν εἰς τὴν γῆν ἤγαγεν. Οἱ δὲ Ἀδμητος τῇ γυναικὶ εἶπεν· «Ω γύναι, τῷ Ἡρακλεῖ πολλὴν ἔχωμεν γάριν· ἐάν ποτε πάλιν εἰς Θετταλίαν ἐλθῃ, φίλος ἡμῖν ἔσται ξένος».

54. "Οπως Σίνων τοὺς Τρῶας ἔψευσεν¹.

Οἱ Ἀχαιοὶ δτε δολερῶς ἀπὸ Τροίας ἔφευγον, τόν τε ξύλινον ἵππον, πολλοὺς τῶν ἡγεμόνων ἔχοντα, καὶ Σίνωνα κατέλιπον. Οἱ δὲ Τρῶες, ἐπεὶ ἐξ τῆς πόλεως ἐλθόντες τὸν ἵππον

ἔθιαν μασαν, διπόσος ἦν, Σίνωνα ἐν λίμνῃ κεκρυμένον εἶδον. Προσαχθεὶς δ' οὗτος ἡρωτήθη.

— Ποδαπὸς εἰ; Πῶς κεκοσμημένος², πόθεν εἰς τὴν λίμνην ἤκεις;

— Ἀχαιός εἰμι· οἱ μὲν Ἀχαιοὶ ἐκόσμησάν με ὡς σφάξοντες, ἐγὼ δ' ἔφυγον.

— Διὰ τί;

— Ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἡδίκησα· Κάλχας δὲ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐκέλευσε νεανίαν θῦσαι, ἵνα εῦ πλεύσωσι.

— Ποῖ δ' οἱ Ἑλληνες πλέουσιν;

— Οἴκαδε³, εἰς τὴν Ἑλλάδα.

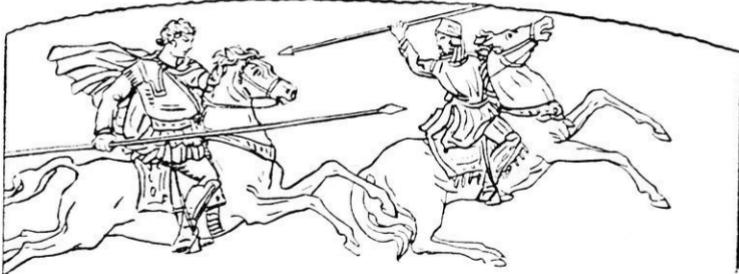
— Ποιον δὲ χρῆμα⁴ ἔστιν οὗτος ὁ ἵππος;

— Ἀνάθημα⁵ τῇ Ἀθηνᾷ.

— Διὰ τί δὲ τοσοῦτον κατεσκευάκασι;

— Τοσοῦτον κατεσκευάκασιν, ὅσον τοῦ ὑμετέρου τελείους τὸ ὑψος ἔστιν, ἵνα μὴ διὰ τῶν πυλῶν κομίσητε. Ἐὰν δ' εἰς τὴν ὑμετέραν ἀκρόπολιν κομισθῇ, ἡ Ἀθηνᾶ εἰς ἀεὶ ὑμᾶς σώσει.

Τοσαῦτα μὲν δὲ Σίνων εἶπε· Λαοκόων δὲ τοὺς Τρῶας ἐκέλευσε τὸν ἵππον ἀφανίσαι δόλον ὄντα τῶν Ἀχαιῶν. Τοῖς μὲν οὖν Τρωσὶν ἄδηλον ἦν, διποτέρῳ πιστευτέον εἴη. Ἐξαίφνης δ' ἐκ τῆς θαλάττης δράκοντες δύο ἔξορμήσαντες τῷ τε Λαοκόντι καὶ τοῖς παισὶν αὐτοῦ προσέβαλον. Οἱ μὲν οὖν Λαοκόων ἐπόνησεν ὡς τοὺς παιδας σώσων, ἕσωσε δ' οὐδέτερον. Οἱ δράκοντες ἀμφοτέρους τοὺς παιδας καὶ τὸν Λαοκόντα ἐφόνευσαν. Τοῦτο οἱ Τρῶες ζημίαν⁶ παρὰ τῶν θεῶν εἶναι νομίζοντες τὸ τεῖχος διέσκαψαν⁷ καὶ τὸν ἵππον εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐκόμισαν. Νυκτὸς δ' οἱ Ἑλληνες πάλιν εἰς Τροίαν ἤκον. Ἐν τῷ αὐτῷ οὖν χρόνῳ καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἵππου καὶ οἱ ἐκ τῶν νεῶν τοὺς Τρῶας φονεῦσαι ἐπεχείρησαν.

ΜΕΡΟΣ Β'

55. Ἡ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν μάχη.

Οἱ Ἑλλῆνες τῇ Ἀλεξάνδρου ἀνδρείᾳ ἐκπλαγέντες εἰς τὸν Ἰσθμὸν πάντες πλὴν Λακεδαιμονίων συνελέγησαν καὶ ἐψηφίσαντο¹ ἔχειν μὲν ἡγεμόνα Ἀλέξανδρον, στρατεῦσαι δὲ σὺν αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Πέρσας, ὃν πολλάκις πρότερον ἐβλάβησαν. Ἀλέξανδρος οὗν πολλοὺς Μακεδόνας τε καὶ Ἑλλήνας λαβὼν εἰς τὴν Ἀσίαν διαβαίνει καὶ τοῖς Πέρσαις παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν πρῶτον μάχεται. Ἐπει δ' αἱ ἀντίπαλοι στρατιαὶ συνεπλάκησαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ μάχη ἀμφίρροπος ἦν, τέλος δὲ στραφέντες οἱ Πέρσαι εἰς φυγὴν ἐτράπησαν. Τῶν Περσῶν πολλοὶ μὲν κατεκόπησαν, τινὲς δ' ἐν τῷ ποταμῷ ἐπνύγησαν. Τοσοῦτον δ' ἦν τὸ τῶν κατακοπέντων πλῆθος, ὥστε τὸ τοῦ ποταμοῦ ὅδωρ τῷ αἷματι βαφὲν ἐπὶ πολλάς, ὡς λέγεται, ἡμέρας ἐρυθρὸν ἦν. Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου κράνος λέγεται ὑπὸ Πέρσου τινὸς ἀποκοπῆναι, ὃς ἡθέλησε μὲν Ἀλέξανδρον φονεῦσαι, πληγεὶς² δ' ὑπὸ Κλείτου τοῦ σκοποῦ ἥμαρτε³. Μετὰ δὲ τὴν μάχην Ἀλέξανδρος τριακοσίας πανοπλίας Περσικὰς εἰς Ἀθήνας ἐπεμψεν ἀνάθημα εἶναι τῇ Ἀθηνᾶ καὶ ἐπίγραμμα ἐπιγραφῆναι ἐκέλευσε τόδε· «Ἀλέξανδρος δὲ Φιλίππου καὶ οἱ Ἑλλῆνες πλὴν Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν βαρβάρων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ».

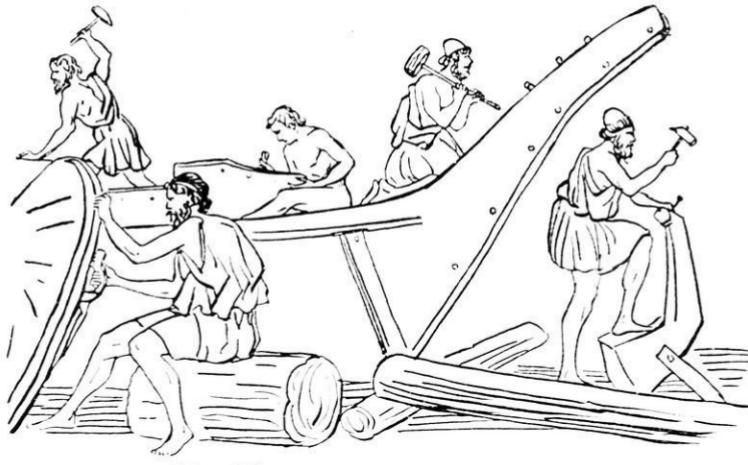
56. Οι Ἀθηναῖοι ἀνοικοδομοῦσι καὶ
τειχίζουσι τὰς Ἀθήνας.

Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἔφερον τισανούσι οἱ Ἀθηναῖοι, ὅπως τὴν πόλιν ἀνοικοδομήσουσι καὶ τειχιοῦσι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀκούσαντες μέλλειν τοὺς Ἀθηναίους τὴν πόλιν τειχιεῖν πρόσβεις ἔπειψαν Ἀθήναζε, οἵ τάδε εἶπον· «Ὥ ανδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὴν πόλιν τειχιεῖτε, οἱ βάροβαροι στρατεύσαντες ἐπ’ αὐτὴν φυγαδεύσουσι πάλιν ὑμᾶς καὶ δραμητήριον ποιοῦνται». Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἀθηναίοις εἶπε· «Τειχιοῦμεν τὴν πόλιν ἀκόντων τῶν Λακεδαιμονίων. Λόγῳ μὲν αὐτοῖς χαριούμεθα, ἔργῳ δὲ ὡς τάχιστα τειχιεῖτε αὐτήν. Ἡ πόλις ψηφιεῖται τρεῖς πρόσβεις εἰς Σπάρτην πέμψαι. Πρῶτον μὲν ἐγὼ εἰς Σπάρτην κομισθήσομαι καὶ ἐνταῦθα διατρίψω, ἐντὸν τὴν πόλιν ἵκανῶς τειχίσητε· τότε δὲ οἱ δύο ἔτεροι πρόσβεις ἐκεῖσε κομισθέντων. Οὕτως οἱ Λακεδαιμόνιοι ψευσθήσονται τῆς ἐλπίδος».

57. Ἀργοναῦται.

Πελίαν, τὸν τῆς ἐν Θετταλίᾳ Ἰωλκοῦ βασιλέα, μαντευσάμενον¹ περὶ τοῦ μέλλοντος ἐκέλευσεν ὁ θεὸς φυλάξασθαι τὸν μονοσάνδαλον. Ἐπεὶ οὖν Ἰάσων ἐπὶ θυσίαν ἤλθε μονοσάνδαλος (διαβαίνων γὰρ πτεραμόν τινα τὸ ἔτερον τῶν πεδίλων ἀπέβαλε²), Πελίας λέγειν αὐτὸν παρεκελεύσατο³, τίνος ζημίας ἄξιον νομίζοι τοῦτον, ὑφ' οὗ φονευθήσεθαι αὐτὸν ὁ θεὸς ἐμαντεύσατο⁴. Οἱ δὲ εἶπε· «Κελευσθήτω οὗτος τὸ χρυσόμαλλον δέρας κομίσαι». Τοῦτο ἀκούσας Πελίας εὐθὺς πορευθῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν, ἵνα τοῦτο πράξῃ. Οἱ δὲ Ἀργῳ συνεβουλεύσατο⁵. Υπὸ τούτου, Ἀθηνᾶς συμβουλευσάσης, ναῦς κατεσκευάσθη, ἡ ὑπ' αὐτοῦ Ἀργὸς ὀνομάσθη. Καὶ συλλεξάμενος Ἰάσων τοὺς ἀρίστους τῆς Ἑλλάδος, τοὺς Ἀργοναύτας ὀνομασθέντας, ἐπορεύθη.

‘Ως δ’ οἱ Ἀργοναῦται ἐπὶ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν ἥλθον,
 Ἰάσων πρὸς Αἴγτην, τὸν τῆς Κολχίδος βασιλέα, ἔρχεται καὶ
 τὰ παρὰ Πελίου ἀγγέλλει. ‘Ο δ’ ἐθέλειν εἶπεν αὐτῷ χαρίσα-
 σθαι, διὰ βιούλοιτο, ἐφ’ ὅτε⁷ ὑπὲρ ἐκείνου τοὺς χαλκόποδας καὶ
 πυρίπνους⁸ ταύρους ὑπὸ ζυγὸν ἀχθῆναι καὶ ὁδόντας δράκον-
 τος σπαρῆναι. Ἰάσονι οὖν ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ὅντι Μήδεια, ἡ
 τοῦ Αἴγτου θυγάτηρ, βοήθειαν ἐπηγγέλλετο, ἐφ’ ὃτε ἐπὶ
 γάμῳ ὑπὲρ ἐκείνου ἀχθῆναι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κομισθῆναι.
 Καὶ παρέσχεν αὐτῷ φάρμακόν τι αὗτῃ εἰποῦσα· «Παῦσαι

τοῦ φόβου καὶ προθύμως ἐπὶ τὰ κελευσθέντα πορεύθητι· δι’
 ἔμοιν γὰρ πάντων τῶν κινδύνων ἀπαλλαγήσει. Τούτῳ τῷ φαρ-
 μάκῳ χρῖσαι τήν τε ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ σῶμα, ἵνα μὴ
 ὑπὸ τῶν ταύρων φονευθῆσθαι· διταν γὰρ τούτῳ χρῖση τό τε σῶμα
 καὶ τὰ ὅπλα, ἀδύνατόν ἐστιν εἰς μίαν ἡμέραν σε ὑπὸ πυρὸς
 ἢ ὑπὸ σιδήρου βλαβῆναι. Σπειρομένων δὲ τῶν ὁδόντων, ἐκ τῆς
 γῆς ἄνδρες ἔνοπλοι ἐπὶ σὲ ἀναδύσονται⁹, ἐφ’ οὓς βάλλε εἰς τοῦ
 ἀφανοῦς λίθους· διταν δὲ διὰ τούτους ἐρίζοντες μάχωνται
 πρὸς ἄλλήλους, τότε φόνευσον αὐτούς». Καὶ Ἰάσων χρισά-

μενος τῷ φαρμάκῳ τό τε σῶμα καὶ τὰ δπλα πάντα ταῦτα ἔπραξεν. Ὡς δὲ τὸ χρυσόμαλλον δέρας ὁ βασιλεὺς αὐτῷ παρασχεῖν οὐκ ἥθελε, πρὸς Μήδειαν ἤλθεν, ἵνα μετὰ ταύτης βουλεύσηται. Αὕτη δὲ νυκτὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸν φυλάττοντα δράκοντα ἤγαγε καὶ τοῦτον φαρμάκοις κατεκοίμησεν. Εὐθὺς δ' Ἰάσων καὶ Μήδεια τὸ δέρας ἔχοντες ἐπὶ τὴν ναῦν ἔφυγον καὶ ὡς τάχιστα οἱ Ἀργοναῦται τὴν Κολχίδα ἀπέλιπον.

58. Μίδας καὶ Διόνυσος.

Ἐπεὶ Μίδας, ὁ Φρυγῶν βασιλεὺς, Σειληνόν, τὸν τοῦ Διονύσου τροφόν, ἔξενισεν, οὗτος ως χαριούμενος τῷ βασιλεῖ ἔλεξεν· «Ὦ Μίδα, τὸν τροφόν μου, ὃν ὑπὸ ληστῶν ἀρπασθῆναι ἐνόμιζον, σύ γε φίλικῶς ἔξενισας· τί οὖν ἂν σοι χαρισαίμην;» Καὶ ὁ Μίδας, «Ὦ Διόνυσε», εἶπεν, «ὅτε μοι χαριεῖσθαι λέγεις, ποίησόν με πάντα ταῖς χερσὶν εἰς χρυσὸν μεταβάλλειν». Ταῦτ' ἀκούσας ὁ θεὸς ἐθαύμιασε μέν, ἐπείσθη δέ· ἐν ὀλίγῳ δ' ἐνόμιζε τὸν βασιλέα τῇ ὅρᾳ κολασθήσεθαι. Καὶ ὁ Μίδας πρῶτον μὲν ἥσθη τῇ δυνάμει· τὰς γὰρ τραπέζας καὶ τὰς θύρας καὶ τὰ δένδρα εἰς χρυσὸν μετέβαλλεν. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ σῖτος καὶ τὸ ὄδωρο καὶ ὁ οίνος χρυσᾶ ἐγίγνοντο, λιμῷ καὶ δίψῃ ἀναγκασθεὶς πάλιν τῷ θεῷ ἔλεξεν· «Ὦ Διόνυσε, τῆς ἐλπίδος ἐψευσμαί· τῇ γὰρ δυνάμει οὐχ, ἡ ἥλπιζον, πεπόρισται μοι, ἥδονὴ καὶ εὐδαιμονία, ἀλλὰ τάνατία· σὺ δέ καὶ πρότερον κεχάρισάι μοι καὶ νῦν δεύτερον χάρισαι· σῶσέν με ἐκ τοῦ κακοῦ παύσας τὴν δύναμιν». Οὐδὲ νομίζων τὸν Μίδαν ἴκανῶς κεκολάσθαι ἔλεξεν· «Ἴνα σωθῆς, ἐν τῷ Πακτωλῷ ποταμῷ λοῦσαι». Εὐθὺς οὖν ἐκεῖνος ἐλούσατο καὶ ὁ μὲν ποταμὸς ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου χρυσοῦ ἔγεμε, Μίδας δὲν τῶν παθῶν ἐσώθη.

59. Νιόβη.

Νιόβη, γυνὴ Ἀμφίονος, τοῦ Θηβῶν βασιλέως, ἐπεὶ υἱοὺς

μὲν ἔπια, θυγατέρας δ' ἵσαρίθμους ἔτεκεν¹, ἐπὶ τῷ τῶν παιδῶν πλήθει ἥλαζονεύετο.² Οτε δέ ποτε αἱ Θηβαῖαι εὐχαῖς καὶ θυσίαις τὴν Λητὸν ἐτίμων, ἥρώτα, τίνα τῶν θεῶν τιμῶν. Ἐκεῖναι μὲν δὴ εἰπον· «Λητὸν τιμῶμεν, ἦν πολλοὶ τῶν παίδων ἔνεκεν εὐχαῖς καὶ θυσίαις τιμῶσι». Καὶ ἡ Νιόβη, «Σιγᾶτε», εἶπεν, «ἴνα σαφῶς ἀκούητε, ἢ ἐγὼ κελεύω ὑμᾶς δρᾶν³ καὶ ἢ μῆ. Τὸν μὲν Δία τιμῶμεν, τὴν δὲ Λητὸν μὴ τιμᾶτε οὔτω, Τιτᾶνος μὲν θυγατέρα οὖσαν, παῖδας δὲ δύο μόνους, Ἀπόλλωνα καὶ Ἀρτεμιν, τεκοῦσαν. Ἐγὼ γὰρ καὶ εὐγενείᾳ⁴ ἔκεινην νικῶ καὶ πολὺ πλείους ἔτεκον παῖδας. Εἰ δὲ τολμῆτε αὐτὴν τιμᾶν, ζημία ἄν υμῖν εἴη». Ταῦτ' ἀκούσασαι αἱ Θηβαῖαι τὴν Λητὸν τιμᾶν οὐκέτ' ἐτόλμων. Λητὸν δὲ τὴν ὑβριν ἀκούσασα τοὺς ἔαυτῆς παῖδας ἐρωτᾷ· «Τί δρᾶτε; Νιόβη οὐκ ἐῇ τὰς Θηβαίας ἐμὲ τιμᾶν». Οἱ οὖν Λητοῦς παῖδες τὴν Νιόβην οὐκέτ' εἴων ὑβρίζειν⁵, ἀλλ᾽ Ἀπόλλων μὲν πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτῆς, τοὺς μὲν ἴπτεύοντας, τοὺς δ' ἀλλα δρῶντας, κατετόξευσεν, Ἀρτεμις δὲ πάσας τὰς θυγατέρας. Τότε δὴ Νιόβη οὐκ ἐπαύσατο δακρύουσα, πρὸν ὑπὸ Διὸς εἰς πέτραν μετηλλάγη⁶.

60. Θεμιστοκλῆς καὶ Εὐρυβιάδης.

Ἐπεὶ οἱ ἐν Σαλαμῖνι Ἑλληνες ἥκουσαν τοὺς Πέρσας εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσελθόντας καὶ τὰ πάντα διαρπάζοντας καὶ καίοντας, ἐδόκει ἐνίοις τῶν στρατηγῶν ἀπὸ Σαλαμῖνος πρὸς τὸν Ἰσθμὸν ὁρμᾶσθαι¹ ἵνα τὴν Πελοπόννησον φυλάττωσι. Μελλόντων δὲ τῶν Ἑλλήνων ὁρμᾶσθαι, Θεμιστοκλῆς πρὸς τὸν Εὐρυβιάδην ἥλθε καὶ αὐτὸν ἐπειρᾶτο² πείθειν τὰ βεβουλευμένα διαλῦσαι λέγων τάδε· «Μὴ ἔα³ τοὺς Ἑλληνας εἰς τὸν Ἰσθμὸν ὁρμᾶσθαι. Φοβοῦμαι γάρ, μὴ ἔξαπατῷ νομίζων τοὺς συμμάχους ἐκεῖ ναυμαχίαν συνάψειν. Ἐὰν νῦν οἱ Ἑλληνες ἀπὸ Σαλαμῖνος ὁρμῶνται, οὕκαδε πάντες τρέψονται. Καὶ ἡταῖθο⁴ ἄν ἡ Ἑλλὰς διὰ ταύτην τὴν ἀφροσύνην. Ἀλλὰ πειρῶ

διαλῦσαι τὰ βεβουλευμένα πείθων τοὺς στρατηγοὺς αὐτοῦ μένειν. Ταῦτα πράξας μεγάλην ἀν κτῆσος δόξαν». Καὶ πειθόμενος Θεμιστοκλεῖ δὲ Εὔρυβιάδης συνήγαγε τοὺς στρατηγοὺς εἰς συνέδριον. Ἐν τῷ συνεδρίῳ οὐκ ἦτιᾶτο Θεμιστοκλῆς τοὺς συμμάχους, ὡς φυγὴν μηχανῶντο, ἀλλ᾽ ὅδες πως πρὸς Εὔρυβιάδην εἶπεν «Ἐν⁹ σοὶ νῦν ἔστι τὴν Ἑλλάδα σώζειν, ἐὰν ἐμοὶ πειθόμενος αὐτοῦ μένῃς καὶ μὴ ὅρμῆ πρὸς τὸν Ἰσθμόν.

Πρὸ γὰρ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχίαν συνάπτοντες ἡττώμεθ' ἀν ναῦς ἔχοντες βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάττους, αὐτοῦ δὲ ἐν Σαλαμῖνι ὁρδίως ἀν τοὺς πολεμίους νικῶμεν ἐν στενῷ αὐτοὺς κατακλείσαντες. Ἐὰν τοῦτο δοῦμεν, εὖ βουλευσόμεθα. Οἱ δὲ εὖ βεβουλευμένοι τοῖς θεοῖς συμμάχοις χοῶνται. Τὰ γὰρ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ὑπὸ θεῶν κυβερνᾶται». Τούτοις τοῖς λόγοις πεισθέντες οἱ Ἑλληνες συμβάλλουσι¹⁰ τοῖς βαριθροῖς καὶ λαμπρότατα αὐτοὺς νικῶσι.

61. Ἐπιστολή.

Ἄλεξανδρος Ἀριστοτέλει χαίρειν.

Νικῶ· οὐκέτι πλανώμεθα, ἀλλὰ Δία "Αμμωνα θεῶμαι.
 Ἄλλ' ἄκουσον· ἐν νῷ μοι ἦν τὸν θεὸν ἐπερωτᾶν. Ἡρώτων
 τὸν ἐν Μέμφιδι ἀρχιερέα περὶ τῆς πορείας. Οὐ δ' εἶπε· «Μὴ
 τόλμα, Ἀλέξανδρε, μὴ πειρῶ πρὸς "Αμμωνα πορεύεσθαι. Εἰ
 τολμώης, ἡττῷ ἂν τῆς ἐρήμου. Κίνδυνός ἐστι, μὴ πλανώμε-
 νος τελευτᾶς, μὴ ἀπαντες τελευτᾶτε. Αἱ πέντε Καμβύσου τοῦ
 βασιλέως μυριάδες πλανώμεναι ἡττῶντο οὐ τῶν πολεμίων,
 ἀλλὰ τῆς ἐρήμου. Διὰ τί οὐκ ἀγαπᾶς¹ τὴν Αἴγυπτον ἔχων;
 Ἀγαπῶμέν σε, Ἀλέξανδρε. Τίς οὖν ἂν σε ἀγαπᾷ; Οὐ νικῶν
 τιμᾶται». Ἐγὼ δ' ἐκέλευσα πάντα παρασκευάσαι. Ἐκ τῆς
 Μέμφιδος ὁρμώμενοι ἐπορεύθημεν παρὰ τὴν θάλατταν εἰς
 Παραιτόνιον, ἐντεῦθεν δὲ διὰ τῆς ἐρήμου ἡγεμόνας² ἔχοντες,
 μὴ πλανώμεθα. Οὕτε δένδον οὔτε ὅρος ἐθεώμεθα, δλίγας
 δὲ πηγάς. Ωρμώμεθα δ' ἥδη νυκτός, ἵνα μὴ τοῦ καύματος
 ἡττώμεθα. Τῇ ἔκτῃ ἡμέρᾳ θεῶφο ἂν, "Ἀριστότελες, ἐν τῷ ἀέρι
 λίμνην καὶ οἰκίας καὶ χαριέστατον ἀλ.σος. Ἐξαίφνης δ' οὐδὲν
 ἦν θεᾶσθαι. Τῇ δ' ὕδρῳ ἡμέρᾳ ἔβρων· «Θεῷ, ὃ Πτολεμαῖε,
 θεᾶσθε, ὃ φύλοι, τοὺς δύο κόρακας, τοῦ Διὸς ἀγγέλους καὶ
 τῆς ὄδοις ἡγεμόνας. Οὐκέτι κίνδυνος, μὴ ἡττώμεθα». Καὶ
 οὕτως ἦν. Τῇ γὰρ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ "Αμμωνα ἐθεώμεθα. Οὐδὲν
 ἥδιον ἦν τοῖς θεωμένοις. Οἱ ιερεῖς ἡμᾶς μάλα ἐτίμων. Αὐτὸς
 μαντευσάμενος μάλιστα ἐτιμώμην· δὲ γὰρ θεὸς προσηγόρευσέ
 με "Αμμωνος νίόν.

62. Καμβύσης καὶ Αἴγυπτοι.

Ἐπεὶ Καμβύσης, δὲ Περσῶν βασιλεύς, οὐκ ηύτύχει¹ ἐπὶ
 τοὺς Αἰθίοπας στρατεύων, ἥθυμει² μὲν ἴσχυρῶς ὀκνῶν³, μὴ
 γέλωτα τοῖς Αἴγυπτοις ποιοίη, δμως δ' αὐτῷ ἐδόκει εἰς τὴν
 Αἴγυπτον ἀναχωρεῖν⁴. Εἰς Μέμφιν δ' ἐλθὼν ἦτι μᾶλλον ἡγα-

νάκτει· οἱ γὰρ ἔνοικοῦντες ηὔθυμοιν καὶ ἑορτὰς ἥγον⁵ δοκοῦντες ἔχειν τὸν Ἀπιν, ὃν πολὺν χρόνον ἔζήτουν. Ὁ δὲ Καμβύσης τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ χαίρειν ἐκείνους ὑποπτεύων, τοὺς ἄρχοντας καλεῖ καὶ ἐρωτᾷ, τί τότε μὲν ἐποίουν τοῦθ' οἱ πολῖται, πρότερον δὲ αὐτοῦ παρόντος οὗ. Ἀκούων δὲ τὰ περὶ τὸν Ἀπιν καὶ τοῖς αὐτῶν λόγοις ἀπιστῶν ἀναιρεῖν⁶ αὐτὸν ἥθελησε. Διὸ τοὺς ἵερέας τὸν Ἀπιν ἄγειν ἐκέλευσε· καὶ οἱ μὲν τοῦτ' ἐποίουν, ὃ δὲ Καμβύσης τῷ ξίφει τὸν τοῦ Ἀπιδος παίει μηδόν. Καὶ ὁέοντος τοῦ αἴματος ἐλοιδόρει⁷ τοὺς ἵερέας, ὅτι βοῦν καλοῖν θεόν. Ἐκέλευσε δὲ καὶ ὡρδῆσειν αὐτοὺς καὶ ἀναιρεῖν, ὅντιν' ἀν ἑορτάζοντα καταλαμβάνωσι⁸. Καὶ τὸν μὲν Ἀπιν νοσοῦντα οἱ ἵερεις ἐθεράπευον, ἐπεὶ δ' οὐκ ἔσωσαν, ἐν τῷ ἵερῷ ἔθαψαν· τὸν δὲ Καμβύσην μαίνεσθαι⁹ πάντες ἐνόμιζον, ὅτι τοσαῦτα εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβοίη.

63. Καμβύσης καὶ Σμέρδις.

Καμβύσῃ ἀδελφὸς δρμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος Σμέρδις ἦν, ὃς πάλαι¹ ὑπ' αὐτοῦ ἐφθονεῖτο, ὅτι μόνος πάντων τῶν Περσῶν δυνατὸς ἦν τὸ τοῦ Αἰθίοπος τόξον τείνειν². Τοῦτον οὖν βασιλεὺς γενόμενος δὲ Καμβύσης ἀπέπεμψεν ἐξ Αἰγύπτου εἰς τοὺς Πέρσας, ἵνα μηκέτι λυποῖτο ὁώμη τε καὶ ἀρετῇ ὑπ' αὐτοῦ κρατούμενος³. Ὁλίγῳ δὲ ὑστερον ὄντα⁴ ἐδόκει αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῶν Περσῶν ἀγγέλλειν, ὅτι Σμέρδις ἐν τῷ βασιλείῳ θρόνῳ καθεζόμενος τῇ κεφαλῇ τοῦ οὐρανοῦ φαύοι. Ἐνθυμούμενος⁵ οὖν, ὅτι οἱ Πέρσαι τὸν νεανίαν περὶ πολλοῦ ποιοῖντο καὶ φοβούμενος, μὴ ἐκεῖνος τῆς βασιλείας ἐπιθυμοίη, Προξένασπον, ὃν πιστότατον ἥγεῖτο⁶, ἐδεῖτο⁸ Σμέρδιν φονεῦσαι. Τὸ οὖν βούλεσθαι τὸν ἀδελφὸν φονεῦσαι καὶ τοῦτο πάντες ἥγοῦντο οὐ σμικρὸν τεκμήριον⁹ τῆς Καμβύσου μανίας εἶναι.

64. Τὸ τέλος τοῦ Καμβύσου.

Καμβύσης ὁ μετὰ Κῦρον Περσῶν βασιλεύσας, εἰς πολλοὺς τῶν ὑπηκόων ἔξαμαρτάνων¹, τῶν φίλων ἀπεγυμνοῦτο οὐκ ἐνθυμούμενος, ὅτι ἡ τῶν ἀρχομένων εὔνοια μόνη τὴν τῶν βασιλέων ἀρχὴν ὀρθοῖ. Ἐν δὲ τοῖς Πέρσαις κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον δύο ἄνδρες Μάγοι ἀδελφοὶ μισοῦντες τὸν τῶν Περσῶν ζυγὸν ἥξιον τὴν τῶν Μήδων ἀρχὴν ἐπανορθοῦν. Καὶ τοῦτον οὐκ ἐδόκει αὐτοῖς χαλεπὸν² εἶναι, ὅτι ὁ ἔτερος αὐτῶν καὶ τὸ εἶδος³ δμοιότατός ἦν τῷ Καμβύσου ἀδελφῷ καὶ ταύτὸν εἶχεν ὄνομα, Σμέρδιν. Οὗτος οὖν ὁ Σμέρδις ἐπὶ τὸν βασίλειον ὃρόν τον ἐκαθέζετο⁴. Τὸ δὲ Περσῶν πλῆθος ἐνόμιζε τὸν Καμβύσου ἀδελφὸν Σμέρδιν ζῆν, ὅτι Πρηξάσπης, ὁ φονεύσας αὐτόν, οὐκ ἐτόλμα τὸ πρᾶγμα δηλοῦν⁵. Οἱ μὲν οὖν Πέρσαι ηδέως ἐδέχοντο τὴν Σμέρδιος ἀρχὴν καὶ ζηλοῦντες αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν καὶ πάλαι ἀγανακτοῦντες, ὅτι Καμβύσης ἄνδρας τοὺς ἀναιτιωτάτους⁶ μαστιγοίη ἦ θανάτῳ ζημιοίη⁷. Οἱ δὲ Μάγοι κῆρυκας διέπεμψαν καὶ ἄλλοσε καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν Συρίαν (ἔτύγχανε γάρ Καμβύσῃ τὸ στράτευμα ἐν Ἐκβατανοῖς τῆς Συρίας σκηνοῦν⁸) δηλοῦντας, ὡς οἱ Πέρσαι οὐκέτι Καμβύσου ὑπήκοοι εἶναι ἀξιοῖν, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Σμέρδιος ἀρχὴν προτιμῶν. Καμβύσης δὲ ἴσχυρῶς ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ ἦνιατο, ἀληθῆ ἥγονύμενος λέγειν τοὺς κῆρυκας, ψεύσασθαι δὲ τὸν Πρηξάσπη. Μεταπεμψάμενος δ' ὁ Καμβύσης τὸν Πρηξάσπη, «Ὤ Πρηξάσπες», εἶπεν, «οὕτω σὺ οἴει⁹ τὴν ἐμὴν πίστιν βεβαιοῦσθαι¹⁰, Ἐγὼ μὲν γάρ σε ἐκέλευσα τὸν Σμέρδιν φονεῦσαι καὶ οὐδέν σε ἐναντιούμενον ἐπεμψαί εἰς τοὺς Πέρσας, σὺ δ' ὡς καλῶς μου ὑπήκουσας, ὑπὸ τούτων τῶν κηρύκων νῦν δηλοῦται· ἀγγέλλουσι γάρ, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ζῆ, οἱ δὲ Πέρσαι ὑπακούουσιν αὐτῷ». Ό δ' εἶπεν· «Ὤ δέσποτα, νῦν μὲν θυμοῖ¹¹ ψευδέσι πειθόμενος λόγοις· ταχέως δ' ἂν τοῖς ἐμοῖς λόγοις

δηλοῖτο, δτι ἔγῳ ἀεὶ δικαίως τῆς σῆς πίστεως ἡξιούμην. Τί δὲ κάν καρπούμην¹² ἄπιστος γενόμενος; 'Ο δ' ἀνήρ, δς νῦν τοὺς Πέρσας δουλοῦται, καλεῖται μὲν Σμέρδις καὶ τὸ εἶδος ὁ-μοιοῖτ' ἀν τῷ σῷ ἀδελφῷ, ἔστι δ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, Μάγος τις, ἀδελφὸς τοῦ Πατιζείθους, ὃ σὺ εἰς Αἴγυπτον στρατευσάμενος ἐπέτρεψας τὸν σὸν οἰκον φυλάττειν». Τότε Καμβύσης ἐν-νοῶν, δτι μάτην τὸν ἀδελφὸν ἐφόνευσεν, οἰκτίρει τὴν τύχην αὐτοῦ καὶ εὐθὺς ἀναπηδᾷ ἐπὶ τὸν ἵππον ἐν νῷ ἔχων τὴν τα-χίστην εἰς Σοῦσα στρατεύεσθαι, ἵνα οἱ Μάγοι ως τάχιστα ζημιῶνται. 'Αναπηδῶντος δ' αὐτοῦ ἀπογυμνοῦται τοῦ κο-λεοῦ¹³ τὸ ξίφος καὶ παίει αὐτοῦ τὸν μηρόν. Τῶν δ' ιατρῶν οὐ δυναμένων τὸ τραῦμα ἰασθαι¹⁴ τελευτῇ Καμβύσης ἔτη ἐπτὰ καὶ μῆνας πέντε βασιλεύσας.

65 Θεμιστοκλέους φυγή.

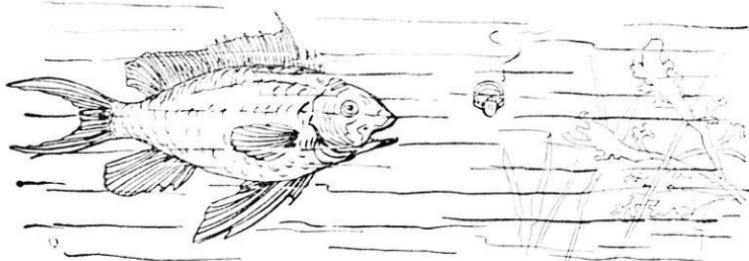
Θεμιστοκλῆς, κωλύσας τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ τὸν Ξέρξην τοῦ τὴν Ἑλλάδα δουλῶσαι, μάλιστα ὑπὸ τοῦ τῶν Ἀθηναίων δῆμου ἐτιμήθη. Μετ' ὀλίγον δέ, πολλῶν αὐτῷ φθονησάντων, οἱ Ἀθηναῖοι ἐφυγάδευσαν αὐτόν. "Οτε δὲ φυ-γὰς ἐν "Αργει ἦν, οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἐφοροι Παυσανίαν, τολμήσαντα γράψαι τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ τὴν Ἑλλάδα δουλώσειν, ἐθανάτωσαν. "Επειτα δὲ πρέσβεις εἰς Ἀθήνας πέμ-ψαντες εἶπον. «Ω ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν Παυσανίαν ἡμεῖς ἐτιμωρησάμεθα θανατώσαντες καὶ τετελεύτηκεν οὗτος, ως ἄξιος ἦν. Μάρτυρες δὲ πολλοὶ ἐδήλωσαν, δτι καὶ Θεμιστοκλῆς προδότης ἐστί. Διὸ ἀξιοῦμεν καὶ ὑμᾶς τὸν προδότην τιμω-ρήσασθαι». Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πιστεύσαντες τοῖς Λακεδαιμο-νίοις θάνατον αὐτοῦ ἀπόντος κατεψηφίσαντο. 'Ο δ' ἐξ "Αρ-γους πρῶτον μὲν εἰς Κέρκυραν ἐφυγεν, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν "Ηπειρον πρὸς "Αδμητον τὸν βασιλέα. 'Εκεῖθεν δ' εἰς 'Ασίαν ἤλθεν, ἐνθα καὶ ἐτελεύτησε.

66. Ἀντιόπη καὶ οἱ νῖοι αὐτῆς.

Τῶν Θηβῶν ἐβασίλευε ποτε Νυκτεύς, τῶν δὲ τέκνων αὐτοῦ ἔζη μόνη ἡ θυγάτηρ Ἀντιόπη. Ἡ μὲν οὖν τὸν πατέρα οὐκ αἰδεσθεῖσα¹ ἐκ τῶν βασιλείων² εἰς Σικυῶνα ἔφυγε, Νυκτεὺς δέ, ἐπεὶ φυγοῦσαν τὴν θυγατέρα ἤκουσε, σπασάμενος³ τὸ ξίφος ἑαυτὸν ἐφόνευσεν. Ἐν δὴ Θήβαις Λύκος δυνατώτατος ὅν τῇ βασιλικῇ ἐχρῆτο δυνάμει, στρατεύσας δ' εἰς Πελοπόννησον, Ἐπωπέα τὸν βασιλέα, οὗ γυνὴ ἦν Ἀντιόπη, ἐν Σικυῶνι κατέκλεισεν, εἴτα δὲ τὴν πόλιν ἐκπολιορκήσας κατέκαυσε καὶ τὸν βασιλέα ἐφόνευσε, τὴν δ' Ἀντιόπην ἀπέσπασεν. Ἐπεὶ δ' Ἀντιόπη, πρὶν τὴν ὄδὸν τελέσαι, ἐν τῷ Κιθαιρῶνι παῖδας δύο ἔτεκεν, ἐκείνη μὲν ὑπὸ Λύκου εἰς Θήβας ἥχθη, τοὺς δὲ παῖδας φονεῦσαι οἱ δοῦλοι ἐκελεύσθησαν. Ἐπεὶ δὲ τούτοις μὲν ἥρκεσε καταλιπεῖν τοὺς παῖδας, οἱ δὲ μόνοι ἐν τῷ δάσει ἥσαν, ὥστε ζῆν μὲν ἔτι, πεινῆν δὲ καὶ διψῆν, ποιμήν τις ἐλθὼν παρέλαβεν αὐτοὺς καὶ ἔθρεψε καὶ τὸν μὲν ἐκάλεσε Ζῆθον, τὸν δὲ Ἀμφίονα. Ἐν δὲ Θήβαις τῇ Ἀντιόπῃ Λύκος καὶ Δίρκη, ἡ τούτου γυνή, χαλεπῶς⁴ ἐχρῶντο. Ὁτε δ' οἱ παῖδες νεανίαι ἐγένοντο, Δίρκη ποτὲ τὴν Ἀντιόπην παρέσκεψε τὴν Κιθαιρῶνα ἥλθε καὶ τοὺς ποιμένας προσκαλέσασα ἐκέλευσε τὴν Ἀντιόπην ἐκ ταύρου δῆσαι⁵, ἵνα ἐλκυσθεῖσα τελευτήσῃ. Ζῆθος δὲ καὶ Ἀμφίων ἀκούσαντες τὴν Ἀντιόπην μητέρα αὐτῶν εἶναι, Δίρκην, ὑφῆς ἡ μήτηρ πολλάκις ύβρισθη καὶ κατεγελάσθη, ἀντὶ τῆς μητρὸς δῆσαι ἐπεχειρησαν. Τότε δὲ Δίρκη, ἡ πρότερον πολλάκις ύβριζουσα ἐπὶ τοῖς τῆς Ἀντιόπης πάθεσιν ἐγέλασεν, ἔτρεσέ⁶ τε καὶ ἐκλαυσε. Δεθεῖσα δ' εἰλκύσθη ὑπὸ ταύρου κατὰ τὸ δάσος ὡστ' αἰσχρῶς ἐτελεύτησεν. Ἐντεῦθεν δ' οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τὰς Θήβας ἐστράτευσαν καὶ τὸν Λύκον φονεύσαντες, αὐτοὶ μὲν ἐβασίλευσαν, τὴν δὲ μητέρα πάσῃ θεραπείᾳ ἐθεραπεύοντες⁷.

67. Ἡ τοῦ Πολυκράτους σφραγίς.

Πολυκράτης, ὁ τῆς Σάμου τύραννος, φιλίαν καὶ συμμαχίαν πεποιημένος πρὸς Ἀμασιν, τὸν τῆς Αἰγύπτου βασιλέα, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοσούτῳ τῇ δυνάμει ἵσχυσεν, ὥστε μεγίστην ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι δόξαν ἔκτήσατο. Πάντες, ὅσοι πρὸς αὐτὸν ἐπολέμουν, οὐκ ηὔτύχουν. Ἀκούσας δὲ τοῦτο Ἀμασις ἔγραψεν αὐτῷ τάδε: «·Ηδύ ἐστιν ἀκούειν ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον εὐτυχοῦντα· ἐμοὶ δ' αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι. Παντὶ ἀνθρώπῳ ὕρισται τὸ μὴ ἐν ἄπασιν εὐτυχεῖν· οἱ δ' ἀν διὰ παντὸς τοῦ βίου εὐτυχήσωσιν, οὗτοι κακῶς τελευτῶσιν. Οἱ γὰρ θεοὶ τῇ τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμονίᾳ φύο-

νοῦσι. Σὺ οὖν πάντα ἔκτήσω, ὅσα τὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον κοσμεῖ. Δεῖ οὖν πρὸς τύχης μεταβολὴν παρεσκευάσθαι. Διὰ τοῦτο παραινῶ¹ σοι τὴν τύχην βιάσασθαι καὶ αὐτὸν τὴν σεαυτοῦ εὐτυχίαν ἐλάττῳ ποιεῖν. Ἐμοὶ οὖν νῦν πειθόμενος ὥδε ποίησον· σκόπει², τί σοι τῶν κτημάτων πλείστου ἀξιόν ἐστι καὶ τίνος ἀποστεղμέτες μάλιστα ἀνιάσει³. τοῦτο, ἵνα μὴ ἀγανακτήσωσί σοι οἱ θεοί, ἀπόβαλε οὕτως, ὥστε μηκέτι εἰς ἀνθρώπους ἐλθεῖν».

Ἐνθυμούμενος δὲ Πολυκράτης ἐνόμισε σφραγῖδα σμαράγδου λίθου χρυσόδετον, ἦν ἐφόρει, ἥδιστον ἑαυτῷ κειμήλιον^{εἰναι}. Ὁπως οὖν ταύτην ἀπορρίψῃ, πεντηκόντορον⁴ πληρώσας ἀνήγμη εἰς τὸ πέλαγος. Ὡς δ' ἀνεχώρησε μακρὰν ἀπὸ

τῆς νήσου, τὴν σφραγῖδα, πάντων δρώντων, ὅπεις εἰς τὴν θάλατταν, εὐθὺς οἴκαδε κατέπλευσε λυπούμενος. Πέμπτη δὲ ἡμέρᾳ ὕστερον ἀλιεύς τις εἰς τὰ βασίλεια ἤλθεν ἵχθυν μέγαν καὶ καλὸν τῷ τυράννῳ δωρεῖσθαι ἀξιῶν. Εἰσαχθεὶς οὖν πρὸς αὐτὸν ἔλεξε τάδε· «Ὥ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε τὸν ἵχθυν οὐκ ἡξίωσα εἰς ἀγορὰν φέρειν, ἀλλά μοι ἐδόκει σοῦ τ' εἶναι ἀξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· διὰ τοῦτο ἦκω δεόμενός σου δέξασθαι αὐτόν». Ὁ δὲ ἡσθεὶς τοῖς λόγοις, «Εὗ ἐποίησας», εἶπε, «καὶ χάριν διπλῆν σοι ἔχω τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου καὶ ἐπὶ δεῖπνόν σβ καλῶ». Ὁ μὲν οὖν ἀλιεὺς ὑπεροχαίρων οἴκαδε ἀπῆι. Τὸν δὲ ἵχθυν τέμνοντες οἱ θεράποντες εὐρίσκουσιν ἐν τῷ γαστρὶ αὐτοῦ τὴν τοῦ Πολυκράτους σφραγῖδα. Καὶ τεθαυμακότες αὐτίκα⁵ ταύτην ἐκόμισαν τῷ βασιλεῖ. Ὁ δὲ θεῖον εἶναι τὸ πρᾶγμα ἥγονον τοῦτο πάντα πρὸς Ἀμασιν. Οὗτος πεπεισμένος, διτι οὐκ εὗ τελευτήσειν ἐμελλε Πολυκράτης τὰ πάντα εὔτυχῶν, ἐπεὶ καὶ ἡ ἀπέβαλεν, ἦνδεν, ἐπειμψε κήρυκα εἰς Σάμον λέξοντα, διτι ἡ φιλία αὐτῶν διαλέλυται. Ἐφοβεῖτο γὰρ μή, εἰ τὴν πρὸς Πολυκράτη φιλίαν διαφυλάξειε, δεινῆς τινός ποτε καὶ μεγάλης συμφορᾶς μετέχειν ἀναγκασθείη.

68. Ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τῷ Πολυφήμῳ.

Μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν Ὁδυσσεύς, δὲ τῆς Ἰθάκης βασιλεύς, ἐν τῇ θαλάττῃ ἐπλανᾶτο, πολλὰ κινδυνεύων καὶ πονῶν. Πλανώμενοι δὲ Ὁδυσσεὺς καὶ οἱ ἔταῖροι αὐτοῦ πρὸς νῆσόν τινα ὡρίσαντο¹ ὑπὸ τῶν Κυκλώπων οἰκουμένην. Οἱ δὲ Κύκλωπες ἦσαν γίγαντες δεινοὶ μέγεθός τε καὶ ὁρμην, ὕκουν δὲ ἐν ἄντροις² τρεφόμενοι ἀπὸ τῶν ἀγελῶν. Πάντας δὲ τοὺς Κύκλωπάς μεγέθει τε καὶ ὁρμῇ ἐνίκα Πολύφημος, δις καταφρονῶν τῶν ἄλλων οὕποτ' αὐτοῖς ὅμιλει³. Εἰς τούτου οὖν τὸ ἄντρον Ὁδυσσεὺς καὶ οἱ ἔταῖροι αὐτοῦ ἤλθον.

Καὶ ὁ Πολύφημος αὐτοὺς ἡρώτησε· «Τίνες ἔστε, δέξοντες,

καὶ τίνος ἔνεκα ἥκετε; Τὴν δὲ ναῦν ποῦ ἔχετε;» Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ μὲν ἄλλοι μάλα ἐφοβήθησαν, Ὁδυσσεὺς δὲ θαρρῶν τάδε εἶπεν· «Ἡμεῖς Ἀχαιοί ἐσμεν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων, οἵ πολὺν χρόνον ἐν τῇ θαλάττῃ πλανηθέντες καὶ πολλὰ πονήσαντες ἵκεται παρὰ σὲ ἥκομεν. Ναῦς δ' ἡμῖν οὐ κέτι ἔστιν, ἐπεὶ Ποσειδῶν αὐτὴν κατέδυσεν⁴. Ἄλλ', ὃ βέλτιστε, μὴ ἀδικήσῃς ἡμᾶς, ἄλλ' ὠφέλησον· Ζεὺς γὰρ ζημιοῖ μὲν τὸν τοὺς ἵκετας ἀδικοῦντα, τὸν δ' ὠφελοῦντα τιμᾶ». Οἱ μὲν δὴ ταῦτ' εἶπε. Πολύφημος δ' ἀμελῶν τῶν Ὅδυσσεως λόγων δύο τῶν ἑταίρων φονεύσας κατέφαγε.

Τοῦτο θεασάμενοι οἱ μὲν ἄλλοι ἑταῖροι ἀνεχώρησαν· Ὅδυσσεὺς δὲ δόλον μηχανώμενος Πολυφήμῳ κύπελλον ἡδέος οἴνου φέρει. Γευσάμενος δὲ τοῦ οἴνου ὁ Κύκλωψ δεύτερον κύπελλον αἰτεῖ λέγων· «Οἱ σὸς οἴνος ἥδιστος ἔστιν, ὃ ξένε ἄλλ' ἔνεγκε μοι δεύτερον κύπελλον γεύσασθαι. Εἰπὲ δέ μοι καὶ τὸ σὸν ὄνομα, ἵνα ὑπὸ σοῦ εὐεργετηθεὶς κάγώ σε εὐεργετήσω». Ὅδυσσεὺς δὲ τῷ Πολυφήμῳ πάλιν οἴνον φέρων, «Ἐρωτᾶς με», εἶπεν, «ὦ Κύκλωψ, τὸ ἐμὸν ὄνομα· ἔγὼ δέ σοι τοῦτο δηλώσω. Οὗτίς μοι ὄνομά ἔστιν· Οὗτιν πατήρ τε καὶ μῆτηρ καὶ οἵ ἐμοὶ ἑταῖροι καλοῦσιν. Ἄλλὰ φίλα φρονῶν εὗ⁵ ἡμᾶς ποιήσειας, ὃ Πολύφημε». Πρὸς ταῦτα ὁ Κύκλωψ μεθύων ἥδη εἶπεν· «Εὖ σε ποιήσω, ὃ Οὗτι, πίστευσόν μοι· τελευταῖον γάρ σε κατέδομαι πάντων τῶν ἑταίρων».

Μετὰ ταῦτα Πολύφημος βαθὺν ὑπνον κοιμηθεὶς τυφλοῦται ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν. Μέγα δὲ βιωντος αὐτοῦ οἱ ἄλλοι Κύκλωπες βοηθήσαντες⁶ ἥρωτων· «Τί λυπηθείς, ὃ Πολύφημε, οὕτω βοᾶς; Τίς ἀδικεῖ σε; Ἀρα μή τις πειρᾶται σε φονεύσαι; Ἀρα μή τις τολμᾶ τὰς σὰς αἰγας ἄγειν;» Οἱ δὲ ὅδυνώμενος⁷, «Οὗτις», εἶπεν, «ἔτόλμησέ μ' ἀδικῆσαι· Οὗτις πειρᾶται με φρενεῦσαι». Κάκεϊνοι τῷ ὄνόματι ἔξαπατηθέντες εἶπον· «Εἰ μηδείς σε ἀδικεῖ, δῆλον, διτι βοᾶς νοσήσας· νοσοῦντι δὲ

ήμεις ούκ ἀν σοι βοηθήσαιμεν. Ἐλλ' αἰτησον Ποσειδῶνα τὸν πατέρα βοήθειαν, δις σε ίάσεται». Ταῦτα συμβουλεύσαντες αὐτῷ ἀπεχώρησαν.

Οδυσσεὺς δὲ τοὺς ἑταίρους ὑπὸ τὰς τῶν κριῶν γαστέρας δήσας ἡλευθέρωσεν ἐκ τοῦ ἀντρού. Ἡδη δ' ἦν ἐν τῇ νηὶ καὶ μέγα βοήσας, «Ὥ Κύκλωψ», εἶπεν, «ἔξηπατήθης ὑπ' ἐμοῦ καὶ ὁώμην κρείττων ὃν ἡττήθης τῆς ἐμῆς σοφίας· ἔστι γάρ μοι ὄνομα Ὀδυσσεύς, ἀλλ' οὐκ Οὔτις». Ταῦτ' ἀκούσας Πολύφημος Ποσειδῶνι τῷ πατρὶ τάδε ηὔξατο· «Ἄκουσον, φίλος Πόσειδον, ἐμοῦ τοῦ υἱοῦ καὶ θασαὶ τὸν ὀφθαλμόν, τὸν δ' Ὀδυσσέα, δις μὲν ἐτύφλωσε, ζημίωσον. Εἴθε πολλὰ ἔτη πλανώμενος κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν πολλὰ πονοίη καὶ μηδὲ ἥκων οἰκαδε τῶν κακῶν ἀπαλλαγείη, ἀλλ' ὑπ' ἔχθρον ἐπιβουλεύοιτο». Καὶ ἤκουσε Ποσειδῶν τοῦ υἱοῦ ταῦτα αἰτοῦντος.

69. Περὶ τοῖν Διοσκούροιν.

Τὸ Διοσκούρῳ ἐλεγέσθην υἱὸς Διὸς εἶναι. Ἐπρωτευέτην δ' ἀγῶσι γυμνικοῖς, Κάστωρ μὲν τῷ δρόμῳ, Πολυδεύκης δὲ τῇ πυγμῇ. Διὰ τοῦτο φύλακε καὶ προστάτα τῶν παλαιστρῶν ἐλεγέσθην. Οτε δέ ποτε εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐστρατευσάσθην, ὑπὸ τῶν πολεμίων ὁ Κάστωρ ἐτρώθη¹, τετρωμένος δ' ὑπὸ κεραυνοῦ κατεκαύθη. Ἐπεὶ δ' ὁ μὲν Πολυδεύκης ἀθάνατος ἦν, θνητὸς δ' ὁ Κάστωρ ἐντεῦθεν² ἀμφοτέρω τὴν μὲν ἐτέραν ἡμέραν ἐν τῷ οὐρανῷ δόμοιο ἐλεγέσθην εἶναι, τὴν δ' ἐν Ἄδου. Πρὸ πλοῦ οἵ Ἑλληνες καὶ τὸ Διοσκούρῳ ὅδε ἵκετευον· «Ὥ Διοσκούρῳ, εῦνω δοντε λάμπετον ἡμῖν ἐν κινδύνῳ». Ἐν γὰρ τῷ πλῷ, ὅτε³ ἀστέρε δύο ἐν τῷ ἰστῷ λαμποίτην, οἵ ναῦται ἐπίστευον τὸν κίνδυνον τοῖν ἀστέροιν παυθήσεσθαι· εἶναι⁴ γὰρ τὸ Διοσκούρῳ. Μάλιστα δὲ τὸ ἥρωε τούτῳ ἐν Πελοποννήσῳ παρεκαλείσθην.

70. Ἐκούσιος θάνατος τοῦ Κόδρου.

Κόδρου τῶν Ἀθηνῶν βασιλεύοντος στρατιὰν μεγάλην ἥγειραν¹ οἱ Πελοποννήσιοι, ἵνα εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβάλωσι² καὶ τὴν χώραν καταστρεψάμενοι³ διανείμωνται. Καὶ πρῶτον μὲν εἰς Δελφοὺς ἀποστείλαντες τὸν θεὸν ἐπηρώτων, εἰ αἴρη-σουσι⁴ τὰς Ἀθῆνας. Τοῦ δὲ θεοῦ σημήναντος, ὅτι τὴν πόλιν αἴρησουσιν, ἔὰν μὴ τὸν τῶν Ἀθηναίων βασιλέα ἀποκτείνωσιν, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς Ἀθῆνας. Κλεόμαντις δέ τις, Δελφὸς ἀνήρ, ἀκούσας τὸν χρησμὸν ἄνδρα ἀπέστειλεν ἀπαγγελοῦντα τοῦτον τοῖς Ἀθηναίοις. Καὶ οὗτος ἦν φιλόπολις⁵ ὁ ἐκείνων βασιλεὺς Κόδρος, ὃστε καὶ τὸν θάνατον ὑπέμεινεν, ἵνα τὴν πόλιν σώσῃ. Τῶν γὰρ Πελοποννησίων ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐστρατο-πεδευμένων, πιστοὶ ἦσαν τοῦτον περιβληθείς⁶, ἵνα τοὺς πολεμίους σφήλειεν⁷, ἔξηλθε τῆς πόλεως καὶ φρύγανα συλλέγειν προσ-εποιεῖτο. Ἀπήντησαν δ' αὐτῷ ἄνδρες δύο ἐκ τοῦ τῶν πολεμίων στρατοπέδου. Τούτων τὸν ἔτερον Κόδρος τῷ δρεπάνῳ ἀπέ-κτεινεν, ἵνα τὸν ἔτερον παροξύνῃ⁸. Ὁ δὲ περιλελειμμένος⁹, κρίνας αὐτὸν πτωχόν τινα ὑλοτόμον εἶναι, ἀπέκτεινε Κόδρον. Μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον κήρυκες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀποστα-λέντες εἰς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἤλθον. Οὗτοι ἐσήμη-ναν, ὅτι Κόδρον ἐκεῖνοι ἀπεκτόνεσαν καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα, ἵνα θάψωσιν, ὥστησαν. Πελοποννήσιοι δὲ τὸν μὲν νε-κρὸν τοῖς ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλεῖσι κομίσαι ἐπέτρεψαν, σφαλέν-τες δὲ τῆς ἐλπίδος εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀνεχώρησαν.

71. Βελλεροφόντης.

Βελλεροφόντης, δ Γλαύκουν υἱός, τὸν ἀδελφὸν ἄκων ἀπο-κτείνας ἐκ Κορίνθου πρὸς Προῖτον, τὸν Τίρυνθος βασιλέα, ἔφυγεν, ὃς αὐτὸν τοῦ φόνου ἐκάθηρε. Διαβληθέντα¹ δ' αὐτὸν ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἀντείας, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῇ, Προῖτος εἰς Λυκίαν πρὸς Ἰοβάτην τὸν πενθερὸν ἐπιστολὰς ἔχοντα ἀπέ-

στειλεν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο Βελλεροφόντην ἀποκτεῖναι. Ἰοβάτης οὖν τῷ γαμβρῷ χαρίσασθαι βουλόμενος ἐπέστειλε² Βελλεροφόντη τὴν Χίμαιραν ἀποκτεῖναι, ἥγούμενος αὐτὸν ὑπὸ τοῦ θηρίου διαφθαρήσεσθαι. Ἡ γὰρ Χίμαιρα τὰ μὲν πρόσθια λέοντος, τὰ δὲ ὄπισθια δράκοντος, τὸ δὲ μέσον τοῦ σώματος ἀγρίας αἰγὸς εἰχε· φλόγας δὲ πυρὸς ἀποπνέουσα τήν τε χώραν διέφθειρε καὶ τὰ βιοσκήματα ἐλυμαίνετο³. Ἀναπηδήσας οὖν δὲ Βελλεροφόντης ἐπὶ τὸν Πήγασον, ἵππον πτερωτόν, δν ἡ Ἀθηνᾶ αὐτῷ ἐδωρήσατο, εἰς ὕψος ἀρθεὶς καὶ ἀπὸ τούτου τοξεύσας τὴν Χίμαιραν ἀπέκτεινεν. Ἐπεὶ οὖν πάλιν ἤλθεν, ἐκπλαγεὶς δὲ Ἰοβάτης ἐνετείλατο⁴ αὐτῷ δεύτερον ἄρασθαι κίνδυνον, τὸν πρὸς Ἀμαζόνας. Ὡς δὲ καὶ ταύτας διέφθειρε, τὸν ἀνδρείᾳ Λυκίων ὑπερέχειν δοκοῦντας⁵ συναγείρας ἐπέστειλεν αὐτοῖς Βελλεροφόντην ἀποκτεῖναι ἐνεδρεύσαντας. Ὡς δὲ καὶ οὗτοι ὑπὸ αὐτοῦ πάντες διεφθάρησαν, θαυμάσας τὴν δόμην αὐτοῦ δὲ Ἰοβάτης παρ’ αὐτῷ μένειν τὸν Βελλεροφόντην ἤξιώσε τῇ θυγατρὶ συνοικίσας καὶ ἀποθνήσκων τὴν βασιλείαν αὐτῷ κατέλιπε.

72. Στρατεία Καμβύσου ἐπὶ τὸν Αἴγυπτον.

Καμβύσης, δὲ Περσῶν βασιλεύς, εἰς τὴν Αἴγυπτον εἰσεβιβλήκει, ἵνα Ἀμασιν, τὸν τῶν Αἴγυπτίων βασιλέα, ἐκ τῆς χώρας ἐκβάλῃ, δτι ὑπὸ αὐτοῦ ἔσφαλτο. Τὴν γὰρ Ἀμάσιος θυγατέρα γυναικαν ἀγαγέσθαι αὐτοῦ ἐπιθυμοῦντος, οὗτος τὴν μὲν θυγατέρα οὐκ ἀπεστάλκει, ἀλλῃ δέ τις παρθένος ἐκείνη δομοία οὖσα ἀπέσταλτο. Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτῳ ἐτελεύτησεν δὲ Ἀμασις, δὲ τούτου υἱὸς στράτευμα συλλέξας ὑπέμεινεν¹ αὐτὸν ἐν τῷ τοῦ Νείλου στόματι τῷ πρὸς ἔω² κεκλιμένῳ³. Οἱ Αἴγυπτιοι ἐπὶ πολὺ ἀνδρείως ἡμύνναντο· τέλος δὲ οἱ Πέρσαι τὴν τάξιν αὐτῶν ἔκλιναν καὶ αὐτοὺς διεσπαρμένους ἐτρέφαντο. Οἱ οὖν Καμβύσης πολλοὺς καὶ αὐτὸς τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλὼν ἀπέστει-

λε ναῦν εἰς Μέμφιν κήρυκα ἄγουσαν, ἵνα εἰρήνην ποιήσαιτο. Τῆς δὲ νεώς ἀποσταλείσης, ὅλιγῳ ὑστερον ἡγγέλθη, δτι Μεμφῖται τὴν μὲν ναῦν διεφθαρκότες, τὸν δὲ κήρυκα ἀπεκτονύτες εἶεν. Ταύτη δὲ τῇ ἀδικίᾳ παροξυνθεὶς ὁ Καμβύσης ὡς τὴν πόλιν διαφθερῶν ἀπῆρε⁴. Καὶ τῆς πόλεως διαφθαρείσης δισχιλίους τῶν Αἰγυπτίων λυμηνάμενος⁵ ἀπέκτεινε· τοσούτων γὰρ οἱ δικασταὶ οἱ ἐκ τῶν εὐγενεστάτων Περσῶν κριθέντες θάνατον κατεψηφίσαντο, δτι ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἡ ἀποσταλεῖσα ναῦς διέφθαρτο.

73. Τὰ Τέμπη τὰ Θετταλικά.

Τὰ καλούμενα Τέμπη τὰ Θετταλικὰ χῶρος ἦν μεταξὺ κείμενος τοῦ τ' Ὀλύμπου καὶ τῆς "Οσσης." Ἐρρει δὲ διὰ μέσου αὐτοῦ ὁ Πηνειὸς ποταμός. Εἰς τοῦτον δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ἔρρεον καὶ εἰργάζοντο¹ αὐτὸν μέγαν. Διατριβᾶς² δὲ εἶχε ποικίλας καὶ παντοδαπὰς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ τῆς φύσεως. Κιττός τε πολὺς ἔκει ἥκμαζε καὶ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δένδρων ἀνεῖρε³ καὶ περὶ αὐτὰ περιειλίτετο. Τὸ πᾶν ἔκει ἐωρᾶτο θάλλον⁴ καὶ ἡδονὴν τοῖς ὁφθαλμοῖς παρεῖχε.

74. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν Θερμοπύλαις.

Λακεδαιμόνιοι οὐκ εἰώθεσαν¹ ποδὸς τῆς τῶν Καρνείων ἔορτῆς πανστρατιῷ στρατεύεσθαι. Ἐπεμψαν οὖν εἰς Θερμοπύλας Λεωνίδαν σὺν τριακοσίοις μόνον Σπαρτιάταις, ἐπειδὴ ηκηκόεσσαν, δτι Ξέρξης, ὁ Περσῶν βασιλεύς, ἐπλησίαζε. Τοῖς Σπαρτιάταις εἴποντο² περὶ τοὺς τετρακισχιλίους "Ἐλληνας. Ξέρξης δὲ ἐπερόμφει ἱπέας τινὰς ἐλέγχοντας³, διόσοι ήσαν οἱ πολέμιοι καὶ δτι ἐποίουν. Οἱ ύπὸ Ξέρξου σταλέντες σκοποὶ οὐχ ἀπαν τὸ στρατόπεδον ἐωράκεσσαν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔξω τῶν τειχῶν· ἐπανελθόντες δὲ εἰπον αὐτῷ· «Ὄ βασιλεῦ, τοῦθ-

δπερ ἔοράκαμεν, ἔξεπληξεν ἡμᾶς· οἱ γὰρ πολέμιοι ούκ ἀνδράσιν ἔοίκασιν⁴ ἐπὶ μάχην πορευομένοις, ἀλλ' ἔορτὴν ἄγουσι· τὸ τεῖχος καὶ τὴν τάφρον, ἢ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὁρώρυχται⁵, ἐπίλεκτοι⁶ φυλάττουσιν ὀπλῖται, οἱ δὲ πρὸ τοῦ τείχους ἀνδρες ἀληλιμμένοι γυμνάζονται». Ξέρξη εἶπετο Δημάρατος ὁ Ἀρίστωνος, φυγάδες⁷ Λακεδαιμόνιος, ὃν Ξέρξης ἐρωτᾶν εἰώθει, δπότε τι μανθάνειν περὶ Λακεδαιμονίων βούλοιτο. Εἶπεν οὖν τότε αὐτῷ Ξέρξης· «Ἀκήκοα τοὺς Ἑλληνας θαυμαστὰ καὶ γελοῖα ποιεῖν εἰπέ μοι, τί ἐν νῷ ἔχουσιν;» «Ὤ βασιλεῦ», εἶπεν ὁ Δημάρατος, «πολλάκις ἥδη διείλεξαί μοι καὶ πολλὰ περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀκήκοάς μου· καὶ νῦν οὖν ἀκουσον. Οἱ ἀνδρες οὗτοι προθυμότατοί εἰσι τῆς εἰσόδου ἡμᾶς κωλύειν καὶ τοῦτο παρασκευάζονται. Εἰδισμένοι γάρ εἰσι Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὰν κινδυνεύειν μέλλωσι, τὴν τε κόμην κτενίζεσθαι καὶ ἀληλιμμένοι γυμνάζεσθαι».

75. Ἐπαμεινώνδας καὶ Πελοπίδας.

Πελοπίδας τοὺς τῶν Θηβαίων τυράννους Λεοντιάδην, Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον νυκτὸς ἀποκτείνας ἅμα τῇ ἡμέρᾳ τὸν σαλπιγκτὴν τοὺς πολίτας ἀνιστάναι ἔκέλευσε. Καθιστάντος δ' αὐτοῦ ἐν τάξει τοὺς στρατιώτας προσῆλθον καὶ ἄλλοι καὶ Ἐπαμεινώνδας. Τότε πάντας ἐν τάξει καταστήσας ὁ Πελοπίδας τὴν τῶν Θηβῶν ἀκρόπολιν ἐπολιόρκει, ἔως τὴν Λακεδαιμονίων φυλακὴν ἔξέβαλεν. Είτα δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν ὡς τοὺς Βοιωτοὺς ἀπὸ τῶν Θηβαίων ἀποστήσοντες¹ καὶ τοὺς Θηβαίους τιμωρησόμενοι² Κλεόμβροτον εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐπεμψαν, Θηβαῖοι δὲ στράτευμα ἀνθιστᾶσιν³. Ἐπαμεινώνδαν αὐτῷ ἐπιστήσαντες⁴. Οὗτος τὴν φάλαγγα λοξὴν στήσας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐνίκησε. Ταύτη δὲ τῇ νίκῃ τὴν τῶν Θηβαίων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἀρχὴν καθίστησι. Δι' δπερ τὸν Ἐπαμεινώνδαν καὶ Πελοπίδαν οἱ Θηβαῖοι πολλάκις τοῖς στρατεύμασιν ἐφί-

στασαν. "Ινα δὲ τὸν Λακεδαιμονίων συμμάχους ἀποστήσειεν Ἐπαμεινώνδας, εἰς τὴν Λακεδαιμόνα ἐστράτευσε καὶ τὸν μὲν Μεσσηνίους ἀφίστησιν, Ἀρκάδες δ' αὐτοῦ κελεύσαντος πόλεως κοινῆς τὰ τείχη ἵστασι.

76. Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας.

Ἐπεὶ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, διὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν Πλαταιαῖς προειστήκει, τοῖς μὲν βαρβάροις περὶ προδοσίας διελέγετο καὶ βασιλεῖ ἔγραφεν ἐπιστολάς, τοὺς δὲ συμμάχους αἰσχιστα ὑβριζε¹, συστάντες² οἱ Ἑλληνες ἐκέλευσαν τοὺς Ἀθηναίους τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων προΐστασθαι. Ἡδέως οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν ἐδέξαντο ἄλλως τε καὶ³ ἐλπίζοντες πάντα καταστήσεσθαι⁴, ἥ⁵ ἀριστα αὐτοῖς ἐδόκει. Προστάντες οὖν οἱ Ἀθηναῖοι τῶν συμμάχων ἔταξαν⁶, ἃς τε τῶν πόλεων χρήματα ἔδει παρέχειν καὶ ἀς ναῦς. Καὶ οἱ Ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων κατεστάθησαν⁷, οἵ τοὺς τῶν συμμάχων φόρους ἐδέχοντο. Οἱ μέντοι σύμμαχοι ταχέως ἤχθέσθησαν⁸ τῇ τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίᾳ καὶ διύταντο⁹. Πολλοὶ γὰρ ὡς πολέμου οὐδὲν δεδμενοὶ¹⁰ οὔτε τὰς ναῦς ἐπλήρουν οὔτε τοὺς φόρους ἐτέλουν¹¹. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀναγκάζοντες αὐτοὺς ταῦτα ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθισταμένους κολάζοντες λυπηρὰν¹² καθίστασαν τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν¹³, ὥστε πολλοὶ τῶν συμμάχων ἀφίσταντο¹⁴. Τοὺς δὲ πλείστους τῶν ἀφεστηκότων ὄρδίως οἱ Ἀθηναῖοι παρεστήσαντο¹⁵. Αὐτοὶ γὰρ τοῖς τῶν συμμάχων χρήμασιν ἴσχυρότεροι κατέστησαν, ἐκεῖνοι δ' ὅπότε ἀποσταῖεν, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπειροι εἰς τὸν πόλεμον καθίσταντο.

77. Αἱ Συμπληγάδες πέτραι.

Ἐπεὶ οἱ Ἀργοναῦται, ὃν Ἰάσων προέστη, ὡς τὸ χρυσό-μαλλον δέρας κομιοῦντες ἐξέπλευσαν, εἰς Θράκην πρὸς Φινέα, μάντιν τυφλόν, ἥλθον. Ό μάντις συνεβούλευσεν αὐτοῖς, πῶς

ἄν τὸν πλοῦν ποιήσαιντο, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν Συμπληγάδων πετρῶν διαφθαρῶσιν. «Ἐν τῇ τοῦ Εὑξείνου Πόντου εἰσόδῳ», εἶπε, «δύο ἐστήκασι¹ πέτραι, αἱ Συμπληγάδες καλούμεναι. Δεῖ δ' αὐτὰς συστῆναι², ἐάν τις διαπλεῦσαι³ ἐπιχειρήσῃ. Εἰ ύμεις προσπλεύσατε, συσταῖεν ἄν αἱ πέτραι καὶ τὴν ύμετέραν ναῦν διαφθείρειαν. 'Υμεῖς μέντοι μὴ ἀποστῆτε⁴ τοῦ πλοῦ, ἀλλ' ἀπολύσατε περιστερὰν εἰς τὰς πέτρας, ὅταν αὗται διαστῶσιν⁵ ἐάν ταύτην μὴ διαφθείρωσιν αἱ πέτραι, αὐτοὶ διαπλεύσατε, ὅταν αὗται πάλιν διαστῶσι. Νεώς δὲ διαπλευσάσης δεῖ αὐτὰς εἰς ἀεὶ διεστάναι». Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ Ἀργοναῦται ἀπέπλευσαν. 'Επεὶ δὲ τὰς πέτρας εἴδον διαστάσας, περιστερὰν ἀπέλυσαν. Καὶ τῇ μὲν περιστερᾶς αἱ πέτραι συστᾶσαι τὴν οὔραν περιέκοψαν, δτε δ' αὖθις διέστασαν, διέπλευσεν ἡ Ἀργὼ καὶ ἐξ ἔκείνου τοῦ χρόνου διεστᾶσιν αἱ Συμπληγάδες.

78. Περὶ νομοθετῶν.

Οἱ νομοθέται νόμους τιθέασιν, ἵνα μὴ ἀδικία διαφθείρῃ τὰς πόλεις. Εὐεργετεῖ τὴν πατρίδα, ὃς ἢν αὐτῇ νόμους θῆ ἀγαθούς. Οἱ ταῖς πόλεσι νόμους ἀγαθοὺς τιθέντες οὓς μείονος τιμῆς ἀξιοὶ νομίζονται ἢ οἱ τοὺς πολεμίους νικῶντες. Τοῖς Κρητὶς νόμους πρῶτος ἔθηκε Μίνως, βασιλεὺς σοφώτατος καὶ δικαιότατος· λέγουσι δ' αὐτὸν τοὺς νόμους θεῖναι Διὸς συμβουλεύσαντος· Διὸ δέ τιθεσαν αὐτὸν οἱ παλαιοὶ Ἑλληνες ἐν τοῖς τρισὶ κριταῖς τοῖς ἐν Ἀδου τοὺς τετελευτηκότας κρίνουσιν. 'Εν τοῖς ἐνδοξοτάτοις ἀνδράσι τίθεμεν τὸν Λυκοῦργον καὶ τὸν Σόλωνα, τοὺς ταῖς ἑαυτῶν πόλεσι νόμους ἀγαθοὺς θέντας. Λυκοῦργος μὲν τοῖς Σπαρτιάταις τοὺς νόμους ἔθηκε, Σόλων δέ, ὃν οἱ παλαιοὶ εἰς τοὺς ἐπτὰ σοφοὺς ἐτίθεσαν, τοῖς Ἀθηναῖοις.

79. Ὁ Νεῖλος ποταμός.

«Ο Νεῖλος ποταμὸς ἐκ τῆς Αἰθιοπίας ὁέων ἐξίησι¹ νῦν

δυοῖν στομάτοιν εἰς τὴν θάλατταν, τὸ πάλαι δ* ἐπτὰ στόμα· σιν ἔξει. Κατ' ἕτος δὲ Νεῖλος ὅδωρ πολὺ ἐπὶ τὴν γῆν ἰεὶς καὶ πηλὸν καταλείπων τοὺς ἀγροὺς παμφιορωτάτους τίθησι². Λέγουσι δὲ καὶ τὸ ὅδωρ, ὁ τὰ φρέατα τὰ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἀνήσιν³, ἐκ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ὁρεῖν. Ἐν τῷ ποταμῷ τρέφεται πολλὰ καὶ μεγάλα θηρία, οἷον κροκόδειλοι καὶ ποτάμιοι ἵπποι. Οἱ ποτάμιοι ἵπποι διωκόμενοι ἐκ τε τῆς ὁρίδος καὶ τοῦ στόματος ὅδωρ πολὺ ἀνιᾶσιν, ἥ δὲ φωνή, ἣν τὸ θηρίον ἀνίησι, μᾶλλον τῇ βοὸς ἥ τῇ ἵππου φωνῇ ἔοικε.

80. Μεγαλοφροσύνη Ἀθηναίων.

Μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν οἱ Πέρσαι τοῖς Ἀθηναίοις εἰρήνην καὶ συμμαχίαν συνθέσθαι¹ ἐφίεντο² εἰ γὰρ οὗτοι αὐτοῖς προσθεῖντο, ὁρδίως ἥλπιζον ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος κρατήσειν³. Μαρδόνιος μὲν οὖν, ὁ Ξέρξου στρατηγός, Ἀλέξανδρον, τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα, εἰς Ἀθήνας ἔπειψε λέξοντα, διτὶ βασιλεύς, ἐὰν συμμαχίαν αὐτῷ συνθῶνται, οὐ μόνον τὴν γῆν αὐτῶν ἐλευθέραν καὶ αὐτόνομον ἔάσει, ἀλλὰ καὶ ἄλλης γῆς, ἥστινος ἀν ἐφιῶνται, κυρίους ποιήσει. Οἱ δὲ ἀπεκρίναντο· «Ἐως ἀν δὲ ἥλιος τὴν αὐτὴν δόδὸν πορεύηται, οὐκ ἔθελήσομεν τοῖς Πέρσαις συνθέσθαι⁴». Καὶ τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας εἰς τὰς νήσους ὑπεξέθεντο⁵, αὐτοὶ δὲ τὴν πόλιν προέμενοι⁶ εἰς τὰς ναῦς κατέφυγον. Μαρδόνιος δὲ κρατήσας τῆς πόλεως δεύτερον ἀγγελον εἰς Σαλαμῖνα ἀπέστειλεν, εἰ νῦν δὴ μεταθεῖντο⁷ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν γνώμην γιγνώσκοντες, διτὶ αὐτὸς κύριος τῆς Ἀττικῆς ἥν ἀπάσης. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ αὖθις⁸ τὸν ἀγγελον ἀπέπειψαν. Τότε δὴ Μαρδόνιος ὀργισθεὶς τὰ τε τείχη τῆς πόλεως κατέσκαψε⁹ καὶ τὰ ἰερὰ καὶ τὰς οἰκίας κατέκαυσε.

81. Σόλων.

Ἀθηναῖοι, ἐπεὶ περὶ τῆς Σαλαμῖνος πρὸς τοὺς Μεγαρέας

πολεμοῦντες πολλάκις ἡττήθησαν, ὑφέμενοι¹ τὴν νῆσον προσίντο² καὶ νόμον ἔθεντο μήτε γράψαι μήτ' εἰπεῖν αὖθις, ὃς δέοι περὶ τῆς νῆσου κινδυνεύειν. Σόλων δὲ οὐδεμίαν ἡμέραν παριεὶς³ ἐσκοπεῖτο, ὅπως ἀν τοὺς πολίτας πείσειε τὴν νῆσον μὴ ἀνεῖναι⁴. Τέλος δὲ ἐπενόησε τόδε μανίαν προσποιούμενος εἰς τὴν ἄγορὰν ἵεται⁵ καὶ ἐλεγείαν⁶, ἵν συνετεθείκει, ἥδει, ἦς ὁ νοῦς⁷ δδε ἦν· «Μὴ προησθε τὴν νῆσον, ἵν οἱ θεοὶ αὐτοὶ ἡμετέραν εἶναι βουλόμενοι μεταξὺ τῆς Μεγαρίδος καὶ τῆς Ἀτ-

τικῆς τεθείκασι. Μόνοι οἱ ἀνόητοι ταῦτα τὰ κειμήλια ἀνιᾶσιν, ἢ ἀν τοὺς θεοὺς ἔαυτοῖς παρέχοντας συνιῶσιν. Αὖθις οὖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους στρατεύμεθα καὶ μὴ ὑφιώμεθα, ἵνα μὴ ἀνάξιοι τῆς τῶν θεῶν εὔνοίας εἶναι δοκῶμεν». Τότε δὴ Ἀθηναῖοι Σόλωνα οὐ μόνον ἀφείσαν δίκην⁸ οὐκ ἐπιθέντες, ἀλλὰ καὶ στρατηγὸν κατέστησαν ὡς τῇ νήσῳ ἐπιστρατεύσοντα. Μετὰ ταῦτα περὶ τῆς πολιτείας⁹ στασιάζοντες¹⁰ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Σόλωνα διαλλακτὴν¹¹ καὶ νομοθέτην κατέστησαν, ὃς νόμους τῇ ἔαυτῶν πόλει θήσει. Πρῶτον μὲν οὖν ἔταξε Σόλων τὰ ὑπάρ-

χοντα τῶν χρεῶν ἀφεθῆναι καὶ μηδένα ἐπὶ τοῖς σώμασι¹² δανείζειν. Οὕτω τοὺς πένητας τοῦ ἄχθους ἀφεικός¹³ καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀγαθοὺς νόμους τεθεικός εἰς δέκα ἔτη ἀπεδήμησε.

82. Ἡ τοῦ Κύρου σωτηρία.

Ἄστυάγει, τῷ τῶν Μήδων τελευταίῳ βασιλεῖ, θυγάτηρ ἦν, ἥ ὄνομα Μανδάνην ἔθετο. Αὕτη μέγαν φόβον αὔτῷ ἐνετίθει, ἐπεὶ ὑπὸ τῶν θεῶν ἐδεδήλωτο, ὅτι ὁ Μανδάνης υἱὸς τῆς βασιλείας ἐφήσοιτο. Ἐπεὶ οὖν ἡ Μανδάνη παῖδα ἔτεκεν, Ἀρπάγῳ τῷ στρατηγῷ παροήγγειλεν δι βασιλεὺς τοῦτον ἀφανίσαι. Ὁ δὲ Ἀρπαγος, ἐπεὶ τὸ παιδίον παρέλαβε, προσελθόν ποιμένι τινὶ εἶπε· «Τὸ παιδίον τοῦτο ἔκθες εἰς ἔρημον τόπον. Ἐὰν δὲ μὴ ἐκθῆς αὐτό, ἀλλὰ τρόπῳ τινὶ ἀφῆς, γαλεπωτάτην δίκην ἐγώ σοι ἐπιθήσω· ἐμοὶ γὰρ ἐπιτέτακται φρόντισαι, διποτὲ δι παῖς ἐκτεθῆσεται· καὶ οὐκ ἀφήσομαι αὐτοῦ, πρὸν ἀν ἐκκείμενον θεάσωμαι». Ὁ δὲ ποιμὴν οὐκ ἔξεθηκε τὸ παιδίον, ἀλλ’ οἴκαδε κομίσας ἐφῆκε τῇ γυναικὶ θρέψαι. Ἡ γὰρ γυνὴ αὐτοῦ ἴδοισα τὸ παιδίον, «Μὴ ἐκθῆς», εἶπε, «τοῦτο τὸ παιδίον· δι γὰρ ἐμὸς παῖς ἄρτι ἐτελεύτησε· τὸν μὲν οὖν ἐμὸν ἐν τόπῳ ἔρημῳ προέμενοι προτιθῶμεν τῷ Ἀρπάγῳ ώς ἐκκείμενον, τὸν δὲ τῆς Ἀστυάγους θυγατρὸς ἐμοὶ ἄφες ώς ἐξ ἡμῶν ὄντα». Ὁ οὖν ποιμὴν τὸν παῖδα μὴ ἐκθεῖναι πείθεται· περιθεὶς δὲ τὸν νεκρὸν τὸν τοῦ ἐτέρου κόσμου ἔξεθηκεν εἰς τι ὅρος, ἥ δὲ γυνὴ αὐτοῦ τὸν ὕστερον Κῦρον ὀνομασθέντα ἔτρεφεν, ἄλλο τι ὄνομα καὶ οὐ Κῦρον θεμένη.

83. Σπερθίας καὶ Βοῦλις.

Δαρεῖος πειρώμενος¹, εἰ οἱ Ἕλληνες ἔαυτοὺς παραδώσουσι, κήρυκας γῆν καὶ ὑδωρ αἰτήσοντας ἀπέστειλεν αὐτοῖς. Καὶ πολλοὶ μὲν τῶν Ἑλλήνων, ἢ Δαρεῖος ἥτησεν, ἔδοσαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς κήρυκας εἰς φρέαρ εἰσέβαλον². Ἐπεὶ δὲ

διὰ τοῦτο τὸ ἀμάρτημα οἱ θεοὶ χαλεπήναντες³ αὐτοῖς θυομένοις⁴ οὐκέτι ἐδίδοσαν τὰ ἵερα καλὰ γίγνεσθαι⁵, ἐφοβοῦντο οἱ ἄρχοντες, μὴ ἡ πόλις διαφθαρῇ, ἐὰν μὴ δίκην⁶ τοῦ φόνου ἐκούσα δῆ. Καὶ ἀλίας⁷ συλλεγείσης ἡρώτων οἱ ἄρχοντες, εἴ τις βούλοιτο ἔαυτὸν ἐκδοῦναι⁸ τοῖς Πέρσαις, ἵνα δίκην τῆς ὕβρεως δούῃ. "Ἐνθα δὴ Σπερθίας τε καὶ Βοῦλις, ἀνδρες Σπαρτιᾶται, δίκην ἐπηγγείλαντο δώσειν Ξέρξῃ, τῷ μετὰ Δαρεῖον βασιλεύσαντι, τῆς πρὸς τοὺς κήρυκας ὕβρεως. Οὗτοι τοίνυν εἰς τοὺς Πέρσας ἀπεστάλησαν, ἵνα δίκην δοῖεν. Ξέρξης δὲ θαυμάσας αὐτῶν τὸ φιλόπατρι⁹ εἰς τὴν πατρίδα ἀπέπεμψε.

84. Τάνταλος καὶ Πέλοψ.

Ταντάλῳ, τῷ τῶν Φρυγῶν βασιλεῖ, μεγάλαι τιμαὶ ὑπὸ τῶν θεῶν ἀπεδίδοντο. Φίλος γάρ τοῖς θεοῖς, ὃς ὑπὸ τῶν παλαιῶν ποιητῶν παραδίδοται, ἐγένετο καὶ τῆς τούτων τραπέζης αὐτῷ μετεδίδοτο. Εἰ καὶ τοσαῦται δ' αὐτῷ ὑπὸ τῶν θεῶν τιμαὶ ἀπεδέδοντο, ὅμως πρὸς αὐτοὺς οὕτος ἥγνωμόνησε. Πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῶν θεῶν ἀπόρρητα προύδομη, εἴτα δὲ μετεδόθη αὐτοῖς ὑπὸ αὐτοῦ ἀλέψαντος τοῦ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας. Τέλος δὲ Πέλοψ ὁ υἱὸς ὑπὸ αὐτοῦ ἀποσφαγεῖς τοῖς θεοῖς παρετέθη. Τοῦτο δ' ἐποίησεν, ἵνα ἔδοι, εἰ οἱ θεοὶ συνείεν, ὅτι αὐτοῖς παρατιθεῖτο. Πλὴν δὲ τῆς Δήμητρος οἱ λοιποὶ θεοὶ τὸν δόλον συνεῖσαν, δὲ Ζεὺς εἶπε· «Πέλοπι μὲν διός βίος ἀποδοθήσεται, δὲ πατὴρ αὐτοῦ δίκην ἡμῖν χαλεπωτάτην δώσει». Κελεύσαντος οὖν τοῦ Διὸς Τάνταλος μὲν εἰς τὸν Τάρταρον ἐρρίφθη, ἵνα ἔκει δίκην τῆς ἀγνωμοσύνης δοίη, Πέλοπι δ' εἰς τὸν βίον πάλιν κατασταθέντι ἡ βασιλεία παραδίδοται. Μετ' ὀλίγον δ' ἐκβληθεὶς δὲ Πέλοψ ὑπὸ Ἰλου, τοῦ τῶν Τρώων βασιλέως, εἰς τὴν νῆσον ἔπλευσεν, ἢ ὕστερον ἀπ' αὐτοῦ ὄνομα ἐδόθη Πελοπόννησος.

85. Δάμων καὶ Φιντίας.

Διονυσίῳ, τῷ τῶν Συρακοσίων τυράννῳ, Φιντίας τις ἐπεβεβουλεύκει¹. Μέλλων δὲ δίκην δώσειν τοῦ ἀδικήματος ἵκετευε τὸν Διονύσιον μεθεῖναι² αὐτόν, ἔως ἂν εἰς τὴν πατρίδα πορευθεὶς τὰ αὐτοῦ διαθῆται³: «Δώσω δέ», εἶπε, «τῶν φίλων τινὰ ἐγγυησόμενον». Τοῦ δὲ τυράννου λέγοντος, δι τι μεθήσει αὐτὸν εἰς ὡρισμένον χρόνον, ἐὰν τοιοῦτον ἔχῃ φίλον, ὃς εἰς τὸ δεσμωτήριον αὗτὸν παραδόσει ἀντ’ ἔκεινου, δι Φιντίας Δάμωνα, τῶν ἑταίρων τινά, ἐκέλευεν ἐγγυήσασθαι. Οὗτος εὐθὺς παρέδωκεν αὐτὸν τῷ τυράννῳ οὐκ ἄγνοῶν, δι τι διαφθιαργήσεται, ἐὰν ἔκεινος παρῇ⁴ τὸν ὡρισμένον χρόνον. Οἱ μὲν οὖν ἐπήγονοι τὴν τῶν ἀνδρῶν φιλίαν, οἱ δ’ ἔλεγον μεμηνέναι τὸν Δάμωνα. Τῇ δὲ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ ἅπας διῆμος συνείλεκτο καραδοκῶν⁵, πότερον δι Φιντίας ποιήσει, δι συνέθετο⁶, ἢ προέμενος τὸν φίλον πέφευγε. Τῆς δὲ ὡρας συγκλειούσης⁷ πάντες μὲν ἀφεῖσαν τὴν ἐλπίδα, δὲ Φιντίας δρόμῳ ἥκεν ἀπαγομένου ἥδη πρὸς θάνατον τοῦ Δάμωνος. Θαυμαστῆς οὖν τῆς φιλίας ἅπασι φανείσης Διονύσιος τὸν ἐπιβούλευσαντα ἀφῆκε καὶ ἤτησατο τοὺς ἀνδρας τρίτον αὐτὸν εἰς τὴν φιλίαν προσέσθαι⁸.

86. Πρίαμος καὶ Ἀχιλλεύς.

Ἐκτωρ Ἀχιλλεῖ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι, «Ὥ οὐ Ἀχιλλεῦ», εἶπε, «νῦν ἢ αὐτὸς ἀπολοῦμαι ἢ σὲ ἀπολῶ.» Ομνυμι δὲ τὸ σὸν σῶμα μὴ λυμανεῖσθαι, ἔάν μοι Ζεὺς νίκην δῷ· ἀλλὰ τὰ μὲν ὅπλα σου συλήσας ἀνακρεμῶ μνημεῖα¹ τῆς νίκης, τὸ δὲ σῶμα τοῖς σοῖς ἑταίροις ἀποδώσω. Ταῦτὸ δὲ καὶ σὺ ἐμοὶ δμοσον». Οὐ μέντοι ἐπείσθη Ἀχιλλεύς, ἀλλ’ ἐπεὶ τὸν Ἐκτορα ἀπέκτεινε, δῆσας τὸ σῶμα ἐκ τοῦ ἄρματος διὰ τοῦ πεδίου εἴλκεν ἐπιδεικνύς, δι τι τοῦ ἔχθροῦ οὔτε ζῶντος φείδεται² οὔτε ἀπολωλότος. Καὶ ἔνδεκα μὲν ἡμέρας τὸ σῶμα γυμνὸν ἔκειτο καὶ ἄταφον. Τῇ δὲ δωδεκάτῃ Ζεὺς τὸν Πρίαμον ἐλεήσας³ ἄρμα ἔκέ-

λευσε ζεῦξαι, ἵνα πολυτελῆ λύτρα κομίσας τὸν Ἀχιλλέα πείσῃ τὸ τοῦ Ἐκτορος σῶμα αὐτῷ ἀποδοῦναι. Πρίαμος μὲν οὖν τοὺς ἵππους ζεῦξας, λαμπροὺς πέπλους καὶ τρίποδας καὶ τάλαντα χρυσοῦ δέκα εἰς τὸ ἄρμα ἐνέθηκε· τὴν τοῦ Ἀχιλλέως δ' ὁργὴν φοβούμενος οἶνον ἐν κρατήρι ἔκέρασε καὶ σπείσας³ τῷ Διὶ τὰδε ηὔξατο· «Ζεῦ πάτερ, σύ με ἐπίρρωσον τέρας⁴ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πέμψας». Καὶ μέγας ἀετὸς ἐν δεξιᾷ ἐφάνη. Ἔνθα⁵ δὴ ὁ γέρων ἐπιρρωσθεὶς ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα αὐτός τε καὶ ὁ κῆρυξ. Ἐν δὲ τῇ ὁδῷ Ἐρμῆς ὑπὸ Διὸς ἀποσταλεὶς παρέστη αὐ-

τοῖς καὶ τὰς τοῦ στρατοπέδου πύλας ἀναπετάσας τὴν Ἀχιλλέως ἔδειξε σκηνήν. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν τῆς αὐλῆς θύραν ἀνέῳξεν, ἦν οὐδεὶς τῶν θυντῶν μόνος ἀνοιγνύναι ἔδύνατο, πρὸς τὸν Ὁλυμπὸν ἀπῆλθε. Πρίαμος δ' εἰσελθὼν καὶ τῶν Ἀχιλλέως γονάτων ἀψάμενος μετὰ πολλῶν δακρύων ἱκέτευσε τὸ τοῦ νίοῦ σῶμα ἀποδοῦναι. Ἡ δ' Ἀχιλλέως ὁργὴ κατεσβήκει. Ζεὺς γὰρ πέμψας τὴν Θέτιν ἐκέλευσεν αὐτὸν τὰ λύτρα δέξασθαι. Διὸς Ἀχιλλεὺς τὸ τοῦ Ἐκτορος σῶμα λοῦσαι καὶ καλῶς ἀμφιέσαι καὶ ἐπὶ τὸ Πριάμου ἄρμα θεῖναι ἐκέλευσε.

87. Ἀλέξανδρος πρὸ τῆς παρὰ τὰ Γαυγάμηλα
μάχης τοῖς στρατηγοῖς παρακελεύεται.

Ἄλεξανδρος τοῦ παρὰ τὰ Γαυγάμηλα στρατοπέδου τῶν Περσῶν περὶ τοὺς τριάκοντα σταδίους ἀπέχων τὴν φάλαγγα ἔστησε καὶ νυκτὸς μετά τινων τῶν στρατιωτῶν ἀπαντα τὸν ἔκεī χῶρον περιῆλθεν, ἵνα ἵδῃ, εἰ σκόλοπες πεπηγότες ἐν τῇ γῇ ἀφανεῖς εἴεν. Πέρσης γάρ τις συλληφθεὶς εἰρήκει, δτι σκόλοπες τοῖς Πέρσαις ἐπεπήγεσαν, ἵνα οἱ τῶν Μακεδόνων ἵπποι τοὺς ἀναβάτας σφήλωσι¹. Μετὰ ταῦτα δὲ συγκαλέσας Ἀλέξανδρος τοὺς ἡγεμόνας, ἵνα αὐτοῖς παρακελεύσηται τοὺς στρατιώτας ἐπιρρωνύναι καὶ περὶ τῆς μάχης τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἐπιδείξηται, ἔλεξε τοιάδε· «Ὑμᾶς μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἡγεμόνας ἀποδειχθέντας οὖ χρὴ νῦν ἐπιρρώσαι· πάλαι γὰρ ἐπέρρωσθε ὑπὸ τῶν πολλάκις ἥδη ἐπιδειγμένων καλῶν ἔργων· τοὺς δὲ στρατιώτας ἀνάγκη ἐπιρρώνυμον σθαι, ἵνα μὴ τὸ φρόνημα αὐτῶν τὴν τοσαύτην τῶν πολεμίων δύναμιν θεασαμένων κατασβεσθῇ. Δεῖ τοίνυν αὐτοῖς ἐπιδείκνυνται, δτι πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας ἀγωνιούμεθα, οἶπερ ἥδη παρὰ Γρανικόν τε καὶ ἐν Ἰσσῷ ἡττήθησαν». Τούτοις δὴ τοῖς λόγοις τοὺς στρατηγοὺς ἐπιρρώσας τὰς λαμπάδας ἐκέλευσεν ἀποσβεσθῆναι καὶ ἀναπαύσασθαι τοὺς ἄνδρας.

88. Οἱ Πέρσικοὶ πόλεμοι.

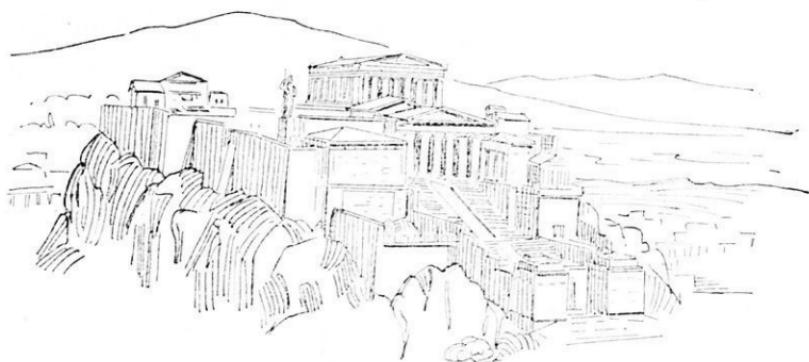
Τοὺς οἱ Πέρσαι ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας ἐστρατεύσαντο, ἵνα τὴν Ἑλλάδα καταστρέψαιντο. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον Μαρδόνιος παλλὰς μὲν ναῦς ἔχων, πολλὰς δὲ πεζῶν μυριάδας, πόλεμον αὐτοῖς ἥρατο¹. Τῶν δὲ νεῶν περιπλεουσῶν τὸν Ἀθω τριακοσίας ὁ χειμῶν διέφυειρε καὶ ὑπὲρ δύο μυριάδας ἀνθρώπων, τῶν δὲ πεζῶν πολλοὺς οἱ Θρᾷκες κατέκοψαν. Μαρδόνιον οὖν παύσας τῆς στρατηγίας Δαρεῖος, Δᾶτιν καὶ Ἀρταφέρνην ἐκέλευσε τούς

τ' Ἀθηναίους καὶ τοὺς Ἐρετριᾶς καταστρέψασθαι. Οἱ δὲ τὴν Περσικὴν στρατιὰν τριήρεσιν ἔξακοσίαις διαβιβάσαντες, πρῶτον μὲν τοὺς Ἐρετριᾶς ἐν τρισὶν ἡμέραις κατεστρέψαντο, τῇ δὲ τετάρτῃ εἰς Μαραθῶνα τὴν στρατιὰν ἔξεβίβασαν. Μιλτιάδης δὲ τὰς τῶν Ἀθηναίων τάξεις ἐπ' αὐτοὺς ἤγαγε καὶ τετρακοσίους καὶ ἔξακισχιλίους κατακόψας τοὺς λοιποὺς πρὸς τὰς ναῦς ἀπῆλασεν². Οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὐ πλείους τῶν δύο καὶ ἑνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀπολέσαντες εἰς τὸ ἄστυ ἥλθον. Ἐλέγετο δ' ἡ μὲν τῶν Περσῶν στρατιὰ πεντήκοντα μυριάδων ἀνθρώπων εἴναι, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐνακισχίλιοι ἦσαν καὶ μετ' αὐτῶν ἐν τῷ εὐωνύμῳ³ κέρᾳ χίλιοι Πλαταιεῖς ἥγωνίσαντο. Δεκάτῳ δ' ἔτει ὑστερον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης οἱ Πέρσαι, Ξέρξου βασιλεύοντος, αὖθις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν ἐστρατεύσαντο. Καὶ πεζῶν μὲν ἥθροισε βασιλεὺς μυριάδας ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατόν, ἵππεας δ' ὀκτακισμυρίους, ναῦς δ' ἑπτὰ καὶ διακοσίας καὶ χιλίας. Καὶ κατὰ γῆν μὲν Λεωνίδας καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριακόσιοι Σπαρτιᾶται μεθ' ἑπτακοσίων Θεσπιέων τρεῖς ἡμέρας τῷ τῶν πολεμίων πλήθει ἀντεῖχον⁴, τῇ δὲ τετάρτῃ οἱ Πέρσαι τῇ Ἐφιάλτου προδοσίᾳ ὅπισθεν αὐτῶν γενόμενοι⁵ πάντας κατέκοψαν. Ἐν δὲ τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ οἱ Ἑλληνες ναῦς ἔχοντες τριακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα δυοῖν δεούσας τοὺς Πέρσας ἐτρέψαντο. Τῷ δ' ὑστέρῳ φέτει μιᾷ ἡμέρᾳ δὶς οἱ Ἑλληνες ἐνίκησαν τοὺς βαρβάρους ἐν Πλαταιαις τε καὶ ἐν Μυκάλῃ.

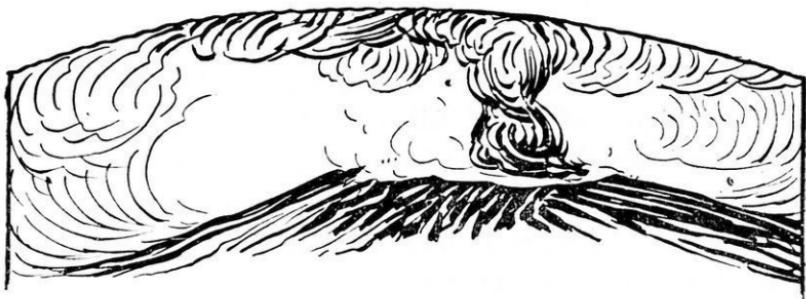
89. Περὶ τῶν Ἀθηνῶν.

Πρὸ μὲν τῶν Μηδικῶν ἐνὶ λιμένι ἔχοντο¹ Ἀθηναῖοι, τῷ Φαλήρῳ, μετὰ δὲ τὰ Μηδικὰ τρισίν. Οἱ δύο ἀλλοι, δι Πειραιεὺς καὶ ἡ Μουνυχία, ἐνὸς ἀνδρὸς ἔργον, τοῦ Θεμιστοκλέους, ἦσαν. Τῶν τριῶν λιμένων ὁ Πειραιεὺς ἄριστος καὶ μέγιστος ἦν. Ο τοῦ Πειραιῶς περίβολος², ἔργον Θεμιστο-

χλέους, ἔξήκοντα σταδίων ἦν. Ἐνταῦθα πέντε μὲν λαμπραὶ στοιλὶ ἥσαν, νεώσοικοι δ' ἐνενήκοντα καὶ τέτταροι ναυσί, ναύσταθμον δὲ τετρακοσίαις. Τὸ μὲν Φαληρικὸν τείχος, ἔργον τοῦ Κίμωνος, τριάκοντα καὶ πέντε σταδίων ἦν, τὰ δὲ μακρὰ τείχη τὰ πρὸς τὸν Πειραιᾶ, ὃν τὸ μὲν βόρειον ἔργον τοῦ Κίμωνος, τὸ δὲ νότιον τοῦ Περικλέους, τετταράκοντα σταδίων ἑκάτερον. Οἱ τῶν Ἀθηνῶν περιβόλοις, ἔργον Θεμιστοκλέους, ἔξήκοντα σταδίων ἦν. Ἐν τῷ ἄστει μύριαι μὲν οἰκίαι

καὶ ὀκτωκαίδεκα μυριάδες οἰκητόρων, ἐλευθέρων καὶ δούλων, ἥσαν. Ἐν δὲ μέσῃ τῇ πόλει ἡ Ἀκρόπολις ἦν, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ποδῶν³ ὅψις, πεντακοσίων ποδῶν εὖρος καὶ ἑπτακοσίων ἔξήκοντα πήγεων μῆκος. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τὴν τοῦ Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πολέμου τοῖς Ἀθηναίοις ἥσαν ὀπλῖται μὲν μύριοι καὶ τρισχίλιοι, ἀνευ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις μυρίων καὶ ἔξακισχιλίων ἀπό τε τῶν πρεσβυτάτων καὶ νεωτάτων καὶ τῶν μετοίκων, ἵππεῖς δὲ χίλιοι καὶ διακόσιοι, τοξόται δὲ χίλιοι καὶ ἔξακόσιοι, τριτρόεις δὲ τριακόσιαι.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

90. Ὁ εὔσεβῶν χῶρος.

Ἐν Σικελίᾳ συνέβη ποτὲ ὁύακα πυρὸς¹ ἐκ τῆς Αἴτνης ὅυῆναι πρός πόλιν τινὰ τῶν ἔκεῖ κατοικουμένων. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πρὸς φυγὴν ὕδρησαν τὴν αὐτῶν σωτηρίαν ζητοῦντες· εἰς δέ τις τῶν νεωτέρων γνοὺς² τὸν πατέρα οὐδυνάμενον ἀποβῆναι³, ἀλλὰ ἐγκαταλαμβανόμενον⁴, ἀράμενος⁵ ἔφερεν ἐκ τῆς πόλεως. Τοῦ δὲ φορτίου βαρυτέρου ὄντος καὶ αὐτὸς ἐγκατελήφθη. Ἐξ ὕπος δὲ μετὰ ταῦτα συνέβη, ἔστι⁶ γνῶναι, δτὶ τοῖς περὶ τοὺς γονέας εὔσεβέσιν εὐμενῶς ἔχει τὸ θεῖον. Ὁ γὰρ πυρὸς ὁύαξ τὸν τόπον ἔκεινον, ἐνῷ δὲ εὔσεβὴς υἱὸς μετὰ τοῦ πατρὸς ὑπελέλειπτο, περιφρεύεις ἀπέσθη. Καὶ ἐσώθησαν οὗτοι μόνοι, ἀφ' ὧν καὶ τὸ χωρίον τῶν εὔσεβῶν χῶρος προσηγορεύθη, τοῖς δ' ἄλλοις πᾶσι κακῶς ἡ φυγὴ ἀπέσθη· οὐ γὰρ ἀπέδρασαν⁷ τὸν ὀλεύθρον, ἀλλὰ κατὰ τοῦ πυρὸς ὁύακος καταδύντες⁸ ἀπώλοντο.

91. Ἔρμῆς καὶ ύλοτόμος.

Ύλοτόμος ποταμὸν διαβαίνων τὸν ἑαυτοῦ πέλεκυν ἀπώλεσεν. Ἀπορῶν οὖν παρὰ τὸν ποταμὸν ἐκάθισεν καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ πελέκεως ἀπωλείᾳ ὠδύρετο¹. Ἔρμῆς δ' ἀκούσας αὐτοῦ ὁδυρομένου ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀνέδυ² καὶ τὴν αἰτίαν τῆς θλί-

ψεως γνούς, οίκτιρει³ αὐτόν. Εὔθὺς τοίνυν εἰς τὸν ποταμὸν κατέδυ καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν ἀναδὺς χρυσοῦν ἀνεκόμισε πέλεκυν καὶ τὸν ὑλοτόμον ἡρώτησεν, εἰ οὗτος ἐστιν, διὸ ἀπωλόλεκει. 'Ο δ' ἄνθρωπος οὐ πεφυκὼς ψεύδεσθαι οὐκ ἔφη τοῦτον εἶναι. Αὕθις δ' ὁ θεὸς καταβὰς ἀργυροῦν ἀνεκόμισε πέλεκυν. Τοῦ δὲ οὐδὲ τοῦτον εἶναι ἔαυτοῦ λέγοντος, τὸ τρίτον ὁ θεὸς ἔγνω⁴ καταδῦναι καὶ τὸν ἔκεινου πέλεκυν ἀνακομίσαι. Οὐκ ἔφθη⁵ δὲ δεῖξας καὶ ὁ ὑλοτόμος τοῦτον ἀληθῶς εἶναι τὸν ἀπωλολότα ἐλεξεν. 'Ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἐρμῆς γνοὺς τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, «Ἐγνων», εἶπεν, «ὦ ἄνθρωπε, πεφυκότα σε ἀληθεύειν. Διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἀποδίδωμί σοι τὸν σὸν πέλεκυν, ἀλλὰ καὶ προστίθημι τὸν τε χρυσοῦν καὶ τὸν ἀργυροῦν. Οὐ γάρ ἀν μᾶλλον ἥσθειν οἱ θεοὶ ἡ γνόντες τοὺς ἀνθρώπους δικαίους ὄντας, ἐπεὶ ἡ δικαιοσύνη ἀρίστη τε καὶ καλλίστη ἔφу τοῖς ἀνθρώποις ἀρετῇ». 'Ο δ' ὑλοτόμος χάριν ἔχων τῷ θεῷ ἀπέβη καὶ ἦκων παρὰ τοὺς ἑταίρους τὰ συμβάντα ἥγγειλε.

Τῶν δὲ φίλων αὐτοῦ τις τὰ ἵσα κερδᾶναι βουλόμενος τὸν ποταμὸν διαβαίνων τὸν ἔαυτοῦ πέλεκυν ἔξεπίτηδες ἀφῆκεν εἰς τὸ ὑδωρ καταδῦναι· τοῦτο δὲ ποιήσας μέγα ὠδύρατο. 'Αλλ' ἀπέβη αὐτῷ κακῶς ἡ ἀπάτη. 'Ἐπιφανεὶς γάρ ὁ Ἐρμῆς καὶ ἔκεινῳ καὶ τὴν αἰτίαν γνοὺς τῆς λύπης, καταδὺς δμοίως χρυσοῦν ἀνεκόμισε πέλεκυν καὶ ἡρώτησεν, εἰ τοῦτον ἀπολέσειε. Τοῦ δ' ἀποκριναμένου, «Νὴ Δία, ὅδ' ἐστίν», ὁ θεὸς ὀργισθείς, «Ὤ κάκιστε», εἶπεν, «ἀπόβηθι ψεύστης ἀλούς⁶. Καὶ ἔδει καταγνῶναι⁷ σου θάνατον· τί γάρ αἰσχιον ἢ ἄλῶναι ψευσάμενον; 'Αλλ' οὐδὲ ὁ σὸς πέλεκυς σοι ἀποδοθήσεται». Ταῦτα εἴπων διὸ Ἐρμῆς εἰς τὸν ποταμὸν κατέδυ, διὸ ἄνθρωπος ἀπέβη γνούς, ὅτι διὸ ψευδόμενος ἔαυτὸν βλάπτει.

92. Οι Πέρσαι πορθοῦσι τὴν Βοιωτίαν
καὶ τὴν Ἀττικήν.

Ἄγγελος ἔξ 'Αθηνῶν εἰς Σαλαμῖνα ἐλθὼν ἤγγειλε τὴν Ἀττικὴν ἀπασαν βαρβάρων ἐμπεπλῆσθαι καὶ αὐτοῖς πεπορθῆσθαι¹. Ό γὰρ διὰ Βοιωτίας διαπορευόμενος τῶν Περσῶν στρατὸς τὰς τῶν Πλαταιῶν καὶ Θεσπιῶν πόλεις ἐμπρήσας εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσέβαλε καὶ πάντα διήρπαζεν. Ἐνέπορησε δὲ Θεσπιάς τε καὶ Πλαταιὰς ἀκούσας Θηβαίων, ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. Ἐλθόντες δ' εἰς Ἀθήνας οἱ Πέρσαι καταλαμβάνουσιν ἔρημον τὸ ἄστυ καὶ τινας ὀλίγους εὑρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὄντας, οἵ τῷ μαντείῳ πειθόμενοι ἔγινοι αὐτὴν περιέφραξαν, εἴ πως τῆς εἰσόδου κωλύειν δύναιντο τοὺς βαρβάρους. Οἱ δὲ Πέρσαι ἐναντίον² τῆς Ἀκροπόλεως στρατοπεδεύσαμενοι χρόνον πολὺν ἐπολιόρκουν αὐτήν, ἕως εἰσοδός τις αὐτοῖς ἐφάνη κατὰ τὸ τῆς Πανδρόσου, τῆς Κέκροπος θυγατρός, Ἱερόν. Ὁρῶντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς βαρβάρους εἰς τὴν Ἀκρόπολιν εἰσελθόντας οὐκέτι ἡπίσταντο, ὅπως τῷ ἀμέτρῳ αὐτῶν πλήθει ἀντισταῖεν. Καὶ οἱ μὲν αὐτῶν κατὰ τοῦ τείχους³ ἑαυτοὺς κατέρριψαν, οἱ δ' εἰς τὰ Ἱερὰ κατέφυγον. Οἱ δὲ Πέρσαι τοὺς μὲν ἵκετας ἀπέκτειναν, τὰ δ' Ἱερὰ συλήσαντες τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὴν πόλιν πᾶσαν ἐνέπορησαν. Οἱ δ' ἐν Σαλαμῖνι Ἑλληνες ἀκούσαντες ἐμπρησθείσας τὰς Ἀθήνας οὐ μικροῦ φόβου καὶ ἀνυμίας ἐνεπλήσθησαν.

93. Ἀρίστιππος ὁ φιλόσοφος.

Ἀρίστιππος, δοκεῖ οὐκ εἶναι φιλόσοφος, ἐδίδασκε τοὺς νέους μισθοῦ. Προσαγαγόντος οὖν αὐτῷ ποτε Ἀθηναίου τινὸς τὸν νίσιν, ἵνα αὐτὸν διδάξῃ, ἡ τῆσατο δραχμὰς πεντακοσίας μισθόν. Ἀγασθέντος δὲ τοῦτο τοῦ πατρὸς καὶ εἰπόντος «Ἄλλὰ τοσούτου δύναμαι ἀνδράποδον πρίασθαι»· «Πρίω», εἶπεν δ

φιλόσοφος, «καὶ ὅταν τοῦτο πρίη, δύο ἔξεις ἀνδράποδα· ἐν μὲν ἀνδράποδον ἔσται ὁ υἱὸς μὴ διδαχθείς, ἔτερον δέ, ὅπερ τῶν πεντακοσίων πρίασι ἂν δραχμῶν».

94. Πατὴρ καὶ θυγατέρες.

Δύο θυγατέρων Ἀθηναίῳ τινὶ οὐσῶν τὴν μὲν ἡγάγετο¹ κηπουρός, τὴν δὲ κεραμεύς. Μετ' οὐ πολὺ δὲ πρὸς τὴν τοῦ κηπουροῦ ἐλθὼν ὁ πατὴρ ἡρώτα, πῶς μετὰ τοῦ ἀνδρὸς διάγοι καὶ ἐν τίνι αὐτοῖς εἴη τὰ πράγματα. Ἡ δέ, «Πάντα μὲν ἐμοὶ πάρεστιν», ἔφη, «καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθός ἔστιν, ἐν δὲ τοῦτο, εἰ εὔχεσθαι παρείη², εὐχοίμεθ’ ἄν τοῖς θεοῖς, ὅμβρῳ τὴν γῆν ἀρδεύειν³». Οὐ πολλῷ δ’ ὑστερον πρὸς τὴν τοῦ κεραμέως ἥλθε καὶ ἡρώτα, εἰ εὐδαιμονες εἶνεν. Ἡ δ’ ἔφη· «Νὴ Δία, οὗ φημι εὐδαιμονεστέρους εἶναι ἡμῶν ἀνθρώπους. Πάντων γάρ, ὅσα οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις παρέχουσιν, ἡμῖν μέτεστιν. Ἐν δὲ μόνον, εἰ ἔξην, ηὐχόμεθ’ ἄν τοῖς θεοῖς, ἥλιον ἀεὶ λαμπρὸν εἶναι, ἵνα ὁ κέραμος ἔηραίνηται». Ὁ δὲ πατὴρ ἔφη· «Εἰ σὺ μὲν ἥλιον ἐπιζήτεις, ή δ’ ἀδελφή σου ὅμβρον, ποτέρᾳ ὑμῶν χορή με συνεύχεσθαι;»

95. Ὁ Ἀρισταγόρας παρὰ τῷ Κλεομένει.

Ἄρισταγόρας, ὁ Μιλήτου τύραννος, ἀποστήσας τῶν Περσῶν τοὺς Ἰωνας, εἰς Σπάρτην ἐπορεύετο τοὺς Λακεδαιμονίους πείσων βοηθῆσαι τοῖς Ἰωσιν. Ἐβασίλευε δὲ τότε τῶν Σπαρτιατῶν Κλεομένης. Ὡς οὖν Ἀρισταγόρας τούτῳ πρῶτον εἰς λόγους συνήιει, τάδε ἔφη πρὸς αὐτόν· «Μὴ θαυμάσῃς, ὃ Κλεομενες, τὴν ἐμὴν σπουδὴν τῆς ἀφίξεως. Πῶς γὰρ φήσ; Οὐκ ἄλγος¹ μὲν ἡμῖν ἔστιν, ὑμῖν δέ, οὓς προεστάναι φαμὲν τῆς Ἑλλάδος, ὄνειδος², Ἰωνας δούλους τῶν Περσῶν εἶναι; Ἄλλ’ ἴθι, ὃ βασιλεῦ, κοινῇ ἰωμεν εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνας ἐλευθερώσοντες. Τοῦτο δ’

νῦμῖν οὕ φημι χαλεπὸν ἔσεσθαι· οὔτε γὰρ οἱ Πέρσαι ἀλκιμοῦ³ εἰσιν, οὕθ’ ὑμᾶς τις ἄν φαίη ἀπείρους εἶναι τῶν πολεμικῶν. Ἐάν δὲ πρὸς αὐτοὺς ἵητε πολεμήσοντες, καὶ ἀθλα⁴ ὑμῖν προτεθήσεται λαμπρότατα, πλῆθος χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ καὶ ἐσθῆτος ποικίλης καὶ ὑποχυγίων. Ταῦτα δ’ ὑμῶν ἔσται ιόντων εἰς τὴν Ἀσίαν». Ταῦτα μὲν ἔφη Ἀρισταγόρας· Κλεομένης δέ, «Ὥ ξένε», ἔφη, «οὐκ εὐθὺς τὴν γιώμην σοι ἀποφανοῦμαι τὴν ἐμήν, ἀλλὰ βουλευσάμενος τρεῖς ἡμέρας».

Τρισὶν οὖν ἡμέραις ὑστερον πάλιν εἰς λόγους Ἰών μετ’ Ἀρισταγόρου δὲ Κλεομένης ἡρώτησεν αὐτόν, διπόσων ἡμερῶν φαίεν οἱ Ἰωνεῖς εἶναι τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ θαλάττης εἰς τὰ Σοῦσα. Εἰπόντος δ’ αὐτοῦ, δτι τριῶν μηνῶν φασιν εἶναι τὴν ὁδόν, δὲ Κλεομένης τὸν Ἀρισταγόρου λόγον ὑφαρπάσας⁵, «Ὥ ξένε», ἔφη, «συμβουλεύω σοι πρὸ τῆς ἐσπέρας ἐκ τῆς Σπάρτης ἀπιέναι· τριῶν γὰρ μηνῶν ὁδὸν οὐδέποτε εἴσιν ἡ Σπαρτιατῶν στρατιά». Ταῦτα οὖν εἰπὼν δὲ Κλεομένης εἰς τὴν οἰκίαν ἦει· ἥκολούθει δὲ αὐτῷ μετὰ ὁράβδου ἵκετηρίας δὲ Ἀρισταγόρας καὶ ὡς ἱκέτης πάλιν ἐπειθεὶς διμολογῆσαι αὐτῷ, ἢ αἰτοίη. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ δώσειν αὐτῷ ἔφη πρῶτον μὲν δέκα τάλαντα, ὑστερον δὲ πεντήκοντα. Ἡν δὲ Κλεομένει θυγάτηρ, δνομα Γοργώ, ἐτῶν ἔννέα· τοῦτο τὸ παιδίον παρειστήκει αὐτῷ, δτε δὲ Ἀρισταγόρας λόγους περὶ τῶν δώρων ἐποιήσατο. Καὶ εὐθύς, «Ὥ πάτερ», ἔφη, «διαφθερεῖ σε δὲ ἔνος, ἐάν μὴ ἀποστὰς ἦγες». Κλεομένης δὲ ἡσθεὶς τῇ τοῦ παιδίου παραινέσει εἰς ἔπειρον οἰκημα ἦει, Ἀρισταγόρας δὲ ἐπανήει εἰς τὴν Ἀσίαν.

96. Μηδὲν κακὸν εἰσίτω.

Μοχθηρὸς¹ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς θύρας τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας ἐπέγραψε· «Μηδὲν κακὸν εἰς τὸν ἐμὸν οἶκον εἰσίτω». Διογένης δὲ ὁ φιλόσοφος συνειδὼς τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ μοχθηρῷ καὶ κακῷ ὅντι, παριών² πρὸ τῆς θύρας καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἀνα-

γνοὺς ἔφη· «Εἰ μηδενὶ κακῷ εἰς τὸν οἶκον εἰσιέναι ἔξεστιν, ὁ τοῦ οἴκου κύριος ποῦ ἀν εἰσίοι;»

97. Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἄγαλμα τοῦ Διός.

‘Η Ὀλυμπία ἡ ἐν τῇ Πισάτιδι κειμένη ἔνδοξος ἦν διὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς Ὀλυμπιακούς. Ἐκοσμεῖτο δὲ τῷ πλήθει τῶν ἀναθημάτων, ἀπερ ἐκ πάσης ἀνέκειτο τῆς Ἑλλάδος. Κάλλιστον δὲ πάντων καὶ μέγιστον τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἦν, ὃ Φειδίας ὁ Ἀθηναῖος χρυσελεφάντινον ἐποίησε. Καίπερ γὰρ

τοῦ τεχνίτου καθήμενον ποιήσαντος τὸν Δία, σχεδόν τι ἥπτετο τὸ ἄγαλμα τῆς τοῦ ναοῦ ὁροφῆς. Ἐκάθητο δ' ὁ Ζεὺς ἐπὶ θρόνου μεγαλοπρεποῦς, στέφανος δ' ἐλαίας ἐπέκειτο αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ. Ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ἄγαλμα Νίκης ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἔφερεν, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ σκῆπτρον εἶχεν, ἐφ' οὗ ἀετὸς καθῆτο. Ὁ δὲ θρόνος, ἐφ' οὗ ὁ θεὸς καθῆστο, ποικίλος μὲν χρυσῷ καὶ πολυτίμοις λίθοις, ποικίλος δ' ἐβένῳ τε καὶ ἐλέφαντι ἦν.

98. Ἀριστίππου ἀποφθέγματα.

Ἄριστιππος δὲ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος, διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἵοιεν, οἱ δὲ πλούσιοι οὐκ ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων, ἀπεκρίνατο, διὰ οἵ μὲν ἶσασιν, δῶν δέονται, οἱ δὲ οὐ. Καὶ ὑπὸ ἄλλου τινὸς ὅμοιόν τι ποτε ἐρωτηθείς, «Ἴσθι», ἔφη, «διὰ καὶ οἱ ἱατροὶ ἐπὶ τὰς τῶν νοσούντων θύρας ἔρχονται».

Δεξαμένου δὲ αὐτοῦ μὲν ἀργύριον παρὰ Διονυσίου, τοῦ τῶν Συρακουσῶν τυράννου, Πλάτωνος δὲ βιβλίον, πρὸς τὸν ὄντες εἰμι, Πλάτων δὲ βιβλίων;» Καὶ ἀλλοτέ ποτε λοιδορθείς, διὰ ἀργύριον παρὰ πλουσίου τινὸς ἐδέξατο, «Τὸ ἀργύριον», ἔφη, «εἰδεξάμην, ἵνα οἱ πλούσιοι εἰδεῖεν, εἰς τίνα δεῖ τοῖς χρήμασι χρῆσθαι».

Εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντί ποτε συνέβη ταραχθῆναι καὶ δεῖσαι εἰπόντος οὖν τινος πρὸς αὐτὸν δεδιότα, «Ἡμεῖς μέν, οἱ φιλόσοφοι οὐκ ἐσμεν, οὐ δέδιμεν, ὑμεῖς δὲ οἱ φιλόσοφοι δέδιτε», «Οὐ γάρ περὶ ὅμοίας», ἔφη, «ψυχῆς δέδιμεν ἔκάτεροι».

99. Ἀριστομένης καλεῖ τοὺς Μεσσηνίους εἰς ἄγωνα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας.

Μεσσήνιοι ἡττηθέντες κατὰ τὸν πρῶτον Μεσσηνιακὸν πόλεμον ὑπὸ Λακεδαιμονίων, οἱ μὲν αὐτῶν εἰς Σικυῶνα καὶ Ἀργος καὶ Ἀρκαδίαν ἀπεκώρησαν, οἱ δὲ πολλοὶ κατὰ τὰς πατρίδας ἔκαστοι τὰς ἀρχαίας διελύθησαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰς πόλεις τῶν Μεσσηνίων κατασκάψαντες τοὺς ἀγροὺς αὐτοῖς ἐφεῖσαν¹ ἔχειν ἐφ' ὃ τε τῶν καρπῶν πάντων τοὺς ἥμισεις αὐτοῖς ἀποφέρειν² καὶ μήτε στασιάσαι ποτὲ μήτε μεταβαλεῖν μηδὲν τῶν καθεστώτων. Τοῖς δὴ Μεσσηνίοις, ὅσοι οὐκ ἀνέστασαν³ ἐκ τῆς χώρας, παρήιει δὲ χρόνος ὀδυσσομένοις καὶ στενά-

ζουσι. Τοιαῦτα πάσχοντες ἥδη πολλὰ ἔτη ἄμεινον ἐγίγνωσκον⁴ ἢ τεθνάναι καλῶς ἢ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου φεύγοντες οἰχεσθαι· καὶ δὴ καὶ παρόξυνον ἀλλήλους Λακεδαιμονίων ἀφίστασθαι. Οὐχ ἦκιστα δὲ τοῦτ' ἐσπευδον⁵ οἱ νεώτεροι, τῇ τῶν πατέρων τύχῃ διδαχθέντες, ώς κακῶς αὐτοὶ διακείσονται, ἐπειδὴν ἡβήσωσιν⁶. "Αριστοὶ δὲ καὶ πλεῖστοι τούτων περὶ τὴν Ἀνδανίαν τεθραμμένοι ἥσαν, ἐν δ' αὐτοῖς Ἀριστομένης, νεανίας πάντων τῶν ἡλικιωτῶν τόλμη τε καὶ γνώμη διαφέρων⁷. "Ἐγγνωσαν⁸ οὖν οἱ Μεσσήνιοι ἀγγέλους πέμπειν εἰς Ἀργείους καὶ Ἀρκάδας βούθειαν αἴτήσοντας. Ἐπειδὴ δ' αὐτοῖς καὶ ταλλα παρεσκεύαστο καὶ οἱ σύμμαχοι προθυμότεροι ἢ προσεδόκων, ἥσαν, ἀπέστησαν ἔτει τρίτῳ τῆς δευτέρας καὶ τριακοστῆς Ὁλυμπιάδος, πεντηκοστῷ δὲ καὶ ἕκτῳ, ἀφ' οὗ ἡ Ἰθώμη ἔάλω.

100. Μάχη παρὰ τὰς Δέρας τῆς Μεσσηνίας. Τυρταῖος.

Καὶ πρῶτον μὲν συνέβαλον Λακεδαιμονίοις μαχόμενοι ἐν Δέραις τῆς Μεσσηνίας τῷ πρώτῳ ἔτει τοῦ πολέμου, πρὸν τοὺς συμμάχους αὐτοῖς παρεῖναι. Ἡ δὲ μάχη κρίσιν¹ οὐκ εἰχε, καίπερ πολλῶν ἐκατέρωθεν τρωθέντων καὶ ἀποθανόντων². Μετὰ τὴν μάχην ταύτην οἱ Μεσσήνιοι Ἀριστομένη τῆς ἀρετῆς θαυμάζοντες στρατηγὸν αὐτοκράτορα³ ἀπέδειξαν⁴. Τὴν δὲ πολιτείαν τὴν τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον στάσει διεσπασμένην⁵ εἰς ἀνὴρ κατέστησε⁶, Τυρταῖος δ' Ἀφιδναῖος. "Ενιοὶ δέ φασι, χρήσαντος⁷ τοῦ Ἀπόλλωνος, τοὺς Λακεδαιμονίους σύμβουλον αἴτησαι τοὺς Ἀθηναίους· τοὺς δὲ τῆς ἐκείνων ὑβρεως μνησθέντας πεισθῆναι μὲν τῷ θεῷ, πέμψαι δὲ Τυρταῖον, γραμμάτων διδάσκαλον, ἐλπίζοντας αὐτόν, ἅτε τὸν ἐτερον τοῖν ποδοῖν χωλὸν ὅντα καὶ ἀπειρον τοῦ πολέμου, μὴ διδάξειν ἐκείνους, δπως τοὺς Μεσσηνίους κρατήσουσιν⁸. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν φανερά ἐστιν ὕστερον πλασθέντα· δὲ Τυρταῖος,

δστισοῦν ἦν, σύμβουλος ηὑρέθη ἄριστος. Ποιητὴς γὰρ ὁν ποιήμασι τὸν Λακεδαιμονίους παρόξυνε τοὺς πατέρας ἀναμιμνῆσκων αὐτούς, οἵ χρήματά τε καὶ σώματα πλεῖστ' ἀναλώσαντες οὐκ ἀπέστησαν τοῦ πολέμου, πρὸν δὲ Ἰθώμη ἑάλω. Εἶπετο δὲ καὶ τοῖς ἔξιοις καὶ παρῆν μαχομένοις ἀεὶ κελεύων μεμιησθαι, ώς καλὸν μὲν ἄθλον πρόκειται τοῖς ἀγαθοῖς⁹ ἀνδράσιν, οἱ δὲ κακοὶ οὐδὲ φεύγοντες ἀποδράσονται τὸν θάνατον.

101. Νίκη τοῦ Ἀριστομένους ἐπὶ τῷ καλουμένῳ Κάπρου σήματι.

Ἄλλὰ καὶ Μεσσήνιοι ἔμεμνηντο τῆς τῶν πατέρων ἀρετῆς εὗ διδότες, δτι Λακεδαιμόνιοι οὔποτε¹ αὐτοῖς συγγνώσονται¹ τοσαῦθ' ήμαρτηκόσιν². Ηὕξηθη δ' αὐτοῖς ἡ δύναμις πολλῇ βοηθείᾳ οὐ μόνον τῶν πρότερον ἐκ τῆς πατρίδος πεφευγότων Μεσσηνίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὅλων Πελοποννησίων. Πανταχοῦ γὰρ τῆς Πελοποννήσου ἀπήχθητο³ τὸ τῶν Λακεδαιμονίων ὄνομα, ὥστε καὶ Ἡλεῖοι καὶ Ἀρκάδες καὶ τῶν Ἀργείων καὶ Σικυωνίων πολλοὶ μαθόντες τὴν ἐν Δέραις μάχην παρεσκευάσαντο ώς τοῦ ἀγῶνος μεταληψόμενοι⁴. Τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις οἱ μὲν Κορίνθιοι, ὥσπερ καὶ πρότερον, πανστρατιῷ προσέθεντο, τῶν δὲ Λεπρεατῶν οὐκ ὀλίγοι, ἀτέ⁵ ἀπεχθομένων τοῖς Ἡλείοις. Ἄλλὰ γὰρ ἄριστον βοηθὸν προσειλήφεσαν τὸν Τυρταῖον, οὐ τὰ ἐμβατήρια ἄδειν οἱ στρατιῶται ώς τὸν θυμοὺς⁵ αὐξήσοντες ἐμεμαθήκεσαν. Μάχην δὲ συνῆψαν ἐνιαυτῷ ὑστερον τοῦ περὶ τὰς Δέρας ἀγῶνος ἐπὶ τῷ καλουμένῳ Κάπρου σήματι. Καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, καίπερ τῶν πολεμίων οὐδὲν λειφθέντες⁶, δικιάζουσι τὸν θάνατον.

102. Ὁ Ἀριστομένης ἐμβάλλει εἰς τὴν Λακωνικήν. Νίκη τῶν Σπαρτιατῶν ἐπὶ τῇ καλουμένῃ Μεγάλῃ τάφῳ.

Ταύτης τῆς νίκης τυχὼν Ἀριστομένης τοὺς τ' ἐπιλέκτους καὶ ἄλλους τῶν Μεσσηνίων ἄγων ἐσπέρας ἐξήλασεν¹ ώς τοὺς

ἐν Φαραΐς Λακεδαιμονίους καταληψόμενος. Καὶ μεγάλης λείας ἐλπίζων τεύξεσθαι οὐκ ἔψεύσθη· οἱ γὰρ Μεσσήνιοι τοὺς ἀμυνομένους διαφθείραντες οὐ μόνον τὴν πόλιν διήρπασαν, ἀλλὰ καὶ Ἀνάξανδρον, τὸν τῶν Λακεδαιμονίων βασιλέα, βοηθήσαντα ἐτρέψαντο. Τρωθέντος δὲ τοῦ Ἀριστομένους οὐκ ἔδιωξαν τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ τὴν λείαν φέροντο ἀπελάσαντες. Ἰαθεὶς δ' ὁ Ἀριστομένης αὐτῇ τῇ Σπάρτῃ ὡς μειζόνων τευχόμενος ἐπεβούλευε· λέγεται δ' ὑφ' Ἐλένης καὶ Διοσκούρων ὅναρ φανέντων ἀποτραπῆναι. Τρίτῳ δ' ἔτει τοῦ πολέμου αὖθις συνέβαλον ἐπὶ τῇ καλουμένῃ Μεγάλῃ τάφρῳ. Ἐνταῦθα δ' οἱ Μεσσήνιοι τῶν Λακεδαιμονίων ἡτιήθησαν, καίπερ ἀνδρείως ἀμυνάμενοι· περιληφθέντες² γὰρ ὑπὸ τῶν πλειόνων ταχέως ἔκαμον. Τραπέντων δ' αὐτῶν τοσοῦτο πλῆθος ἀνηλώθη, ὥστε πρότερον ἐλπίσαντες πρὸς τῇ χώρᾳ, ἵνα πάλαι εἰλήχεσαν, καὶ τὴν Λακεδαιμονίαν προσλήψεσθαι, τότε καὶ πάσης σωτηρίας ἐνόμιζον ἀμαρτήσεσθαι.

103. Οἱ Μεσσήνιοι εἰς Εἶραν ἀποχωροῦσιν.
 Ὁ Ἀριστομένης ἐν τῇ Λακωνικῇ ἀλίσκεται.

Ἐπὶ τούτοις λύπῃ καὶ ὀργῇ δεδηγμένος ὁ Ἀριστομένης ἀγείρει πάντας, ὅσοι ἐκ τῆς μάχης κεκμηκότες ἀπέφυγον καὶ πείθει εἰς Εἶραν τὸ ὄρος ἀναβῆναι. Συνεληλαμένους¹ οὖν εἰς τοῦτο τὸ χωρίον ἐποιιόρκουν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλπίζοντες αὐτοὺς διὰ ταχέων καμεῖσθαι ἀμυνομένους. Οἱ δὲ Μεσσήνιοι ὑπέμενον τὴν πολιορκίαν ἔτη ἔνδεκα· ὅρῶντες γὰρ τὴν Ἀριστομένους ἀνδρείαν οὐκ ἐπαύοντο ἐλπίζοντες πάντα καλῶς ἀποβῆσεσθαι. Καὶ μὲν δὴ οὗτος τριακοσίους ἐπιλέκτους ἄνδρας λαβὼν τὴν τε Λακωνικὴν καὶ τὴν Μεσσηνίαν, σχεδὸν πᾶσαν τῶν πολεμίων οὕσαν, διήλαυνε² τοὺς ἀγροὺς τέμνων³. Ἐπαρθεὶς⁴ δὲ τῇ εὐτυχίᾳ⁵ εἰς μέσην τὴν πολεμίαν προήλαυνε

καὶ δὴ καὶ Ἀμύκλας τὴν πόλιν ἔφθασε καταλαβών. Τοῦτο πυθόμενοι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐβουλεύσαντο, δπως αὐτὸν συλλήψονται, πρὶν πᾶσαν τὴν χώραν αὔτοῖς τμηθῆναι καὶ τὰς πόλεις διαρρασθῆναι. Εἰσβαλόντων οὖν ποτε τῶν περὶ Ἀριστομένη εἰς τὴν Λακωνικὴν ἔλαθον ἔκεινοι πάσῃ δυνάμει προσιόντες καὶ περιλαβόντες αὐτοὺς ἐνίκησαν. Ἀριστομένης γὰρ λίθῳ τὴν κεφαλὴν βληθεὶς οὐκ ἐδύνατο τὸ πλῆθος ἀμύνασθαι⁵ καὶ αὐτός θ' ἔάλω καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ περὶ τοὺς πεντήκοντα.

104. Ὁ Ἀριστομένης ἐν τῷ Καιάδᾳ.

Σωτηρία αὐτοῦ.

Ἀριστομένη καὶ τοὺς ἄλλους Μεσσηνίους τοὺς ἐν τῇ Λακωνικῇ ἔαλωκότας ἔγνωσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐμβαλεῖν¹ εἰς τὸν Καιάδαν, βάραθρον βαθὺν ἐν τῷ Ταῦγέτῳ, εἰς δὲ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰώθεσαν. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι καταρριφθέντες αὐτίκα ἀπώλοντο. Ἀριστομένη δ', δις φασιν, ἀετὸς ἀνεῦχε² ταῖς πτέρυξι πίπτοντα καὶ εἰς τὸ βάραθρον κατήγεγκεν οὐδὲν κακὸν παθόντα. Καὶ δύο μὲν ἡμέρας ἐν αὐτῷ ἔκειτο οὐπώποτ' εἰς ἀνθρώπους ἀφίξεσθαι οἰόμενος, ἀλλ' ἔκει λιμῷ ἀποθανεῖσθαι, τῇ δὲ τρίτῃ ἀλώπεκα εἶδε τὰ τῶν τεθνεώτων ἑταίρων σώματα κατεσθίουσαν. Θαυμάσας οὖν, δπως αὕτη εἰς τὸ βάραθρον εἰσεληλύθει, ἐσκόπει, πῶς ἂν αὐτῇ δύναιτο σπέσθαι ἔξιούση. Σκεψάμενος δὲ ηὗρε τήνδε τὴν μηχανήν³. χρόνον μέν τινα ἐπισχὼν⁴ ἥσύχως εἰλεγεν· ἐπεὶ δὲ ἡ ἀλώπηξ ἐγγύτερον ἦλθεν, ἔξαιρνης αὐτῆς ἐπελάβετο⁵, τῇ δὲ ἐτέρᾳ χειρὶ τὴν χλαμύδα⁶ προυσβάλλετο, δπότε ὡς δηξομένη πρὸς αὐτὸν στρέφοιτο. Καὶ ἡ μὲν ἀλώπηξ ἀπέτρεχεν, Ἀριστομένης δὲ οὐκ αὐτὴν μεθίει, ἀλλ' εἴπετο, τὰ μὲν συνθέων, τὰ δὲ καὶ ἐφελκόμενος ὑπὸ τοῦ θηρίου. Οψὲ δέ ποτε ὅπήν τε εἶδεν ἀλώπεκι διαδύνεσθαι⁷ ἵκανὴν καὶ φῶς δι' αὐτῆς. Ταύτην οὖν τὴν ὅπήν εύ-

ρυτέραν ποιήσας ταῖς χερσὶ καὶ διαδὺς ἐσώθη καὶ εἰς τὴν Εἰραν ἀφίκετο.

105. Ὁ Ἀριστομένης νικᾶ τὸν Λακεδαιμονίων συμάχους Κορινθίους, συλληφθεὶς δὲ καὶ αὐθὶς σώζεται.

Ολίγφ δὲ χρόνῳ ὕστερον καὶ τοῖς πολεμίοις φανερὸς ἐγένετο ζῶν. Τοῖς γὰρ Κορινθίοις παρακληθεῖσιν¹ ὑπ' ἔκεινων ἕδοξε² στρατιὰν ἀποστεῖλαι εἰς Λακεδαιμονια, ἵν' ἀλοίη πότε³ ἡ Εἰρα. Πυθόμενος δ' ὁ Ἀριστομένης τὸν Κορινθίους ἀτακτοτέρους δῆτας κατὰ τὴν πορείαν καὶ ἀφυλακτότερον στρατοπεδευομένους, ἐπέθετο αὐτοῖς νυκτὸς καὶ καταλαβὼν αὐτὸὺς καθεύδοντας ἀπέκτεινε πολλοὺς καὶ τὴν τῶν στρατηγῶν σκηνὴν διήρπασεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πατρίδα. Οἱ μὲν οὖν Κορίνθιοι ἀπωσθέντες βαρέως ἔφερον, οἱ δὲ Λακεδαιμονιοι τὰ γεγενημένα ἀκούσαντες ἀθύμως εἶχον, ἀμα δὲ καὶ ἐπήει· 'Υακίνθια· ὥστε σπεισάμενοι τοῖς Μεσσηνίοις οἴκαδ' ἀπῆσαν.

Κρῆτες δὲ τοξόται, οὓς Λακεδαιμόνιοι μισθοφόροις παρεκεκλήκεσαν, καταλαβόντες ποτὲ τὸν Ἀριστομένη (τῶν γὰρ σπονδῶν γεγενημένων ἀσφαλῶς ὅφετο πορεύεσσθαι) οὐδὲν ἐφόροντιζον τῶν σπονδῶν, ἀλλὰ δήσαντες αὐτὸν ἀπήλαυνον. Ἡσαν δ' οἱ πάντες ἐπτά· καὶ οἱ μὲν δύο αὐτῶν εἰς Σπάρτην ἐπορεύθησαν τὰ γεγενημένα ἀγγελοῦντες, οἱ δ' ἄλλοι ἐσπέρας ἐπιγενομένης εἰς ἀγρόν τινα τὸν δεδεμένον εἰσέωσαν. Ἐνταῦθ' φκει γυνή τις μετὰ τῆς θυγατρός, ἢ δῆναρ ἕδοξε τῇ προτέρᾳ νυκτὶ λύκους λέοντ' εἰς τὸν ἀγρὸν ἄγειν δεδεμένον καὶ δνυχας οὐκ ἔχοντα, αὐτὴν δὲ λύσασαν τοὺς δεσμοὺς καὶ εὐροῦσαν τοὺς δνυχας δοῦναι αὐτῷ καὶ τοὺς λύκους διασπασθῆναι ὑπὸ τοῦ λέοντος. Τότε δ' ὅρωσα τοὺς ἄνδρας ἡρώτησε τὴν μητέρα, τίς δὲ δεδεμένος εἴη ἀνήρ· μαθοῦσα δέ, ὃς Ἀρι-

στομένης κέκληται, εύθυνς συνῆκε τὸ ἐνύπνιον. Καὶ καθευδόντων τῶν Κρητῶν ὑπὸ τοῦ οἴνου, δν πολὺν αὐτοῖς ἔδεδώκει, τοὺς Ἀριστομένους δεσμοὺς διέτεμεν· ὁ δὲ ἔιφος λαβὼν παρ' αὐτῆς καὶ ἀποκτείνας τοὺς Κρῆτας ἀπέφυγεν. "Υστερον δέ, δτε Γόργος ὁ Ἀριστομένους γυναικαὶ ἀγαγέσθαι ἐβούληθη, τὴν χάριν δ πατήρ ἀπέδωκε τῇ κόρῃ· ταύτην γὰρ συνώκισε⁴ τῷ Γόργῳ.

106. "Αλωσις τῆς Εἰρας.

Οὐ πολὺ δ' ὑστερον Λακεδαιμόνιοι τὴν Εἰραν προδοσίᾳ εἶλον, τῶν Μεσσηνίων ἐνδέκατον ἥδη ἔτος ἀνδρειότατα ἀντεσχηκότων¹. Ἐπειδὴ γὰρ διὰ τὸ τῶν ἀνθρώπων πλῆθος οὐ πᾶσιν ἐξῆν² ἐντὸς τῶν τειχῶν καθέζεσθαι, ἔνιοι τὰ ἔξω αὐτῶν κατέσχον. Ἐν δὲ τούτοις αὐτόμολος τις Λακεδαιμόνιος ἦν, βουκόλος Ἐμπεράμου, ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ ἐντίμου³. Οὗτος οὖν ἐν χειμερίᾳ⁴ καὶ ἀσελήνῳ νυκτί, ὕοντος⁵ πολλῷ, τοὺς φυλάττοντας τῶν Μεσσηνίων τὴν φρουρὰν ἀπολιπόντας ἐօρακώς, εἰς τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στράτευμα ἔρχεται, οὗ Ἐμπεράμος προειστήκει. Καὶ πρῶτον μὲν τοῦ δεσπότου ἐδεήθη τὴν αὐτόμολίαν ἔαυτῷ συγγνῶναι. Τούτου δ' ὑποσχομένου μηδὲν αὐτὸν πείσεσθαι κακὸν εἶπε τάδε· «Ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆς, ὃ Ἐμπεράμε, οὐκέτι πολὺν χρόνον τοῖς τείχεσι προσκαθεδεῖ⁶, ἀλλὰ ταύτη τῇ νυκτὶ αἰρήσεις αὐτά. Οἱ γὰρ φύλακες τὸν χειμῶνα⁷ οὐκ ἀνασχόμενοι⁸ τὴν φρουρὰν ἀπολελοίπασι⁹ μηδένα ὑμῶν τῇ πολιορκίᾳ προσέξειν τὸν νοῦν ἐλπίζοντες. Εἰ οὖν βούλει, ἐγὼ ὑμᾶς ἄξω¹⁰ καὶ ὁρδιον ὑμῖν ἔσται τὰ τείχη ἐλεῖν ταῦτα, οἵτις προσκαθεζόμενοι τοσαῦτα πεπόνθατε κακά».

Ταῦτ' εἰπὼν τῷ Ἐμπεράμῳ μεγάλας ἐνέβαλεν ἐλπίδας· πάντα γὰρ ἐδότει αὐτῷ καλῶς εἰρησθαι. Μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς μὲν στρατιώταις προεῖπε παρασκευάσασθαι, τὸν δὲ βουκόλον ἡγεῖσθαι¹¹ ἐκέλευσε. Λακεδαιμόνιοι δὲ τῷ ἡγεμόνι¹² ἐφέσπον-

το, τούτου ἀεὶ ἔχόμενοι¹³, ἵνα μὴ τῆς ὁδοῦ ἀμάρτοιεν. Οὐ γὰρ ἦν οὕτ’ ἴδειν οὐδὲν διὰ τὸ σκότος, οὕτ’ ἀκοῦσαι διὰ τὸν χει- μῶνα. Ἀνελθόντες δ’ εἰς τὴν Εἶραν, ὡς τάχιστ’ εἰς τὰ τείχη ἀνέβαινον, κλίμακάς τε προστιθέντες καὶ διφερούσαι τις ἐδύνατο ἄλλῳ τρόπῳ. Τῶν δὲ πολεμίων ἐμπεπτωκότων πρῶτοι ἥσθιοντο Γόργος τε δὲ Ἀριστομένους καὶ Ἀριστομένης αὐτός, Θέοκλός τε δὲ μάντις καὶ Μάντικλος δὲ Θεόκλου καὶ Εὐεργετίδας. Οὗτοι οὖν ἔδραμον κατὰ τὴν πόλιν τοὺς πολίτας ἐπὶ τὸν ἔσχατον καὶ ἀναγκαιότατον παρακαλοῦντες ἀγῶνα. Οἱ δὲ οὐδὲ τὰ δηλαδίπλα ἀπαντα ἀναλαβόντες, ἀλλ’ ὅτῳ τις προχείρῳ μάλιστα ἐντύχοι¹⁴ ἀρπάζοντες, ἥμυνον¹⁵ τῇ πατρὶδι. Ἐλπίζοντες δὲ ταύτην σώσειν οὐκ ἀπειρήκεσαν¹⁶, ἀλλὰ μαχόμενοι τὴν νύκτα διῆγον. Λακεδαιμόνιοι δ’ ἄτ’ ἀπειροι ὅντες τῶν τόπων οὐκ ἐτόλμων θρασύτερον προϊέναι¹⁷. Ἐπειδὴ δ’ ή νὺξ παρεληλύθει καὶ ὑπ’ ἀμφοτέρων τὰ πράγματα κατώφθη, Λακεδαιμόνιοι μὲν ἰσχυρότερον ἐπέθεντο, τοὺς δὲ Μεσσηνίους Ἀριστομένης ἐπὶ τὴν ἔσχάτην τόλμην παρώξυνε¹⁸. Καὶ οἱ Μεσσήνιοι τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας οὐκ ἐπαύοντο μαχόμενοι. Ἀριστομένης δ’ ἴδων τοὺς Μεσσηνίους οὐκέτι δυναμένους τὸ τῶν πολεμίων πλῆθος ἀνασχέσθαι, ἐκέλευσε τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παιδας εἰς τὸ μέσον λαβόντας συλλεγῆναι καὶ ἑαυτῷ ἐπισπεσθαι, ὅποι ἔξοδον παράσχοι. Ἐπειδὴ δὲ πάντες αὐτῷ συνειλεγμένοι ἦσαν, ἀπεχώρει, ὡς αὐτοῖς προειρήκει. Οἱ δὲ περὶ Ἐμπέραμον διέστησαν ὡς αὐτοὺς διήσοντες¹⁹, ὅτε τοὺς ἀνθρώπους δρῶντες ἀπεγνωκότας τὰ πάντα²⁰ καὶ ἐτοίμους ὅντας τὰ ἔσχατα παθεῖν. Οὕτω δ’ εἴτα ἡ Εἶρα ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἔάλω.

107. Οἱ Μεσσήνιοι κατοικίζονται εἰς Ζάγκλην.

‘Οπόσοι τῶν Μεσσηνίων περὶ τὴν Εἶραν ἡ ἄλλοθι που τῆς Μεσσηνίας ἡ τιηθέντες ἐγκατελήφθησαν¹, τούτους εἰς τὸν

Εῖλωτας Λακεδαιμόνιοι κατέστησαν. Οἱ δὲ τὰ ἐπιθαλάττια οἰκοῦντες εἰς Κυλλήνην τῆς Ἡλίδος ἀποπλεύσαντες τοῖς εἰς τὴν Ἀρκαδίαν ἀποσωθεῖσι Μεσσηνίων ἅμ' αὐτοῖς γῆν ἀναζητῆσαι παρεκελεύσαντο, ἐνθα ἐν ἡσυχίᾳ οἰκῆσαι δυνήσονται. Οἱ δ' ἡσθέντες τῇ παρακελεύσει Ἀριστομένους ἐδεήθησαν εἰς ἀποικίαν σφίσιν ἡγήσασθαι². Ὁ δ' ἦγαντιώθη μὲν αὐτοῖς οὐδέν, συμπλεύσεσθαι δ' οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλὰ Γόργον καὶ Μάντικλον ἡγεμόνας ἔδωκε. Διανοηθεὶς γάρ, ὅτι ὁὗστ' ἄν δυνηθείη ἐν Ἑλλάδι διάγων τοὺς Λακεδαιμονίους βλάπτειν, οὐκ ἥβουλήθη εἰς τὴν ἔνην ἀπαλλαγῆναι³. Καὶ συλλεγέντες εἰς τὴν Κυλλήνην τὸν μὲν χειμῶνα αὐτοῦ διέτριβον ἅμα δὲ τῷ ἔαρι ἔβουλεύοντο, ποιὶ πλέοιεν. Ἐνθα δὴ Γόργος μὲν συνεβούλευσε τὴν Ζάκυνθον καταλαβόντας καὶ νησιώτας ἀντ' ἡπειρωτῶν γενομένους τὰ τῆς Λακωνικῆς ἐπιθαλάττια δηοῦν⁴ ναυσὶν ἐπιπλέοντας. Μάντικλος δ' ἥγούμενος τούτου μόνου δεῖν ἐπιμεληθῆναι, διποις γῆν ἀγαθὴν κτήσονται, εἰς τὴν Σαρδὼ παρεκελεύετο πλεῦσαι. Ἐν δὲ τούτῳ Ἀναξίλαος, Ἀλκιδαμίδου ἀπόγονος, τοῦ μετὰ τὴν Ἰθώμης ἀλωσιν εἰς Ρήγιον τῆς Ἰταλίας ἀπωκισμένου, μετεπέμψατο αὐτοὺς καὶ εἰς Ἰταλίαν ἀναχθέντας μετὰ τοῦ Ἀναξιλάου ἐπὶ τοὺς ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας ληστὰς ὀρμήθησαν⁵. Ἀλούσης δὲ τῆς πόλεως, Ἀναξίλαος μὲν φήθη δεῖν πάντας ἀποκτεῖναι τοὺς Ζαγκλαίους, Γόργος δὲ καὶ Μάντικλος ἐνθυμηθέντες, ὅσα κακὰ αὐτοὶ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐπεπόνθεσαν, ἔπεισαν αὐτὸν τοῖς Ζαγκλαίοις καταλλαγῆναι⁶. Καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου κοινῇ ἀμφότεροι ὕκουν τὴν πόλιν εὑδαίμονα οὖσαν καὶ καλήν τὸ δ' ὄνομα μεταβαλόντες Μεσσήνην αὐτὴν ἐκάλεσαν.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ὁ πιστὸς φίλος.

Εἰς τὸν λόγον τῶν πιστῶν φίλων πάντοτε πιστεύομεν. Ἐχομεν
ἐμπιστοσύνην¹ εἰς τὸν πιστὸν φίλον. Ὁ πιστὸς φίλος δὲν ἔγκατα-
λείπει τὸν φίλον εἰς τὸν κόπους καὶ τὸν κινδύνους. Οἱ καλοὶ ἀν-
θρώποι καὶ εἰς κινδύνους δὲν ἔχουν φόβον· διότι² ἔχουν τὸν θεὸν πι-
στὸν φίλον.

2. Ἡπειροι, νῆσοι, χερσόνησοι.

Αἱ ἡπειροι, αἱ νῆσοι, αἱ χερσόνησοι ἔχουν διάφορα δινόματα.
Γνωσταὶ εἰς τὸν ἀρχαίοντος ἡπειροι ἦσαν ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία καὶ ἡ
Λιβύη. Ἀπὸ τὰς νήσους³ ἔνδοξος ἦτο ἡ μὲν Νάξος διὰ τὰς ἀμπέλους⁴,
ἡ δὲ Δῆλος διὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀπὸ τὰς χερσονήσους ὅνο-
μάζομεν ἐνταῦθα τὴν Θρακικὴν χερσόνησον καὶ τὴν Πελοπόννησον.

3. Πολεμικὴ προπαρασκευή.

Οἱ στρατηγὸι γυμνᾶζει τὸν στρατὸν εἰς¹ τὰ ὅπλα, τὰ δὲ φρούρια
ἔχει γεμῖτα² ἀπὸ τρόφιμα³. Οἱ στρατὸς φυλάττει τὰς κορυφὰς⁴ μὲ τό-
ξα καὶ μὲ ἀκόντια καὶ μὲ ἄλλα ὅπλα. Οἱ γεωργοὶ φέρουν σῖτον καὶ
πρόβατα εἰς τὸν ὁχυροὺς τόπους. Ἄν οἱ ἔχθροι ὑπερβαίνουν τὰ δρια,
οἱ γεωργοὶ ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς καταφεύγουν εἰς τὰ φρούρια.

4. Ὁ φόνος τοῦ κάπρου.

Καὶ γθὲς ἐκινηγοῦμεν¹ τὸν κάπρον, δὸποιος κατέστρεψε² τὸν
ἀγρούς. Πολλὰς ἡμέρας μάτην κατεδιώκομεν αὐτὸν. Ὁ κάπρος ἐτρέ-
πετο εἰς φυγὴν³, ὅτε οἱ κυνηγοὶ ἤρχοντο πλησίον⁴ αὐτοῦ. Τέλος γθὲς
εἰς τῶν νέων ἔδιδε συμβούλην⁵ νὰ ἀνάψωμεν⁶ πυράν. Οἱ κυνηγοὶ
μὲ τὰ καιόμενα ἔύλα ἤρχοντο πλησίον τοῦ κάπρου. Οὗτος δὲ ἤρχετο
πλησίον τῆς πυρᾶς, ἡ δούια προξενεῖ⁷ εὐγαρίστησιν εἰς αὐτόν. Τότε
ἔρριπτομεν βέλη⁸ καὶ τοιουτούρως ἐφονεύσαμεν τὸν κάπρον.

5. Οι στρατιώται.

Εἰς τοὺς στρατιώτας ἡ δειλία φέρει ἐντροπήν¹. Οὐχὶ πάντοτε ἡ ἥττα φέρει ἐντροπὴν εἰς τὸν στρατιώτην· διότι οὐχὶ πάντοτε ἡ ἀνδρεία ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἡ τύχη εἶναι αἰτία τῆς νίκης. Εἰς τὰς ἐκστρατείας οἱ ἀρχαῖοι εἶχον ἀνάγκην² ἀπὸ ὁλίτας, ἀπὸ πελταστάς, ἀπὸ ἄκοντι-στάς, ἀπὸ σφενδονήτας καὶ ἀπὸ τοξότας,

6. Ὁ γεωργός.

Οἱ γεωργοὶ μὲ τοὺς διαφόρους καρποὺς καὶ αὐτοὶ τρέφονται καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους παρέχουν τροφήν. Εἰς πολλοὺς ἀνθρώ-πους, πρὸ πάντων¹ δὲ εἰς τοὺς γεωργούς, ἡ ζωὴ εἶναι γεμάτη² ἀπὸ κόπους³. Οἱ κόποι τῶν γεωργῶν πολλάκις εἶναι μάταιοι· διότι βλαβε-ρὰ ζῶα καταστρέφουν τοὺς καρπούς.

7. Κόραξ καὶ ἀλώπηκ.

Κάποτε ἔνας κόραξ ἀρπάσας τεμάχιον τυροῦ ἀπὸ μίαν ἀγροτικὴν οἰκίαν καὶ κρατῶν¹ αὐτὸν εἰς τοὺς ὅνυχάς του ἤλθε καὶ ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς τὴν σκάλαν τῆς αὐλῆς. Μία δὲ ἀλώπηκ τρέχει κάτω ἀπὸ τὴν σκάλαν καὶ λέγει εἰς αὐτόν· «὾ κόραξ, πόσον² ὠραῖος³ εἶσαι! Πόσον ὠραίους ὅνυχας καὶ ὠραίας πτέρυγας ἔχεις!» Αν εἰχεις καὶ φωνήν, θὰ ἱσοι⁴ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν». «Ο κόραξ πιστεύει εἰς τὸν κόλακα καὶ κράζει δυνατά⁵ διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι ἔχει καὶ φωνήν. Συγχρόνως⁶ δὲ ἀνοί-γει καὶ τοὺς ὅνυχάς του καὶ τὰς πτέρυγας. Καὶ ἡ μὲν ἀλώπηκ ἀρπάζει τὸν τυρόν⁷ μία δὲ κουκουβάγια ἀπὸ τὸ πλησίον⁷ δένδρον εἰπεν· «὾ κόραξ, φωνὴν μὲν ἔχεις, νοῦν δὲ ὄχι».

8. Διάλογος Λάχητος καὶ Ἀλκιβιάδου.

Ο Λάχης μετὰ τὴν μάχην τοῦ Δηλίου συναντᾷ¹ τὸν Ἀλκιβιάδην εἰς τὰς Ἀθήνας.

Λάχης. Χαῖρε, ὦ Ἀλκιβιάδη· χρεωστῷ εὐγνωμοσύνην² εἰς τὸν θεούς,
διότι εἰσαι ὑγιῆς.

Ἀλκιβ. Καὶ σὺ χαῖρε, ὦ Λάχης. Καὶ μετὰ τὴν ἥτταν μας ἔχω ἐλπίδας
εἰς τὴν νίκην.

Λαχης. Οἱ καλοὶ πολῖται φροντίζουν³ διὰ τὴν πατρίδα.

Ἀλκιβ. Νὰ ἔχης ἐλπίδας, ὦ ἀγαπητέ!⁴ Άλλα σὺ ποῦ πηγαίνεις⁵;

Λάχης. Εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου πωλοῦνται δπλα· διότι αἱ περικνημῖδές μου καὶ τὰ ἄλλα δπλα μου εἶναι ἄχρηστα ἔνεκα τῆς μάχης.

Άλκιβ. Ἀλλ', ὁ Λάχης, ἀξιεπαίνους νομίζω τὰς ἀσπίδας καὶ τὰ ἄλλα δπλα τοῦ ἐργοστασίου^θ τῶν ἀδελφῶν Λυσίου καὶ Πολεμάρχου.

Λάχης. Ορθὰ λέγεις· Χαῖρε.

Άλκιβ. Καὶ σὺ χαῖρε.

9. Ἡ Ἰφιγένεια εἰς τὴν Αὐλίδα.

Οτε οἱ Ἑλληνες εἰς τὴν Αὐλίδα ήτοι μάζοντο πόδες ἀπόπλουν, ἵ "Αρτεμις ἔστειλε¹ νηνεμίαν, ἐπειδὴ ὁ Ἀγαμέμνων ἐφόνευσε μὲ τόξον ἔλαφον ἀφιερωμένην² εἰς αὐτήν. Οἱ ἡγεμόνες τῶν Ἑλλήνων μάτην παρεκάλεσαν³ τὴν Ἀρτεμιν. Οἱ Κάλχας διέταξε⁴ νὰ θυσιάσουν παρθένον εἰς αὐτήν. Οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες εἴπον εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα· «Θὰ θυσιάσῃς τὴν κόρην σου, διότι σὺ συνήθοισες τὸν στρατὸν καὶ σὺ ἔπαινες τὴν εὔνοιαν τῆς θεᾶς». Καὶ ἔφερε⁵ μὲν ὁ Ἀγαμέμνων τὴν κόρην του Ἰφιγένειαν εἰς τὸν βωμόν, ἀλλὰ ἡ Ἀρτεμις ἔστειλεν ἔλαφον ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας. Οἱ Κάλχας ἐθυσίασε τὴν ἔλαφον, ἥ δὲ Ἀρτεμις ἔφερε τὴν Ἰφιγένειαν εἰς τὸν ἐν τῇ Ταυρικῇ γερσονήσῳ ναόν.

10. Περὶ τῶν ἐλεφάντων.

Οἱ ἐλέφαντες ἔχουν μεγάλην δύναμιν. Οἱ ἄνθρωποι κυνηγοῦν τοὺς ἐλέφαντας ἔνεκα τῶν ὀδόντων των· διότι οἱ ὀδόντες τῶν ἐλεφάντων ἔκπαλαι εἶναι πολύτιμοι¹. Ἀπὸ τοὺς ὀδόντας τῶν ἐλεφάντων κατεσκευάζοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἄλλα κοσμήματα καὶ ἀγάλματα. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἔξεστροπάτευον ἐπάνω εἰς ἐλέφαντας. Εἰς τὸ στράτευμα τοῦ Πύρρου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἡπείρου, ὑπῆρχον πολλοὶ ἐλέφαντες· μὲ τοὺς ἐλέφαντας δὲ ὁ Πύρρος πολλάκις ἐνίκησε τοὺς ἐχθρούς².

11. Ὁ Εὑξεινος Πόντος.

Εἰς τὸν Εὐξεινὸν Πόντον εἰχον οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες πολλὰς ἀποκίας, οἷον τὴν Σινώπην καὶ τὴν Τραπεζοῦντα. Μεταξὺ τῶν γειτόνων τῶν πόλεων τούτων ὑπῆρχον πολλοὶ πολεμικοὶ καὶ ἀνδρεῖοι. Ἡ Σινώπη εἶχε δύο λιμένας. Εἰς τὸν δύο τούτους λιμένας ὑπῆρχον ὅχι μόνον ναύσταθμοι¹, ἀλλὰ καὶ ναοὶ καὶ βωμοὶ τῶν θεῶν τῆς θαλάσσης. Οἱ ναοὶ ἦσαν ἔργα καλῶν ἀρχιτεκτόνων. Κατὰ τὸν χειμῶνα τὰ πλοῖα ἦσαν εἰς τὸν λιμένας· διότι μεγάλαι τρικυμίαι ἐτάραττον τὴν θάλασ-

σαν Κατὰ τὸν χειμῶνα ἡ χώρα σκεπάζεται² ἀπὸ χιόνι, κατὰ δὲ τὸν ἄλλον χρόνον οἱ βοσκοὶ ὁδηγοῦν³ τὰ ποίμνια εἰς τὰ λειβάδια⁴.

12. Οἱ φήτορες τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπῆρχον πολλοὶ φήτορες. Οἱ ἀρχαῖοι ἐγκωμιάζουν δέκα ἀπὸ τοὺς φήτορας τῶν Ἀθηνῶν. Οἱ λόγοι τῶν Ἀθηναίων ὅητόρων θαυμάζονται ἀπὸ ὅλους. Ἀπὸ τοὺς φήτορας ἄλλοι μὲν ἐπώ· τευον εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ λαοῦ, ἄλλοι δὲ εἰς τὰς δίκας. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀρχαίους φήτορας θαυμάζομεν τὸν Δημοσθένη.

13. Περὶ τῶν ζῴων.

Ζῷα ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν ξηρᾶν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπὸ τὰ ζῷα ἄλλα μὲν εἶναι ἡμερα, ἄλλα δὲ ἄγρια. Εἰς τὰ ἡμερα ζῷα ἀνήκουν δ ἵππος καὶ ὁ ὄνος, εἰς δὲ τὰ ἄγρια ὁ λύκος καὶ ἡ ἄρκτος. Οἱ ἀνθρώποι φονεύονται τὰ ἄγρια ζῷα ὅχι μόνον ἐνεκα τροφῆς, ἀλλὰ καὶ ἐνεκα ἀσφαλείας. Εἰς τὰ ἄγρια ζῷα ἡ θέα τῆς φωτιᾶς προξενεῖ φόβον.

14. Γονεῖς καὶ τέκνα.

Τὰ τέκνα εἶναι ἀγαπητὰ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες παρέχουν πολλὰ ἀγαθὰ εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας (των). Ἡ εὐτυχία τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων προξενεῖ γαράντια εἰς τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας. Τὰ τέκνα διφεύλουν εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα (των). Εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας ἀρμόζει νὰ ὑπακούουν εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα (των).

15. Περὶ τῆς Θεσσαλίας.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὑπάρχουν ὑψηλὰ βουνά, οἷον δ Ὁλυμπος καὶ ἡ Πίνδος. Ο Ὁλυμπος εἶναι θαυμάσιος κατὰ τὸ ὑψος¹ καὶ τὸ μέγεθος. Εἰς τὸν Ὁλυμπὸν εἰχον τὰς κατοικίας των οἱ Ὁλύμπιοι θεοί, καθὼς λέγει δ Ὁμηρος εἰς τὰ ποιήματά του. Αἱ κερουφαὶ τοῦ βουνοῦ τούτου καὶ κατὰ τὸ θέρος² εἶναι γεμάται ἀπὸ χιόνι³. Ὄλιγα στενὰ φέρονται εἰς τὴν Θεσσαλίαν διὰ μέσου τῶν βουνῶν, οἷον ἀπὸ τὰ νότια⁴ μὲν αἱ Θερμοπύλαι, ἀπὸ τὰ βόρεια⁵ δὲ τὰ πλησίον τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ στενὰ τῶν Τεμπῶν. Αἱ μὲν Θερμοπύλαι ἔχουν παντοτινὴν⁶ δόξαν ἐνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Λεωνίδου, τὰ δὲ Τεμπη εἶναι θαυμάσια κατὰ τὴν ὥραιότητα⁷. Ο Πηνειός ποταμός, τοῦ δόποίου αἱ πηγαὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ βουνὸν τῆς Πίνδου, χύνεται⁸ διὰ μέσου τῶν Τεμπῶν εἰς τὴν θάλασ-

σαν. Πλησίον τοῦ ποταμοῦ ὑπάρχουν ὑψηλοὶ βράχοι⁷ καὶ δάση ἀπὸ δάφνας, ἀπὸ πλατάνους καὶ ἀπὸ ἄλλα δένδρα.

16. Ὄνομαστοι Ἀθηναῖοι.

Ἐνδοξα εἶναι τὰ δνόματα τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Περικλέους, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Δημοσθένους. Τὸν Θεμιστοκλῆ δικαίως ὡνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος⁸ διότι μὲ τὴν συμβούλην αὐτοῦ κατεσκεύασαν οἱ Ἀθηναῖοι στόλον, μὲ τὸν ὅποιον ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας εἰς τὴν Σαλαμῖνα. Οἱ χρόνοι τῆς ἀρχῆς τοῦ Περικλέους ὡνομάζοντο «χρυσοῖς αἰώνων» τῶν Ἀθηνῶν. Αἱ τραγῳδίαι τοῦ Σοφοκλέους ἐπροξένουν μεγάλην τέρψιν⁹ εἰς τὸν Ἀθηναίους. Τὸν Σωκράτην συναντησέφοντο¹⁰ πολλοὶ Ἀθηναῖοι καὶ φιλοσοφίαν ἐδιδάσκοντο ἀπὸ αὐτῶν. Εἰς τὸν Δημοσθένην, ὅτε ἐρρητόρευεν¹¹, ἔδιε προσοκήν¹² ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ εὐχαρίστως¹³ ἤκουεν αὐτόν.

17. Τὸ πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης θαῦμα.¹⁴

Πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης αἱ οἰνοποιίαι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Θήβαις ἥλιθον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Θηβαίων. Τότε δὲ μὲν Ἐπαμεινώνδας παρέτασσε τὴν φάλαγγα εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας, δὲ Πελοπίδας εἰς τὸ δεξιὸν κέρας. Αἱ οἰνοποιίαι ἀναγγέλλουν κάποιο θαῦμα: «Ω Θηβαῖοι, ὅλα τὰ ὅπλα, ὅσα ἦσαν ἐντὸς τοῦ ναοῦ, αἱ ἀσπίδες, τὰ κέρατα καὶ τὰ ἄλλα, ἔξηφανίσθησαν¹⁵. Ἡ δὲ ἔννοια¹⁶ τοῦ θαύματος εἶναι, ὅτι δὲ Ἡρακλῆς φέρει τὰ ὅπλα ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν».

18. Οἱ Λυδοί.

Αἱ πόλεις τῶν Λυδῶν ἦσαν πλούσιαι, ἐπειδὴ ἡ γώρα ἦτο ἔξοχος ἐκ φύσεως. Τὰ βασιλικὰ ἀνάκτορα¹⁷ ἦσαν ἐπάνω εἰς τὴν ὁκρόπολιν τῶν Σάρδεων. Ἡ ἀνάβασις ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τὴν ὁκρόπολιν ἦτο δύσκολος¹⁸ ἔνεκα τοῦ ὕψους αὐτῆς. Οἱ Ἡρόδοτος ἐγνωμάζει τὸν Κροῖσον, τὸν βασιλέα τῶν Λυδῶν, δια¹⁹ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δύναμιν του. Τὸ εἰς παράταξιν²⁰ στρατευμα τοῦ Κροίσου ἦτο ὠραῖον κατὰ τὴν θέαν²¹, ἀλλὰ ὅχι ισόπαλον²² πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ Κύρου, τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

19. Κυνήγιον ἀγριοχοίρων.

Μὲ τὸν Ἀριστείδην τὸν κυνηγὸν ἐβαδίζαμεν ἀπὸ τὴν πόλιν²³ εἰς ἐν δάσος ἀπὸ πεῦκα²⁴ καὶ βαλανιδιές²⁵. διότι αὐτὸς ἤθελε νὰ κυνηγήσῃ

ἀγριοχοίρους⁴. Σιγά-σιγά⁵ λοιπὸν προχωροῦμεν⁶ εἰς στενὰ μονοπάτια⁷. Μετ' ὀλίγον βλέπομεν ἔχνη ἀγριοχοίρους εἰς λασπώδη τόπον⁸. Χαίρομεν διὰ τὴν θέαν αὐτῶν καὶ ἀμέσως συναντῶμεν μεγάλον ἀγριοχοίρους. Ἡμεῖς μὲν ἐφοβήθημεν τὴν φοβερὰν δόμην καὶ δύναμιν⁹ τοῦ ἀγριοχοίρου, ἀλλὰ δὲ Ἀριστείδης ρίπτει¹⁰ τὸ ἀκόντιον εἰς τὰ νῶτα τοῦ ἀγριοχοίρου καὶ φονεύει αὐτόν.

20. Περὶ τῶν Αἰγυπτίων.

Οἱ ἴστορικὸς συγγραφεὺς Ἡρόδοτος λέγει περὶ τῶν Αἰγυπτίων τὰ ἔξῆς: «Οἱ Αἰγύπτιοι ὑπακούοντιν εἰς βασιλεῖς ἔχουν δὲ ἐπτὰ τάξεις¹, ἥτοι τὴν τάξιν τῶν ἱερέων, τῶν στρατιωτῶν, τῶν γεωργῶν, τῶν ἐμπόρων, τῶν τεχνιτῶν, τῶν διερμηνέων καὶ τῶν ποιμένων. Ἡ τάξις τῶν ἱερέων τιμᾶται² πάρα πολὺ³. Ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς πολλοὶ εἰναι καὶ ιατροὶ ἢ διδάσκαλοι. Αἱ οἰκίαι τῶν ἱερέων εὑρίσκονται⁴ εἰς τοὺς ναούς. Οἱ Αἰγύπτιοι ἔχουν πεζοὺς καὶ ἵππεῖς καὶ ἄρματα. Οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἵπποι ἔχουν περικεφαλαίας, ἀσπίδας καὶ ἀκόντια. Οἱ ποιμένες τρέφουν βόδια, χοίρους καὶ πρόβατα. Ὁ πλοῦτος τῶν Αἰγυπτίων εἰναι τὰ βόδια. Οἱ δὲ διερμηνεῖς εἰναι ἀναγκαῖοι, ἐπειδὴ πολλοὶ Ἐλληνες ἔχουν ἐκεῖ ἀποικίας».

21. Διάλογος Ἀριστείδου καὶ Ἀλεξάνδρου.

Ἀριστ. Αὔριον θὰ κυνηγήσωμεν τὸν κάπρον, δὲ δόποις καταστρέψει τοὺς καρποὺς τῶν ἀγρῶν μας· θὰ διαμείνωμεν¹ εἰς τοὺς ἀγροὺς ὅλην τὴν ἡμέραν· θὰ κυνηγήσῃς καὶ σὺ μαζὶ μὲ ἡμᾶς;
 Ἀλέξ. Θὰ κυνηγήσω εὐχαράστως² ἀλλὰ ἔχετε πολλοὺς κυνηγούς;
 Ἀριστ. Ἐχομεν πολλούς, διότι ὅλοι οἱ νέοι τῶν πλησίον χωρίων³ θὰ κυνηγήσουν μαζὶ μὲ ἡμᾶς τὸν κάπρον.

22. Λόγος ἐπιτάφιος.

Ωἱ Ἀθηναῖοι, δὲ θάνατος τῶν φονευθέντων εἰς τὸν Μαραθῶνα συμπολιτῶν μας πολλῶν μὲν τὰς ἐλπίδας ἔχει κόψει, ὅλων δὲ τὴν χαρὰν ἔχει διαλύσει· διότι ὅλοι οἱ πολῖται κλαίομεν. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς καλῶς εἰλύον ἀναθρέψει καὶ ἐκπαιδεύσει αὐτούς, σεῖς δέ, αἱ σύζυγοι καὶ τὰ τέκνα, εἴχετε πιστεύσει, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν οἱ προστάται σας. Τῷρα δὲ οἱ ἐχθροὶ ἔχουν φονεύσει ἐκείνους, εἰς τοὺς δόποίους εἴχετε τὰς ἐλπίδας σας. Ἀλλὰ δχι ἄνευ τιμωρίας ἔχουν φονεύσει αὐτοὺς οἱ Πέρσαι·

διότι σεῖς πολὺ μεγαλύτερον¹ ἀριθμὸν ἀνδρῶν ἔχετε φονεύσει, ἔχετε δὲ ἐμποδίσει τὰ στρατεύματα τῶν Περσῶν νὰ εἰσβάλουν² εἰς τὴν πατρίδα μας. Πιστεύομεν, ὅτι αὐτοὶ θεληματικῶς³ καὶ ἔχουν κινδυνεύσει καὶ ἔχουν φονευθῆ⁴ χάριν τῆς πατρίδος. Εἰς τούτους λοιπὸν θὰ ὑπάρχῃ αἰωνίως δόξα καὶ εὐγνωμοσύνη⁵ καὶ ἐκ μέρους τῶν συμπολιτῶν των καὶ ἐκ μέρους ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

23. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Ξέρξου.

‘Ο βασιλεὺς τῶν Περσῶν Ξέρξης, ἀφοῦ συνήθοισεν ἀπὸ ὅλας τὰς χώρας τῆς Ἀσίας ὅλους τοὺς ἴκανοὺς ἄνδρας, ἔξεστρατευσεν ἐναντίον ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ἀναριθμητον ἦτο τὸ πλῆθος τοῦ ὅλου στρατεύματος. Ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἐλληνας, οἵ δποῖοι ἐπολέμησαν ἐναντίον αὐτοῦ, κατὰ μὲν τὸ ναυτικὸν¹ ἐπρώτευον οἱ Ἀθηναῖοι, κατὰ δὲ τὸ πεζικὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ὁ Λεωνίδας, ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, δὲν ὠδηγήσεν² ὅλους τοὺς Σπαρτιάτας εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἀλλὰ πολλοὶ νέοι εὑρίσκοντο εἰς τὴν Σπάρτην. Ἐξεστράτευσαν δὲ μαζὶ μὲ αὐτὸν καὶ ἄλλοι Ἑλληνες, ἄλλοι μὲν θεληματικῶς, ἄλλοι δὲ χωρὶς νὰ θέλουν.

24. Ἡ Κύπρος.

Οἱ ἀρχαῖοι λέγουν περὶ τῆς Κύπρου τὰ ἔξης· «Ἡ νῆσος Κύπρος ἔχει πολλὰ δόη. Μεταξὺ τῶν ὁρέων τῆς νήσου εἶναι καὶ ὁ Ὄλυμπος, γεμάτος ἀπὸ βαθείας καὶ δασείας χαράδρας. Οἱ δλίγοι ποταμοὶ αὐτῆς εἶναι βαθεῖς καὶ γεμάτοι ἀπὸ ψάρια. Ἡ χώρα εἶναι πλουσία, διότι παράγει¹ οἶνον καὶ ἔχει πολλὰ δάση καὶ μέταλλα. Κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα τὰ δόη ὀλίγον χρόνον σκεπάζονται ἀπὸ χιόνι, κατὰ δὲ τὴν ἄνοιξιν αἱ πεδιάδες εἶναι γεμάται ἀπὸ χόδα καὶ ἄλλα ἀνθη. Πρὸ πάντων δὲ ἡ πέριξ τῆς πόλεως Πάφου χώρα καὶ ἡ πλησίον τῆς πόλεως Σαλαμῖνος πεδιὰς παρέχουν² εὐχάριστον θέαμα. Αἱ πλησίον τῆς θαλάσσης πεδιάδες ἔχουν πολλοὺς φοίνικας, οἵ δποῖοι παράγουν γλυκεῖς καρπούς. Ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ φοίνικος οἱ γεωργοὶ παρασκευάζουν γλυκὸν οἶνον. Αἱ πλησίον τῆς θαλάσσης πόλεις Πάφος καὶ Σαλαμίς ἔχουν βαθεῖς καὶ ἀσφαλεῖς λιμένας».

25. Ὁ Πυθαγόρας.

‘Ο φιλόσοφος Πυθαγόρας, ὅτε ἦτο νεανίας, ἤλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐδιδάχθη πολλὰ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ιερεῖς. Ἀφοῦ διέμεινεν εἰς

τὴν Αἴγυπτον ἀρκετὸν¹ καιρόν, ἐπέστρεψεν² εἰς τὴν πατρίδα του Σάμον, ὅτε τύραννος αὐτῆς ἦτο ὁ Πολυκράτης, ὃ ὅποιος ἦτο ἀσεβῆς καὶ ἀνόητος³ ἀνθρώπος. Ἐπειδὴ δὲ εἶχεν ὑψηλὰ φρονήματα⁴ καὶ δὲν ἐλημνόνει⁵ τὴν ἐλευθερίαν, ἐμίσει τὴν τυραννικὴν ἔξουσίαν. Ἡλθε λοιπὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν διὰ νὰ εἶναι μαραζάν⁶ ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ καὶ ἀνόητον τύραννον. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο συνετός⁷ καὶ ἐγκρατῆς, συνεβούλευε⁸ τοὺς μαθητάς του νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ συνετοὶ καὶ ἐγκρατεῖς, ἀπεμάκρυνε⁹ δὲ τοὺς ἀρατεῖς καὶ ἀνοήτους. Ἐλεγε δέ, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀμάνατοι καὶ ὅτι αἱ μὲν ψυχαὶ τῶν εὐσεβῶν καὶ συνετῶν ἔχουνται¹⁰ εἰς ἄλλους καλοὺς ἀνθρώπους, αἱ δὲ ψυχαὶ τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀνοήτων εἰς ζῆτα δύμοια μὲ αὐτούς.

26. Κῦρος ὁ νεώτερος.

Ο βασιλεὺς τῶν Περσῶν Δαρεῖος εἶχε δύο υἱούς, μεγαλύτερον μὲν κατὰ τὴν ἡλικίαν τὸν Ἀρταξέρξην, μικρότερον¹ δὲ τὸν Κῦρον. Ὁτε δὲ Κῦρος ἔξεπαιδεύετο μαζὶ μὲ τοὺς υἱοὺς τῶν πάρα πολὺ πλουσίων Περσῶν, ἦτο πάρα πολὺ ἐντροπαλός² καὶ πάρα πολὺ φιλομαθῆς καὶ πάρα πολὺ εὐπειθῆς εἰς τοὺς γεροντοτέρους. Ὁτε δὲ ἦτο νεανίας, ἔθεωρεῖτο³ πάρα πολὺ ἀνδρεῖος καὶ πάρα πολὺ πολεμικός. Προσέτι δὲ αὐτὸς ἦτο ὠραιότατος κατὰ τὴν μορφὴν⁴ καὶ πάρα πολὺ ἰσχυρὸς κατὰ τὸ σῶμα. Ὁτε δὲ ἔγινε σατράπης τῆς Λυδίας, ἦτο πάρα πολὺ ἵκανὸς καὶ πάρα πολὺ δίκαιος, πάρα πολὺ δὲ εὐνοϊκὸς⁵ καὶ πάρα πολὺ ὀφέλιμος εἰς τοὺς καλοὺς⁶ καὶ ἀνδρείους. Οἱ (εὐρισκόμενοι) εἰς ἐκείνην τὴν σατραπείαν ἥσαν περισσότερον εὐτυχεῖς⁷ παρὰ οἱ (εὐρισκόμενοι) εἰς ἄλλας σατραπείας.

27. Περὶ τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ἔξεστρατευσαν κατὰ τῆς Τροίας.

Τὸν παλαιὸν καιρὸν¹ ὁραιοτάτη ἀπὸ ὅλας τὰς Ἑλληνίδας ἦτο ἡ Ἐλένη, ἡ σύζυγος τοῦ Μενελάου. Ταύτην δὲ ἥρπασεν ὁ Πάροις, ὁ ὠραιότατος ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Πριάμου. Ἀφοῦ δὲ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Τροίαν, ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Ἀγαμέμνων μαζὶ μὲ πάρα πολλοὺς Ἑλληνας ἔξεστρατευσαν ἐναντίον τῶν Τρώων. Τὸ κράτος² τοῦ Μενελάου ἦτο μικρότερον μὲν ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ Ἀγαμέμνονος, μεγαλύτερον δὲ ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ Ὀδυσσέως. Ο μὲν Ὀδυσσεὺς εἶχε πάρα πολὺ διάγους συντρόφους³, δὲ Ἀγαμέμνων πάρα πολλούς· δὲ Μενέλαος

είχεν δὲ λιγωτέρους μὲν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του, περισσοτέρους δὲ ἀπὸ τὸν Ὀδυσσέα. Ἀπὸ δὲ οὓς τοὺς Ἑλληνας ἡγεμόνας ὁ Ἀχιλλεὺς ἦτο πάρα πολὺ ἀνδρεῖος καὶ πάρα πολὺ ταχύς. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους δὲ ἡγεμόνας πάρα πολὺ πανοῦργος⁴ ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς, πάρα πολὺ δὲ γέρων καὶ πάρα πολὺ σοφὸς ὁ Νέστωρ, πάρα πολὺ δὲ κακὸς ὁ Θερσίτης, ὁ δοποῖς τὴν ἐπιστροφὴν⁵ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐνόμιζε καλυτέραν καὶ εὐκολωτέραν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας εἰς τὴν Τροίαν.

28. Ἀρτάβανος.

Οὐτοῦ Ἀρτάβανος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δαρείου, εἶπεν εἰς τὸν Ξέρξην, ὃ δοποῖς ἐσκέπτετο¹ νὰ ἐκστρατεύσῃ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος· «Δὲν σκέπτεσαι δῷμος νὰ ἐκστρατεύσῃς ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων. Διότι² ὃ μὲν Μαρδόνιος πρὸ δὲ λίγου³ εἰπεν, ὅτι ἡ δύναμις αὐτῶν εἶναι μικρὰ καὶ ἀσθενής, πράγματι⁴ ὅμως οἱ Ἀθηναῖοι εἶναι ἀνδρεῖοι καὶ ἐμπειρότατοι τῶν πολεμικῶν (πραγμάτων). Νὰ πιστεύσῃς λοιπὸν εἰς τὸν ἰδικούς μου λόγους καὶ ὅχι⁵ εἰς τὰ ψεύδη ἔκεινων, οἵ δοποῖοι κολακεύουν καὶ νὰ μὴ γίνης δοῦλος⁶ τῆς δογῆς σου. Καὶ ὁ ἀδελφός μου Δαρεῖος, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὰς συμβουλάς μου, πάρα πολὺ ἐκινδύνευσεν ὅχι μόνον εἰς τὴν ζώδαν τῶν Σκυθῶν, ἀλλὰ καὶ ὑστερον, ὅτε ἐξεστράτευσεν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. Μήτε εἰς τὰς ἀναρίθμητα στρατεύματα νὰ ἐμπιστεύεσαι⁷, μήτε εἰς τὰς γεφύρας τοῦ Ἑλλησπόντου. Διότι εἶναι κίνδυνος, μήπως οἱ θεοὶ ἐμφυτεύσουν φόβον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν στρατιωτῶν ἢ τρικυμία⁸ ἐμποδίσῃ τὴν διάβασιν τῶν γεφυρῶν. Αὐτὰ λοιπὸν σκεπτόμενος νὰ μὴ ἐκστρατεύσῃς, ὁ Ξέρξης, διὰ νὰ μὴ διατρέξουν κίνδυνον⁹ οἱ Πέρσαι χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη». Αὐτὰ μὲν εἶπεν ὁ Ἀρτάβανος, ἀλλὰ ὁ Ξέρξης ἔδωσε πίστιν¹⁰ εἰς τὸν εὐχαρίστους¹¹ λόγους τοῦ Μαρδονίου.

29. Ὁ Κῦρος ὁ πρεσβύτερος πρὸ τοῦ θανάτου του.

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὁ πρεσβύτερος ἐγνώριζεν¹², ὅτι ἐπλησίαζε τὸ τέλος² τῆς ζωῆς του, εἶπεν εἰς τοὺς υἱούς του Καμβύσην καὶ Ταναοξάρον³ καὶ εἰς δὲ οὓς τοὺς παρενοικομένους⁴ φίλους του τὰ ἔξης· «Ὦ Καμβύση καὶ Ταναοξάρο καὶ σεῖς δὲ οἱ παρενοικομένοι φίλοι, πλησιάζει τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου⁵ νὰ μὲ ἀκούσετε σᾶς ἀγαπῶ⁶, ὅπως σεῖς μὲ ἀγαπᾶτε· χρεωστῶ εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς θεούς, διότι εἶναι εὐνοῖς κοινοῖς εἰς ἔμε⁷ οἱ Πέρσαι μὲ ἀγαποῦν, διότι κυβερνῶ μὲ δικαιοσύνην

καὶ σᾶς, ὃ νίοι μου, ἀγαποῦν οἱ Πέρσαι· ὅλοι ἔχοντες ἐμπιστοσύνην εἰς σᾶς. Καὶ εἰς σὲ μέν, ὃ Καμβύση, ἀφῆνω⁶ τὸν βασιλικὸν θρόνον⁷, διατάσσω⁸ δὲ νὰ εἶσαι σύ, ὃ Ταναξάρη, σατράπης τῶν Μήδων καὶ τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Καρδουσίων⁹ ἀρμόζει¹⁰ δὲ εἰς σᾶς νὰ κυβερνᾶτε¹¹ μὲ δικαιοσύνην. Σεῖς ὅλοι, ὃ φύλοι, νὰ ἀγαπᾶτε τοὺς νίοις μου. Σεῖς δέ, ὃ θεοί, νὰ φυλάττε τοὺς νίοις μου καὶ τὴν πατρίδα μας· διότι ἡ δύναμίς σας εἶναι μεγάλη».

30. Περὶ Κάδμου.

“Οὐι μόνον ἀπὸ Ἐλληνας εἶχον κτισθῆ¹ πόλεις εἰς τὴν Ἐλλάδα, ἀλλὰ καὶ ἔνοι εἶχον ἐγκατασταθῆ² εἰς αὐτὴν διὰ νὰ κτίσουν πόλεις. Ὁ Κάδμος, ὃ νίὸς τοῦ Ἀγίνορος, εἶχεν ἐγκατασταθῆ ἀπὸ τὴν Φοινίκην εἰς τὴν Ἐλλάδα καὶ λέγεται, ὅτι ἀπὸ αὐτὸν εἶχε κτισθῆ ἡ Καδμεία εἰς τὰς Θήβας. Ἐλέγετο δέ, ὅτι καὶ τὰ γράμματα ἀπὸ αὐτὸν εἶχον φερθῆ εἰς τὴν Ἐλλάδα· διὰ τοῦτο εἶχον δονομασθῆ ταῦτα φοινικικὰ γράμματα.

31. Θάνατος τοῦ Ἀτυος.

‘Ο βασιλεὺς τῶν Λυδῶν Κροῖσος εἶχε νίον τὸν Ἀτυν. Διὰ δνείδουν¹ δὲ ἐφανερώθη² εἰς τὸν Κροῖσον, ὅτι ὁ Ἀτυν φονευθῆ μὲ σιδηρᾶν αἰχμήν. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀτυν ἡμποδίσθη³ ἀπὸ τὸν πατέρα του νὰ ἔχῃ ἀκόντια καὶ δόρατα καὶ ἄλλα ὅπλα. Κατὰ τοῦτο δὲ τὸν χρόνον μεγάλος ἀγριόχοιρος κατέστρεψε τοὺς ἀγροὺς τῶν Μυσῶν. Ἐστάλησαν⁴ λοιπὸν πρέσβεις εἰς τὸν Κροῖσον ἀπὸ τοὺς Μυσούς, διὰ νὰ παρακαλέσουν⁵ νὰ σταλῇ μαζὶ μὲ αὐτοὺς ὃ νίός του καὶ ἄλλοι νέοι διὰ τὸ κυνήγιον⁶ τοῦ ἀγριοχοίρου. Ο Κροῖσος δὲ ἔλεγεν, ὅσα ἐφανερώθησαν εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ δνείδουν. ‘Ο Ἀτυν δέ, ἀφοῦ ἥκουσε ταῦτα, εἶπεν· «Ω πάτερ, λέγεις, ὅτι ἐφανερώθη διὰ τοῦ δνείδουν, ὅτι θὰ φονευθῶ μὲ σιδηρᾶν αἰχμήν. Ἄλλος δὲ ἀγριόχοιρος οὔτε σιδηροῦς δόδοντας ἔχει οὔτε ἄλλο τίποτε σιδηροῦν· πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῆ⁷ ἀπὸ τὸ δνείδουν νὰ μὲ στείλης εἰς τὸ κυνήγιον μαζὶ μὲ ἐκείνους; Τώρα δὲν ἐκστρατεύομεν ἐναντίον ἔχθρῶν⁸, ὥστε νὰ φοβηθῆ⁹, μήπως φονευθῶ ἀπὸ τὰ ὅπλα αὐτῶν». Τοιουτορόπως δὲ Κροῖσος, ἀφοῦ ἐπείσθη ἀπὸ τὸν νίον του, ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ¹⁰ διὰ τὸ κυνήγιον τοῦ ἀγριοχοίρου. ‘Ο ἀγριόχοιρος κατεδιώχθη ἀπὸ τοὺς κυνηγούς, οἱ δοποὶ επῆγαν εἰς τὰ ὅρη τῆς Μυσίας. Ἐκεῖ λοιπὸν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη¹¹ ἔρρι-

πτον¹² δόρατα καὶ ἀκόντια. Ἀπὸ ἔνα δὲ κυνηγόν, ὁ ὅποιος ἔφερεν
ἀκόντιον¹³ ἐναντίον τοῦ ἀγοριοχόρου, ἐκτυπήθη ὁ Ἄτυς. Τοιουτορόπως
λοιπὸν ὁ υἱὸς τοῦ Κροίσου ἐφονεύθη μὲ σιδηρᾶν λόγχην σύμφωνα¹⁴
μὲ τὸ δίνειρον.

32. Ξέρξης καὶ Ἄρταβανος.

Οτε δὲ Ξέρξης ἐσκόπευεν¹ νὰ ἐκστρατεύσῃ² ἐναντίον τῶν Ἀθηνῶν,
ὁ θεῖός του Ἄρταβανος, θέλων νὰ ἀποτρέψῃ αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐκστρα-
τείαν, εἶπεν· «Ω βασιλεῦ, ἐγὼ συνεβούλευσα κάποτε τὸν πατέρα³ σου
καὶ ἀδελφόν μου Δαρεῖον νὰ μὴ ἐκστρατεύσῃ ἐναντίον⁴ τῶν Σκυθῶν.
Αὐτὸς δῆμος δὲν ἐπείσθη εἰς τὴν ἴδικήν μου συμβουλήν. Τοιουτορό-
πως δὲ ἡμεῖς ἐξεστρατεύσαμεν ἐναντίον τῶν Σκυθῶν, οἱ ὅποιοι ἐνίκη-
σαν τοὺς ἀρίστους ἀπὸ τοὺς ἴδικούς μας. Καὶ σὺ τώρα σκοπεύεις νὰ
δόδηγήσῃς⁵ πολὺ πλῆθος τῶν ἴδικῶν σου στρατιωτῶν ἐναντίον τῶν
Ἀθηναίων. Λέγω λοιπὸν εἰς σέ, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶναι πολὺ δυνατώ-
τεροι ἀπὸ τοὺς Σκύθας καὶ κατὰ ἔηράν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ἐνθυμεῖ-
σαι⁶ βεβαίως⁷, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν τὰ ἴδικά μας στρατεύματα
εἰς τὸν Μαραθῶνα. Ἀν δὲ τώρα θὰ νικήσουν καὶ εἰς ναυμαχίαν⁸, θὰ
ἔλθουν⁹ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ θὰ λύσουν τὰς γεφύρας. Καὶ τότε δὲ
διετρέξαιμεν τὸν κίνδυνον νὰ πάθωμεν τοιοῦτόν τι, ὅτε δὲ πατήρ σου
γεφυρώσας τὸν ποταμὸν Ἰστρὸν ἐξεστράτευσεν ἐναντίον τῶν Σκυθῶν.
Τότε ἔσωσε τὸν πατέρα σου ἀπὸ τὸν κίνδυνον ὁ Ἰστιαῖος δι Μιλήσιος.
Τίς ἀνάγκη δὲ νὰ κινδυνεύσωμεν πάλιν; Διὰ τοῦτο νὰ πεισθῆται¹⁰ εἰς
τοὺς λόγους μου καὶ νὰ μὴ ἐκστρατεύσῃς ἐναντίον τῶν Ἀθηνῶν».

33. Περὶ τοῦ Ἐρμοῦ.

Οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ λέγουν, ὅτι ὁ Ἐρμῆς ἦτο εὐρετῆς τῆς λύρας.
Εἰς τὸν Ἐρμῆν ἀποδίδουν¹ καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὴν γυμναστικήν.
Τοῦ Ἐρμοῦ βωμοὶ καὶ στήλαι ἦσαν εἰς τὰς ὄδοις. Τὰς στήλας τοῦ
Ἐρμοῦ ὠνόμαζον οἱ Ἀθηναῖοι Ἐρμᾶς. Εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπῆρχον
πλλαὶ λίθιναι στήλαι τοῦ Ἐρμοῦ. Ἐπάνω εἰς τὰς στήλας τοῦ Ἐρμοῦ
ὑπῆρχον ἐπιγραφαὶ παρέχουσαι ὄδηγίσες εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Μεταξὺ
τῶν στήλων τοῦ Ἐρμοῦ ὑπῆρχον ἔργα περιφήμων τεχνιτῶν. Στήλαι
τοῦ Ἐρμοῦ ἦσαν στόλισμα² τῶν γυμναστηρίων³.

34. Τὰ ταξίδια.

Δύσκολα εἶναι τὰ ταξίδια¹ κατὰ θάλασσαν. Τὰ ορεύματα² τῆς θαλάσσης φέρουν εἰς τὰ ταξίδια πολλοὺς κινδύνους. Ἡ θάλασσα εἶναι γεμάτη ἀπὸ φοβερὰ³ ορεύματα· μερικαὶ δὲ θάλασσαι φέρουν κινδύνους ἐνεκαὶ τῶν σκοπέλων, οἱ δποῖοι ὑπάρχουν εἰς τὰ ορεύματα. Οἱ ναῦται δὲν φοβοῦνται τοὺς παντὸς εἴδους κινδύνους τοῦ ταξιδίου. Οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ ἐγκωμιάζουν τὸ ταξίδιον τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς τὴν Κολχίδα· διότι εἶναι δύσκολος καὶ ἡ εἰσοδος πλοίου⁴ εἰς τὸν Βόσπορον καὶ ἡ ἔξοδος ἀπὸ αὐτὸν ἐνεκαὶ τῶν φοβερῶν ορευμάτων αὐτοῦ.

35. Περὶ τῶν ναῶν.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἐλληνες κατεσκεύαζον ωραίους καὶ λαμπροὺς ναοὺς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τὰς θεάς. Ἔντὸς τῶν ναῶν καὶ ἐμπροσθεν¹ αὐτῶν ὑπῆρχον βωμοί, πέριξ² δὲ πολλῶν ναῶν ὑπῆρχον δένδρα. Ἔντὸς τῶν ναῶν ὑπῆρχον χρυσᾶ καὶ ἐλεφάντινα καὶ λίθινα ἀγάλματα. Ὁ λαὸς ἔφερε πολλὰ δῶρα εἰς τοὺς ναοὺς διὰ τοὺς θεούς³. Ἔντὸς⁴ μερικῶν ναῶν ἐτρέφοντο ιερὰ ἕδη τῶν θεῶν, π.χ. εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἡρας, ὁ δποῖος ὑπῆρχεν εἰς τὴν νῆσον Σάμιον, ἐτρέφοντο παγώνια⁵.

36. Ὁ στόλος τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων.

Ο στόλος τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων ἦτο περίφημος διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ταχύτητα τῶν πλοίων¹. Μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχῃ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ συμβουλὴν τοῦ Θεμιστοκλέους κατεσκεύασαν ἐκατὸν πλοῖα. Κατὰ δὲ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον οἱ Ἀθηναῖοι ἐίχον τριακόσια πλοῖα. Τοὺς ἐντὸς τῶν πλοίων στρατιώτας ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι ἐπιβάτας. Είχον δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ιερὰ πλοῖα, τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν. Τὴν Ηὔραλον ἐστελλον² εἰς τὰς θεωρίας, π.χ. εἰς τὰ Δήμια καὶ ἐντὸς τοῦ πλοίου τούτου ἔφερον³ τὰ σφράγια⁴ τοῦ δὲ πλοίου τούτου ναύαρχος ἦτο ὁ ἀρχιθέωρος.

37. Φρονδὸς Θρᾷξ καὶ Σκύθης.

Οτε κάποτε Λακεδαιμονίος τις ἐταξίδευσεν¹ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο δούλων του ἔφυγεν. Οτε δὲ οὗτος ἦλθεν εἰς ἐν χωρίον τῆς Θράκης, ἥρωτήσεν αὐτὸν ὁ φρονδός· «Ποῖος εἰσαι;» Σ. Ὁ Τήρης, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀδρύσου.

Θ. Ποίας ἡλικίας εἶσαι;

Σ. Εἴκοσιν ἑτῶν.

Θ. Ἀπὸ ποῖον τόπου εἶσαι; Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; Εἰς ποῖον μέρος² θέλεις νὰ ὑπάγῃς;

Σ. Εἴμαι Σκύθης· τώρα ἔφυγα ἀπὸ τὴν δουλείαν καὶ θέλω νὰ ἐπιστρέψω³ εἰς τὴν πατρίδα μου⁴, εἰς τὴν Σκυθίαν.

Θ. Μὲ ποῖον τρόπον καὶ πότε ἔγινες δοῦλος;

Σ. Ὄτε ἡμην παιδίον, μὲ ἥρπασε κάποιος Λακεδαιμόνιος ἀπὸ τὴν πατρίδα μου⁵ καὶ μὲ ἡνάγκασε νὰ γίνω δοῦλος.

Θ. Πόσα ἔτη ἦσο δοῦλος;

Σ. Δέκα ἔτη.

Θ. Εἰς ποῖον μέρος κατοικοῦν⁶ οἱ Λακεδαιμόνιοι;

Σ. Εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Θ. Πόσοι εἶναι;

Σ. Πόσοι εἶναι, δὲν γνωρίζω. Είναι ὅμως⁷ οἱ ἀνδρειότατοι ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἑλλήνας. Ὄταν ἔχουν πόλεμον⁸, δὲν ἔρωτοῦν, πόσοι εἶναι οἱ ἐχθροί, ἀλλὰ εἰς ποῖον μέρος εἶναι.

Θ. Ποῖος εἶναι ἀρχων αὐτῶν;

Σ. Δύο βασιλεῖς.

Θ. Ποῖος ἐκ τῶν δύο ἔχει μεγαλυτέραν δύναμιν;

Σ. Οὔτε διεῖς οὔτε δ ἄλλος. Καθεὶς ἀπὸ τοὺς δύο ἔχει τὴν ἴδιαν δύναμιν, διότι καὶ οἱ δύο εἶναι ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἡρακλέους.

Θ. Τώρα ἐπιτρέπεται⁹ εἰς σὲ νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ χωρίον.

ΜΕΡΟΣ Β'

38. Θησαυρὸς χωμένος εἰς τὴν γῆν.

Γεωργός τις προαισθανόμενος, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ¹, ἐκάλεσε² τοὺς
υἱοὺς του καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἔξῆς· «Ἐχω κρύψει εἰς τὸν ἄγρον
μας τὰ χρήματα, τὰ δποῖα ἔχω· ἂν σκάψετε καὶ πάρετε³ αὐτά, θὰ εὑτυ-
χήσετε⁴.» Ἀφοῦ λοιπὸν δὲ πατήρ ἀπέθανεν, δὲ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς
ἀδελφοὺς ἥρχισε⁵ νὰ διμιλῇ⁶ εἰς τοὺς ἄλλους ὡς ἔξῆς· «Ο μὲν πατήρ
μας ἔχει ἀποθάνει⁷, ἔχει δὲ ἀφήσει⁸ θησαυρὸν κρυμμένον εἰς τὸν ἄγρον
μας. Ω ἀδελφοί, ἃς σκάψωμεν καλῶς τὸν ἄγρον, διὰ νὰ πάρωμεν⁹
τὸν θησαυρὸν». Ἔκεῖνοι δέ, ἀφοῦ ἐπείσθησαν εἰς τοὺς λόγους τούτου,
ἐσκαψαν μὲν καλῶς τὸν ἄγρον, δὲν εἶδον διμοσίους κρυμμένον θησαυρὸν
καὶ θυμωμένοι ἀνεγώρησαν¹⁰. Ο ἄγρος, ἐπειδὴ ἐσκάψη καλῶς, ἐδωσε¹¹
πολὺν καρπόν. Τότε λοιπὸν¹² οἱ υἱοὶ τοῦ γεωργοῦ ἤννόησαν¹³, ποῖος
θησαυρὸς εἶχεν ἀφεθῆ ἀπὸ τὸν πατέρα των εἰς αὐτοὺς καὶ σκάπτοντες
καλῶς κατέ ἔτος τὸν ἄγρον ἔγιναν εὐτυχεῖς.

39. Ὁδοιπόροι καὶ ἄρκτος.

Μία ἄρκτος ἐπλησίασε δύο φίλους¹, οἱ δόποιοι ἐβάδιζον κάποτε
μαζὶ εἰς ἐν δάσος. Καὶ ἐκεῖνος μέν, δὲ δόποιος πρῶτος εἶδεν αὐτήν,
ἀφοῦ εἶχε φωνᾶξει², «Ἄρκτος, ἄρκτος! Ἄσ στραφῶμεν καὶ ἃς φύγω-
μεν», ἐσώθη, ἀφοῦ κατέφυγεν ἐπάνω εἰς ἐν δένδρον ἐκεῖνος δέ, δὲ δόποιος
ἐγκατελείφθη, κατεδιώκετο ἀπὸ τὴν ἄρκτον. Διὰ νὰ γλυτώσῃ³ δέ, ἐπεσε
κατὰ γῆς καὶ ἐκράτει τὴν ἀναπνοήν του⁴, ώστα νὰ εἶχεν ἀποθάνει⁵.
Διότι λέγουν, ὅτι ἡ ἄρκτος δὲν ἔγγιζει⁶ νεκρόν. Ἀφοῦ δὲ ἡ ἄρκτος
ἐπλησίασεν⁷, ἐμνοῖται⁸ καὶ τὰ ὕτα⁹ καὶ τοὺς ὄφθαλμοὺς καὶ τὴν ὁτία
αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἡτο νεκρός, ἀφοῦ ἐστράφη, ἀνε-
γώρησεν¹⁰. Ἀφοῦ δὲ αὐτῇ ἀνεγώρησεν, δὲ ἄλλος κατοβαίνων ἀπὸ τὸ
δένδρον εἶπε· «Γί σοῦ εἶπεν ἡ ἄρκτος;» Ἐκεῖνος δὲ εἶπεν· «Μοῦ εἶπεν,
ὅτι δὲ σύντροφός¹¹ μου μὲ ἔχει ἐγκαταλείψει καὶ μὲ συνεβούλευσε νὰ μὴ
ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς φίλους, οἱ δόποιοι εἰς ὧδαν κινδύνου¹² ἐγκατέ-
λειψαν τοὺς συντρόφους των».

40. Καμβύσης καὶ Κροῖσος.

Ο Καμβύσης, δ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, παλλὰς βλάβιας ἐπροξένει¹

εἰς τοὺς Πέρσας. Ἐπειδὴ ὁ Κροῖσος ἐστενοχωρεῖτο² διὰ τοῦτο, ἔδοκί-
μος³ νὰ συμβουλεύσῃ τὸν Καμβύσην. Ἐλεγε λοιπὸν εἰς αὐτὸν «⁴Ω
βασιλεῦ, ἂν κάμνης ταῦτα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτᾶς⁵ φίλους, ἀλλὰ
γάνεις⁶ καὶ ἐκείνους, τοὺς ὅποίους ἔχεις. Ὁ δὲ πατήρ σου, ἐφ' ὅσον ἦτο
εἰς τὴν ζωὴν, ἐμὲ ἔξετίμα περισσότερον ἀπὸ ὄλους⁷ τοὺς συμβούλους
καὶ ἐπέτρεπεν εἰς ἐμὲ πολλάκις καὶ σὲ νὰ συμβουλεύω. Κοίταξε⁸ λοιπὸν
νὰ μὴ ἀποκτᾶς⁹ ἔχθροις καὶ νὰ προσπαθῆς¹⁰ νὰ ἔξουσιάζῃς¹¹ τὰς ἐπιθυ-
μίας σου». Ἐκεῖνος δὲ εἶπεν· «¹²Ἐχεις τὴν τόλμην νὰ συμβουλεύῃς καὶ
ἐμὲ σύ, ὁ ὅποιος καὶ τὸ βασιλεῖον¹³ σου διέλυσες καὶ τὸν πατέρα μου,
ὁ ὅποιος σὲ εἰχε¹⁴ σύμβουλον, παρεκίνησες¹⁵ κάποτε νὰ ἐκστρατεύσῃ
ἐναντίον τῶν Μασσαγετῶν;» Καὶ ἀμέσως¹⁶ ἐλάμψιε τὸ τόξον διὰ νὰ
φονεύσῃ αὐτόν, ὁ δὲ Κροῖσος ἔτρεξεν¹⁷ ἔξω. Μετὰ ταῦτα δὲ διέταξε
τοὺς ὑπηρέτας¹⁸ νὰ φονεύσουν αὐτόν. Ἐκεῖνοι δέ, ἐπειδὴ ἐγνώριζον,
τὸν χαρακτῆρα¹⁹ τοῦ βασιλέως, ἔκρυψαν αὐτὸν δοκιμάζοντες²⁰, ἢν τὸ
Καμβύσης θὰ μετανοήσῃ ταχέως. Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπον, ὅτι ὁ Καμβύσης
ἐπόθει τὸν Κροῖσον, ἀνήγγελον εἰς αὐτόν, ὅτι ἐκεῖνος ἦτο εἰς τὴν
ζωὴν. Ὁ δὲ Καμβύσης ἀφ' ἐνὸς μὲν ηὐχαριστεῖτο²¹, ἀφ' ἑτέρου δὲ²²
ἐστενοχωρεῖτο διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἐφόνευσεν ὄλους.

41. Διάλογος Σωκράτους καὶ Ξενοφῶντος.

- Ξ. Χαῖρε, ὁ Σωκράτη· τί ἔξετάζεις¹;
- Σ. Ἐξέταξε καὶ σύ, ὁ Ξενοφῶν.
- Ξ. Τί νὰ ἔξετάζω; ²Η νὰ ἔξετάζωμεν μαζί²; Τί δὲ ἐσκέπτεσο³
τώρα;
- Σ. Ἐσκεπτόμην περὶ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀσεβείας⁴ διότι τὸν
Σοφοκλῆ ἐνίγαγεν⁵ ὁ νιός του εἰς τὸ δικαστήριον ὡς παράφρονα,
ἐπειδὴ δὲν φροντίζει⁶ οὗτος διὰ τὴν περιουσίαν⁷ του.
- Ξ. Ἡκουσα τοῦτο· ποῖος δὲν θὰ ἔλεγεν⁸ αὐτὸν ἀχάριστον:
- Σ. Ἐγὼ θὰ ἔλεγον αὐτὸν ἀσεβῆ⁹ νὰ σκέπτεσαι δὲ ὃς ἔξῆς¹⁰ ποῖος
διαπολάττει ἀδικίαν¹¹;
- Ξ. Ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος δὲν πράττει¹² τὰ δίκαια καὶ ἐκεῖνος, ὁ
ὅποιος πράττει¹³ κατιτὶ ὅχι σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους¹⁴.
- Σ. Ποῖος δὲ διατάσσει τὰ τέκνα νὰ ἀγαποῦν¹⁵ τοὺς γονεῖς των:
- Ξ. Ὁ νόμος¹⁶ διότι οὗτος ἐμποδίζει νὰ γίνωνται ἀρχοντες οἱ κα-
κοποιοῦντες τοὺς γονεῖς των. Διότι ὑπάρχει φόρβος, μήπως οἱ κακο-
ποιοῦντες τοὺς γονεῖς των ἀδικοῦν καὶ τὴν πατρίδα των.

Σ. Ὁρθῶς λοιπὸν¹⁴ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν αὐτοὺς ἀδίκους. Οἱ δὲ ἀχάριστοι καὶ τοὺς θεοὺς παραμελοῦν. Διότι ποῖος ἄλλος δύναται νὰ εὐεργετῇ ἡμᾶς περισσότερον¹⁵; Ἐκείνους δέ, οἱ δποῖοι περιφρονοῦν¹⁶ τοὺς θεούς, ὀνομάζομεν¹⁷ ἀσεβεῖς.

Ξ. Καλῶς¹⁸. ὁ υἱὸς τοῦ Σοφοκλῆ εἶναι ὅχι μόνον ἀχάριστος, ἀλλὰ καὶ ἀδικος καὶ ἀσεβής.

Σ. Χαῖρε, Ξενοφῶν.

Ξ. Καὶ σὺ χαῖρε, Σωκράτη.

42. Περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Περσῶν.

Τὰ παιδία τῶν Περσῶν ἐδιδάσκοντο εἰς τὰ σχολεῖα¹ δικαιοσύνην. Οἱ ἀρχοντες² αὐτῶν,³ οἱ δποῖοι εἴειλέγοντο² ἐκ τῶν γεροντοτέρων, κατὰ τὸ περισσότερον μέρος τῆς ἡμέρας ἐδίκαζον αὐτά³. Διότι καὶ τὰ παιδία κάμνουν ἀδικήματα, δπως οἱ μεγαλύτεροι κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπειδὴ πολλάκις πάρονται⁴ κατιτὶ τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ κτυπᾶ⁵ καὶ κακολογεῖ τὸ ἐν τὸ ἄλλο. Ἐτιμώρουν⁶ δὲ ἐκεῖνα τὰ παιδία, τὰ δποῖα ἔκαμνον καπόιο ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀδικήματα. Αὐτηρῶς δὲ ἐτιμώρουν καὶ τὰ ἀχάριστα παιδία, διὰ νὰ θεωροῦν οἱ ἀνθρωποι πάρα πολὺ σπουδαῖον, τὸ νὰ μὴ παραμελοῦν ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς δποίους εὐεργετοῦνται. Διότι ἐνόμιζον, ὅτι οἱ ἀχάριστοι δλίγον⁸ φροντίζουν καὶ διὰ τοὺς θεούς καὶ διὰ τοὺς γονεῖς καὶ διὰ τὴν πατρίδα καὶ διὰ τοὺς φίλους. Ἐδίδασκον δὲ οἱ Πέρσαι τὰ παιδία καὶ τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν φαγητοῦ⁹ καὶ ποτοῦ¹⁰ εὐκόλως δὲ ἐμάνθανον ταῦτα τὰ παιδία, διότι αἱ ἴδιαι ἀρεταὶ ἐφημορδύζοντο¹⁰ καὶ ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους κατὰ τὴν ἡλικίαν, τοὺς δποίους πάρα πολὺ σπουδαῖον ἐθεώρουν νὰ μιμοῦνται καὶ διότι τὰ παιδία δὲν ἔτρωγον¹¹ πλησίον τῆς μητρός των, ἀλλὰ πλησίον τοῦ διδασκάλου.

43. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ο βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἀγησίλαος, ἐπειδὴ ἥθελε τὴν μὲν ἀλαζονείαν¹ τῶν Περσῶν νὰ ἐλαττώῃ², τοὺς δὲ Ἐλληνας τῆς Ἀσίας νὰ ἐλευθερώνῃ, ἐνδιμιζε καλὸν³ νὰ ἐρωτήσῃ τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον τοῦ Διός. Ἀφοῦ δὲ ὁ θεὸς παρεκίνησεν⁴ αὐτὸν νὰ ἐκστρατεύῃ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀνακοινώνει⁵ τὸν χρησμὸν εἰς τοὺς ἐφόδους. Οἱ ἐφόδοι συνεβούλευσαν⁶ τὸν βασιλέα νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τούτου καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς θεόν. Ο Ἀγησίλαος δὲ ὡς ἔξης ζητεῖ τὴν συμβουλὴν⁷ τοῦ

Απόλλωνος: «⁹Αρά γε δὲν νομίζεις καλὸν νὰ διατάξῃς τὰ ἵδια, τὰ δόποια καὶ ὁ πατήρ σου;» ¹⁰Επειδὴ δὲ ὁ θεὸς ἐνόμιζε καλὸν νὰ διατάξῃ τὰ ἵδια, ἐφοδιάζονται μὲ πληρώματα⁸ πλοῖα ἀπὸ τὸν Ἀγησίλαον καὶ διαβιβάζονται⁹ ἀπὸ τὴν Εὐθοιαν εἰς τὴν Ἐφεσον. Εἰς τὴν Ἀσίαν δὲ Ἀγησίλαος ἐλευθερώνει μὲν πολλὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, ἐλαττώνει δὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ἀρταξέρξου, τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ἐπειδὴ ἐνίκησε πολλὰ στρατεύματα αὐτῶν. ¹¹Ἐνεκα δὲ τούτου ἔστειλεν δὲ Ἀρταξέρξης πρόσβεις εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ πείσουν μὲν χρήματα τὰς πόλεις νὰ ἐναντιώνωνται κατὰ τῆς Σπάρτης. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ ἐγίνετο γνωστὸν¹⁰ εἰς αὐτούς, ὅτι αἱ μέγισται πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐπιθυμοῦν νὰ ταπεινώνουν τὴν δύναμιν αὐτῶν, βλέποντες, ὅτι ἡ πόλις των εὐδίσκετο¹¹ εἰς κίνδυνον, ἐνόμιζον, ὅτι ἡτο ἀνάγκη νὰ ἐκστρατεύσουν ἐναντίον τῶν πόλεων. Ἀμέσως δέ, ἀφοῦ ἔστειλαν ἀγγελιαφόρον, ἀνακοινώνουν εἰς τὸν Ἀγησίλαον, ὅτι ἡ πόλις διατάσσει αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν¹² τῆς πατρίδος. Ἐκεῖνος δέ, ἀν καὶ ἀνελογίζετο¹³ ποίας τιμὰς ἔχανεν¹⁴, ὅμως συγκαλεῖ τοὺς συμμάχους καὶ κάμνει γνωστὰς εἰς αὐτοὺς τὰς διαταγὰς¹⁵ τῶν ἐφόρων. Εὐθὺς δὲ ἔπειτα ἀφήσας¹⁶ τὴν Ἰωνίαν ἐπέστρεψεν¹⁷ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

44. Ἀλαζών.

Κάποιος, ἀφοῦ πολὺν χρόνον ἔξενητεύθη¹, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του². Ὄποιον δὲ ἀπὸ τοὺς συμπολίτοις³ του συνήντα⁴, καυχώμενος⁵ διηγεῖτο εἰς αὐτὸν τὰ ἔξῆς: «⁶Ἐγὼ ἀπέκτησα⁶ πολλὰς δεξιότητας⁷ εἰς τὰς ἔνεας χώρας· διὰ τὰς δεξιότητας αὐτὰς ποῖος δὲν θὰ μὲν ἐφθόνηται⁸ νει; «Οτε ἔμενα μακρὰν τῆς πατρίδος μου πολλὰ καὶ μεγάλα ἔποαξα⁹ καὶ εἰς τὴν Ρόδον ἐπήδησα μέγα πήδημα, τὸ δποῖον κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν δύναται νὰ πηδήσῃ. Ως μάρτυρας δὲ παρουσιάζω⁹ ὅλους, ὅσοι εἶδον¹⁰, ὅτι ἐπήδησα αὐτὸν τὸ πήδημα». Κάποιος δὲ ἀπὸ αὐτοὺς εἴπεν: «¹¹Ω φίλε, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ παρουσιάσῃς ἄλλους μάρτυρας· ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες· ἴδους ἡ Ρόδος· πήδησον. ¹²Ἐὰν πηδήσης τὸ μέγα πήδημα, ἡμεῖς θὰ ζητήσωμεν νὰ σὲ μιμηθῶμεν¹⁰ εἰς τοῦτο». ¹³Ἐκεῖνος δέ, ἀφοῦ ἐσιώπησεν, οὕτε ἐτόλμησεν οὕτε ἐδοκίμασε¹¹ νὰ πηδήσῃ τὸ μέγα πήδημα.

45. Κόραξ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

Κάποτε εἰς κόροαξ, ἐπειδὴ ἡσθένησεν, ἐφοβεῖτο, μήπως ἀποθάνῃ¹.

Διὰ τοῦτο ἐφώναξεν² εἰς τὴν μητέρα του τὰ ἔξης· «Ὥ μῆτερ, νὰ εὐχεσαι εἰς τὸν θεοὺς νὰ μὲ βοηθήσουν καὶ νὰ μὲ θεραπεύσουν³ ἐὰν οἱ θεοὶ μὲ θεραπεύσουν, θὰ τιμήσω αὐτούς». Ἡ δὲ μῆτηρ του εἶπε· «Νὰ σιωπᾶς, ὁ τέκνον, καὶ νὰ μὴ δοκιμάσῃς νὰ ζητήσῃς⁴ βοήθειαν ἀπὸ τὸν θεούς. Ποῖος ἀπὸ τὸν θεοὺς δύναται νὰ σὲ βοηθήσῃ, ποῖος νὰ σὲ θεραπεύσῃ; Ποῖον ἀπὸ τὸν θεοὺς ἐτίμησες; Ὁ καθεὶς ὥδικήθη ἀπὸ σέ διότι τοῦ καθενὸς τὰ κρέατα ἐδοκίμαζες νὰ κλέπτῃς».

46. Οι Ἑλληνες ἑστεφάνων τὸν νικητὰς τῶν ἀγώνων.

Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐνίκων εἰς τὸν ἄγωνας, ἑστεφανώνοντο ἀπὸ τὸν ἄγωνοθέτας, οἱ δὲ Ἑλληνες πάρα πολὺ ἔξετίμων¹ τοῦτο τὸ στεφάνωμα². Ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον³, ὃπου κατόκουν Ἑλληνες, οἱ ἄγωνισται ἑσπευδον νὰ ἔλθουν⁴ εἰς τὴν Ὁλυμπίαν καὶ εἰς τὸν ἄλλονς ἄγωνας, διὰ νὰ ἀγωνίζωνται⁵ εἰς τὸ ἄλμα⁶, εἰς τὸν δίσκον, εἰς τὸ ἄκοντιον, εἰς τὸν δρόμον καὶ εἰς τὴν πάλην. Ἐλεγον δέ, ὅτι ἡ ἱερὰ ἐλαία, μὲ τὴν ὃποιαν ἑστεφάνων τὸν Ὁλυμπιονίκας, είχε φυτευθῆ ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ. Ὅλοι ἐμακάριζον ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἑστεφανώνοντο· διότι τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὁ ὅποιος είχε νικήσει, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατὸς καὶ τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἐκηρύττετο ἀπὸ τὸν κήρυκα, ἡ δὲ Ὁλυμπίας ἐπωνομάζετο ἀπὸ τὸ ὄνομα ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐνίκων εἰς τὸ ἄγνωστα τοῦ σταδίου. Εἰς τὴν πατρίδα των οἱ νικηταὶ ἐκρίνοντος ἀπὸ τὸν συμπολίτας των ἀξιοι μεγίστων τιμῶν· διότι οὗτοι ἐνόμιζον, ὅτι ἑστεφανώνετο ὅχι μόνον ὁ νικητής, ἀλλὰ καὶ ἡ πατρίς του.

47. Περὶ σκιᾶς ὄνου.

Οτε κάποτε ὁ φύτωρ Δημοσθένης ἐδημιγόρει, ἀντελήφθη¹, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν τὸν ἤκουον, ἀλλὰ συνωμίλουν² μεταξύ των. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔπαινε³ νὰ δημηγορῇ, διηγήθη⁴ εἰς αὐτοὺς τὸν ἔξης μῆθον· «Κάποτε εἴς νέος ἐμίσθωσε⁵ κατὰ τὸ θέρος ἔνα ὄνον, διὰ νὰ ὑπάγῃ ἵπο τὰς Ἀθήνας εἰς τὰ Μέγαρα, ἥκολούθει δὲ αὐτὸν ὁ κύριοις⁶ τοῦ ὄνου. Ἐπειδὴ δὲ ἵπο μεσημβρία καὶ ἔκαιε πολὺ δὲ ἥλιος, ἥθελον καὶ δὲ νέος καὶ δὲ κύριοις τοῦ ὄνου νὰ προφύλαξθοῦν μὲ τὴν σκιὰν τοῦ ὄνου. Ἡμπόδιζε δὲ ὁ εἴς τὸν ἄλλον λέγοντες, δὲ μὲν κύριος τοῦ ὄνου, ὅτι ἐμίσθωσε τὸν ὄνον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν σκιὰν του, δὲ νέος, ὅτι ἐμίσθωσε⁷ καὶ τὸν ὄνον καὶ τὴν σκιὰν αὐτοῦ». Ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ Δη-

μισθένης, ἐσιώπησεν οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἡρώτησαν ἀμέσως· «Μετὰ ταῦτα τί ἔκαμαν ἐκεῖνοι; Ποῖος ἀπὸ αὐτοὺς ἐνίκησε, ποῖος δὲ ἐνικήθη;» 'Ο δὲ οἵτωρ ἀγανακτήσας ἐφώναξεν· «'Ω θεοί, βλέπετε, ἀπὸ ποιῶν νόσον πάσχει· ή πόλις μας· οἱ Ἀθηναῖοι δηλ. προτιμοῦν· νὰ ἀκούουν τοὺς φήτορας νὰ λέγουν μύθους· καὶ ὅχι νὰ συμβουλεύουν τὰ συμφέροντα εἰς τὴν πόλιν». Μὲ αὐτὸ τὸ τέχνασμα⁸ ἐπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ τὸν ἀκούσουν.

48. Ὁ Σωκράτης περὶ ἀδελφῶν.

Κάποτε ἦξε ταιδεύοντο μαζὶ¹ εἰς τὰς Ἀθῆνας δύο ἀδελφοί, ἀλλὰ ὅμως δὲν εἶχον ἐμπιστοσύνην μεταξύ των, ἀλλὰ ἡσαν ἐχθροί. Διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης εἰπεν εἰς τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς δύο ἀδελφούς· «Δύο ἀδελφοὶ ὅμοιαζουν² μὲ τὰς δύο χεῖρας καὶ μὲ τοὺς δύο πόδας καὶ μὲ τοὺς δύο διφθαλμούς. Αἱ δύο χεῖρες καὶ οἱ δύο πόδες καὶ οἱ δύο διφθαλμοὶ ἐποιήθησαν ἀπὸ τὸν θεὸν διὰ νὰ βοηθῇ ὁ εἰς τὸν ἄλλον τοιουτορόπως καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐποιήθησαν ἀπὸ τὸν θεὸν ὅχι διὰ νὰ ἐμποδίζῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ βοηθῇ ὁ εἰς τὸν ἄλλον».

49. Ἀγαμέμνων καὶ Κλυταιμήστρα.

Ἄγ. 'Ω Κλυταιμήστρα, ὑγίαινε, χαῖρε. Ἐὰν κυριεύσω¹ τὴν Τροίαν, ἀμέσως² θὺ ἀναγγείλω τοῦτο εἰς σέ.

Κλ. Πῶς θὰ ἀναγγείλῃ; τοῦτο, ὥς Ἀγαμέμνων;

Ἄγ. Θὰ ἀποστείλω πολλοὺς φρονδοὺς³ πλησίον τῆς παραλίας⁴ οὗτοι, ἀφοῦ ἀνάψουν πυρά, ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον θὺ κάμουν γνωστὴν⁵ τὴν εἰδησιν⁶, ὁ δὲ φρονδὸς τῶν Μυκηνῶν θὺ κάμῃ γνωστὴν τὴν νίκην εἰς σέ.

Κλ. Εἴθε νὰ γίνῃ τοῦτο ἐντὸς ὀλίγου χρόνου⁷. Διότι νομίζω, ὅτι οἱ Τρῶες δὲν θὺ ὑπερασπίσουν τὸν ἑαυτόν των⁸ ἐπὶ πολὺν χρόνον.

Ἄγ. Δὲν κρίνεις ὅρθως, ὡς Κλυταιμήστρα· οἱ Τρῶες θὰ ὑπερασπίσουν τὸν ἑαυτόν των ἐπὶ πολὺν χρόνον· ὁ πόλεμος θὺ καταστρέψῃ πολλοὺς ἀπὸ ήμᾶς· ὁ χρόνος θὺ κάμῃ γνωστὰ τὰ πάντα. 'Υγίαινε, χαῖρε.

Κλ. Καὶ σὺ ὑγίαινε.

50. Λέων καὶ ὄνος καὶ ἀλώπηξ.

Λέων καὶ ὄνος καὶ ἀλώπηξ, ἀφοῦ ἔκαμαν συμιαχίαν, ἔξηλθον

εἰς κυνήγιον. Ἀφοῦ δὲ ἐφόνευσαν¹ πολλὰ ζῶα, ὁ λέων ἔδωσεν ἐντολὴν² εἰς τὸν ὄνον νὰ διαμοιράσῃ³ τὴν λείαν· ὃ ὄνος διεμοιράσεν αὐτὴν εἰς τρία ἵσα μέρη. Καὶ ὁ λέων δογισθεὶς⁴ ἐφόνευσε τὸν ὄνον καὶ εἶπε· «Τώρα σύ, ὃ ἀλώπηξ, νὰ κάμης τὴν διανομήν». Ἐκείνη δὲ ἀφῆσασα⁵ πολὺ μικρὸν μερίδιον⁶ διὰ τὸν ἑαυτόν της παρεχώρησεν ὅλην σχεδὸν τὴν λείαν εἰς τὸν λέοντα. Καὶ ὁ λέων εἶπεν «Ω φύλη, ποῖος σὲ ἔδιδαξε⁷ νὰ μοιράσῃς τοιουτοτρόπως τὴν λείαν;» Ἐκείνη δὲ ἀπήντησεν⁸. «Ἡ συμφορὰ τοῦ ὄνου».

51. Ταυροσθένης ὁ Αιγινῆτης καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

Τ. Τώρα ζαΐζε, ὃ πάτερ⁹ θὰ ἀναχωρήσω¹⁰ διὰ τὴν Ὄλυμπίαν· Ἐὰν δὲν ἀποτύχω¹¹ ὡς πρὸς τὰς ἐλπίδας¹² μου, θὰ νικήσω. Ἡ νίκη θὰ ἀναγγελθῇ εἰς σέ, ὃ πάτερ, τὴν ἰδίαν ήμέραν.

Π. Εἴθε νὰ μὴ ἀποτύχῃς ὡς πρὸς τὰς ἐλπίδας σου, ὃ νίέ μου, εἴθε νὰ νικήσῃς. Ἄλλος οὔτε διὰ ἴππεως οὔτε διὰ ταχυδρόμου¹³ εἶναι δυνατὸν ν'¹⁴ ἀναγγελθῆ¹⁵ ἡ νίκη κατὰ τὴν ἰδίαν ήμέραν¹⁶.

Τ. Ὁ ἀγγελιαφόρος μου στολισμένος¹⁷ μὲ ἐρυθρὸν χρῶμα¹⁸ θὰ ἀναγγείλῃ τὴν νίκην· ζαΐζε.

Ὁ Ταυροσθένης δὲν ἥπατήθη ὡς πρὸς τὰς ἐλπίδας του. Ἔπηρε¹⁹ δὲ μαζί του περιστεράν, ἢ δποία είχε νεοσσούς. Ταύτην στολισμένην μὲ ἐρυθρὸν χρῶμα ἀφησεν ἐλευθέραν²⁰ κατὰ τὴν ήμέραν τῆς νίκης. Ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς περιστερᾶς, ἢ δποία ἐσπευσε²¹ πρὸς τοὺς νεοσσούς της, ἀνηγγέλθη εἰς τὸν πατέρα τοῦ Ταυροσθένους ἡ νίκη τοῦ νιοῦ.

52. Γέρων καὶ θάνατος.

Κάποτε εἴς γέρων, ἀφοῦ ἔκοψε ξύλα, ἔφερεν αὐτὰ ἐπάνω εἰς τοὺς ὕμους του. Ἐπειδὴ δὲ ἐστενοχωρεῖτο²² ἔνεκα τοῦ βάρους²³, ἀφησε²⁴ κατὰ γῆς τὸ φορτίον καὶ κλαίων²⁵ εἶπεν «Οἱ θεοὶ ἔδωσαν²⁶ εἰς ἐμὲ κακὴν τύχην. Εἴθε νὰ μὲ λυπηθῇ²⁷ ὁ Ζεὺς καὶ εἴθε νὰ στείλῃ εἰς ἐμὲ τὸν Θάνατον· διότι, ἀν φανῆ ὁ Θάνατος, θὰ ἀπαλλαχθῶ ἀπὸ ὅλα τὰ κακά». Αὐτὸς μὲν αὐτὰ εἶπε κλαίων. Ὁ δὲ Ζεὺς ἐλυπήθη αὐτὸν καὶ τοῦ ἐστειλε τὸν Θάνατον. Ὁ Θάνατος ἥρωτησε τὸν γέροντα, διὰ τί ἐκλαίεν. Ὁ δὲ γέρων ἐξάρωσε²⁸ διὰ τὴν παρουσίαν²⁹ τοῦ Θανάτου καὶ ἀπήντησε³⁰ «Βοήθησέ με νὰ σηκώσω³¹ τὸ φορτίον εἰς τοὺς ὕμους μου· διότι διὰ τοῦτο ἐξήτησα ἀπὸ τὸν Δία νὰ σὲ στείλῃ».

53. Ζώπυρος.

Ο Δαρεῖος, δτε ἀνηγγέλθη εἰς αὐτόν, ὅτι οἱ Βαβυλώνιοι εἶχον ἐκδιώξει¹ τὸν σατράπην καὶ εἶχον φονεύσει πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ἀφοῦ συνήθοισε πολὺ στράτευμα, ἥρχισε² τὸν πόλεμον ἐναντίον αὐτῶν. Καὶ ἐπὶ εἴκοσι μὲν μῆνας ἐπολιόρκει τὴν Βαβυλῶνα· οἱ δὲ ἐχθροὶ μὲ τόσην ἀνδρείαν ὑπερήσπιζον τὸν ἑαυτόν των, ὥστε καμία ἔλπις δὲν ἐφαινέτο, ὅτι θὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν διὰ τῆς βίας.³ Ἐπὶ τέλους δὲ ὁ Ζώπυρος, ὁ δποῖος ἡτο ἐμπιστος⁴ τοῦ βασιλέως, ἐκνοίεντε τὴν Βαβυλῶνα διὰ δόλουν. Ἀφοῦ δηλαδὴ οὗτος ἔκοψεν ὄλογυρα⁵ τὰ ὤτα του καὶ ἐμαστίγωσε τὸ σῶμα του, ἥλθεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Δαρείου. Καὶ ὅτε ὁ βασιλεὺς ἥρωτησε, ποῖος ἐκακοποίησεν⁶ αὐτὸν καὶ διὰ τί, ἀπήντησεν οὗτος ὃς ἔξῆς· «Ἐγὼ ὁ ἕδιος ἔχω κακοποιήσει τὸν ἑαυτόν μου, διότι θέλω νὰ σὲ ὠφελήσω». Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκπλαγεὶς ἐφώναξεν· «Ἀνθρωπε, εἶσαι τρελλός;⁷ Τί θὰ κερδίσω ἔγω, ἐὰν σὺ καταστραφῆς;» Ὁ δὲ Ζώπυρος ἐκαμε γνωστὸν τὸ τέχνασμα εἰπὼν τὰ ἔξῆς· «Θὰ σὲ κατηγορήσω⁸ ψευδῶς εἰς τοὺς Βαβυλωνίους καὶ θὰ εἴπω, ὅτι σὺ μὲ ἐκακοποίησες, διότι σὲ συνεβούλευον νὰ λύσῃς τὴν πολιορκίαν τῆς Βαβυλῶνος καὶ νὰ ἀναχωρήσῃς⁹ καὶ ἀν πιστεύσουν εἰς ἐμέ, θὰ ὑποσχεθῶ,¹⁰ ὅτι θὰ βοηθήσω αὐτούς. Οἱ ἐχθροὶ νομίζοντες, ὅτι ἔχει παρουσιασθῆ¹¹ εἰς αὐτοὺς ἴσχυρὸς σύμμαχος καὶ σωτήρ, θὰ ἐμπιστευθοῦν¹² εἰς ἐμὲ καὶ ὅλην τὴν πόλιν καὶ τὰς πύλας αὐτῆς· τότε δὲ θὰ εἴναι κατάλληλος περίστασις¹³ νὰ ἐκτελέσω¹⁴ ἐκεῖνο, τὸ δποῖον ἔχω κατὰ νοῦν». «Οπως¹⁵ εἴπεν ὁ Ζώπυρος, τοιουτοτρόπως καὶ συνέβη¹⁶. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ Πέρσαι ἐκνοίενσαν¹⁷ τὴν Βαβυλῶνα.

54. Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν.

Οτε διονύσιος δ πρεσβύτερος κατεῖχε¹ τὴν ἀρχὴν τῶν Συρακοσίων, ἥκολούθουν² αὐτὸν πάντοτε πολλοὶ μισθοφόροι, ὅχι μόνον ὅτε ἐξεστράτευεν, ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐποδεύετο διὰ μέσου τῆς πόλεως. Διὰ νὰ είναι δὲ οὗτοι πιστοὶ εἰς αὐτόν, ἄφηνεν³ αὐτοὺς νὰ κάμνουν ὅ,τι ἥθελον⁴. «Οτε κάποτε ἐστρατοπέδευνεν⁵ ἐμπροσθεν τῆς πόλεως Ἐρβησσοῦ, ἐξερδάγη στάσις εἰς τὸ στράτευμά του. Τότε δὲ τοὺς μὲν γενναιοτάτους ἐκ τῶν πολιτῶν ἔξεδίωξεν⁶ ἀπὸ τὰς Συρακούσας, πρὸς τοὺς λοιποὺς δὲ πολίτας ἐφέρετο⁷ μὲ ἡπιότητα⁸. Ἀλλὰ δὲν συνήθισε⁹ τοὺς Συρακοσίους νὰ ὑποφέρουν μὲ ἡσυχίαν τὴν ἀρχήν του καὶ πολλοὶ ἐποσπάθουν νὰ ἐκδιώξουν ἥ νὰ φονεύσουν αὐτόν. Διὰ τοῦτο ἐλάμψανε με-

γάλας προφυλάξεις¹⁰. Μὲ τοὺς πολίτας συνδιελέγετο μέσα ἀπὸ ἔνα πύργον, ὁ δόποιος εἶχε κατασκευασθῆ¹¹ πολὺ στερεός. Πέριξ τοῦ κοιτῶνος¹² του εἶχε σκαφῆ¹³ χάνδαξ¹⁴ καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ ενόρισκετο μικρὸν γέφυρα· ταύτην κατὰ τὴν ἐσπέραν αὐτὸς ὁ ἔδιος ἔσυρε¹⁵ καὶ τὴν πρωῖαν αὐτὸς ὁ ἔδιος ἤνοιγε τὸν κοιτῶνα του. Ἀπὸ φόβον δὲ δὲν ἐκοιμᾶτο¹⁶ τὴν νύκτα, ἀλλὰ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἦτο ἄγρυπνος¹⁷. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅμοιαξε¹⁸ μὲ αἰχμάλωτον καὶ ὅχι μὲ βασιλέα.

55. Μύρμηξ καὶ περιστερά.

Εἰς μύρμηξ, ἐπειδὴ ἐδίψα, ἐβάδισε¹, καθὼς συνήθιζε², πρὸς μίαν πηγὴν, ἀλλὰ παρεσύρθη³ ἀπὸ τὸ ὕδωρ καὶ ἐπρόκειτο⁴ νὰ πνιγῇ. Μία δὲ περιστερά, ἡ δοπιά εἶδεν, ὅτι αὐτὸς ἐτρεμε καὶ ἐπάλαιε μὲ τὸν θάνατον⁵, ἔκοψε κλάδον ἐλαίας καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν πηγὴν. Ὁ μύρμηξ ἀνέβη⁶ ἐπάνω εἰς τὸν κλάδον καὶ ἐσώθη. Μετ' ὀλίγον δὲ ὁ μύρμηξ ἐβλεπε⁷ κυνηγόν, ὁ δόποιος ἐτέντωνε⁸ τὴν χορδὴν⁹ τοῦ τόξου του διὰ νὰ τοξεύῃ τὴν περιστεράν. Ὁ μύρμηξ ἡθέλησε νὰ βοηθήσῃ αὐτὴν καὶ δὲν ἀφῆσε νὰ φονευθῇ ἐκείνη, ἀπὸ τὴν δοπιάν αὐτὸς εἶχε σωθῆ. Διὰ τοῦτο ἐβάδισε πρὸς τὸν κυνηγόν καὶ ἐδάγκασε¹⁰ δυνατὰ¹¹ τὸν πόδα του. Ἐκείνης δέ, ἐπειδὴ ἐπόνεσεν¹², ἔρριψε κατὰ γῆς¹³ τὸ τόξον του καὶ ἡ περιστερά, ἐπειδὴ ἐτρόμαξεν¹⁴ ἀπὸ τὸν κρότον¹⁵, ἐτράπη εἰς φυγὴν¹⁶ καὶ τοιουτορόπως ἐσώθη.

56. Ἐπιστολὴ τοῦ στρατηγοῦ Ἀρπάγου πρὸς τὸν Κῦρον.

Ἐπειδὴ ἡ διοίκησις¹ τοῦ βασιλέως τῶν Μῆδων Ἀστυάγους ἔγινε² σκληρᾶ³, ὁ στρατηγὸς Ἀρπαγὸς καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς Πέρσαι ἐσκέφθησαν⁴ νὰ ἐκδιώξουν⁵ τὸν Ἀστυάγην ἀπὸ τὸν βασιλικὸν θρόνον καὶ νὰ κάμουν⁶ βασιλέα τὸν Κῦρον. Διὰ νὰ κάμῃ δὲ ὁ Ἀρπαγὸς τὴν σκέψιν του γνωστὴν εἰς τὸν Κῦρον, ἔστειλεν εἰς αὐτὸν ἐπιστολήν, εἰς τὴν δοπιάν εἶχον γραφῆ τὰ ἔξῆς: «Ὥ οὐκε τοῦ Καμβύσου, ἔχει δρισθῆ ἀπὸ τοὺς θεοὺς νὰ τιμωρήσησ⁷ τὸν Ἀστυάγην, ὁ δόποιος ἡθέλησε νὰ σὲ φονεύσῃ, ὅτε ἦσαν νήπιον, διὰ νὰ μὴ γίνης βασιλεὺς ἀντὶ αὐτοῦ. Τώρα δὲ οἱ ἐπιφανεῖς Μῆδοι εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἀποστατήσουν⁸ ἀπὸ τὸν Ἀστυάγην καὶ νὰ κάμουν σὲ βασιλέα. Νὰ κινήσης λοιπὸν εἰς ἀποστασίαν τοὺς Πέρσας⁹ ἀφοῦ δὲ κινήσῃς αὐτοὺς εἰς ἀποστασίαν καὶ τοὺς συνενώσῃς¹⁰, νὰ ἀντιπαραταχθῆ¹¹ μὲ θάρρος ἐναντίον τοῦ βασιλέως διότι ὁ βασιλεὺς θὰ διορίσῃ ἀρχηγὸν¹² τοῦ στρατεύματός του ἢ ἐμὲ ἢ

κάποιον ἄλλον ἀπὸ τοὺς φίλους μας. Ἀν ἐγὼ ἡ κάποιος ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεῖς Μήδους διορισθῆ¹² ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τοῦ βασιλέως, θὰ γίνῃ¹³ ἔκεινο, τὸ δποῖον θέλομεν· διότι ἡμεῖς θὰ ἀποστατήσωμεν ἀπὸ τὸν Ἀστυάγην καὶ ἀφοῦ ἔλθωμεν μὲ τὸ μέρος σου¹⁴, θὰ σὲ κά-
μωμεν βασιλέα».

57. Χαρώνδας.

Ο Χαρώνδας, ὁ δποῖος εἶχε θέσει νόμους εἰς τὴν πόλιν τῶν Θουρίων, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀξιομνημονεύτους νόμους εἶχε θέσει καὶ τὸν ἔξης παραδοξότατον περὶ τῆς μεταβόλης τῶν νόμων· ἐπειδὴ δηλ. ἐβίλεπεν, ὅτι ὃς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δοι ἐπεζέρουν νὰ μεταβάλουν¹ τοὺς νόμους, διετάραττον τὰς πόλεις, ἔθεσεν ἰδιαίτερον² νόμον περὶ τούτων. "Ωρισε³ δηλ. νὰ θέτῃ⁴ εἰς τὸν τραχύλον του θηλειὰν ἔκεινος, ὁ δποῖος θὰ προτείνῃ τὴν μεταβολὴν⁵ νόμου τινὸς εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν πολι-
τῶν⁶ καὶ νὰ περιμένῃ, ὥστε τὸν μεταβολῆν⁷ αὗτη περὶ τῆς μετα-
βολῆς τοῦ νόμου. Καὶ ἂν μὲν ἡ συνέλευσις τῶν πολιτῶν μετέβαλλε τὸν προηγούμενον νόμον, δ προτείνας⁸ ἀφίγνετο ἐλεύθερος"⁹ ἄλλως, ἐπρεπε νὰ θανατωθῇ οὗτος σφιγγόμενος μὲ τὴν θηλειάν. Τοιουτοδόπως ἦτο πιθανὸν νὰ προξενηθῇ¹⁰ φόβος εἰς δλους καὶ κανεὶς σχεδὸν νὰ μὴ τολ-
μήσῃ νὰ μεταβάλῃ τοὺς νόμους. Καὶ καθ'¹¹ δλον τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον λέγεται, ὅτι τρεῖς μόνον ἀνδρες εἰς τοὺς Θουρίους ἐπεχειρήσαν νὰ μεταβάλουν τοὺς νόμους, οἱ δποῖοι εἰχον γραφῆ ἀπὸ τὸν Χαρώνδαν.

58. Ἀφιερώματα εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν.

Οἱ Δελφοὶ ἦσαν στολισμένοι μὲ τὰ ἀφιερώματα,¹ τὰ δποῖα ἀφιε-
ρώνοντο² ἀπὸ δληγ τὴν Ἑλλαΐδα, διότι εἰς τὸν Δελφοὺς ὑπῆρχε τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. "Οχι μόνον ἀπὸ Ἑλληνας εἶχον ἀφιερωθῆ³ δ οιαίτατα ἀφιερώματα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ βαρβάρους. Ἀπὸ τὸν Μίδαν μέν, τὸν βασιλέα τῶν Φρυγῶν, ἀφιερώθη δ θρόνος, ἐπάνω εἰς τὸν δποῖον καθήμενος οὗτος ἐδίκαζεν, ἀπὸ τὸν Γύγην δέ, τὸν βασιλέα τῶν Λινδῶν, εἶχον ἀφιερωθῆ χρυσοῖ κρατῆρες, ἀπὸ τὸν Ἀλυάττην δέ, τὸν βασιλέα τῶν Λινδῶν, λέγει δ Ἡρόδοτος, ὅτι ἀφιερώθη ἀργυροῦς κρα-
τῆρος· πολλὰ δὲ ἀφιερώματα, π.γ. δύο χρυσοῖ κρατῆρες, χρυσῆ εἰκὼν λέοντος, ἀφιερώθησαν ἀπὸ τὸν Κροῖσον, τὸν βασιλέα τῶν Λινδῶν. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐθαυμάζοντο δλα αὐτὰ τὰ ἀφιερώματα, τὰ δποῖα
ἀφιερώθησαν ἀπὸ τὸν Κροῖσον καὶ τοὺς ἄλλους βασιλεῖς.

59. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ἰνδὸς τοξότης.

‘Ο Μέγας Ἀλέξανδρος ἤκουσε κάποτε, ὅτι Ἰνδοὶ τοξόται ἥδυναντο¹ τοξεύοντες νὰ περνοῦν² τὸ βέλος των διὰ μέσου δακτυλιδίου³. “Οτε λοιπὸν ἐπιτεθεὶς⁴ κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἰνδῶν ἐνίκησε τὸ στράτευμα αὐτοῦ, ἡχμαλωτίσθησαν⁵ ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας πολλοὶ καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἀρκετοὶ τοξόται. Τότε λοιπὸν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ ἔκαλεσε τὸν καλύτερον ἀπὸ τοὺς τοξότας, εἶπεν εἰς αὐτὸν «Μανθάνω, ὅτι σεῖς δύνασθε τοξεύοντες νὰ περνᾶτε τὸ βέλος σας διὰ μέσου δακτυλιδίου. Εὔποδες⁶ λοιπὸν ὄψῃς⁷ αὐτό, διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν τέχνην σου. Ἐάν φύηται αὐτό, θὰ λάβῃς⁸ πολλὰ δῶρα καὶ θὰ ἀφεθῇς ἐλεύθερος». Λίλλα ὁ τοξότης, ἀν καὶ δρίσθησαν⁹ πολλαὶ ἀμοιβαί, ὑρνήθη νὰ φύῃ τὸ βέλος· οὐδὲ ἥλλαξε¹⁰ γνώμην, ὅτε ὁ βασιλεὺς ἡπείλησεν, ὅτι θὰ ἐπιβάλλῃ¹¹ εἰς αὐτὸν ὡς τιμωρίαν¹² τὸν θάνατον, ἐὰν δὲν φύῃ τὸ βέλος. Διὰ τοῦτο ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ δέσουν τὸν τοξότην καὶ νὰ τὸν ἀπομακρύνουν¹³, διὰ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν ἡ δρισθεῖσα τιμωρία. Τότε ὁ τοξότης εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας «Δὲν τιμωροῦμαι¹⁴ δικαίως ἀπὸ τὸν βασιλέα. Δὲν ἔρριψα τὸ βέλος, διότι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας δὲν ἤχω ἔξασηθῆ¹⁵ εἰς τὴν τέχνην μου καὶ ἐφοβήθην, αἵπατος ἀποτύχω¹⁶». Ὁ Ἀλέξανδρος ὅτε ἔμαθε ταῦτα, ἀφῆσεν αὐτὸν (ἐλεύθερον) μὲ πολλὰ δῶρα θαυμάσας, διότι ἐπροτίμα¹⁷ τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν καταισχύνην, διότι ἐπροτίμα δηλ. νὰ θανατωθῇ παρὰ νὰ φανῇ ἀνάξιος τῆς φήμης του.

60. Παῖς ψεύστης.

Κάποτε ἐν παιδίον, τὸ δοποῖον ἔβοσκε¹ πρόβατα, ἐπειδὴ ἥθελε νὰ προϊξενήσῃ² φόβον εἰς τοὺς πέροιξ ενδισκομένους³ γεωργούς, ἐφώναξε· «Τρέξατε εἰς βοήθειαν, διότι εἰς λύκος ἐπετέθη κατὰ τῆς ἀγέλης μου». Ἐκεῖνοι δὲ δομήσαντες⁴ διὰ νὰ βοηθήσουν ἀντελήφθησαν⁵, ὅτι ἔξηπατήθησαν ἀπὸ τὸ παιδίον. Ἀφοῦ δὲ τὸ παιδίον ἔκαμε τοῦτο δύο καὶ τρεῖς φρονίς, κάποτε πραγματικῶς⁶ εἰς λύκος ἐπετέθη κατὰ τῆς ἀγέλης. Τὸ παιδίον ἐφώναξε πάλιν· «Τρέξατε εἰς βοήθειαν, ὃ φίλοι λύκοις, λύκοις, μὴ βουλώσετε⁷ τὰ δίτα σας». Ἐπειδὴ ὅμως ἔκεῖνοι ἐνόμισαν, ὅτι τὸ παιδίον ἔκαμψε τοῦτο κατὰ τὴν συνήθειάν⁸ του, δὲν ἔδωσαν προσοχὴν⁹ εἰς ἔκεινα, τὰ ὄποια ἐφώναξεν. Ἐπειδὴ δὲ κανεὶς δὲν ἤλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ παιδίου, δι λύκος ἐφόνευσε καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὸ παιδίον. Τοιουτορόπως ἐτιμωρήθη τὸ παιδίον διὰ τὰ ψεύδη του.

61. Φαέθων.

Ουνὶς τοῦ Ἡλίου Φαέθων, ὅτε ἡτο ἀκόμη παιδίον, εἶπε κάποτε εἰς τὸν πατέρα του «Ὦ πάτερ μου, νὰ μοῦ δώσῃς τὸ ἄρμα σου διὰ μίαν ἡμέραν». Ο δὲ Ἡλιος εἶπε «Τέκνον μου, δὲν εἶσαι ἀκόμη θωματόεσ· διαφορετικά², θὰ σοῦ ἔδιδα αὐτό· τώρα δέ, ἀν σοῦ δόσω αὐτό, εἶναι πιθανὸν³ νὰ σὲ φονεύσουν οἱ ἵπποι· τώρα λοιπὸν νὰ μὴ ἔητῆς νὰ σοῦ δώσω αὐτό· ὅταν δὲ γίνης θωμαλέος νεανίας, θὰ σοῦ δώσω αὐτό». «Καὶ τώρα», εἶπεν ὁ Φαέθων, «είμαι θωμαλέος⁴ ἐνώ μοῦ δώσῃς τὸ ἄρμα σου, θὰ σοῦ τὸ ἐπιστρέψω⁵ τὴν ἐσπέραν⁶». «Σοῦ δίδω αὐτό», εἶπεν ὁ πατήρ, «ἄλλὰ νὰ εἶσαι προσεκτικός⁷ καὶ σὺ νὰ ἐπιστρέψῃς σῶος καὶ τὸ ἄρμα σῶον νὰ μοῦ ἐπιστρέψῃς⁸». Αφοῦ λοιπὸν ὁ πατὴρ ἔδωσε τὸ ἄρμα εἰς τὸν Φαέθοντα, οὕτος ἀνεγώρησε. Μετ' ὀλίγονον οἱ ἵπποι ἀπεμακρύνθησαν⁹ ἀπὸ τὸν συνηθισμένον¹⁰ δρόμον καὶ τὸ ἄρμα διηγθήσετο¹¹ πρὸς τὴν γῆν. Ἐνεκα τούτον καὶ οἱ ποταμοὶ ἔξηραίνοντο καὶ τὸ ἔδαφος ἐκαίετο. Τότε ὁ Ζεύς, ἐπειδὴ ἥθελε νὰ σώσῃ τὴν γῆν, τὸν μὲν Φαέθοντα ἐφόνευσε μὲ κεραυνόν, τὸ δὲ ἄρμα τοῦ Ἡλίου ἔθεσε πάλιν εἰς τὸν συνηθισμένον δρόμον του.

62. Ο Θεμιστοκλῆς καὶ οἱ "Ανδριοι.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου "Ανδρου, ὅτε παρεκλήθησαν ἀπὸ τὸν Θεμιστοκλῆ νὰ δώσουν χρήματα διὰ τὸν πόλεμον, δὲν ἔδιδον. Διὰ τοῦτο δ Θεμιστοκλῆς εἶπεν εἰς αὐτούς «Τὰ χρήματα θὰ δοθοῦν· διότι ἥλθαμεν μαζὶ μὲ δύο μεγάλας θεάς, δηλ. τὴν Πειθώ καὶ τὴν Ἀνάγκην· ἀν λοιπὸν δὲν δώσετε τὰ χρήματα μὲ τὴν θέλησίν σας, θὰ σᾶς ἀναγκάσωμεν νὰ τὰ δώσετε». Οἱ δὲ "Ανδριοι ἀπήντησαν· «Εἰς σᾶς μὲν μεγάλαι καὶ εὐτυχεῖς θεαὶ ἔχουν δοθῆ, τὴν δὲ νῆσον μας οὐδέποτε ἔχουν ἐγκαταλείψει δύο θεαί, αἱ διποῖαι εἶναι λιχνούτεραι ἀπὸ ἐκείνας, δηλ. ἡ Πενία καὶ ἡ Ἀπορία. Προτοῦ ἀπαλλαγῇ ἡ νῆσος μας ἀπὸ αὐτὰς τὰς θεὰς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθοῦν χρήματα εἰς σᾶς». Αὐτοὶ λοιπόν, ἀφοῦ ἀπήντησαν ταῦτα, ἐπειδὴ δὲν ἔδωσαν τὰ ἕητούμενα χρήματα, ἐπολιορκήθησαν. Μετ' ὀλίγον δὲ κρόνον δ Θεμιστοκλῆς, ἐπειδὴ ἐνόησεν, διτι δὲν ἡτο δυνατὸν νὰ ἔξαναγκάσῃ αὐτοὺς νὰ δώσουν τὰ χρήματα, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν καὶ ἀνεγώρησεν ἀπὸ τὴν νῆσον.

63. Σαλπιγκτής.

Εἰς σαλπιγκτής, ὁ δόποῖος συνελήφθη ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς, ἐφώνα-
ξεν· «Ω ἄνδρες, κινούμενοι ἀπὸ εὐσπλαχνίαν¹ ἀφῆσατέ με, ἐπειδὴ δὲν
σᾶς ἔκαμα τίποτε κακόν² διότι ἔκτὸς ἀπὸ αὐτὴν ἔδω τὴν σάλπιγγα
τίποτε ἄλλο δὲν ἔχω». Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον εἰς αὐτὸν· «Δὲν θὰ σὲ ἀφῆσω-
μεν, ἀλλὰ θὰ σὲ πωλήσωμεν³ ὡς δοῦλον, διὰ νὰ τιμωρηθῆς⁴, δι⁵ ὅσα
κακὰ μᾶς ἔκαμες. Ἐπειδὴ σὺ δὲν ἥδυνασο νὰ πολεμῆς, μὲ τὴν φωνὴν
τῆς σάλπιγγός σου εἰς ἡμᾶς μὲν ἐποξεῖνεις φόβον, τοὺς δὲ φύλους σου
παρεκίνεις⁶ νὰ ἐπιτίθενται μὲ γενναιότητα ἐναντίον ἡμῶν». Ἀφοῦ
εἶπον ταῦτα, ἀπεφάσισαν νὰ πωλήσουν τὸν σαλπιγκτήν.

64. Ὁ φιλάργυρος.

Κάποιος φιλάργυρος, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο, μήπως τὰ οἰκονομικά του⁷
περιέλθονταν εἰς κακὴν κατάστασιν⁸ καὶ ἡθελε νὰ βάλῃ κατὰ μέρος τὰ
ἀναγκαῖα πρὸς συντήρησίν του κατὰ τὰ γηρατεῖα του⁹, ἡγόρασε χρυ-
σοῦν βῶλον καὶ ἔχωσεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν. Ὁ δοῦλος του προδόώσας
αὐτὸν ἐπεισεν ἔνα φύλον του νὰ κλέψῃ τὸν βῶλον καὶ νὰ δώσῃ καὶ εἰς
αὐτὸν ἐν μέρος ἀπὸ τὸν χρυσόν¹⁰. Ὄτε δὲ ὁ φιλάργυρος ἀντελήφθη τὴν
κλοπήν, ἐφώναξε κλαίων· «Ω Ζεῦ, ἐὰν μοῦ φανερώσῃς τὸν κλέπτην,
διὰ νὰ τιμωρήσω αὐτόν, ὑπόσχομαι¹¹, ὅτι θὰ σοῦ ἀνταποδώσω τὴν
εὑεργείαν καὶ ὅτι θὰ σοῦ ἀφιερώσω ἀργυροῦν τρίποδα». Κάποιος δέ,
ὁ δόποῖος ἤκουσε ταῦτα, συνεβούλευσεν¹² αὐτὸν καὶ εἶπε τὰ ἔξης· «Νὰ
μετριάσῃς¹³ τὴν λύπην σου καὶ νὰ θέσης¹⁴ ἔνα λίθον εἰς τὸν ἴδιον τόπον
καὶ νὰ νομίζης, ὅτι ἔκει ἔχει τεθῆ ὁ χρυσοῦς βῶλος, διότι οὔτε ὁ χρυ-
σοῦς βῶλος σὲ ὠφέλησεν, οὔτε ενδίσκετο ἔκει».

65. Ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούστης.

Ο Περσεύς, ὁ δόποῖος ἡτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ ιῆς Δανάης, κατὰ
διαταγὴν¹⁵ τοῦ βασιλέως τῆς Σερίφου Πολυδέκτου λέγεται, ὅτι ἐφερε τὴν
κεφαλὴν τῆς Μεδούστης. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ὁ Ἐρμῆς καὶ ἡ Ἀθηνᾶ
δεικνύουν εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον πρὸς τὰς θυγατέρας τοῦ Φόρκου, αἱ
δόποιαι ἡσαν τρεῖς καὶ εἶχον ἔνα μόνον διφθαλμὸν καὶ ἔνα ὀδόντα,
τοὺς δόποίοντας μετεχειρίζοντο διαδοχικῶς¹⁶. Ἀφοῦ ἥρπασε τούτους καὶ
ἔκειναι ἔξητουν αὐτούς, εἶπεν· «Ἐὰν δείξετε εἰς ἐμὲ τὸν δρόμον πρὸς

τὰς Γοργόνας, θὺ σᾶς δώσω αὐτούς». Ἀφοῦ δὲ ἐκεῖναι ἔδειξαν τὸν δρόμον, ἥλθε πρὸς αὐτάς. Εἶχον δὲ αἱ Γοργόνες ὅφεις μὲν ἀντὶ κόμης, μεγάλους δὲ ὀδόντας ὧδαν ἀγριοχοίρων καὶ χαλκίνας χεῖρας⁵ δεικνύουσαι δὲ τὸν ἑαυτόν των μετεμόρφων εἰς λίθους τοὺς βλέποντας αὐτάς. Σταθεὶς λοιπὸν πλησίον αὐτῶν ὁ Περσεύς, ἐνῷ ἀντὶ ἐκοιμῶντο, στρέψας τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὅπιστα⁶ καὶ κοιτᾷς⁷ μέσα εἰς χαλκίνην ἀσπίδα, ἡ δοπία παρουσίαζε⁸ τὰ ὅμοιώματα⁹ τῶν Γοργόνων, ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, ἡ δοπία μόνη ἀπὸ τὰς ἀδελφάς της ἦτο θνητή. Ἀφοῦ δὲ ἔθεσε τὴν κεφαλὴν ἐντὸς σάκκου¹⁰, ἀνεχώρησεν. Ἐκτοτε ὁ Περσεύς, δσάκις¹¹ ἔδεικνυνε εἰς τοὺς ἔχθρούς του τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, μετεμόρφωνεν αὐτοὺς εἰς λίθους.

66. Ὁ δειλὸς κυνηγός.

Κάποιος κυνηγός, ὁ δοπίος κατεδίωκεν ἔνα λέοντα, ἥρωτησεν ἔνα ἐνλοκόπτον¹, ἀν ἥδυνατο νὰ δείξῃ εἰς αὐτὸν τὰ ἵχνη τοῦ λέοντος. «Ο ιέων», εἶπε, «διὰ νὰ κάμῃ ἐπίδειξι.» τῆς δυνάμεως του, ἥρπασε πολλὰ πρόβατα καὶ τοιουτορόπως πολὺ ἐζημιώσε τοὺς φίλους μου. Διὰ τοῦτο, ἔπειτα δείξης εἰς ἐμὲ τὰ ἵχνη του, θὰ φονεύσω αὐτόν». «Οτε δὲ ὁ ἔυλοκύπτος εἶπε· «Θὰ συῦ δείξω ἀμέσως καὶ τὸν ἴδιον τὸν λέοντα», ἐκεῖνος ἐπάγωσεν² ἀπὸ τὸν φόβον του καὶ εἶπε· «Μόνον τὰ ἵχνη του νὰ μοῦ δείξῃς, δχι τὸν ἴδιον τὸν λέοντα».

67. Ἀφίξις τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἰς τὰ Γαυγάμηλα.

Ἀφοῦ δὲ Ἀλέξανδρος ὑπέταξε³ τὴν Αἴγυπτον, ἐπορεύθη εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν χωρὶς νὰ τὸν ἐμποδίσῃ κανεῖς⁴ διότι ὅλαι αἱ ἐκεῖ πόλεις ἥνοιεῖαν θεληματικῶς τὰς πύλας των καὶ ἐβεβαίωσαν ἐνόρκως⁵ τὴν συνθήκην, τὴν δοπίαν παρίγγειλεν δὲ Ἀλέξανδρος νὰ βεβαιώσουν ἐνόρκως, ἐπειδὴ ἐφιβοῦντο, μήπως καταστραφοῦν, ἀν δὲν ὑπετάσσοντο⁶ εἰς αὐτόν. Εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ὑπῆρχον⁷ δύο γέφυραι. Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασε τὸν Εὐφράτην, ἐσπευσμένως⁸ ἐπορεύετο εἰς τὸν Τίγρητα ποταμόν⁹ διότι συλληφθέντες μερικοὶ ἀπὸ τοὺς διεσκορπισμένους¹⁰ ἔχθρούς εἰπον, δτι δὲ Δαρεῖος ἦ κάποιος ἀπὸ τοὺς στρατηγούς του εὑρίσκετο πλησίον τοῦ Τίγρητος, διὰ νὰ μὴ διέλθουν οἱ Μακεδόνες, ἀφοῦ κατασκευάσουν¹¹ γεφύρας. «Οτε δὲ ἥλθεν εἰς τὸν ποταμόν, εἰδεν,¹² δτι οἱ Πέρσαι εἶχον ἐγκαταλεύψει τὸν τόπον τοῦτον¹³ διότι οἱ σύμβου-

λοι τοῦ Δαρείου συνεβούλευσαν αὐτὸν νὰ συμπλακῇ⁹ πρὸς τοὺς ἔχθροὺς εἰς τὰ Γαυγάμηλα, διότι εἰς τὴν ἐκεῖ πεδιάδα, ἢ δοποίᾳ ἡτο ἀνοικτὴ⁹ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν¹⁰, ὅλη ἡ μεγάλη στρατὰ ἥδυνατο νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀνδρείαν της. Καὶ ὁ Δαρεῖος εὐκόλως πεισθείς, ἀφοῦ ὑπεδείχθη ἡ πεδιάς εἰς αὐτὸν, παρέταξε τὰς ἐκατὸν μυριάδας τῶν πεζῶν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον. Ἀφοῦ ἀνηγγέλθησαν ταῦτα, οἱ Μακεδόνες διέβησαν τὸν ποταμὸν καὶ ἐσπευδον εἰς τὰ Γαυγάμηλα, διὰ νὰ συμπλακοῦν πρὸς τοὺς βαρβάρους.

68. Οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν.

Οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν ἦσαν 12· μερικοὶ δὲ λέγουν, ὅτι ἦσαν 13 οὐχὶ δρῦς, διότι ὁ Σμέρδις ὁ Μάγος δὲν ἦτο ἀπὸ τοὺς Ἀχαιμενίδας. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἀπὸ αὐτούς, ὁ Κῦρος, ὁ υἱὸς τοῦ Καμβύσου, ὁ ὄτοιος ἔγινε βασιλεὺς κατὰ τὸ 3ον ἔτος¹ τῆς 55ης Ὁλυμπιάδος, ἐβασίλευσεν 29 ἔτη² ἡτο δὲ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐνδοξοτάτη, διότι ὅχι μόνον ἀπίλλαξε τοὺς Πέρσας ἀπὸ τὴν δουλείαν ὑποτάξας τοὺς Μήδους, ἀλλὰ καὶ κατέστρεψε² τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου κατὰ τὸ 11ον ἔτος τῆς βασιλείας του. Ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Καμβύσης ἐβασίλευσεν ἔπτα ἔτη καὶ ὅ μηνας. Μετὰ τὸν Καμβύσην ὁ Μάγος Σμέρδις, ὁ δόποιος ἐξηπάτησε τοὺς Πέρσας λέγων, ὅτι ἡτο ἀδελφὸς τοῦ Καμβύσου, ἐβασίλευσεν ὀλίγον χρόνον. Ὅτε δὲ κατὰ τὸ 8ον μῆνα τῆς βασιλείας του ἔπτα ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεῖς Πέρσας ἐφόνευσαν τὸν Σμέρδιν, ἔγινε βασιλεὺς ὁ Δαρεῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Ὅστασπου, ὁ δόποιος βασιλεύσας 36 ἔτη ἀπέθανε κατὰ τὸ 4ον ἔτος τῆς 73ης Ὁλυμπιάδος. Τέταρτος βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἦτο ὁ Ξέρξης ὁ Α', ὁ υἱὸς τοῦ Δαρείου, ὁ δόποιος βασιλεύσας 20 ἔτη ἐφονεύθη κατὰ τὸ 4ον ἔτος τῆς 78ης Ὁλυμπιάδος πέμπτος δὲ ὁ υἱὸς τοῦ Ξέρξου Ἀρταξέρξης, τὸν δόποιον οἱ Ἑλληνες ἐπωνόμαζον Μακρόχειρα. Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσε 40 ἔτη, οἱ δύο ἀπὸ τοὺς τρεῖς υἱούς του, ὁ Ξέρξης ὁ Β' καὶ ὁ Σογδιανὸς ἐβασίλευσαν ὀλίγον χρόνον, ὁ μὲν Ξέρξης 45 ἡμέρας, ὁ δὲ Σογδιανὸς 7 μῆνας. Τὸν Σογδιανὸν ἐφόνευσεν ὁ τρίτος ἀδελφὸς Δαρεῖος, ὁ ἐπονομαζόμενος Νόθος, ὁ δόποιος ἐβασίλευσεν 20 ἔτη, μέχρι τοῦ 1ου ἔτους τῆς 94ης Ὁλυμπιάδος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δαρείου τοῦ Νόθου ἐβασίλευσε 45 ἔτη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀρταξέρξης, ὁ ἐπονομαζόμενος Μνήμων. Μετὰ τὸν Ἀρταξέρξην τὸν Μνήμονα ἐβασίλευσεν ὁ Ἀρταξέρξης ὁ

³Ωχος 21 ἔτη. Κατὰ τὸ Ζον ἔτες τῆς 110ης Ὁλυμπιάδος ἐφόνευσεν
αὐτὸν ὁ ἀρχηγὸς τῶν δορυφόρων Βαγώας καὶ ἀνεβίβασεν⁴ εἰς τὸν
θρόνον τὸν νεώτατον υἱὸν τοῦ Ἀρταξέρξου Ἄρσην, ὁ ὄποιος, ἀφοῦ
ἐβασίλευσε 3 ἔτη, ἐφονεύθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν Βαγώαν. Τέλος τὸ βα-
σίλειον τοῦ τελευταίου⁵ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου τοῦ Κοδομα-
νοῦ κατέλυσεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος κατὰ τὸ Ζον ἔτος τῆς 112ης
Ὁλυμπιάδος.

ΜΕΡΟΣ Γ'

69. Διογένης.

“Οτε οἱ Σινωπεῖς κατεδίκασαν¹ εἰς θάνατον τὸν Ἰκέσιον, ἐπειδὴ παρέβη κάποιον νόμον, ὃ νίος του Διογένης ἐδραπέτευσε (καὶ ἥλθεν) εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐκεī συναναστρεφόμενος² μὲ πολλοὺς φιλοσόφους, ἐθαύμαζε πρὸ πάντων τὸν κυνικὸν φιλόσοφον Ἀντισθένη. Ἐπειδὴ διογένης περιέπεσεν εἰς μεγάλην πενίαν, δὲν ἡμποροῦσε νὰ διατρέψῃ τὸν δοῦλον του Μάνην· ὅτε δὲ ἔμαθεν, ὅτι αὐτὸς ἐδραπέτευσε, δὲν ἥθελησε νὰ καταδιώξῃ αὐτόν, ἐπειδὴ ἐδραπέτευσεν, ἀλλὰ εἶπεν· «Εἶναι ἐντροπή³, ἀν, ἀφοῦ ὁ Μάνης ἡμπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς τὸν Διογένην, δὲν ἡμπορεῖ ὁ Διογένης νὰ ζήσῃ χωρὶς τὸν Μάνην». Λέγεται δέ, ὅτι ὁ Διογένης είχεν ἕνα πίθον ὡς κατοικίαν⁴ του καὶ ὅτι ἐφόρεσεν⁵ ἑλαφρότατα⁶ καὶ ἀπλούστατα ἐνδύματα⁷, τὰ ὅποια ἐφόρει⁸ καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κατὰ τὸ θέρος. Ἀφοῦ δὲ ἔζησε πολὺν χρόνον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπεφάσισε⁹ νὰ πορευθῇ εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν. Συνέβη δὲ εἰς αὐτόν, ὅτε ἐταξίδευε, νὰ συλληφθῇ ἀπὸ πειρατάς, οἱ δοποῖοι ἐφεραν¹⁰ αὐτὸν εἰς τὴν Κρήτην διὰ νὰ τὸν πωλήσουν. Κάποιος δὲ Ξενιάδης ἀπὸ τὴν Κόρινθον ἤγόρασεν αὐτὸν καὶ ἀφοῦ τὸν ἐφερεν εἰς τὴν Κόρινθον, παρέδωσε εἰς αὐτὸν τὰ τέκνα του διὰ νὰ τὰ ἐκπαιδεύσῃ.

70. Κρίσις τοῦ Κύρου.

“Ἐν παιδίον μεγαλόσωμον¹, τὸ δόποιον εἶχε μικρὸν χιτῶνα, ὅτε εἶδεν εἰς τὸ σχολεῖον ἄλλο παιδίον μικρόσωμον, τὸ δόποιον εἶχε μεγάλον χιτῶνα, ἐβγαλε² τὸν ἰδικόν του χιτῶνα, ἐβγαλε³ καὶ τοῦ μικροσώμου παιδίου⁴, χωρὶς αὐτὸν νὰ θέλῃ, τὸν μεγάλον χιτῶνα, τὸν δόποιον αὐτὸν ἐφόρει. Ἐπειτα τὸν μὲν ἰδικόν του χιτῶνα ἐφόρεσεν⁵ εἰς ἐκεῖνο⁶, τὸν δὲ χιτῶνα ἐκείνου ἐφόρεσεν⁷ αὐτός. Τὸ μικρότερον παιδίον ἐπῆγεν⁸ εἰς τὸν διδάσκαλόν των καὶ εἶπε· «Τὸ μεγαλόσωμον ἐκεῖνο παιδίον μοῦ ἐπῆγε⁹ τὸν χιτῶνα μου καὶ τὸν ἐφόρεσεν αὐτό. Νὰ τιμωρήσῃς¹⁰ αὐτὸν μὲ τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν». Ο διδάσκαλος, ἐπειδὴ ἥθελε νὰ μάθῃ¹¹, ἀν ὁ Κύρος, ὁ δόποιος ἦτο καὶ αὐτὸς τότε παιδίον ἀκόμη καὶ μαθητής, ἐξετάζῃ ἀκριβῶς¹² τὰ δίκαια, ὠρισεν¹³ αὐτὸν νὰ δικάσῃ¹⁴ διὰ τοὺς χιτῶνας. Ο Κύρος ἐβγαλεν ἀπόφασιν¹⁵, ὅτι ἦτο καλύτερον καὶ διὰ τοὺς

δύο νὰ ἔχῃ ὁ καθένας τὸν χιτῶνα, ὁ ὅποῖος τοῦ ἐταιριαζεν¹⁶. Ἐλλὰ ὁ διδάσκαλος ἐτιμώρησε τὸν Κῦρον, διότι δὲν ἐδίκασεν¹⁷ ὁρθῶς. «Ἐγώ», εἶπε, «δὲν σὲ διώρισα δικαστὴν ἐκείνου, τὸ ὅποῖον ταιριάζει, ἀλλὰ ποίου ἀπὸ τοὺς δύο εἶναι ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς δύο χιτῶνας».

71. Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Φωκίδα.

“Οτε οἱ Πέρσαι κατέβησαν εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ, διέταξεν ὁ Ξέρξης νὰ διαβοῦν τὸν ποταμόν, διὰ νὰ κυριευθοῦν καὶ πυρποληθοῦν καὶ αἱ πόλεις τῶν Φωκέων, αἱ ὅποιαι εὑρίσκονται εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Παρνασσοῦ. Αἱ δὲ περισσότεραι ἀπὸ τὰς ἄλλας πόλεις αὐτῶν εἰχον λεηλατηθῆ¹ καὶ πυρποληθῆ² διότι ὁ βασιλεὺς παρακινηθεὶς² ἀπὸ τοὺς Θεσσαλοὺς εἴχε διατάξει³ νὰ ἐρημώσουν⁴ τὴν χώραν τῶν Φωκέων καὶ νὰ καύσουν τὰ πάντα, ἐπειδὴ δὲν ἦνώθησαν⁵ μὲν αὐτόν. Ἀφοῦ δὲ οἱ Πέρσαι διέβησαν τὸν ποταμόν, ἀπεχωρίσθη⁶ μέρος τοῦ στρατεύματος, διὰ νὰ καύσῃ τὰς πόλεις, αἱ ὅποιαι εὑρίσκοντο εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Παρνασσοῦ. “Οχι μόνον δὲ ἔκαυσαν τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, ἀλλὰ καὶ ἐφόνευσαν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἦδύναντο νὰ φύγουν, διότι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς δυναμένους νὰ φέρουν ὅπλα εἰχον συνταθῆ⁷, διὰ νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τοὺς Πέρσας μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας. Ἀφοῦ δὲ αἱ πόλεις καὶ τὰ χωρία τῶν Φωκέων ἐκυριεύθησαν εὐκόλως καὶ ἐπυρπολήθησαν, οἱ Πέρσαι ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς Δελφούς, διὰ νὰ λεηλατήσουν καὶ καύσουν καὶ τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος⁸ διότι ἐγγνώριζον, ὅτι τὸ μαντεῖον ἡτο γεμᾶτον⁹ ἀπὸ πολυτιμότατα ἀφιερώματα. Ἀφοῦ δὲ τὸ στράτευμα διέβη τὸ ὅρος, εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ ὅποιου εὑρίσκοντο¹⁰ οἱ Δελφοί, διέτρεξε μεγάλον κίνδυνον¹⁰. Λέγεται δηλ., ὅτι ἔγινε φοβερὰ θύελλα καὶ ὅτι ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις ἀντεστάθησαν εἰς τοὺς βαρβάρους καὶ ἐτρεψαν αὐτοὺς εἰς φυγήν¹¹. Οἱ ἕδιοι δὲ οἱ Πέρσαι ἐλέγον, ὅτι ἐπετέθησαν ἐναντίον αὐτῶν δύο γίγαντες καὶ ὅτι κανεὶς δὲν ἦδύνατο νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτοὺς καὶ ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα ἐτράπη¹² εἰς φυγήν. “Ἐπειτα δὲ τὸ ἀποχωρισθὲν μέρος τοῦ στρατεύματος ἤλθε πάλιν¹³ εἰς τὴν Βοιωτίαν.

72. Ἀβδηρίτης.

 Κάποιος Ἀβδηρίτης ταξιδεύων ἥρωτησε τὸν πηδαλιοῦχον¹, τί² ὥρα ἦτο. Ἀφοῦ δὲ ὁ πηδαλιοῦχος εἶπεν, ὅτι δὲν ἐγνώριζεν³, ἥρωτησε πάλιν ὁ Ἀβδηρίτης, πόσον καιρὸν⁴ ἦτο πηδαλιοῦχος εἰς τὸ πλοῖον.

Αφοῦ δὲ ἐκεῖνος εἶπεν «ἔξι ἔτη», ὁ Ἀβδηρίτης ἐφώναξε· «Θαύμασέ με διὰ τὴν σοφίαν μου. Ἐγὼ μέν, ἐνῷ πρὸ ἔξι μηνῶν ἡγόρασα μίαν οἰκίαν, ὅταν ὁ ἥλιος καταβῆ^ε εἰς τὴν αὐλήν, γνωρίζω νὰ λέγω τὴν ὥραν, σὺ δὲ ἀπὸ τὸ πλοῖον δὲν ἡμπορεῖς νὰ συμπεράνῃς^τ, τί ὥρα εἶναι, ἀφοῦ τόσον χρόνον είσαι πηδαλιοῦχος^ε αὐτοῦ».

73. Οι Σπαρτιᾶται ἑξερχόμενοι εἰς τὸν πόλεμον.

Οτε οἱ Σπαρτιᾶται ἑξήρχοντο εἰς τὸν πόλεμον, ἐθυσίαζον εἰς τὰς Μούσας^ζ ὅτε δὲ ἐπήρχοντο κατὰ τὴν μάχην ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων^η των, μετεχειρίζοντο αὐλητάς. Εἴχον δὲ συνήθειαν^η νὰ ἐπέρχωνται μὲν κατὰ τῶν ἔχθρῶν, νὰ μὴ καταδιώκουν δὲ τοὺς τρεπομένους εἰς φυγήν. Μεγάλη καταισχύνη ἦτο δι^ε αὐτοὺς νὰ τραποῦν εἰς φυγὴν^η ἢ νὰ ἐγκαταλείψουν^η τὴν ἀσπίδα των. Διὰ τοῦτο κάποια Σπαρτιᾶτις, ὅτε παρέδιδε τὴν ἀσπίδα εἰς τὸν υἱόν της, ὁ δοποῖος ἐπήγαινεν^η εἰς τὸν πόλεμον, εἶπεν· «Ο πατήρ σου πάντοτε διέσωζεν αὐτὴν διὰ σέ· καὶ σὺ λοιπὸν νὰ διασώσῃς αὐτήν, ἄλλως^η νὰ μὴ ἐπιστρέψῃς^η». Ή δὲ Γοργό, ἡ σύζυγος τοῦ Λεωνίδου, ὅτε παρέδιδε τὴν ἀσπίδα εἰς τὸν υἱόν της, ὁ δοποῖος ἐπήγαινεν εἰς τὸν πόλεμον, εἶπεν· «Η ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης».

74. Ο ποιητὴς Φιλόξενος καὶ ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν Διονύσιος.

Ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς Φιλόξενος περιεγέλασε^ε κάποτε τὰ ποιήματα τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου, οὗτος εἶπε· «Νὰ ὑπάγῃς εἰς τὰ λατομεῖα^η». Καὶ ἀμέσως ἤρχοντο^ε οἱ δορυφόροι, διὰ νὰ δὸηγήσουν ἐκεῖ τὸν Φιλόξενον· ἐκεῖνος δὲ ἀγοργύστως^η ἀπήρχετο· διότι ἐγνώριζεν, ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ μετ^ε δλίγον χρόνον. Καὶ πραγματικῶς ἀνεκλήθη τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Ὁτε δὲ πάλιν προσεκλήθη νὰ ἀκούσῃ^η ποιήματα τοῦ Διονυσίου, ἀφοῦ ἔμεινεν δλίγον, ἐσηκώθη^ε. Ὁτε δὲ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ τύραννος· «Ω Φιλόξενε, ποῦ λοιπὸν θὰ ὑπάγῃς τώρα;» οὗτος εἶπε· «Θὰ ὑπάγω εἰς τὰ λατομεῖα».

75. Η νῆσος Δῆλος.

Η Δῆλος καὶ αἱ ἄλλαι Κυκλαδεῖς νῆσοι εὑρίσκονται εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Η νῆσος αὐτὴ ἐτιμάτο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας, διότι ἐλέγετο, ὅτι ἐκεῖ ἐγεννήθησαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις, τὰ τέκνα τῆς Λητοῦς. Διὰ τοῦτο ἡ Δῆλος ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τοὺς δύο τούτους

θεούς. Εἰς τὴν Δῆλον ὑπῆρχε λαμπρότατος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς τὸν δόποιον πολλὰ ἀφιερώματα εἶχον ἀφιερωθῆ ἀπὸ δλην τὴν Ἐλλάδα.

76. Κάτων.

Ο Μᾶρκος Κάτων ὑπῆρξεν εἰς ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοτάτους ἄνδρας τῆς Ρώμης, ἀλλ᾽ ὅμως¹ κανὲν ἄγαλμα αὐτοῦ δὲν εἶχε στηθῆ². Πολλοὶ λοιπὸν ἔνοι, οἱ δόποιοι ἐγνώριζον τὰ πολεμικὰ κατορθώματα³ τοῦ Κάτωνος, ἐρχόμενοι⁴ εἰς τὴν Ρώμην παρεξενεύοντο⁵, διότι εἶχον στηθῆ ἄγαλμα⁶ πολλῶν ἀδοξοτέρων ἀνδρῶν, τοῦ δὲ Κάτωνος δὲν εἶχε στηθῆ. Ὅτε δὲ κάποιος ἐζήτει νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τοῦ ὅτι δὲν εἶχε στηθῆ ἄγαλμα τοῦ Κάτωνος, εἶπεν δὲ Κάτων· «Προτιμῶ περισσότερον νὰ παραξενεύωνται οἱ ἀνθρωποι, διὰ τί δὲν ἔχει στηθῆ ἄγαλμά μου, παρὰ διὰ τί ἔχει στηθῆ».

77. Ο μάντις.

Κάποτε εἰς μάντις ἐκάθητο εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐφώναζεν εἰς τοὺς διερχομένους· «Μὴ προσπερνᾶτε¹, ὁ ἀνθρωποι, ἡξεύρω τὸ παρόν, ἀκόμη δὲ γνωρίζω ἐκ τῶν προτέρων² τὸ μέλλον. Ὅποιος λοιπὸν θέλει νὰ γνωρίζῃ ἐκ τῶν προτέρων τὸ μέλλον, ὃς πλησιάζῃ». Πολλοὶ ἐπλησίαζον διὰ νὰ γνωρίσουν ἐκ τῶν προτέρων τὰ μέλλοντα. Ἐξαίφνης ἦλθεν εἰς ὑπηρέτης, ὁ δόποιος εἶπεν εἰς τὸν μάντιν· «Πήγαινε, διότι κλέπται ἔχοντας ἀνοίξει τὰς θύρας τῆς οἰκίας σου καὶ ἔχοντας κλέψει, ὅσα εὑρίσκοντο ἐντὸς αὐτῆς». Ἐσηκώθη λοιπὸν δὲ μάντις καὶ ἀνεγώρησε ταχέως. Κάποιος δὲ ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους, ὅτε εἶδεν, ὅτι αὐτὸς ἔτρεχεν, ἐφώναξεν· «Ω σύ, ὁ δόποιος, ἐνῷ ἔλεγες, ὅτι γνωρίζεις ἐκ τῶν προτέρων τὰ ἔνεα πράγματα, δὲν ἐγνώριζες ἐκ τῶν προτέρων τὰ ἰδικά σου».

78. Ἀλκιβιάδης.

Οτε δὲ Ἀλκιβιάδης ἦτο ἀκόμη παιδίον, ἐπειδὴ ἐνικήθη κάποτε εἰς τὴν πάλην¹, ἐδάγκασε τὴν χεῖρα ἔκεινου, ὁ δόποιος τὸν ἐνίκησεν. Ἐπειδὴ δὲ ἔκεινος, ὁ δόποιος ἐδαγκάσθη, εἶπε· «Δαγκάνεις, ὅπως αἱ γυναῖκες». «Οχι», εἶπεν, «ἄλλα, ὅπως οἱ λέοντες».

Κάποτε ἀπέκοψεν δὲ Ἀλκιβιάδης τὴν οὐρὰν ἐνὸς ὁραίου κυνός, τὸν δόποιον εἶχεν. Αφοῦ δὲ ἀπεκόπη ἡ οὐρὰ τοῦ κυνός, οἱ φύλοι του

ηρώτησεν αὐτόν· «Διὰ τί ἔκαμες αὐτό;» Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη· «Διὰ νὰ ὁμιλοῦν² οἱ Ἀθηναῖοι περὶ ἐμοῦ».

“Οτε ἀπεσύρθησαν³ οἱ Ἀθηναῖοι ἵππεῖς ἀπὸ τὴν μάχην τοῦ Δηλίου μὴ φροντίζοντες διὰ τοὺς πεζούς, ὁ Ἀλκιβιάδης ἴδων, ὅτι ὁ Σωκράτης εἶχε κουρασθῆ, δὲν ἐπροσπέρασεν⁴, ἀλλὰ παρηκολούθησεν αὐτόν, ἔως ὅτου ἤλθον εἰς ἀσφαλὲς μέρος.

“Οτε εὑρίσκομενος ὁ Ἀλκιβιάδης εἰς τὸ Ἀργος ἥκουσεν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον καταδικάσει αὐτὸν εἰς θάνατον, δὲν ἐδίστασε⁵ νὰ ἔλθῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ⁶ τοὺς Ἀθηναίους.

79. Ὁ Νικίας καὶ οἱ Συρακόσιοι.

“Οτε ἔμαθον οἱ Συρακόσιοι, ὅτι μέγα στράτευμα τῶν Ἀθηναίων εἶχε φθάσει¹ εἰς τὴν Σικελίαν, ἐξεπλάγησαν² διότι ἐνόμιζον, ὅτι αὐτοὶ ἀμέσως θὰ ἔλθουν³ ἐναντίον τῆς πόλεως των. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Νικίας τρεῖς μῆνας ἔμενεν⁴ ἐκεῖ χωρὶς νὰ κάμνῃ τίποτε, τόσον κατεφόρησαν αὐτόν, ὡστε ἵππεῖς τῶν Συρακοσίων ἐλθόντες εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ, ἥρωτησαν σκωπικῶς⁵, ἐὰν ἔχῃ ἔλθει⁶ διὰ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν Σικελίαν.

80. Πλάτων.

“Οτε κάποιος δοῦλος τοῦ Πλάτωνος ἔκαμε κάποιο μέγα σφάλμα¹, ἐπειδὴ ὁ Πλάτων ἦννόησεν², ὅτι, ἐπειδὴ ἦτο ὡργισμένος, θὰ κτυπήσῃ αὐτὸν μὲ σκληρότητα³, ἔδωσε τὴν μάστιγα εἰς κάποιον ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρευρισκομένους φίλους του καὶ εἴπεν εἰς αὐτόν· «Νὰ λάβῃς αὐτὴν καὶ νὰ κτυπήπῃς ἐκεῖνον, ὁ δόποιος ἔσφαλεν».

“Οτε ὁ Πλάτων ἐπῆγεν εἰς τὰς Συρακούσας, ἔγινε μισητὸς⁴ εἰς τὸν τύραννον Διονύσιον, διότι δῷμίλει περὶ δικαιοσύνης καὶ τυραννίδος. Καὶ κατ’ ἀρχὰς μὲν ὁ τύραννος ἐσκέπτετο νὰ φονεύσῃ αὐτόν· ἐπειτα δέ, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφὸς τῆς γυναικός του Δίων ἦννόησεν αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλεσε, τοῦτο μὲν δὲν ἔκαμε, παρέδωσε δὲ αὐτὸν εἰς τὸν Πόλλιν τὸν Λακεδαιμόνιον, ὁ δόποιος εἶχεν ἔλθει τότε ὡς πρεσβυτής, διὰ νὰ τὸν πωλήσῃ. Καὶ ἐκεῖνος, ἀφοῦ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν Αἴγιναν, τὸν προσέφερεν εἰς πώλησιν⁵. Ὁ δὲ Ἀννίκερις ὁ Κυρηναῖος ἤλευθέρωσεν⁶ αὐτὸν ἀντὶ εἰκοσι μνῶν καὶ τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

81. Ό Θεμιστοκλῆς πλησίον τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

“Οτε δό Παυσανίας κατεδικάσθη¹ ὡς προδότης, καὶ δό Θεμιστοκλῆς κατηγορήθη², δότι δῆθεν ἥτο συνωμότης. Πληροφορηθεὶς δέ, δότι ἐστά-
λησαν ἄνδρες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸ Ἀργος διὰ νὰ συλλάβουν
αὐτόν, ἐπούλαβε³ καὶ κατέψυγεν εἰς τὴν Ἀσίαν. Καὶ ἐγνώριζε μέν,
δότι ἐμίσειτο ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἔνεκα τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμῖνος,
ἄλλ⁴ ὅμως ἥλπιζεν, δότι θὰ τύχῃ συγγνώμης λέγων, δότι μετὰ τὴν ναυ-
μαχίαν ἡμπόδισε τοὺς Ἑλληνας νὰ λύσουν τὰς γεφύρας τοῦ Ἑλλη-
πόντου. “Οτε δὲ οἱ ὑπηρέται τοῦ Ἀρταξέρξου ἡρώτων⁵ αὐτόν, ποῖος
ἥτο καὶ τί σκεπτόμενος εἶχεν ἔλθει, ἀπεκρίθη, δότι εἶχεν ἔλθει, διὰ νὰ
συνδιαλεχθῇ μὲ τὸν βασιλέα περὶ σπουδαίων ὑποθέσεων «Τὸ δὲ ὄνο-
μαί μου», εἶπε, «κανεὶς δὲν θὰ τὸ μάθη πρωτύτερα ἀπὸ τὸν βασιλέα». “Οτε δὲ ὁδηγήθη ἐνώπιον τοῦ Ἀρταξέρξου, εἶπε τὰ ἔξῆς· «Είμαι ὁ
Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος, ὁ δοποῖος ἔβλαψα⁶ μὲν τὸν πατέρα σου, δότε
ἐπορεπε νὰ σώσω τὴν πατρίδα μου, πολὺ δὲ περισσότερον ὡφέλησα αὐ-
τόν, δότε, ἀφοῦ εἶχε σωθῆ ἡ πατρίς μου, ἐπετρέπετο νὰ κάμω κάριν
εἰς σᾶς⁷ ἔχω δὲ ἔλθει διὰ νὰ ἐπανορθώσω τὰ σφάλματά⁸ μου. Διότι
τώρα τοὺς μὲν Ἑλληνας θὰ ἐκδικηθῶ, ἐπειδὴ μὲ ἔχοντι ἐκδιώξει⁹, τὴν
δὲ ἰδικήν σου δύναμιν θὰ αὐξήσω, ἐὰν θέλης νὰ μὲ προσλάβῃς ὡς
σύμμαχον. Μόνον δὲ ἐνὸς ἔτους προθεσμίαν ζητῶ, διὰ νὰ δύναμαι.
ἀφοῦ μάθω τὴν ἰδικήν σας γλῶσσαν, νὰ συνδιαλέγωμαι χωρὶς διερ-
μηνέα». “Οτε οἱ ἐμπιστοι τοῦ βασιλέως ἐπληροφορήθησαν τὸ ὄνομά
του, ὕργισθησαν καὶ κάποιος Ρωξάνης, ὁ δοποῖος ἔτυχε νὰ εύρισκεται
πλησίον τοῦ Θεμιστοκλέους, ἀναστενάξας εἶπε· «Φίδι παρδαλός¹⁰, ή κακὴ
τύχη τοῦ βασιλέως σὲ ἔφερεν ἐδῶ». ‘Ο δὲ Ἀρταξέρξης λησμονήσας τὰ
κακά, τῶν ὄποιών ἐκεῖνος ἥτο αἴτιος, ἐμακάριζε τὸν ἑαυτόν του, διότι
εἶχεν εὔρει¹¹ ἴσχυρὸν σύμμαχον καὶ ἐθυσίασεν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ λέγε-
ται, δότι τὴν νύκτα εἰς τὸν ὑπνον του τρεῖς φρονᾶς ἐφώναξε· «”Ἐχω τὸν
Θεμιστοκλῆ τὸν Ἀθηναῖον». Καὶ μετὰ ἐν ἔτος, ἀφοῦ ὁ Θεμιστοκλῆς
εἶχε μάθει τὴν γλῶσσαν τῶν Περσῶν, τόσον ἐγοήτευε¹² τὸν βασιλέα μὲ
τοὺς λόγους του, ὥστε εἶχε λάβει λαμπρὰ δῶρα ἀπὸ αὐτὸν καὶ συνδιε-
λέγετο μὲ αὐτὸν ὅχι ὡς ξένος, ἀλλὰ ὡς οἰκεῖος καὶ φίλος. “Ολοι δὲ οἱ
ἄλλοι οἱ πλησίον τοῦ βασιλέως ἐμίσουσιν αὐτὸν¹³ διότι ἡγανάκτουν, ἐπειδὴ
τοῦ μὲν ξένου ἡ δύναμις ηὔξηθη, αὐτοὶ δὲ παρημελοῦντο. Καὶ ἐπὶ
πολὺν μὲν χρόνον περιεφρόνει τὴν ἔχθραν των¹⁴ ὅτε δὲ ἦννόησεν, δότι

οἱ ἀντίπαλοὶ του κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν¹¹ διὰ νὰ ἔκδιώξουν αὐτόν, ἀπεσύρθη¹² ἐκονσίως εἰς τὴν Μαγνησίαν, τὴν δποίαν εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ἐκεῖ κατώκει μέχρι τοῦ θανάτου του μὴ ἐκτελέσας μέν, ὅσα συνεφώνησε μὲ τὸν βασιλέα, τιμώμενος δὲ καὶ θαυμαζόμενος ἀπὸ αὐτόν.

~~82. Λακεδαιμονία.~~

Κάποια Λακεδαιμονία, ἡ δποία εἶχε στείλει¹ εἰς τὸν πόλεμον πέντε υἱούς, ἐστέκετο ἔμπροσθεν τῆς πόλεως διὰ νὰ πληροφορηθῇ, πῶς εἶχεν ἀποβῆ ἡ μάχη. Ὁτε δὲ ἤλθε κάποιος καὶ εἶπεν, ὅτι ὅλοι οἱ υἱοί της εἶχον φονευθῆ, εἶπε· «Δὲν ἥρωτησα αὐτό, ἀλλὰ τί κάμνει² ἡ πατρίς». Ἀφοῦ δὲ εἶχε πληροφορηθῆ, ὅτι οἱ Σπαρτιάται εἶχον νικήσει³, εἶπεν· «Ἀγογγύστως⁴ ὑπομένω⁵ τὸν θάνατον τῶν υἱῶν μου».

~~83. Ὁ Γόρδιος δεσμός.~~

Ο Γόρδιος ἦτο πτωχὸς κάτοικος τῆς Φρυγίας καὶ εἶχεν ἔνα μικρὸν ἀγόρι. Ὁτε δὲ κάποτε ἥροτρία αὐτόν, κάποιος ἀδετὸς ἤλθε καὶ ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς τὸν ζυγόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Γόρδιος ἐνόμισεν¹, ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο ἦτο θαῦμα², ἤλθεν εἰς τὴν πόλιν Τελμισσόν, διὰ νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τούτου διότι καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία τῆς πόλεως ταύτης ἐγγνωτίζον τὴν μαντικὴν τέχνην. Κάποια λοιπὸν κόρη συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν Δία. Ἀφοῦ δὲ ἐκεῖνος παρεκάλεσεν³ αὐτήν, ἡ κόρη ἀκολούθησασα ὑπέδειξεν εἰς αὐτόν, ποῦ ἔπρεπε νὰ θυσιάσῃ καὶ πῶς. Ἐπειτα δέ, ἀφοῦ ἔλαβε σιγυγόν τὸν Γόρδιον, ἐγέννησεν⁴ υἱόν, τὸν δποῖον ὀνόμασαν Μίδαν. Ὁτε δὲ ὁ Μίδας ἦνδροθόμη⁵, συνέβη νὰ περιέλθουν οἱ Φρύγες εἰς διχόνοιαν μεταξύ των⁶. Ἐπειδὴ δὲ συνάφαντες μάχην μεταξύ των ἔχασαν πολλοὺς ἄνδρας, λυπηθέντες⁷ διὰ τὴν ἀδηλιότητά⁸ των ἥρωτησαν τὸν θεόν. ~~Ο~~ θεὸς εἶπεν, ὅτι ἀμάξα θὰ φέρῃ εἰς αὐτοὺς βασιλέα καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ φροντίσῃ⁹ διὰ τὴν ὄμονοιαν τῶν Φρύγων. Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἐσκέπτοντο ἀκόμη περὶ τούτου, ἐπέρασεν ἀπ' ἐκεῖ κατὰ τύχην ὁ Μίδας ἐφ' ἀμάξης. Οἱ Φρύγες ἐχάροησαν, διότι ἐνόμισαν¹⁰, ὅτι ὁ Μίδας ἐστάλη εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν θεόν. Ἀμέσως λοιπὸν ὁ Μίδας ἔγινε βασιλεὺς τῶν Φρύγων. Ἀφοῦ δὲ αὐτὸς ἔγινε βασιλεὺς, κατέπαυσε τὴν ἐπανάστασιν καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Δία τὴν ἀμάξην τοῦ πατρός του. Ἐλέγετο δὲ τὸ ἔξῆς περὶ αὐτῆς τῆς ἀμάξης, ὅτι δηλ. ἐκεῖνος θὰ γίνη κύριος τῆς Ασίας, ὁ

ὅποιος θὰ λύσῃ τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης. Ὅτο δὲ ὁ δεσμὸς ἀπὸ φλοιὸν κρανεῖας καὶ δὲν ἐφαίνετο οὔτε ἀρχὴ οὔτε τέλος αὐτοῦ. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος λοιπόν, ὅτε ἐπόρκειτο νὰ συγχροτήσῃ μάζην¹¹ ποὺς τὸν Δαρεῖον, ἡθέλησε¹² νὰ λύσῃ τὸν δεσμὸν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἦδυνήθη νὰ λύσῃ αὐτόν, ἐκτύπησε μὲ τὸ ξίφος του καὶ ἔκοψε τὸν δεσμόν.

84. Ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν Γέλων.

Ο Γέλων, ὁ τύραννος τῶν Γελφών, ὅτε ἔγινε κύριος¹ καὶ τῶν Συρακουσῶν, εἰς μὲν τὸν ἀδελφόν του Ἰερόνα ἀνέθεσε² νὰ φροντίσῃ³ διὰ τὰ ἐν Γέλαι, αὐτὸς δὲ ἐφρόντισε διὰ τὰ ἐν Συρακούσαις. Ὅτε δὲ δὲ οἱ Ξέρξης ἐσκόπευε⁴ νὰ ἐκστρατεύσῃ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων καὶ οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος πρόσβεις παρεκάλεσαν τὸν Γέλωνα νὰ συμμαχήσῃ, ἐκεῖνος ἥθιέλησε μὲν νὰ πρᾶξῃ τοῦτο, εἶπεν δὲν, ὅτι θὰ πολεμήσῃ⁵ μὲ αὐτοὺς ἐναντίον τῶν Περσῶν, ἀν γίνη στρατηγὸς ὅλων διότι ἐνόμιζεν, ὅτι ἄνευ τῆς συμμαχίας του δὲν θὰ νικήσουν⁶ τοὺς Πέρσας. Ἐκεῖνοι δὲ στενοχωριθμέντες⁷ ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν είχον ἀνάγκην στρατηγοῦ, ἀλλὰ στρατεύματος. Ἀφοῦ εἶπον ταῦτα ἀνεγάρθησαν⁸. Ἐνῷ δὲ ἐκεῖνοι ἐπολέμουν⁹ ἐναντίον τῶν Περσῶν καὶ ἐνίκων, ὁ Γέλων ἐπολέμησεν ἐναντίον τῶν Καρχηδονίων εἰς τὴν πόλιν τῆς Σικελίας. Ἰμέραν καὶ ἐνίκησεν αὐτούς.

85. Ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὴν Σκύρον.

Οτε δὲ ὁ Μενέλαος μετὺ τὴν ἀρπαγὴν τῆς Ἐλένης προσεκάλει ὅλους τοὺς Ἐλληνας νὰ ἐκστρατεύσουν ἐναντίον τῶν Τρώων, ἥ μήτηρ τοῦ Ἀχιλλέως Θέτις ἔξεπλάγη. Διότι εἶχεν ἀκούσει κάποτε ἀπὸ τὸν πατέρα της Νηρέα, ὅτι δὲ Ἀχιλλεὺς ἢ θὰ ἀποθάνῃ εἰς τὴν πατοίδα του γέρων¹ μέν, ἀλλὰ ἀδόξαστος, ἢ θὰ φρενευθῇ εἰς ἔνην κώρων ἀπὸ τοὺς ἔχιθοὺς νέος μέν, ἀλλὰ δοξασμένος. Ἐνθυμουμένη² λοιπὸν ἥ Θέτις τούτους τοὺς λόγους, ἔκρυψε τὸν υἱὸν τῆς εἰς τὴν νῆσον Σκύρον, διὰ νὰ μὴ εὑρεθῇ ἀπὸ τοὺς Ἐλληνας, οἵ ὄποιοι ἐσκόπευον νὰ ἐκστρατεύσουν ἐναντίον τῶν Τρώων. Ἐκεῖ δὲ ἀνετρέφετο μὲ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως τῆς Σκύρου Λυκοδήμους ἐνδεδυμένος γυναικεῖα φορέματα. Ὅτε δὲ οἱ ἡγεμόνες τῶν Ἑλλήνων συνήθροισαν τὰ στρατεύματα καὶ προητοίμασαν τὰ πάντα, ἐπληροφοριθμῆσαν³ ἀπὸ τὸν μάντιν Κάλχαντα, ὅτι ματαίως θὰ δαπανήσουν⁴ τοὺς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους, ἐὰν δὲ Ἀχιλλεὺς δὲν λάβῃ μέρος εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ δὲν ἦδυναντο νὰ εῦρονται αὐτόν, ἀν καὶ τὸν ἔξητουν ἐπὶ πολὺν κρόνον. Ἐπὶ τέλους πληροφορηθεὶς δὲ ὁ Ὀδυσσεύς,

ὅτι ὁ νεανίας κρυφίως⁵ διέμενεν⁶ εἰς τὴν Σκῦρον ὡς παρθένος μεταξὺ παρθένων, ἥλθεν εἰς τὴν νῆσον μὲν μερικοὺς συντρόφους του προσποιούμενος, ὅτι ἡτο μικρέμπορος⁷. Καὶ ἀφοῦ συνεβούλευσε⁸ τὸν συντρόφους του, τί ἔπρεπε νὰ κάμουν, ἐπεδείκνυεν εἰς τὰς παρθένους παντὸς εἴδους κοσμήματα καὶ ἐνδύματα, ἐπεδείκνυε δὲ ἀσπίδα καὶ δόρυ. Αἱ μὲν παρθένοι λοιπὸν ἐθαύμαζον τὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἐνδύματα, εἰς δὲ τὸν Ἀχιλλέα ἤρεσαν τὰ ὅπλα. Ἐξαίφνης δὲ ἐσάλπιγξε κάποιος ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσέως καὶ ἔκρουσε τὰ ὅπλα του. Καὶ αἱ μὲν παρθένοι τρομάξασαι ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ὁ δὲ νεανίας, λαβὼν εἰς χεῖρας του τὰ πωλούμενα⁹ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ὅπλα, ἥτοι μάζετο νὰ ἀμυνθῇ. Τότε λοιπὸν ἐννοήσας¹⁰ ὁ Ὀδυσσεύς, ὅτι εἶχεν εὔρει τὸν Ἀχιλλέα, προέτρεπεν αὐτὸν νὰ ἐνθυμῆται, ὅτι εἶναι ἀνὴρ καὶ νὰ κάμην ἔργα ἔξια ἀνδρός. Ἐκεῖνος δὲ πεισθεὶς εὐχαρίστως ἔξεστρατευσε μὲ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας ἐναντίον τῆς Τροίας. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Νηρέως ἔξειτελέσθη· διότι ἀπέκτησε μὲν ἀθάνατον δόξαν, δὲν ἦτο ὅμως ὁ βίος του μακρός, ἀλλά, ἀφοῦ ἐπλήγωσε μὲν πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Τρῶας, ἐφόνευσε δὲ πολλοὺς ἀπὸ αὐτούς, εἰς ἔνεην χώραν ἐφονεύθη¹¹ ἀπὸ τοὺς ἐγχθρούς.

86. Ὁ τύραννος τῆς Νάξου Λύγδαμις.

Κάποτε εἶχον ἔλθει πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὸν τύραννον τῆς Νάξου Λύγδαμιν· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἔδισταζε¹² νὰ ἔλθῃ εἰς συνομιλίαν μὲ αὐτοὺς¹³ καὶ ἐπὶ τέλους κάποιος εἶπεν, ὅτι ὁ Λύγδαμις ἥτο πονηρασμένος, οἱ πρέσβεις εἶπον· «Νὰ εἴπῃς εἰς αὐτόν, ὅτι ἔχουμεν ἔλθει ὅχι διὰ νὰ κάμωμεν μάχην, ἀλλὰ διὰ νὰ συνδιαλεχθῶμεν μὲ αὐτόν».

87. Κάτων.

«Οτε ὁ Ρωμαῖος Κάτων εἶδε κάποιον, ὅστις εἶχε πωλήσει τοὺς ἴγρους του, οἱ ὅποιοι εἶδοσκοντο πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ ὅστις εἶχε καταφάγει τὰ χρήματα, τὰ δοποῖα εἶχε λάβει, προσεποιεῖτο, ὅτι ἐθαύμαζεν αὐτὸν ὡς ἰσχυρότερον ἀπὸ τὴν θάλασσαν¹⁴ διότι ὅσα ἔκείνη δὲν ἦδύνατο νὰ καταστρέψῃ, αὐτός, εἶπεν, εὐκόλως ἔχει καταπίει.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΝ ΤΗΙ ΑΡΧΑΙΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ

Μ Ε Ρ Ο Σ Α'

- 1.—1. γνωρίζω.—2. θυσιάζω.—3. προτιμῶ.
- 2.—1. τιμωρῶ.—2. συναντῶ.—3. κατηγορῶ.—4. ξένος.
- 3.—1. πλησίον.—2. σύνοδον.—3. κορυφή.—4. ἐμποδίζω.—5. περνῶ.—6. τρόφιμα.—7. φέρω.—8. πρέπει.—9. τρόφιμα.—10. γειάτος.
- 5.—1. ζῶ.—2. κῆπος.—3.—κυνηγῶ.
- 6.—1. κακία.—2. θάνατος.
- 7.—1. γαμηλός.—2. δραῖος.—3. ναός.—4. προσέτι.—5. γυμναστήριον.—6. ὅπου.—7. γυμναστής.
- 8.—1. ἄκαρπος.—2.—ἔτος.—3. πλημμυρίζω.—4. εἶδος φυτοῦ.—5. γάρθης.
- 9.—1. πιστευτός.—2. εὐχαρίστως.—3. λοιπόν.—4. αὐστηρότατα, σκληρότατα.—5. πρωΐ.—6. σηκώνομαι.—7. ἔπειτα.—8. φανερός.—9. δημοῦμαι.
- 10.—1. παντὸς εἴδους.—2. ἐπιβουλεύομαι, παραμονεύω.—3. βράχος.
- 11.—1. νέος.—2. διατάσσομαι.—3. κατασκόπευσις.—4. δάσος.—5. τόσσον.—6. λογαριάζω.—7. κτυπῶμαι.—8. πάντοτε.
- 12.—1. διὰ τοῦτο.—2. κομφότης.—3. ὑπερέχω.—4. εὐθυμίσ.—5. φιλονικία.—6. ζῷον.—7. βόσκω.—8. παράστημα.—9. περικεφαλαία.
- 13.—1. ὅτε.—2. καθιερωμένος, ἀφιερωμένος.
- 14.—1. ὑπερέχω, ὑπερτερῶ.—2. ὅφις.—3. δικαιοσύνη.—4. ἐκδιάκω.—5. φοβερός.
- 15.—1. γοήματα.—2. τρικυμία.—3. σκέπτομαι.—4. προσπαθεῖ νά αὐτοφεύγῃ—5. θεός.
- 16.—1. φόρεμα.—2. κάτοικος.—3. τὸ ποτὸν τῶν θεῶν.—4. ἡ τροφὴ τῶν θεῶν.

- 17.—1. διαμένω.—2. λατρεύω, τιμῶ.—3. σεβαστός.—4. γάριν ἔχω τινὶ=χρεωστῶ εὐγνωμοσύνην εἰς τινα.
- 18.—1. βορρᾶς.—2. παραδείγματος χάριν.—3. πλάτος.—4. μέτρον μήκους (= 31 μέτρων).—5. μέτρον μήκους (= 1,86 μέτρο).—6. ἐκβάλλω, χύνομαι.
- 19.—1. συναντῶ.—2. ποῦ.—3. ὅπου.—4. εὐχαρίστως.—5. ή αλητ.
Ἡράκλεις λαμβάνεται ὡς ἐπίφρεμα θαυμασμοῦ ή δυσαρεσκείας.
- 20.—1. πτηνόν.—2. εὐχαριστοῦμαι.—3. προτείνω.—4. καταστρέφομαι.—5. ὑπόσχομαι.—6. σύρομαι κατὰ γῆς.—7. βαδίζω.
- 21.—1. λοιπόν.—2. θέλω.—3. ἀποφεύγω.—4. συναναστροφή —5. προτρέπω.
- 22.—1. ἥκιο=ἔχω ἔλθει.—2. κακονοργία.—3. φανερώνω.—4. ἀργων.
- 23.—1. ἄγριος χοῖρος.—2. μέτρον μήκους (= 0,46 μέτρο).
- 24.—1. ἐπειδή.—2. σωματικὴ δύναμις.—3. ὡς ἔξης.—4. μένω ἄγνωστος, διαφεύγω τὴν προσοχῆν.—5. αὐθάδεια.
- 25.—1. κόπος.—2. παραμονεύω.—3. ὁ ἀγαπῶν τὸ κυνήγιον. —4. ὑπηρέτης.
- 26.—1. προσπαθῶ νὰ πείσω.—2. ἐντροπή.—3. σφάλμα.—4. ἐννοῶ.—5. πειστικὴ δύναμις.
- 27.—1. δῆλον ὅτι=βεβαίως.—2. τούλαχιστον.
- 29.—1. ὅμως.—2. ἔχω ἐμπιστοσύνην.
- 30.—1. ἐπεὶ τάχιστα=εὐθὺς ὡς.—2. προφητεύω, προλέγω.—3. προσκαλῶ.—4. ὅχι πλέον.—5. εὐχάριστος. —6. φανερώνω.—7. ὁ φθαλμός.—8. ἐκβάλλω (κτυπῶν).
- 31.—1. συλλαμβάνω.—2. πολύ.—3. ἐστὶ + ἀπαρμφ. = εἰναι δυνατόν.—4. τροφή.—5. ἀπατῶμαι. —6. ὅφις ζῶν εἰς τὸ ὕδωρ (νερόφιδο).—7. μορφή.—8. συνέλευσις.—9. σύντροφος. —10. κουκκί.—11. περικεφαλαία.—12. φλοιός, κέλυφος.—13. βοῦρλον.—14. σαλιγγάρι.—15. ἀνώτερος.
- 32.—1. ἐλευθέριος=γενναιοδωρος.—2. φιλικώτατα.—3. γαρακτήρ.—4. ἐρρωμένος=δυνατός.—5. συνήθεια.—6. μέτρον μήκους (= 185 μέτρων).—7. ἐν ὥρᾳ = κατὰ τὸν πρέποντα χρόνον.—8. ἔρχομαι.—9. βαρέως φέρω=ἀγανακτῶ.
- 33.—1. τώρα.—2. ὁ πλησίον παρατεταγμένος.—3. παράγγελμα.
- 34.—1. εὐ πράττω=εὔτυχῶ.

- 35.—1. ἀγών, δύσκολον καὶ ἐπικίνδυνον ἔργον.—2. κτυπῶ.—3. κουφάζομαι.—4. ἀγανακτῶ.
- 36.—1. ἐγκαταλείπω.—2. πεδιάς.—3. παρουσιάζομαι.—4. κτυπῶ ἀπὸ μακράν.—5. φίπτω.
- 37.—1. πορεύομαι ὡς πρεσβευτής.—2. ξεεστιν=ἐπιτρέπεται.—3. πρέπει, ἀδομόζει.—4. εἰμὶ ἐπί τινι=εἴμαι εἰς τὴν ἔξουσίαν τινός.—5. λησμονῶ.—6. κρατοῦμαι.
- 38.—1. ἀγανακτῶ.—2. λεηλατῶ.—3. πατροπαράδοτος.—4. ἀνδρεία.
- 39.—1. ἐκστρατεύω.—2. συσκέπτομαι.
- 42.—1. πρόπτω.—2. εὖ λέγω τινὰ=ἐπαινῶ τινα.—3. προφυλάσσομαι.—4. λέγω ψεύδη.—5. τρέπω εἰς φυγήν.
- 43.—1. ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον, ζητῶ χρησμόν.—2. ὑπερηφάνεια.
- 44.—1. σκέπτομαι, ἔξετάζω.—2. ποικιλόχωμος.—3. προχωρῶ.—4. βλέπω.—5. ἔλλειψις.—6. κοπιάζω.—7. βραδύνω.—8. ἀκολουθῶ.—9. ἄθλιος.—10. βοηθός.—11. δοκεῖ μοι = ἀποφασίζω.
- 45.—1. στολισμός.—2. ἀγαπῶ.—3. ἐπιθυμῶ.
- 46.—1. περίφημος.
- 47.—1. χρησμός.—2. βραδύνω.—3. ἀποπλέω.
- 51.—1. ἐντός.—2. γεμάτος.—3. ἀγγελιαφόρος.—4. περικλείομαι.—5. ἐκβολή.—6. εὐμενής, εὐνοϊκός.—7. δυσμενής.
- 54.—1. ἐξαπατῶ.—2. στολίζω.—3. εἰς τὴν παροίδα.—4. πρᾶγμα.—5. ἀφιέρωμα.—6. τιμωρία.—7. χρηματίζω.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 55.—1. ἀποφασίζω.—2. κτυπῶ.—3. ἀποτυγχάνω.
- 57.—1. ἐρωτῶ μαντεῖον, ζητῶ χρησμόν.—2. χάνω.—3. παρορμῶ.—4. προλέγω, προφητεύω.—5. ζητῶ συμβούλην.—6. προσφέρω προθύμως, χαρίζω.—7. ἐφ' ὅτε = ὑπὸ τὸν ὅρον, μὲ τὴν συμφωνίαν.—8. ὁ ἀποπνέων πῦρ.—9. ἐξέρχομαι, ξεφυτρώνω.
- 59.—1. γεννῶ.—2. πράττω.—3. εὐγενῆς καταγωγή.—4. ὑπερηφανεύομαι.—5. μεταβάλλομαι.
- 60.—1. ξεκινῶ, πορεύομαι.—2. προσπαθῶ.—3. ἀφήνω.—4. νικῶ—

- μαι. — 5. ἐδῶ. — 6. ἀποκτῶ. — 7. κατηγορῶ. — 8. ὡς ἔξης. — 9. ἐν σοὶ ἐστιν = ἀπὸ σὲ ἐξαρτᾶται. — 10. συμπλέζομαι.
- 61.— 1. εἶμαι εὐχαριστημένος. — 2. ὀδηγός.
- 62.— 1. ἐπιτυγχάνω. — 2. λυποῦμαι. — 3. διστάζω, ἐντρέπομαι. — 4. ἐπιστρέφω, ὑποχωρῶ. — 5. ἔօρτας ἄγω = ἔօρτάζω. — 6. φονεύω. — 7. ὑβρίζω. — 8. εὑρίσκω. — 9. εἶμαι τρελλός.
- 63.— 1. πρὸ πολλοῦ. — 2. τεντώνω. — 3. κρατῶ τινος = εἶμαι ἀνώτερος τινος. — 4. εἰς τὸν ὕπνον, εἰς τὸ ὅνειρον. — 5. ἀναλογίζομαι. — 6. περὶ πολλοῦ ποιοῦμαί τινα = ἐκτιμῶ τινα. — 7. νομίζω. — 8. παρακαλῶ. — 9. ἀπόδειξις.
- 64.— 1. βλάπτω. — 2. δύσκολες. — 3. μορφή. — 4. ἐκάθισε. — 5. φονερόνω, κάμνω γνωστόν. — 6. ἀθωύτατος. — 7. τιμωρῶ. — 8. στρατοπεδεύω. — 9. νομίζω. — 10. ἐπιβεβαιώνω. — 11. δογματίζομαι. — 12. ὀφελοῦμαι. — 13. θήκη ξίφους. — 14. θεραπεύω.
- 66.— 1. σέβομαι. — 2. ἀνάπτομαι. — 3. σύρω. — 4. σκληρῶς. — 5. δένω. — 6. φοβοῦμαι. — 7. περιποιοῦμαι.
- 67.— 1. συμβουλεύω. — 2. σκέπτομαι, ἔξετάζω. — 3. λυποῦμαι. — 4. πλοῖον μὲ πεντήκοντα κωπηλάτας. — 5. ἀμέσως.
- 68.— 1. προσορμίζομαι. — 2. σπῆλαιον. — 3. συναναστρέφομαι. — 4. καταβυθίζω. — 5. εὖ ποιῶ τινα = εὐφρεγεῖ τινα. — 6. ἔρχομαι, σπεύδω εἰς βοήθειαν. — 7. ἔχω πόνους.
- 69.— 1. πληγώνομαι. — 2. διὰ τοῦτο. — 3. ὅτε λαμπούτην = ὁσάκις ἔλαμπον. — 4. ἐνν. τὸ ρ. ἐπίστευον.
- 70.— 1. συναθροίζω. — 2. εἰσβάλλω. — 3. ὑποτάσσω. — 4. κυριεύω. — 5. φιλόπατρις. — 6. ἐνδύομαι. — 7. ἔξαπατῶ. — 8. ἔξοργίζω. — 9. ἀπομένω, ἔπιζω.
- 71.— 1. συκοφαντῶ. — 2. διατάσσω. — 3. βλάπτω, καταστρέφω. — 4. παραγγέλλω. — 5. θεωροῦμαι.
- 72.— 1. περιμένω τὴν ἐπίθεσίν τινος. — 2. πρὸς ἐώ = πρὸς ἀνατολάς. — 3. ἐστραμμένος. — 4. ἔκεινῶ, ἀναχωρῶ. — 5. κακοποιῶ.
- 73.— 1. ποιῶ. — 2. τέρψις. — 3. ἀναρριγῆμαι. — 4. πρασινίζω.
- 74.— 1. συνηθίζω. — 2. ἀκολουθῶ. — 3. ἔξετάζω. — 4. διμοτάζω. — 5. σκέπτομαι. — 6. ἔκλεκτός. — 7. ἔξοριστος.
- 75.— 1. κινῶ εἰς ἀποστασίαν. — 2. τιμωρῶ. — 3. ἀντιπαρατάσσω. — 4. διορίζω ἀρχηγόν.
- 76.— 1. κακομεταχειρίζομαι. — 2. ἐνώνομαι. — 3. ἄλλως τε καὶ = καὶ

μάλιστα.—4. διευθετῶ.—5. ὅπως.—6. ὁρίζω.—7. διορίζομαι.
—8. δυσαρεστοῦμαι.—9. ἀποχωρῶ, ἀποχωρίζομαι.—10. ἔχω
ἀνάγκην.—11. πληρώνω.—12. δυσάρεστος.—13. ἥγεμονία.—
14. ἀποστατῶ.—15. ὑποτάσσω.

77.—1. ἔστηκα=στέκουμαι, ενδίσκουμαι.—2. ἐνώνυμαι.—3. πλέω διὰ
μέσου.—4. παρατοῦμαι.—5. διαχωρίζομαι.

79.—1. ἔκβιλλω, γένομαι.—2. καθιστῶ.—3. ἀναπέμπω, ἀναδίδω.

80.—1. συνάπτω.—2. ἐπιθυμῶ.—3. κρατῶ τινος=εἴμαι κύριός τι-
νος.—4. συνιηκολογῶ.—5. φέρω πρὸς ἀσφάλειαν.—6. ἔγκατα-
λείπω.—7. μεταβάλλω.—8. πάλιν.—9. κοημνίζω.

81.—1. ὑποχωρῶ — 2. ἀφήνω, ἔγκαταλείπω.—3. ἀφήνω, παραλεί-
πω.—4. ἀφήνω, ἔγκαταλείπω.—5. ὅρμη.—6. ἐλεγειακὸν ποί-
ημα.—7. ἔννοια.—8. τιμωρία.—9. πολίτευμα.—10. περιέρ-
γομαι εἰς οῆξιν.—11. συμφιλιωτής.—12. ἐπὶ τοῖς σώμασι =
ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν σωμάτων.—13. ἀπαλλάσσω.

83.—1. δοκιμάζω.—2. ρίπτω.—3. δογμίζομαι.—4. θυσιάζω.—5. τὰ
ίερὰ γίγνεται καλὰ=αἱ θυσίαι εἶναι εὐοίστοι.—6. δίκην δί-
δωμι τινι=τιυδροῦμαι ὑπό τινος.—7. συνέλευσις τοῦ λαοῦ.—
8. παραδίδω.—9. φιλοπατρία.

85.—1. κουφίως σχεδιάζω κακὸν κατά τινος.—2. ἀφήνω.—3. διευ-
θετῶ.—4. ἀφήνω νὰ παρέλθῃ.—5. περιμένω μὲ ἀνησυχίαν.—
6. συμφωνῶ.—7. παρέχομαι, λήγω.—8. δέχομαι.

86.—1. ἐνθύμιον.—2. λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι.—3. προσφέρω
σπονδήν.—4. σημείον.—5. τότε.

87.—1. ἀνατρέπω, καταρρέπω.

88.—1. αἴρομαι πόλεμον = ἐπιχειρῶ πόλεμον.—2. καταδιώκω.—3.
ἀριστερός.—4. ἀνθίσταμαι.—5. ἔρχομαι.

89.—1. μεταχειρίζομαι.—2. τείχη.—3. μέτρον μήκους ἵσον μὲ 30
ἔκατοστὰ τοῦ μέτρου.

ΜΕΡΟΣ Γ'

- 90.—1. ούαξ πυρὸς=πύρινος ούαξ, ἡ λεγομένη λάβα.—2. παρατηρῶ.—3. ἀπέρχομαι.—4. προφθάνομαι.—5. σηκώνω (καὶ θέτω) ἐπάνω εἰς τοὺς ὕμους μου.—6. ἔστι+ἀπαριφ.=εἶναι δυνατὸν νὰ.... 7. ἀποφεύγω.—8. χώνομαι:
- 91.—1. κλαίω.—2. ἀνέρχομαι.—3. εὐσπλαγχνίζομαι.—4. ἀποφασίζω.—5. οὐκ ἔφθη δεῖξας=δὲν ἐπόφθασε νὰ δεῖξῃ, εὐθὺς ᾧς ἔδειξε.—6. συλλαμβάνομαι ἐπ' αὐτοφώρῳ.—7. καταδικᾶσθαι:
- 92.—1. καταστρέψω.—2. ἀντικρύ.—3. κατὰ τοῦ τείχους=ἀπὸ τὸ τεῖχος κάτω.
- 94.—1. νυμφεύομαι.—2. πάρεστί μοι=εἶναι εἰς τὴν ἔξουσίαν μου.—3. ποτίζω.
- 95.—1. λύπη.—2. καταισχύνη.—3. ἴσχυρός, γενναῖος.—4. βραβεῖον, ἀμοιβή.—5. ὑφαρπάζω τὸν λόγον = ἀρπάζω τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματός τινος, διακόπτω τινά.
- 96.—1. ἄθλιος, φαῦλος.—2. περνῶ.
- 99.—1. ἐπιτρέπω.—2. δίδω.—3. ἀπέρχομαι.—4. κρίνω.—5. ἐπισπεύδω.—6. εἴμαι εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας μου.—7. ὑπερέχω, ὑπερτερῶ.—8. ἀποφασίζω.
- 100.—1. ἀποτέλεσμα, ἔκβασις.—2. φονεύομαι.—3. πληρεξούσιος ἔχων ἀπόλυτον ἔξουσίαν.—4. καθιστῶ, διορίζω.—5. διαταράσσομαι.—6. διευθετῶ.—7. δίδω κρησμόν—8. νικῶ.—9. γενναῖος.
- 101.—1. συγγωρῶ.—2. βλάπτω.—3. γίνομαι μισητός.—4. λαμβάνω μέρος.—5. φρόνημα.—6. εἴμαι κατώτερος.
- 102.—1. πορεύομαι.—2. περικυκλώνομαι.
- 103.—1. συναθροίζομαι.—2. διέρχομαι.—3. τέμνω τοὺς ἀγροὺς = ἐρημώνω τοὺς ἀγροὺς κόπτων τὰ δένδρα καὶ καταστρέφων τὰ σπαρτά.—4. ὑπερηφανεύομαι.—5. ἐπιτυχία.—6. ἀποκρούω.
- 104.—1. φίπτω.—2. ὑποβαστάζω.—3. τέγνασμα.—4. σταματῶ.—5. πιάνω.—6. μανδύας.—7. διέρχομαι.
- 105.—1. καλοῦμαι εἰς βοήθειαν.—2. δοκεῖ τινι = ἀποφασίζει τις.—3. τέλος πάντων.—4. δίδω εἰς γάμον.
- 106.—1. ἀνθίσταμαι.—2. ἔξεστιν = εἶναι δυνατόν.—3. ἔγκριτος.—4. θυελλάδης.—5. ὕει = βρέχει.—6. πολιορκῶ.—7. θύελλα.

- 8. ὑποφέρω. — 9. ἐγκαταλείπω. — 10. ὀδηγῶ. — 11. προπορεύομαι, ὀδηγῶ. — 12. ὀδηγός. — 13. ἀκολουθῶ. — 14. εὑρίσκω. — 15. βοηθῶ, ὑπερασπίζω. — 16. κουράζομαι. — 17. προχωρῶ. — 18. παρορμῶ. — 19. ἀφήνω τινὰ γὰ διέλθῃ. — 20. χάνω πᾶσαν ἔλπίδα.
- 107.—1. συλλαμβάνομαι. — 2. ὀδηγῶ. — 3. ἀπέρχομαι. — 4. λεηλατῶ. — 5. ἐπέρχομαι. — 6 συμφιλιώνομαι.
-

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

- 1.—1. ἔχω ἐμπιστοσύνην = πιστεύω.—2. γάρ.
- 2.—1. γεν. ἀνευ προθ.—2. δοτ. ἀνευ προθ.
- 3.—1. ἐν+δοτ.—2. μεστός.—3. ἐπιτήδεια, τά.—4. ἀκρον.
- 4.—1. θηρεύω.—2. φθείρω.—3. τρέπομαι εἰς φυγὴν = φεύγω.—4. ἔρχομαι πλησίον = πλησιάζω.—5. δίδω συμβουλὴν = συμβουλεύω.—6. ἀνάπτειν.—7. παρέχω.—8. οἴπτω βέλη = τοξεύω
- 5.—1. αἰσχύνη.—2. χρεία.
- 6.—1. πρὸ πάντων = μάλιστα.—2. μεστός.—3. πόνος.
- 7.—1. ἔχω.—2. ὅς.—3. καλός.—4. θὰ ἥσο = ἥσθα ἀν.—5. κρᾶση δυνατὰ = ἀνακράζω.—6. ἄμα.—7. ἐγγύς.
- 8.—1. ἐντυγχάνω.—2. χρεωστῶ εὐγνωμοσύνην = χάριν ἔχω (τινί).—3. φροντίζω = ἐν φροντίδι είμι.—4. φίλος.—5. πορεύει.—6. ἐργαστήριον.
- 9.—1. πέμπω.—2. ἱερά.—3. ἰκετεύω.—4. κελεύω.—5. κομψό
- 10.—1. τίμιος.—2. πολέμιος.
- 11.—1. νεώριον.—2. καλύπτομαι.—3. ἄγω.—4. λειμών.
- 15.—1. αἰτ. ἀνευ προθ.—2. γενικ. ἀνευ προθ.—3. ἐκ μεσημβρίας.—4. ἐξ ἀρκτου.—5. εἰς ἀεί.—6. ἐκβάλλω.—7. πέτρα.
- 16.—1. προξενῶ τέρψιν = τέρπω.—2. σύνειμι (τινί).—3. ἀγορεύω.—4. δίδω προσοχὴν = προσέχω.—5. ἀσμένως.
- 17.—1. τέρας.—2. ἀφανῆ ἐγένετο.—3. νοῦς.
- 18.—1. βασίλεια.—2. χαλεπός.—3. ἐπὶ+δοτ. —4. τάξις.—5. ὄψις—6. ἀντίπαλος.
- 19.—1. ἀστυ.—2. πίτις.—3 δρῦς.—4. σῦς.—5. βραδέως.—6. προέργιον.—7. ἀτραπός.—8. λασπώδης τόπος = πηλός.—9. λισκής.—10. βάλλω.
- 20.—1. γένος.—2. τιμῶμαι = τίμιός είμι.—3. πάρα πολὺ = μάλιστα.—4. είμι.
- 21.—1. διατρίβω.—2. κώμη.

- 22.—1. μεῖζονα.—2. εἰσβαλεῖν.—3. ἔκουσίως.—4. τετελευτήκασι.—5. ζάρις.
- 23.—1. δοτ. ἀνευ προθ.—2. ἥγαγε.
- 24.—1. φέρω.—2. παρέχω εἰνχάριστον θέαμα = ἥδὺς τὴν ὄψιν εἰμί.
- 25.—1. ἵκανός.—2. πάλιν ἔρχομαι.—3. ἀφρων.—4. ὁ ἔχων ὑψηλὰ φρονήματα = ὑψηλόφρων.—5. ὁ μὴ ἱησμονῶν = μνήμων.—6. εἴμαι μαρούν τινος = φεύγω τινά.—7. σώφρων.—8. κελεύω.—9. ἀποπέμπω.—10. ἥκω.
- 26.—1. νεώτερος.—2. αἰδήμων.—3. νομίζομαι.—4. εἶδος.—5. εὗνοις.—6. ἀγαθός.—7. εὐδαίμων.
- 27.—1. τὸν παλαιὸν καιρὸν = τὸ πάλαι.—2. ἀργή.—3. ἐταῖρος.—4. δο-λερός.—5. κάθιδος.
- 28.—1. βουλεύομαι.—2. πρὸ δλίγον = ἀρτι.—3. βούλή.—4. ἔργω.—5. μᾶλλον . . . ἢ.—6. εἴμαι δοῦλός τινος = δουλεύω τινί.—7. πι-στεύω.—8. χειμών.—9. διατρέχω κίνδυνον = κινδυνεύω.—10. δί-δω πίστιν = πιστεύω.—11. ἥδὺς.
- 29.—1. γιγνώσκω.—2. τελευτή.—3. πάρειμι.—4. στέργω.—5. εὖμενής εὗνοις.—6. καταλείπω.—7. βασιλικός θρόνος = βασιλεία.—8. κε-λεύω.—9. πρέπει.—10. ἀργω.
- 30.—1. ἰδούω.—2. κατοικίζομαι.
- 31.—1. ἐνύπνιον.—2. μηνύομαι.—3. κωλύομαι.—4. πέμπομαι.—5. ἴκετεύω.—6. θήρα.—7. εὔκτ. + ἄν.—8. πολέμιος.—9. ἀπαρέμφα-τον.—10. πορεύομαι.—11. ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη = πανταχόθεν.—12. βᾶλλω.—13. οἵπτῳ ἀκόντιον = ἀκοντίζω.—14. κατὰ + αἴτιατ.
- 32.—1. μέλλω.—2. ἀπαρέμφ. μέλλ.—3. δοτικ.—4. ἐπὶ + αἴτ.—5. ἄγω.—6. μημονεύω.—7. δῆπον.—8. δοτ. ἀνευ προθ.—9. ἥκω.—10. πιθοῦ.
- 33.—1. προσάπτω.—2. κόσμος.—3. γυμνάσιον.
- 34.—1. πλοῦς.—2. δοῦς.—3. δεινός.—4. εἴσπλους.
- 35.—1. πρὸ + γενικ.—2. περὶ + αἴτιατ.—3. δοτ. ἀνευ προθ.—4. ἐν + δοτικ.—5. ταῦς.
- 36.—1. ναῦς.—2. πέμπω.—3. ἄγω.—4. ἱερεῖον.
- 37.—1. ἐπλευσε.—2. ποῖ.—3. ἐπανελθεῖν.—4. εἰς τὴν πατρίδα μου = οἴκαδε.—5. ἀπὸ τὴν πατρίδα μου = οἴκοθεν.—6. οἰκῶ.—7. μέν-τοι.—8. πολέμου ὄντος αὐτοῖς.—9. ἔξεστι.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 38.—1. μεταλλάττω τὸν βίον, ἀπαλλάττομαι τοῦ βίου. — 2. μεταπέμπομαι. — 3. σκάπτω καὶ παίρνω = ἔξορύτω. — 4. εὖ πράττω. — 5. πρεσβύτατος. — 6. ἄρχομαι. — 7. λέγω. — 8. ἀπαλλάττομαι τοῦ βίου. — 9. καταλείπω. — 10. ἐλαβον. — 11. ἀπαλλάττομαι. — 12. ἡνεγκον. — 13. δή. — 14. ἡσθόμην.
- 39.—1. δοτικ. — 2. κοᾶζω. — 3. ἔξέφυγον. — 4. τὰς ἀναπνοὰς συνεῖχε. — 5. ὃς τοῦ βίου ἀπηλλαγμένος. — 6. ἀπτομαι. — 7. προσῆλθον. — 8. δσφραίνομαι. — 9. γενικ. — 10. ἀπαλλάττομαι. — 11. ἐταῖρος. — 12. εἰς ὥραν κινδύνου = ἐν κινδύνῳ.
- 40.—1. πολλὰ βλάπτω τινά. — 2. ἀνιῶμαι. — 3. πειρῶμαι. — 4. δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτᾶς=οὐκ ἀν κτῷο. — 5. ἀποβάλλω. — 6. περισσότερον ἀπὸ δλονυ=μάλιστα πάντων. — 7. ὥρα. — 8. νὰ μὴ ἀποκτᾶς = ὅπως μὴ κτῷ. — 9. πειρῶμαι. — 10. ἀρχω. — 11. βασιλεία. — 12. χρῶμαι. — 13. κελεύω. — 14. ἤδη. — 15. ἔδραμον. — 16. θεράπων. — 17. τρόποι. — 18. δοκιμάζοντες...=πειρώμενοι τοῦ Κ. εἰ πῃ αὐτῷ μεταμέλοι. — 19. ἤδομαι. — 20. ἀφ' ἐνὸς μὲν—ἀφ' ἐτέρου δὲ = τὰ μὲν—τὰ δέ.
- 41.—1. σκοπῶ. — 2. κοινῇ. — 3. θεωρῶ. — 4. ἐνάγω τινὰ εἰς τὸ δικαστήριον ὃς παράφρονα = κατηγορῶ τινος παράνοιαν. — 5. δὲν φροντίζω=ἀμελῶ. — 6. οὐσία, χρήματα. — 7. εὔκτ.+ἄν του ρ. καλῶ. — 8. ὥδε. — 9. διαπράττω ἀδικίαν = ἀδικῶ. — 10. ἀσκῶ. — 11. ποιῶ. — 12. παρὰ τοὺς νόμους. — 13. φιλῶ. — 14. ἀρα. — 15. μᾶλλον. — 16. καταφρονῶ. — 17. καλῶ. — 18. εὖ.
- 42.—1. διδασκαλεῖον. — 2. αἴροῦμαι. — 3. δοτικ. — 4. ἀφαιροῦμαι. — 5. παίω. — 6. τιμωροῦμαι. — 7. θεωρῶ πάρα πολὺ σπουδαῖον=περὶ πλείστου ποιοῦμαι. — 8. δλίγον φροντίζω = δλιγωρῶ. — 9. βρωτόν, τό. — 10. ἀσκοῦμαι. — 11. σιτοῦμαι.
- 43.—1. ὕβρις. — 2. μειῶ. — 3. νομίζω καλὸν = ἀξιῶ. — 4. κελεύω. — 5. ἀνακοινοῦμαι. — 6. κελεύω. — 7. ζητῶ τὴν συμβουλήν τινος = ἀνακοινῶ τινι. — 8. ἐφοδιάζομαι μὲ πληρώματα = πληροῦμαι. — 9. περαιωῦμαι. — 10. γίνομαι γνωστὸς = δηλοῦμαι. — 11. μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ρ. εἰμι. — 12. ἔρχομαι εἰς βοήθειαν = βοηθῶ. — 13. ἐνθυμοῦμαι. — 14. ἀποστεροῦμαι. — 15. πρόσταγμα. — 16. καταλείπω. — 17. ἐπανῆλθον.

- 44.—1. ἀποδημῶ.—2. ἐπιστρέφω εἰς τὴν πατρίδα = ἀπονοστῶ.—3. πολίτης.—4. ἀπαντῶ.—5. κομπάζω.—6. κτῶμαι.—7. τέχνη.—8. δρῶ.—9. ποιοῦμαι.—10. μέσ. ἀδρό.—11. πειρῶμαι.
- 45.—1. τελευτῶ.—2. βοῶ.—3. ἵδμαι.—4. αἰτῶ.
- 46.—1. περὶ πλείστου ποιοῦμαι.—2. ἀπαρέμφ. μέσ. φωνῆς.—3. οἰκουμένη.—4. σπεύδω νὰ ἔλθω = δροῦμαι.—5. ἀμιλλῶμαι.—6. αἰτ. ἀνευ προθ.—7. Ὁλυμπιονίκης ἢ ὁ Ὁλύμπια νικῶν.—8. κρίνομαι ἀξιος=ἀξιοῦμαι.
- 47.—1. νοῶ.—2. διαλέγομαι.—3. μέσ. ἀδρό.—4. δεσπότης.—5. οἴα νοσεῖ.—6. περὶ πλείονος ἡγοῦμαι.—7. μυθολογῶ.—8. μετοχ. μέσ. ἀδρό. τοῦ ρ. μηχανῶμαι.
- 48.—1. διοῦ.—2. διμούρις εἰμι, ἔοικα.
- 49.—1. ἐκπολιορκῶ.—2. αὐτίκα.—3. φύλαξ.—4. ἀκτή.—5. σημαίνω, ἀποφαίνω.—6. ἀγγελία.—7. ἐν βραχεῖ.—8. ἀμύνομαι.
- 50.—1. ἀποκτείνω.—2. ἐντέλλομαι.—3. διανέμω.—4. χαλεπαίνω.—5. καταλείπω.—6. μέρος.—7. σημαίνω.—8. ἀποκρίνομαι.
- 51.—1. στέλλομαι.—2. σφάλλομαι.—3. γεν. ἄνευ προθ.—4. ἡμεροδρόμος.—5. εὐκτ.+ἄν.—6. δοτ. ἀνευ προθ.—7. στέλλομαι.—8. πορφύρα.—9. ἄγομαι.—10. ἀφήνω ἐλεύθερον = ἀποτέλλω.—11. δροῦμαι.
- 52.—1. πιέζομαι.—2. ἄγθος.—3. ἀποβάλλω.—4. ὀδύρομαι.—5. ἀπονέμω.—6. οἰκτίω.—7. συστέλλομαι.—8. παρόντος.—9. αἴρω.
- 53.—1. ἐκβάλλω.—2. αἴρομαι.—3. πιστότατος.—4. κόπτω ὀλόγυρα=πειρικόπτω.—5. λυμαίνομαι.—6. μαίνομαι.—7. κατηγορῶ φευδῶς=διαβάλλω.—8. ἀπαίρω.—9. ἐπαγγέλλομαι.—10. πέφρινα.—11. ἐπιτρέπω.—12. κατάλληλος περίστασις = καιρός.—13. περαιών.—14. ὥς.—15. ἐγενόμην.—16. κρατῶ.
- 54.—1. ὑπερσ. τοῦ ρ. κτῶμαι.—2. ἔπομαι.—3. ἔω.—4. βούλομαι.—5. καθέζομαι.—6. ἐξωθῶ.—7. γροῦμαι.—8. πράως.—9. ἐθίζω.—10. φυλάττομαι.—11. ἐργάζομαι.—12. θάλαμος.—13. δρύντομαι, 14. τάφρος.—15.—ἀφέλκω.—16. καθεύδω.—17.—ὑπερσ. β' τοῦ ρ. ἐγείρω.—18. ἔοικα.
- 55.—1. καθέρπω.—2. εἴωθα.—3. καθέλκομαι.—4. μέλλω.—5. δυσθανατῶ (-έω).—6. καθίζω.—7. δοῶ.—8. ἀφέλκω.—9. νευρά.—10. πλήρτω.—11. ισχυρῶς.—12. ἀλγῶ.—13. οίπτω κατά γῆς = ἀπορρίπτω.—14. καταπλήττομαι.—15. ψόφος.—16. φεύγω.

- 56.—1. ἀριζόται.—2. καθίσταμαι.—3. γαλεπός.—4. λογίζομαι.—5. ἐκβάλλω.—6. καθίστημαι.—7. μέσος. ἀρός.—8. ἀφίσταμαι.—9. συνίστημαι.—10. ἀνθίσταμαι.—11. διορίζω ἀρχηγὸν= ἐφίστημαι.—12. καθίσταμαι.—13. μέλλει τοῦ ρ. εἰμί.—14. ἔρχομαι μὲ τὸ μέρος τινὸς= παρίσταμαι τινι.
- 57.—1. μετατίθημαι.—2. ἔδιος.—3. προστάττω.—4. ἐντίθημαι τὴν κεφαλὴν εἰς βρόχον.—5. προτείνω τὴν μεταβολὴν νόμου= μετατίθημαι νόμον.—6. ἐκκλησία.—7. τίθεμαι τὴν ψῆφον.—8. εἰσηγοῦμαι.—9. ἀπολύομαι.—10. ἐντίθεμαι.
- 58.—1. ἀνάθημα.—2. ἀνατίθεμαι.—3. ἀνεκείμην.
- 59.—1. συνίημαι.—2. τοξεύων περονῶ τὸ βέλος= ἀφίημι τὸ βέλος.—3. δακτύλιος.—4. μέσος. ἀρός.—5. ἐξωγρήθην.—6. ἄγε.—7. ἀφίημαι.—8. ἔχω.—9. προτίθεμαι.—10. μετατίθεμαι.—11. ἐπιτίθημαι.—12. δίκη.—13. ἀπάγω.—14. κολάζομαι, ζημιοῦμαι.—15. μελετῶ.—16. ἥμαρτον τοῦ σκοτοῦ.—17. προτίθημαι.
- 60.—1. νέμω.—2. ἐντίθημαι.—3. περιοικῶ.—4. ἵεμαι.—5. συνίημαι.—6. τῇ ἀληθείᾳ.—7. ἐπιτίθεμαι πύλας τοῖς ὁσίῃ.—8. ἔθος.—9. ἐπιτίθημαι τὸν νοῦν τινι.
- 61.—1. εἰς.—2. ἄλλως.—3. εἰκός.—4. ἀποδίδωμι.—5. γενικός.—6. φυλάττομαι.—7. ἐκκλίνω.—8. συνήθης.—9. φέρομαι.
- 63.—1. ἐνδίδωμι σύντοφο.—2. ἀποδίδομαι.—3. δίκην δίδωμι.—4. ἐφίημι.
- 64.—1. τὰ ἔαυτοῦ.—2. κακὸς διατίθεμαι.—3. ἐφόδιον εἰς τὸ γῆρας κατατίθεμαι.—4. μεταδίδωμι τινι τοῦ χρυσοῦ.—5. ἐφίσταμαι.—6. ὑποτίθεμαι.—7. ὑφίεμαι (τινός).—8. κατατίθημαι.
- 65.—1. κελεύσαντος.—2. κατὰ διαδοχήν.—3. ἀπεστραμμένος.—4. βλέπω.—5. δείκνυμι.—6. εἰκών.—7. πήρα.—8. δόπτε+εύκτ.
- 66.—1. ἔνλοτόμος.—2. ἐνδείκνυμι.—3. ἐπάγην.
- 67.—1. καταστρέφομαι.—2. δύμνυμι.—3. προστίθεμαι.—4. ὑπερσ. τοῦ ρ. ζεύγνυμαι.—5. σπουδῆ.—6. διασκεδάννυμαι.—7. ζεύγνυμαι.—8. συμμείγνυμι.—9. παρακμ. τοῦ ρ. ἀναπετάννυμαι.—10. πανταχοῦ.
- 68.—1. δοτικός.—2. κατάλύω.—3. ἐκάθισε.—4. ὕστατος.
-

ΜΕΡΟΣ Γ'

- 69.—1. καταγιγνώσκω τινός θάνατον.—2. δύμιλῶ, σύνειμι.—3. αἰτηθόν εστι.—4. οἰκῶ.—5. ἐνδύομαι.—6. κουφότατος.—7. ἐσθήζω.—8. φέρω.—9. ἔγνων.—10. ἀπάγω.
- 70.—1. μέγας.—2. ἐκδύομαι.—3. ἐκδέω.—4. αἰτιατ.—5. ἀμφιένυμι.—6. αἴτη. ἀνευ προθ.—7. ἐνδύομαι.—8. προσῆλθον.—9. ἀφειλόμην.—10. καταγιγνώσκω τὴν ζημίαν.—11. ἔγνων.—12. ἀκριβῶ (-όω).—13. καθίστημι.—14. κοίνω.—15. ἔγνων.—16. ἀφιόττω.—17. ἔγνων.
- 71.—1. διαρράζομαι.—2. παροξύνομαι.—3. προστάττω.—4. ἔτεμον.—5. προστίθεμαι.—6. διίσταμαι.—7. συνίσταμαι.—8. ἐμπίμπλαμαι.—9. ἐκείμην.—10. καθίσταμαι εἰς κίνδυνον.—11. ἐτρεψάμην.—12. μέσος. ἀόρ. β'.—13. αὐθις.
- 72.—1. κυβερνήτης.—2. πόση.—3. ἐπίσταμαι.—4. χρόνος.—5. ἄγαμαί τινός τι.—6. κατήλθον.—7. τεκναίδομαι.—8. κυβερνῶ.
- 73.—1. ἀντιτεταγμένος.—2. νόμος.—3. φεύγω.—4. ἀπολείπω.—5. προέρχομαι.—6. ἦ.—7. κατέρχομαι.
- 74.—1. καταγέλω.—2. λιθοτομία, ἥ.—3. προσέρχομαι.—4. ὁρδίως φέρων.—5. εἰς ἀκρόσιν.—6. ἀνίσταμαι.
- 76.—1. οὖς οὐλή ἀλλά.—2. ἀνάκειμαι.—3. πρᾶξις.—4. φοιτῶ.—5. θαυμάζω.—6. ἀνδριάς.
- 77.—1. παρέρχομαι.—2. πρόσοιδα.
- 78.—1. καταπαλάίομαι.—2. λόγον ποιοῦμαι.—3. ἀπελαύνω.—4. παρέλαύνω.—5. ἀποκάμινω.—6. μέσος. ἀόρ. τοῦ ρ. ἀποτίνομαι.
- 79.—1. ἀφικνοῦμαι.—2. διατρίβω.—3. σκώπτω (μετοχ.).
- 80.—1. μεγάλα ἀμαρτάνω.—2. αἰσθάνομαι.—3. ψιθῶ.—4. ἀπεκθάνομαι.—5. πωλῶ.—6. λύομαι.
- 81.—1. διφλισκάνω (προδοσίας).—2. διαβάλλομαι.—3. φθάνω (+ μετοχ.).—4. πυνθάνομαι.—5. ἐξαμαρτάνω (εἰς τινα).—6. παρακυτοῦ ρ. ἀμαρτάνομαι.—7. ἐξελαύνω.—8. δοάκων ποικίλος.—9. τυγχάνω.—10. ηγῆω.—11. ποιῶ πάντα.—12. ἀποχωρῶ.
- 82.—1. ἐκπέμπω.—2. πράττω.—3. νίκης τυγχάνω.—4. μετρίως.—5. φέρω.
- 83.—1. οῖομαι.—2. τέρας.—3. δέομαι.—4. τίκτω.—5. ἀνήρ ἐγένετο.

—6. καθίσταμαι εἰς στάσιν. —7. ἄχθομαι. —8. δυστυχία. —9. μέλει. —10. δοκεῖ. —11. μάχομαι. —12. βούλομαι.

84.—1. περιγίγνομαι (τινός). —2. κελεύω. —3. ἐπιμελοῦμαι. —4. μέλλω. —5. μάχομαι. —6. ἄχθομαι. —7. οἴχομαι.

85.—1. παρακμ. τοῦ ρ. καταγηράσκω. —2. παρακμ. τοῦ ρ. μιμησκομαι. —3. διδάσκομαι. —4. ἀναλίσκω. —5. λανθάνω διατρίβων. —6. κάπηλος. —7. διδάσκω. —8. πιπράσκομαι. —9. γιγνώσκω. —10. ἀποθνήσκω.

86.—1. δκνῶ. —2. συνέρχομαι τινι εἰς λόγους.

26

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ούσιαστικά τῆς Β' κλίσεως ἀρσενικά. 'Οριστική τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς βαρυτόνων ωμάτων.
2. Ούσιαστικά τῆς Β' κλίσεως θηλυκά. 'Οριστική τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς βαρυτόνων ωμάτων
3. Ούσιαστικά τῆς Β' κλίσεως οὐδέτερα.
4. Ούσιαστικά τῆς Α' κλίσ. θηλυκά. 'Οριστική ἐνεστῶτος τοῦ ο. εἰμί.
5. Παρατατικὸς τῆς ἐνεργ. φωνῆς βαρυτόνων ωμάτων.
6. Ούσιαστικά τῆς Α' κλίσ. ἀρσενικά. Παρατατικὸς τοῦ ο. εἰμί.
7. 'Επίθετα τῆς Β' κλίσεως τρικατάληκτα ἀσυναιρέτα. Παρατατικὸς τοῦ ο. εἰμί.
8. 'Επίθετα τῆς Β' κλίσεως δικατάληκτα ἀσυναιρέτα.
9. 'Οριστική τοῦ ἐνεστῶτος τῆς μέσης φωνῆς βαρυτόνων ωμάτων.
10. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως χειλικόληκτα καὶ οὐθανικόληκτα.
11. Παρατατικὸς τῆς μέσης φωνῆς βαρυτόνων ωμάτων.
12. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως δδοντικόληκτα.
13. 'Οριστική τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου πρώτου φωνηντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
14. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως δδοντικόληκτα μὲν θέμα λῆγον εἰς .ντ.
15. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως ἐνορινόληκτα.
16. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως ὑγρόληκτα.
17. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως ὑγρόληκτα συγκοπόμενα.
18. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως σιγμόληκτα οὐδέτερα εἰς .ος.
19. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως σιγμόληκτα εἰς .ης.
20. Ούσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως σιγμόληκτα οὐδέτερα εἰς .ας
21. 'Υποτακτική τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου πρώτου τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.

22. Οնσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως φωνηεντόληκτα εἰς -ις.
23. Ονσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως φωνηεντόληκτα εἰς -υς.
24. Ονσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως φωνηεντόληκτα εἰς -ευς.
25. Όριστική τοῦ μέλλοντος τῆς ἐνεργητ. φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
26. Ονσιαστικά τῆς Γ' κλίσεως σιγμόληκτα εἰς -ως καὶ φωνηεντόληκτα εἰς -ῳ.
27. Όριστική παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελίκου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
28. Ἐπίθετα τῆς Γ' κλίσεως συμφωνόληκτα μὲν θέμα λῆγον εἰς ν ἢ ντ.
29. Ἐπίθετα τῆς Γ' κλίσεως φωνηεντόληκτα εἰς -υς (-εια, -υ).
30. Ἐπίθετα τῆς Γ' κλίσεως σιγμόληκτα εἰς ης, ες.
31. Ἐπανάληψις τῶν ὀνομάτων τῆς Γ' κλίσεως.
32. Παραμετεικὰ ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων.
33. Προστακτική τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
34. Ἐνκτικὴ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
35. Ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
36. Ἐνεργητικὸς ἀδριστος δεύτερος.
37. Ἐπανάληψις τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων. Προσωπικὰ ἀντωνυμίαι.
38. Άι ἄλλαι πλὴν τῆς δριστικῆς ἐγκλίσεις, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς μέσης φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
39. Όριστική τοῦ μέσου μέλλοντος φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
40. Όριστική τοῦ μέσου ἀριστού πρώτου φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
41. Όριστική τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελίκου τῆς μέσης φωνῆς φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.
42. Ἐνκτικὴ τοῦ μέσου μέλλοντος καὶ ἀριστού πρώτου καὶ παρακειμένου τῆς μέσης φωνῆς.
43. Μέσος καὶ παθητικὸς μέλλων καὶ ἀδριστος φωνηεντολήκτων ἀσυναιρέτων ωμάτων.

44-45. Ἀντωνυμίαι.

46. Οὐσιαστικὰ συνηρημένα τῆς Α' κλίσεως.
47. Οὐσιαστικὰ συνηρημένα τῆς Β' κλίσεως.
48. Δευτέρα Ἀττικὴ κλίσις οὐσιαστικῶν.
- 49-50. Ἐπίθετα συνηρημένα τῆς δευτέρας κλίσεως.
51. Ἐπίθετα τῆς δευτέρας Ἀιτικῆς κλίσεως.
- 52-53. Ἀνώμαλα οὐσιαστικά.
54. Συσχετικὰ ἀντωνυμίαι. Συσχετικὰ ἐπιρρήματα.

Μ Ε Ρ Ο Σ Β'

55. Η αιθητικὸς μέλλον δεύτερος καὶ παιθητικὸς ἀδόριστος δεύτερος ἀφωνολήκτων ρημάτων.
56. Συνηρημένος ἐνεργητικὸς καὶ μέσος μέλλον ἀφωνολήκτων ρημάτων.
57. Μέσος μέλλον καὶ ἀδόριστος α', παιθητικὸς μέλλον καὶ ἀδόριστος α' καὶ β' ἀφωνολήκτων ρημάτων.
58. Ἀφωνόληκτα ρήματα.
59. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς -άω.
60. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς μέσης φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς -άω.
61. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς -άω.
62. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς -έω.
63. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς μέσης φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς -έω.
64. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς -όω.
65. Ὁμαλὸς σχηματισμὸς τῶν ἄλλων χρόνων τῶν συνηρημένων ρημάτων.
66. Ἀνώμαλος σχηματισμὸς τῶν ἄλλων χρόνων τῶν συνηρημένων ρημάτων.

- 67-68. Συνηρημένα ρήματα.
69. Δυϊκὸς ἀριθμὸς δύνομάτων καὶ ρημάτων.
- 70-72. Ὅγδοιηκτα καὶ ἐνρηνόληκτα ρήματα.
73. Ἀνωμαλίαι τῆς αὐξήσεως τῶν ρημάτων.
74. Ἀνωμαλίαι τῆς αὐξήσεως καὶ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τῶν ρημάτων. Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός.
75. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ ρήματος ἵστημι.
76. Μέση φωνὴ τοῦ ρήματος ἵστημι.
77. Ὁ ἀόριστος ἔστην, ὁ παρακείμενος ἔστηκα καὶ ὁ ὑπερσυντέλεικος εἶστιήκειν.
78. Ἐνεστώς, παρατατικὸς καὶ ἀόριστος β' τῆς Ἐνεργητικῆς φωνῆς τοῦ ρήματος τίθημι.
79. Ἐνεστώς, παρατατικὸς καὶ ἀόριστος β' τῆς Ἐνεργητικῆς φωνῆς τοῦ ρήματος ἵημι.
80. Ἐνεστώς, παρατατικὸς καὶ ἀόριστος β' τῆς μέσης φωνῆς τῶν ρημάτων τίθημι καὶ ἵημι.
- 81-82. Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τῶν ρημάτων τίθημι καὶ ἵημι.
83. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ ρήματος δίδωμι.
84. Μέση φωνὴ τοῦ ρήματος δίδωμι.
85. Ἐπανάληψις τῶν ρημάτων τίθημι, ἵημι καὶ δίδωμι.
86. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων ρημάτων.
87. Μέση φωνὴ τῶν εἰς -μι συμφωνολήκτων ρημάτων.
- 88-89. Ἀριθμητικά.
-

ΜΕΡΟΣ Γ'

- 90-91. Ἀόριστοι β' ρημάτων εἰς -ω κλινόμενοι κατὰ τὰ εἰς -μι ρήματα.
- 92-93. Ρήματα κλινόμενα κατὰ τὸ ἵστημι - ἵσταμαι.
94. Τὰ ρήματα εἰμὶ καὶ φημί.
95. Τὰ ρήματα φημὶ καὶ εἰμι.
96. Τὸ ρῆμα εἰμι.
97. Τὰ ρήματα κεῖμαι καὶ κάθημαι.
98. Τὰ ρήματα οἴδα καὶ δέδοικα.

- 99-100. Ρήματα, τῶν ὅποιων τὸ οηματικὸν θέμα προσλαμβάνει τὸ πρόσφυμα -σκ ἢ -ισκ.
- 101-103. Ρήματα, τῶν ὅποιων τὸ οηματικὸν θέμα προσλαμβάνει τὸ πρόσφυμα ν ἢ αν καὶ συγχρόνως ἐν ν πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ἢ ντ ἢ νν.
104. Ρήματα σχηματίζοντα τὸν χρόνον των ἐκ διαφόρων θεμάτων συγγενῶν κατὰ τὴν σημασίαν. Τὸ οῆμα ἀφικνοῦμαι.
105. Ρήματα, τῶν ὅποιων τὸ οηματικὸν θέμα προσλαμβάνει ε πρὸς σχηματισμὸν τῶν χρόνων των.
106. Ρήματα σχηματίζοντα τὸν χρόνον των ἐκ διαφόρων θεμάτων συγγενῶν κατὰ τὴν σημασίαν.
107. Ρήματα ἀποθετικά.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Οὐσιαστικὰ τῆς Β' κλίσεως ἀρσενικά. Ὁριστικὴ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς βαρυτόνων οημάτων.
2. Οὐσιαστικὰ τῆς Β' κλίσεως θηλυκά.
3. Οὐσιαστικὰ τῆς Β' κλίσεως οὐδέτερα.
4. Παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς βαρυτόνων οημάτων.
5. Οὐσιαστικὰ τῆς Α' κλίσεως ἀρσενικά.
6. Ἐπίθετα τῆς Β' κλίσεως τρικατάληκτα ἀσυναιρέτα.
7. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως χειλικόληκτα καὶ οὐρανικόληκτα.
8. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως ὀδοντικόληκτα.
9. Οριστικὴ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου α' φωνηντολίκτων ἀσυναιρέτων οημάτων.
10. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως ὀδοντικόληκτα μὲ θέμα λῆγον εἰς ντ.
11. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως ἐνοινόληκτα.
12. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως ὑγρόληκτα.
13. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως ὑγρόληκτα.
14. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως ὑγρόληκτα συγκοπτόμενα.

15. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως σιγμούληκτα οὐδέτερα εἰς - ος.
16. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως σιγμούληκτα εἰς - ης.
17. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως σιγμούληκτα οὐδέτερα εἰς - ας.
18. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως φωνηντόληκτα εἰς - ις.
19. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως φωνηντόληκτα εἰς - υς.
20. Οὐσιαστικὰ τῆς Γ' κλίσεως φωνηντόληκτα εἰς - ευς καὶ - ους.
21. Ὁριστικὴ ἐνεργητικὸν μέλλοντος φωνηντολήκτων ἀσυναιρέτων οημάτων.
22. Ὁριστικὴ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελίκου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φωνηντολήκτων ἀσυναιρέτων οημάτων.
23. Ἐπίθετα τῆς Γ' κλίσεως συμφωνόληκτα μὲν θέμα λῆγον εἰς - ν ἢ -ντ.
24. Ἐπίθετα τῆς Γ' κλίσεως φωνηντόληκτα εἰς - υς (-εια, -ιν).
25. Ἐπίθετα τῆς Γ' κλίσεως δικαιάληκτα εἰς - ων, - ον καὶ εἰς - ης, - ες.
26. Παραθετικὰ ἐπίθετα εἰς - τέρος, - τατος.
27. Παραθετικὰ ἐπίθετα εἰς - ιων, - ιστος.
28. Υποτακτική, προστακτική, ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς φωνηντολήκτων ἀσυναιρέτων οημάτων.
29. Προσωπικὰ ἀντιωνυμίαι.
30. Υπερσυντελικὸς τῆς μέσης φωνῆς φωνηντολήκτων ἀσυναιρέτων οημάτων.
31. Παθητικὸς μέλλων καὶ ἀόριστος α' φωνηντολήκτων ἀσυναιρέτων οημάτων.
32. Ἀντιωνυμίαι.
33. Οὐσιαστικὰ συνηρημένα τῆς Α' κλίσεως.
34. Οὐσιαστικὰ συνηρημένα τῆς Β' κλίσεως.
35. Δευτέρα Ἀτικὴ κλίσις.
36. Οὐσιαστικὰ ἀνώμαλα.
37. Συσχετικὰ ἀντιωνυμίαι. Συσχετικὰ ἐπιρρήματα.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 38-39. Ρήματα ἀφωνόληχτα.
40. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς - ἀω.
41. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς - ἔω.
42. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς μέσης φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς - ἔω.
43. Ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς συνηρημένων ρημάτων εἰς - ὥ.
- 44-45. Ρήματα συνηρημένα εἰς - ἀω καὶ - ἔω.
- 46-47. Ρήματα συνηρημένα.
48. Δυϊκὸς ἀριθμὸς δύνομάτων καὶ ρημάτων.
49. Ἐνεστώς, παρατατικὸς καὶ μέλλων ἐνεργητικὸς καὶ μέσος ὑγρολήκτων καὶ ἐνοινολήκτων ρημάτων.
50. Ἐνεργητικὸς καὶ μέσος ἀδρίστος α' ὑγρολήκτων καὶ ἐνοινολήκτων ρημάτων.
51. Παθητικὸς μέλλων, παθητικὸς ἀδρίστος καὶ παρακείμενος τῆς μέσης φωνῆς ὑγρολήκτων καὶ ἐνοινολήκτων ρημάτων.
- 52-53. Υγρόληκτα καὶ ἐνοινόληκτα ρήματα.
- 54-55. Ἀνωμαλίαι τῆς αὐξήσεως καὶ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τῶν ρημάτων.
56. Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τοῦ ρήματος ἵστημι.
57. Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τοῦ ρήματος τίθημι.
58. Παθητικὸς μέλλων καὶ παρακείμενος τοῦ ρήματος τίθημι.
- 59-60. Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τῶν ρημάτων τίθημι καὶ ἵημι.
61. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ ρήματος δίδωμι.
62. Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τοῦ ρήματος δίδωμι.
- 63-64. Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τῶν ρημάτων ἵστημι, τίθημι, ἵημι καὶ δίδωμι.
65. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν εἰς - μι συμφωνολήκτων ρημάτων.
66. Μέση φωνὴ τῶν εἰς - μι συμφωνολήκτων ρημάτων.
67. Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τῶν εἰς - μι συμφωνολήκτων ρημάτων.
68. Ἀριθμητικά.

Μ Ε Ρ Ο Σ Γ'

- 69-70. Ἀέριστοι β' ρημάτων εἰς -ω κλινόμενοι κατὰ τὰ εἰς -μι.
- 71-72. Ρήματα κλινόμενα κατὰ τὸ ἵστημι—ἵσταμαι.
- 73-74. Τὰ ρήματα εἴμι καὶ φημί.
- 75-76. Τὸ ρῆμα κεῖμαι.
77. Τὸ ρῆμα οἶδα.
- 78-82. Ρήματα, τῶν δποίων τὸ ρηματικὸν θέμα προσλαμβάνει τὸ πρόσφυμα ν ἦ αν ἦ αν καὶ συγχρόνως ἐν ν πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ἦ νε ἦ νι ἦ νν.
- 83-84. Ρήματα, τῶν δποίων τὸ ρηματικὸν θέμα προσλαμβάνει ἐν ε.
85. Ρήματα, τῶν δποίων τὸ ρηματικὸν θέμα προσλαμβάνει τὸ πρόσφυμα σκ ἦ ισχ, ἐνίστε δὲ συγχρόνως καὶ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν.
- 86-87. Ρήματα, τῶν δποίων οἱ χρόνοι σχηματίζονται ἐκ διαφόρων θεμάτων συγγενῶν κατὰ τὴν σημασίαν.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

ΤΟΥ Α' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικήν. Περικοπαί: 1-54.
 2. Ἀντικείμενον κατὰ δοτικήν. Περικοπαί: 1, 2, 4, 9-12, 15, 17, 19, 20-23, 25-40, 43, 44, 47, 48, 51, 53, 54.
 3. Ἀντικείμενον κατὰ γενικήν. Περικοπαί: 5, 9, 12, 14, 15, 19, 20, 22, 27, 30-32, 34, 37-40, 43, 45, 47, 51, 52.
 4. Ἀπαρέμφατον εἰδικόν. Περικοπαί: 11, 12, 28, 30, 32, 33, 37, 45, 52, 54.
 5. Ἀπαρέμφατον τελικόν. Περικοπαί: 1, 3, 11-13, 15, 17, 21, 25, 29-32, 35, 37-41, 44, 45, 47, 48, 54.
-

ΜΕΡΟΣ Β'

1. Δοτικὴ δργανική. Περικοπαί: 55, 57-59, 62-66, 68-70, 75, 76, 79, 87, 88.
2. Δοτικὴ τοῦ αἰτίου. Περικοπαί: 55, 58, 59, 62, 67, 72, 76.
3. Αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς. Περικοπαί: 60, 64, 67, 68, 69.
4. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ φήματος πρὸς δύο ἢ περισσότερα ὑποκείμενα. Περικοπαί: 62, 68, 69, 89.
5. Διορισμὸς τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ τοῦ ἐπιθέτου. Περικοπαί: 55, 57-59, 61-64, 66-68, 70-89.
6. Μετοχαί. Περικοπαί: 55, 57-68, 70-72, 74, 76-88.

7. Ποιητικὸν αἴτιον. Περικοπαί: 55, 57 - 60, 63 - 66, 68, 70 - 72, 74, 76, 77, 82, 84, 86, 87.

ΜΕΡΟΣ Γ'

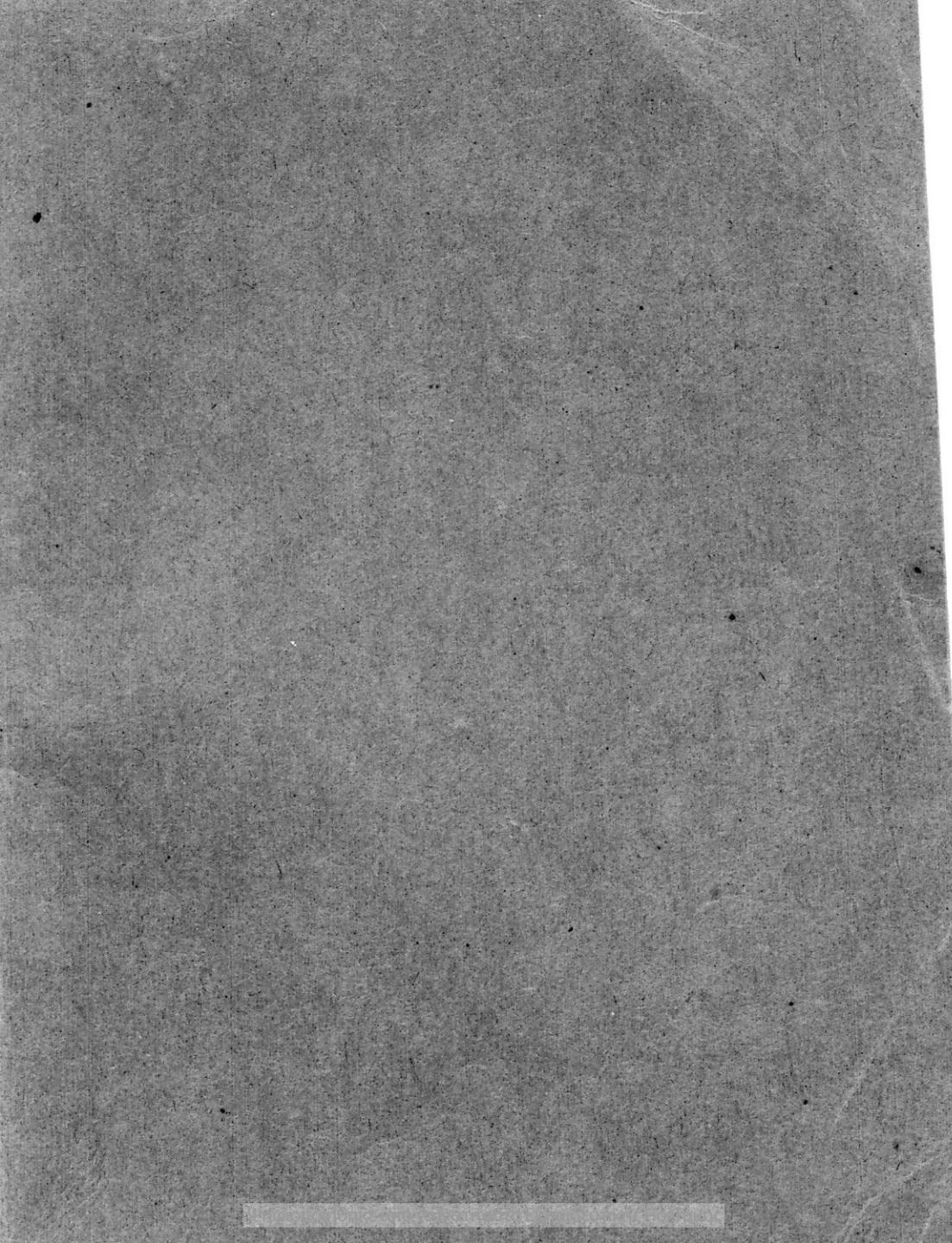
1. Σύνταξις τῶν παραθετικῶν. Περικοπαί: 94 - 97, 99, 101, 105.
2. Προθετικὸν διορισμοί. Περικοπαί: 90 - 92, 97 - 107.
3. Γενικὴ ἀπόλυτος. Περικοπαί: 90, 91, 93 - 95, 97, 98, 100, 102, 103, 105 - 107.
4. Δυνητικὴ δριστικὴ καὶ εὐκτική. Περικοπαί: 91, 94, 95, 96, 104, 107.
5. Ἐπιφρογματικὸν διορισμοί. Περικοπαί: 90 - 95, 97 - 101, 103 - 107.
6. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν τῷ ἔξηρτημένῳ λόγῳ. Περικοπαί: 90 - 96, 98 - 101, 103 - 107.
7. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου. Περικοπαί: 91, 92, 94, 95, 98, 105 - 107.
8. Ἀπρόσωπα ρήματα. Περικοπαί: 90, 91, 94, 98, 105 - 107.
9. Ἀποφατικὰ μόρια. Τὸ ἀπαγορευτικὸν μῆ. Περικοπαί: 90 - 96, 98 - 101, 104 - 107.

024000025307

*Αἱ εἰκόνες τοῦ βιβλίου ἐσχεδιάσθησαν ὑπὸ τοῦ ζωγράφου κ. **Βάσου Γερμενῆ.***

*Ἄγαδος ἐκτυπώσεως καὶ βιβλιοθεσίας
ΧΡΗΣΤΟΣ Β. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ Καλνοκοπιησίου 6 — Ἀθῆραι*

Τηλεοποιημένα στο Ιωνίου Εκπαιδευτικό Μουσείο